

پہ شفاں کو ہیں چوٹواں عیب انت

شے رگام

بلوچی اکیڈمی، کوئٹہ

بلوچی اکیڈمی

@شے رگام

اولی چاپ 2017، دومی ایڈیشن 2019ء بلوچی اکیڈمیء مقصود
دانش پریس، کراچیء چاپ کنائنٹنگ ء شنگ کتگ۔

نہاد : =/150

ISBN : 978-969-680-024-8

نچین

- 8 -1 تہاری قہرین اوشتانک
- 14 -2 نیستی ۽ گواہی
- 17 -3 بنی آدم ۽ حدا
- 22 -4 حرص ۽ لذت
- 28 -5 حق گوشیں شیطان
- 29 -6 ڈینکن ۽ شیطانی وعظ
- 32 -7 مات ۽ پت
- 35 -8 حورانی دوچاپی
- 37 -9 آخرت
- 38 -10 گر میں ساہگ
- 39 -11 حداء ۽ یہودیت ۽ اسلام
- 43 -12 مسلمانیں یہودی
- 50 -13 مذہبی فرقہ پرستی ۽ سیکولرازم
- 57 -14 نفرت
- 60 -15 ڈروگ ۽ ہوشام
- 62 -16 نلانی حاکمی
- 65 -17 شریعت ۽ جمہوریت

67	فِگری	-18
79	شاعری	-19
88	دردانی سارتیں ساہگ	-20
90	زپتیں زہیرانی تانجو	-21
91	دردانی بچکند	-22
92	ادب و منزل	-23
96	عطاشاد	-24
105	مہر و آس	-25
110	مہ کن پرائی و کہ کنت پہ تو	-26
111	جہاز دُڑ	-27
116	حانواد ہیں حدا	-28
118	پہ شفاں کو ہیں چوٹواں عیب انت	-29
144	مرگ و شادہ	-30
146	تُرس و تُرس	-31
147	راستی و ہیمننا کیں دڑ و شم	-32
149	بے گویا کیں لیلک	-33
153	شکرانہ	-34
154	گد کدین بیت و کجام باندات	-35
163	قد	-36
165	جورنا پیل	-37
175	مہر	-38

177	دردانی قدح	-39
179	موتک ء موت	-40
181	سیریں شدلاپ	-41
183	پکاسو	-42
187	بڑیتہ لٹک	-43
188	زند ء عذاب	-44
190	وہد ء مزن مردی	-45
192	لبر	-46
193	بلوچ ریاست	-47
195	قبائلی نظام	-48
197	بلوچ ڈبیہ	-49
199	عاقبت ء تہلیں ء چکند	-50
203	آسٹیل	-51
205	قوم ء قومیت	-52
212	مذہبی قومیت	-53
214	عرب اسرائیل	-54
218	پٹھان ء بلوچ	-55
223	پناہ گیر	-56
227	اُردو	-57
230	زانت ء کرد	-58
234	وٹپ	-59

235	روباہ لٹک	-60
236	واہگ ءزہر	-61
239	زانیکا رء دانشور	-62
241	ریدگیں الماس	-63
246	سرا آگاہیں سروک	-64
251	کلپیں باطن	-65
252	وطن	-66
254	روایتانی عذاب	-67
256	وصیت	-68
258	اہورامزدا ء اہریمان	-69
282	Index	-70

پہ شفاں کوہیں چوٹواں عیب انت

بیست ء پنج سال ساری ء اے نوشتا نک پہ بلوچ یا پہ آئی ء باندات ء چے شری
ئے کارانت من نزانان بلے اگس کسے ایشاں پہ بلوچ ء بلوچی زبان ء لبرانک ء یا
پہ آئی ء مذہبی فکر ء زانت ء یا پہ دود ء ریدگ ء شریں یا گندگیں نوشتا نک لیکیت
ناں پہ من سیٹ ء ناں پرانی تاوان۔

شے رگام

کوٹھ

یکم جنوری 2017

تہاری قہرین اوشتانک ا

بنی آدم ء ناتوانی یا تمدی، نزانن یا زانن ء منزل حدانن بلے ہے حداء بارہ ء انسان مدام لپرزگ ء ناباورانن۔ آئی ء ابتداء انتہایا ہستی ء حقیقت ء سرپد نہانن، آئی ء پچہ آرگ ء جہدء انن، پرانی ء دیدء آمرزی انن۔ پرانی ء سر بوگ ء ناکا میں تو جیل سازیت۔ برے آئی ء خوفناک ء غضب ناک لیکیت، برے رحم دل ء لعلق۔ برے مہرء نام ء دنت یا برے پرانی ء پچ نامے شاتکے نہ بیت۔ دوزہ، بہشت، شمر، گندگ، گناہ، ثواب، ہستی، نیستی، روژناہی، تہاری غرض کہ ہر فکر، ہر لیکہ ء پہ حداء سرکنن، گوں ہمائی ء ہمدپ کنن بلے آئی ء باروالا علمی ء نزوری ء مدام علمی بٹاک ء پشت ء چیردنت۔

جہان ء کوہن ترین مذہبی کتاباں کیے بائیبیل انن۔ آئی ء حداء اے جہان ء اڈ ویک ء بنی آدم ء جوڑکنگ ء باروانبشتہ انن کہ ”ابتداء کہ حداء اے جہان ء جوڑکنگ ء ارادہ کت گزازین ناتمام، ویران ء غیر آبادات۔ ہرنیمگا مستیں دریاات۔ چارنیمگا تہاری ء مانشاتنگ ات ء حداء قہرین قوت ہے آپ (دریا) ء ہم روان ات“۔ گڑا حداء حکم کت کہ ”روژناہی بہ بیت“ روژناہی ودی بوت، حداء دیست ء وش بوت۔ رندترا حداء روژناہی چہ تہاری ء جتا کت۔ روژنائی ء را ”روچ“ ء تہاری ء را ”شپ“ ء نام دات۔ بیگاہ گوست ء سہب اتک۔ اے (جہان ء) اولی روچ ات۔ (بائیبیل ۵۔ Gen: ۱)

حداء چوشیں تہاری یے کہ جہانے ماں پوشنگ ات، دوست نہ بوت، اول روژنائی ء دات۔ ناں انسان، ناں حیوان، نہ زمین ناں زمان، روژنائی۔ ہے روژنائی ء را چہ تہاری ء گیشینن ء، تہاری کہ امبیرات، چہ روژنائی ء گستا بوت۔

حدا ۽ وایکے دومی ۽ راگیشینتگ ات بلے چو کہ اول سراں یکت بُوتگ انت،
 تہاری ۽ روژنائی ۽ را انکراں زرتگ ۽ روژنائی ۽ تہاری ۽ را۔ پہ بنی آدم ۽ تہاری ۽ روژنائی ۽ فرق ۽
 زانگ ہم آسان نہ انت چیا کہ بنی آدم چہ روژنائی ۽ ودی بُوگ ۽ ۽ رند انت۔ تہاری چرائی ۽
 ساری انت۔ آئی ۽ تہاری ۽ قہریں اوشتانک نہ دیستگ۔ بنی آدم ۽ تانکہ چم پیچ کتگ، تہاری ۽
 ہمراہی ۽ روژنائی ۽ پر مڑاہیں ہستی ۽ وشیان انت۔ اگن آئی ۽ تہاری ۽ ترسناکیں بالاد کہ چرائی ۽ حد
 لپرزگ ات یا حد ۽ ہم بیم زرتگ ات، وتی اصلی شکل ۽ بہ دیستیں، بنی آدم ۽ مذہبی فکری دروشم دگ
 رنگ ۽ بُوتگ ات۔

روژنائی ۽ رند، گڑ حد ۽ گوشت نوں من انسان ۽ جوڑیناں۔ آمنی پیماہنت، منی دروشم
 ۽ دینت، آہانی قوت چہ ماہی، مُرگ ۽ ہر رنگ ۽ جناوراں گیش بیت (یا امرگ، ماہی ۽ ہر
 رنگ ۽ جناوراں زور آور تربیت)۔ حد ۽ انسان جوڑکت، ہما پیما کہ وت ات۔ (آہان ۽ نیک
 ۽ پاکی ۽ ڈروہی ۽ دات یا) پراہاں نیکیں واہگے درشان کت ۽ گوشت ”شمے چُک ۽
 پساندگ گیش بہ باتنت۔ انچو کہ شمے آہوکیں نسل درستیں دنیا ۽ سر بہ بنت (یا ماں بہ شاننت)
 ۽ آئی ۽ وتی دست ۽ بیارنت۔ من مُرگ، ماہی ۽ ڈرستیں جناوران ۽ شمے اختیار ۽ دیگاہاں۔“
 (بائیبیل ۲۸-Gen: ۲۶)

حد ۽ انسان چووتا، وتی دروشم ۽ اڈ دات۔ نیک ۽ پاکی ۽ دروہی ۽ دات۔ حد ۽
 رنگ ۽ انت، چون انت، ما ہچبر اے فکر نہ کتگ چیا کہ مارا گوشتگ بُوتگ، بنا کنتے چوشیں
 خیالے دل ۽ بیارے۔ بلے منے بدل ۽ یے عاقل ۽ داناہاں فکر کتگ ۽ دومی ناواندہیں مل ۽
 مذہبی جنونیاں۔ دوینیاں اے نیکیں کار پہ بنی آدم ۽ شمڑی ۽ حد ۽ وش کتگ ۽ کتگ۔ دانا
 گوشتت کہ آہاں انسانی فکر ۽ سرا مانپوشتگیں ہما چادر کہ تنگ نظری ۽ کم علمی بیگ انت، دور
 کتگ ۽ بنی آدم ۽ حد ۽ یے دومی ۽ پجہ آرگ ۽ کار آسان کتگ۔ مل ۽ وتا حد ۽ خلیفہ لیکیت، ہما
 جبر کہ حد ۽ نہ کتگ یا مانا اش مل ۽ تب ۽ نہ انت، مل ۽ آہانی مانا کتگ وتی ذمہ ۽ زرتگ، بلے

ملا ہاں پرے کم زانتی ء ہم کا ہی پہ کوفہی کُتنگ۔ یہ انسان ء ”وحدت الوجود“ ء ”وحدت الشہود“ ء فکری مزن شانی ء مڑاہ کُتنگ۔ منی دل ء ملا ء کم علمی ء کُتنگ نظری پرانی ء تاوان نہ انت، چیا کہ ملا ء ازلی دژ من علم ء زانت انت ء تاوان ملا ء کرد ء فکری پد منتگی ء نہ انت، نہ علم نیگنت، بلکس علم ء زانت ء واہگ دارانی انت۔

انسان حد انت یا حد انسان، کئے کئی دروشم ء انت، ایشی ء زانگ درد نہ وارت۔ بلے انسان ء حد ء تعلق، امید، ناامیدی، باور ء بے باوری، شک ء بلا شک نیگ انت۔ حد اہر جاہ ء ہر کجا انت، بنی آدم پرانی ء عبادت ء بندگی ء مخصوصیں جا گے بندیت کہ ”حد ء لوگ“ انت۔ مندر بہ بیت یا گر جا، ذگرانہ، مشیت یا چرچ، چوشیں پد نہ بودیں فکر ء لپرزگی ء غنی نہ انت۔ حد کئے ء دیتنگ، کئے زانت کہ چے رنگ ء چے دروشم ء انت؟ چے کد ء بالاد ء واہجہ انت؟ بلے انسان ء دل ء مدام پرانی ء دروشمے داشتنگ، ہما کہ آئی ء ذہن ء اتک کنت۔ ناں چد ء گیش ء ناں چد ء کم۔

درستیں کو ہنیں مذہبی قصہ ء آیاتاں جنؑ پر یانی بگرتاں بلاہ ء دیہانی، حد ء غضبناکی چریشاں درشان بیت۔ نیکی ء بدی، شہری ء گندگی، نیک نیکی ء پلینڈی، طاقت ء ناتوانائی، کم علمی ء زانتکاری درہ کاہنت ء حد ء سربنت۔ بدرنگی ء بگرتاں زیبائی ء شہرنگی ء ڈرہ، ہر شکل حد ء شکل انت۔ گمان ہمیش انت کہ حد ء چوشیں دروشم واہجہیں انسان ء حد ء را بغیر آئی ء رضاء داتگ۔

پاکیں بانیبیل ء اے نوشتہ کہ ابتدا ء زمین ء ناتمام، ویران ء غیر آباد بوہگ ء حال ء دنت، اصل ء نہ بوہگ ء احوال انت، نیستی ء گواہی انت۔ ہے نیستی ء خوف انت کہ تاں رواج ء مروچی گوں انسان ء گوں تزیتنگ۔ آمدم ہست ء دوست داریت چیا کہ ہست آسندگ انت، اگن چہ آئی ء اے جہان ء پیدائشت ء ء سر ء نیستی ء نہر ء اش کُتنگ انت، آئی دل ء اے ”زی“ انت۔ ہمیشہ زریت پہ باندا ت ء۔ نیستی ء ”زیک“ درد ء ارمان یا پہ گل ء شادانی ء گوں تزیتنگ۔ مروچی ہمائی ء، بلے ایبتانی یادرد ء رنج ء باندا ت کجام انت؟ ہر کس گمانے ہم

داریت ء لپرزگ انت ہم بلے بنی آدم اے جبرء سہی نہ انت کہ اصل ء نیست ء ہست ء بنیاد، آئی ء سرچنگ، آئی ء مقصد یک انت، بلے گوشیدگاں انسان بلے عبرت انت۔ ہستی ء غرور، نیستی ء ارمان ء بلے اوستی ء بنی آدم ء را انجو لپرزگ کنگ کہ آمدام وتارا چہ چرے جبال ء رگینگ ء مزنیں دپ وشى یے کنت۔ من حداہاں، حداہست انت کہ ہست انت ء بلے منی ء کئے آئی ء فکر ء انت، پمیشامنی وجود دائی انت۔ منی ہستی ہمیش انت کہ گوں ادار کی نیستی ء بندوک انت۔ من مراں بلے پہ دائی زندء۔ منی ہست مرضی انت، ہست احساس انت کہ دگراں گوں نہ انت، پمیشا کس منی مٹ بوت نہ کنت۔ من بلے مٹاں، بلے چہ وتی ازلی دژمن، نزانیکاری ء کم علمی ء بلے حال نہ انت۔ باندات چون انت، آوکیں باندات، موت ء باندات ء نابلد انت ء بنی آدم ء اے درستیں دپ وشى گوشیدگاں پہ وتی ہست زوری ء چیردیگ ء انت۔ مرادی انت پہ علم ء زانت ء کہ گند ء مگند انت، بلے پہ ہست نیستی، ناپائیداری یا کم علمی ء مانا یے دیگ ء وتارا ہست تسلا ء دنت کہ کیت انجیں و ہدے کہ انسان نیستی ء دریاء گواز کنت، زانت ء بُرج ء سر بیت ء پائیداری ء منزل ء گیپت۔ گڑا چون بیت؟ انسان ء وجود یا آئی ء روح یا آئی ء ہستی، آہما جا گہ ء سر بیت ء انجو کامل بیت چو کہ کائنات انت، چو کہ حد انت، چو کہ ہر ہما شے کہ دائم ء قائم انت۔ دائی آرام، درد بلے برمش، نیستی بلے گواہ۔ چہ بنی آدم ء دل ء وشیں واہگاں یکے ہمیش انت۔ ہمیش انت بہشت، ہمیش انت، ”کرنا“ ہمیش انت ”اہورا مزدا“ ء اصلی صورت۔ پہ چوشیں ارمان ء حدائی پہ مراد کنت۔

چہ ماہر کس اے کائنات ء ودی کنگیں بلے پناہیں ہستی ء ساہگ ء اوشنوک انت۔ ہر کس قوت، زانت ء وشى ء واہگد ارانت کہ ہست کائنات ء ہستی ء دیمابے وس انت ہم ء نا پائیدار انت ہم۔ بلے انسان ء وجود ہست کائنات ء ہستی ء پیدائش انت، چمید اشروع ء چمید اسر بیت۔ اگن کسے بگوشت کہ آچو کائنات ء ہستی ء برقرار انت، رد نہ انت بلے اے ہم پد نہ بودیں فکرے چیا کہ اگن آہست انت نیستی ء نہراں سلگیت نہ کنت ء اگن نیست

انت ہستیء مطاہء پرچہ کنت۔

بنی آدم شگانی انت۔ ناشکریء ہماوانء وارت، ہمانیء ایر جنت، قدرتء اہپالان
 فراموش کنت۔ ملا گوش انت کہ پاکیں قرآنء خوبصورت ترین ء پرمانائیں سورتاں یکے سورہ
 ء رحمن انت کہ بنی آدمء رانا شکریء تثنء جنت ء حداءء دادنء تزانگء پرینیت۔ ”قَبَائِلِ لَاءِ
 رَبِّکُمْ تَحْمَرُ بَنُ اِنْسَانِ ء نَابَاوَرِی، بے وفائی، ناشکری حداءء نظرء در نہ انت۔ پمیشا انسانء ہر کرد
 تور بیت، وزن بیت ء پرے کارء و ہدے مقرر انت، پاسے گیش اتگ۔ چد ساری ”کُلُّ مَنْ
 عَلَیْہَا فَا نِ وَ یَبْئِثُ وَجْہَ رَبِّکِ ذُو الْجَلَلِ وَ الْاِکْرَامِ“ ء عملی جارء پرینیت، ہر شے ء فنا کنت، گار
 کنت۔ بلے حدابز انت کہ گوں اسرافیل ء تو تور ء بہشت ء دوزہ ء حال چے بیت؟ گوشنت
 کہ بہشت آزمانان انت ء فنا بو ء کیں شے ہما انت کہ زمین ء انت۔ دوزہ ء زمین ء بو ہگ ء
 گواہی ملء ء اتگ ء اگن ملء ء راست انت گڑ ادوزہ ہم فنا بیت۔ گڑ ادوزہ ہیانی شورچی انت؟
 کئے چہ چیا بہ ترسیت؟ حداءء دوار دوزہ ء اڈ دیگ ء دیر نہ لگیت، بلے کئے بز انت
 کہ آدمان ء آئی ء دل ء چے کیت۔ اگن دوزہ ہے پہ وتی خلقت ء بیم ء پاتراپ ء اڈ اتگ ء
 ”کُلُّ مَنْ عَلَیْہَا فَا نِ وَ یَبْئِثُ وَجْہَ رَبِّکِ ذُو الْجَلَلِ وَ الْاِکْرَامِ“ ء ثابتی ء رند، اڈے مہ دنت کئے
 تاوانی بیت بید کہ ملء ء ء پہ ملء ء یکیں توجیل پشت کپیت کہ آگہیں مرد بہ بیت، دیم ء در بہ
 ایت ء گناہ گاراں وتی حسد ء آس ء بوسوچیت۔

انسان ء حداءء وتی تعلق داری ء مزینیں منز لے بڑیتگ۔ تاں کرن
 ء زمانگاں حد اگوں بندہ ء پیڑیتگ۔ انسان ء را حداءء ضرورت انت ء حداءء پہ وتی حدائی ء
 انسان ء وجود پکار انت۔ دپ ء پوست ء اگن بگو شیت کہ من بے سماہاں بلے چوش نہ انت۔
 بے انسان ء حداءء وجود نا تمام انت ء بے حداءء بنی آدم ء۔ یکے ء وجود دومی ء ہستی انت۔
 البت حداءء زور اوری ء ہمہ گیری ء تصور ء انسان ء زوری ء بے وسی ء احساس، آرنگ نہ انت

کہ پیش آؤتگ۔ وہد آ انسان آ راشر سو گہہ کتگ آ ناباوری آ سبق داتگ۔ سائنس آ ٹیکنالوجی
آ ہم انسان آ مرگ آ زیست آ حقیقت آ رانوکیس ڈروشمے بخشتاگ آ ہے زانت آ مذہبی فکر آ را
لپزرگ کتگ۔ کائنات آ علم آ انسان آ راہنہ بگہہ ہم کتگ آ پرامید ہم۔ اگن انسان وتی سالانی
سال آ نز آرتگیں علمی مڈی آ چہ وتی کست آ کینگ آ ناعاقبت اندیشی آ سوب آ دست آ وت
جوڑ کتگیں بمبانی دپارمہ کنت، کیت وہدے کہ کس چہ کس آ چیرنہ بیت، ناں حدا، ناں فرشتہ آ
ناں شیطان آ ناں بنی آدم۔ ابید چریشاں بنی آدم وتی جنده ہستی آ رازہ ہم الم آ درگیجیت آ وتی
موت آ آ رندہ نادہستیں باندا ت آ ترس آ بلکیں چولپزرگ مہ بیت۔

نیستی ۽ گواہی

مذہبی اعتقادانی سرءَ تزان آسان نہ انت۔ ہیچ مذہب ۽ مُلا، بکال بہ کنتے یا مسلمان، یہودی یا عیسائی، چینی یا زرتشتی یونانی یا رومن چویشیں سوال ۽ جواب ۽ پجروش نہ بنت ۽ ملاہانی نارضا کنگ کارے دارد۔

ہر مذہب ۽ لہتیں بنیادی اڑانی گیشینگ ۽ جہد کنگ کہ ایشانی تہا حداء آئی ۽ بنی آدم ۽ جبرگون انت۔ ہندو گوشت کہ حداء ۽ پجارگ یا پہ آئی ۽ سر بوہگ ۽ راہ یکے نہ انت۔ آ گوشت کہ ”علم“، ”فکر“، ۽ ”مہر“ حداء ۽ وجود ۽ نشان ۽ دینت۔ علم ۽ برکت ۽ انسان کائنات ۽ ہستی ۽ پوہ بیت۔ فکر ۽ مدامی عمل، انسان ۽ جہاں زانتی ۽ حداء ۽ ہستی ۽ احساس ۽ ہز اہد ارکنت ۽ انسان ۽ کائنات ۽ وجود ۽ راجوانیں دروشمے دنت۔ چو کہ انسان ۽ وجود یا روح دائمی انت ہمیشا ہے روح مہر ۽ درورانت ۽ مہر نمیران انت۔ البت یک شرطے است انت، آایش انت کہ گوں حداء مہر، حرص ۽ طماہ ۽ واستی مہ بیت، نا ترس ۽ بیم ۽ ناں پہ بہشت ۽ دوزہ ۽ ناں پہ نیزگاری ۽ ترس ۽ یا پہ ہزگاری ۽ طماہ، ناں۔ مہر کہ بے غرض انت، ابدمان انت۔

بنی آدم ۽ مدام حداء را انسانی شکل ۽ مرتگ۔ حداء پہ انسان ۽ کلوه ۽ قاصد کنگ۔ باز وار ۽ گوں بنی آدم ۽ تزان ۽ کنگ ”ہم کلام“، بونگ، توار یے پر جتگ۔ کسے بگوشت کہ چویشیں تعلق داری ۽ ضرورت چی انت؟ اے درست ہمیشا بونگ کہ انسان ۽ ذہن چد ۽ دیم شت نہ کنت۔ مثال ۽ جبر ۽ کسے کہ گنگ بہ بیت، جبرکت مہ کنت آ بے وس انت ۽ پہ حداء چویشیں گہہ ۽ کئے بوارت۔ ہے سوب انت کہ جنگ ۽ پروشگ یا پھریزگ، رحمدلی یا غضب

ناکی، درہ حدائی شمری گوشگ بنت۔

بازیں ملہاں حداء رادروشمے داتگ۔ پرانی ء قد ء بالادے ء ہم گمان کُتنگ۔
بلے دومی نیمگ ء ہے فکر ء دیمپانی ء بنی آدم ء راہم حداء درجہ دیگ بُوتنگ۔ ہے احساس
انت کہ آئی ء حداء حدائی پھر یزیتنگ۔ ”انالحق“ ء نعرہ ہم مذہبی زائنگارے ء جتنگ۔ ہے
”حق“ ء عقل ء فہم تالان بُوتنگ ء ہے عقل ء فہم ء روح کہ نمیران انت۔ پدا ”روح ء کل“،
ہے روح ء کل حداء حقیقت انت۔ بنی آدم ء مرگ ء رند، روح گوں وتی حقیقت ء ہواربیت،
ابدمان بیت۔ روح چہ انسانی جسم ء بیرگ ء جتا انت، گوں ایشی ء آئی ء تعلق دائمی نہ انت،
ادار کی انت۔

بنی آدم ء عجب رنگیں تے۔ آحداء زانگ لوٹیت ء آئی ء راوتی من ء شتریں دروشمے
ء دیگ ء واہش ء داربیت، بلے آئی ء مشکل ایش انت کہ ہیچ لبر آمانا نہ دنت کہ حداء باروا
انسان فکر کنت۔ انچو معلوم بیت کہ بنی آدم، آسر ء باقی لبرانی پرک ء پیر ء مان اڑیت۔ چوشیں
حقیقتے کہ گند ء مگند انت، ہست ء نیست انت، لبر، آئی ء مانا ء دیگ ء پد کنزنت، دغا
دینت۔ دومی مشکل ایش انت کہ مردم ء ذہن ہمانی ء فکر ء کنت کہ اے جہان ء کار آمدانت یا
آئی ء تعلق چہ پیدانشت ء بگرتاں موت ء گوں انسان ء انت، ہما کہ حساب بیت، چگا سگ
بیت، شمری ء گندگی ء شاہیم ء تورگ بیت۔ اے دزست انسان ء ذہن ء آسانی ء جا گہہ کنت،
بلے آشے کہ ہست ء نیست ء احساس ء درانت، حد ء حدودیے نیست، شمر ء گندگ ء فکر ء بالاطر
انت، آئی ء اندازہ ء چون کت کننے؟ آئی ء چے گوشے؟ ادا، بنی آدم ء فکر اٹ کنت، سر بتگو
بیت۔ چمید ء آئی ء کم فہمی ء احساس بیت ء ہے کم فہمی یک انچیں حقیقتے شون دنت کہ انسان
آئی ء حد الیکیت۔ ہے کم فہمی انت کہ انسان ء فکر ء ہمانیمگ ء تڑینیت کہ بنی آدم یے سگت نہ
کنت، آئی ء ذہن یے قبول نہ کنت۔ ہما شے کہ مردم آئی ء ماربیت ء ہما کہ بنی آدم ء مارگ
حداء درانت، ایثاں فرق انت۔ آئی ء کہ انسان چہ وتی علم، فکر ء تجربت ء زانت کنت، آ
گزان نہ انت، ہیچ جبالے پر نیست، بلے مشکل ہمانت کہ مارگ نہ بیت، زانگ نہ بیت ء

اصل ءہما مشکل، حد انت۔ ہندو فلاسفر گوشنت کہ حد ء لوٹے ناہ ء لچک کن، تیوگیس کائنات ء بہ گول، ہرچی کہ گندے بز ان کہ حد انہ انت، ہما چہ تئی گندگ یا مارگ ء احساس ء چیر انت، در ء نہ انت، حد انت۔ عیسائی دانشور ہے رنگ ء تزان کننت کہ حد ہما بوث کنت کہ آئی ء بارواکس ہیچ مزانت۔ آگوشنت کہ پہ بنی آدم ء چہ نیستی ء ہستی ء دائمی احساس، حد انت۔

چہ درستیں مذہباں حد ء دو صورت گندگ ء کیت۔ کیے مہر دنت، انسان ء سکلیاں ماریت، شاد ہاں شادان انت، غماں دز زور انت۔ ایشی ء عادت ء ہیل پدرا انت، چہ کسانیں کاراں بگرتاں کائنات ء سر ء چیر گنگ یا برجدارگ، درستاں گون انت۔ اے بیت ء نہ بیت ”پہریز گاریں“ ملاہانی حد ابیت۔ حد ء دومی صورت ہمیش انت کہ لا پرواہ انت، کسی کار ء کارے نیست، ہرچی بیت بہ بیت۔ آئی ء ناں گوں جہان ء چست ء ایراں دخل است ء ناں گوں انسان ء شرمی ء گندگیاں، بلے ہرچی ہست چہمائی ء، اے تیوگیس کائنات ہمائی ء برکت ء انت۔ بلے حقیں جبر ایش انت کہ بنی آدم پہ دومی ”بے سُدیں“ حد ء ہیچر ہدوک نہ انت۔ آولی ء لوٹیت کہ ہر جا پادے مان انت۔ بنی آدم شرمز انت کہ ہے حد انت کہ پہ انسان ء مزینں دلہڈی یے۔ ہمیشا ایشی ء نارضا گنگ ء سکت توریت، چیا کہ ہے حد ء تاں روچ ء مرچی آئی ء را بڈ ء بستگ، دومی ء دیما ہر کس ء را آپ بارت۔

بنی آدم ۽ خدا

گوشنت که بنی آدم ۽ خدا، آئی ۽ فکری مزین مردی ۽ شترتریں درو شتم انت بلے اگن هورت بچارے تنی وهدی خداچه انسان ۽ قد ۽ کاٹ ۽ مستر، بلند ۽ زیبا تریں صورتے ۽ دیما نیاتلگ۔ یہودی نئے بہ کن، عیسائیت ۽ بکن یا اسلام اے دوئیں مذہب کہ آہانی بنیادی فکر چه یکے دومی ۽ بیرگ ۽ جتانہ انت، ایشانی خدا ۽ حدائی، آہانی مذہبی فکر ۽ یک مستریں بہرے کہ ہم باز برہ انسانی دروشم ۽ درست بیت۔ چونابا یہودی، مسلمان ۽ عیسائی ایشانی خدا سکت زور آور انت۔ انسانی زند، ہست ۽ نیست یا کائنات ۽ درستیں شے ہمیشی ۽ پشت ۽ چتر ورنٹ۔ ہست چمائی ۽، نیست چمائی ۽، دائمی زند ہمائی ۽ منت، سپاروک ہما، ساٹوک ہما۔ خداہانت کہ کسے نہ گندیت، بلے آہر کس ۽ گندیت۔ کس نزانت کہ دست ۽ چون انت، بلے آئی ۽ شہار ہر کنڈ ۽ انت۔ ترات نہ کنت بلے ہر جاہ گون انت۔ رحم ۽ واجہ انت بلے بے رمی ۽ آپ واریں تیگی دست ۽ انت۔ مہر داریت بلے نفرتے آس گواریت۔ ہرچی ہمائی ۽ مرضی ۽ بیت۔ ہما کنت کہ آئی ۽ دل۔ شتر ۽ گندگ ۽ پچہ کاریت بلے ناں شتر ۽ دیما داشت کنت ۽ ناں گندگ نیگا۔ انسان ہمائی ۽ جوڑیننگ، آئی ۽ سکت دوست انت بلے وتی شتر ۽ گندگ ۽ ذمہ واروت انت۔ بغیر آئی ۽ ازن ۽ کس بچ کارے کت نہ کنت، در چکے ۽ تاکے نہ سریت، بلے گندگی انگت گار نہ انت۔ خدا انچو بلے لحازانت کہ کسی کار ۽ کارے نیست بلے انچو میار دار انت کہ کسے دل ۽ تہا ارادہ ہے بداریت آئی ۽ جست ۽ ہم کنت۔ گول انسان ۽ آئی ۽ مہر زیات انت بلے آئی ۽ راچہ جنگ ۽، فتنہ ۽، چه بیماری ۽، ناتوانی ۽، چه جہان ۽ قہر ۽ غضب ۽ چٹینگ ۽ فکرے نیست۔ زور ۽ چه زوراک ۽ چٹنگلاں پہ زانت نہ

رکینیت تانکہ زوراک ء گناہ باز بہ بنت ء آئی ء سرامقرر گنگیں سزاالم بہ بیت ء بے وس ء
 ثواب گیش ء آدائی آرام ء بہ رسیت۔ حداہمانت کہ آئی ء دست ء ہرچی مان۔ دوزہ ہے
 ہم است ء بہشتے ہم جوڑ بینگ۔ ہر کس کہ شتر کنت، بہشت ء روت ء ہر کس کہ گندگ
 کنت، دوزہ ء۔ بہشت ء دوزہ، ثواب ء گناہ ء کچ ء کیل ء سمرانت۔ یکے یک شترینے
 کنت، آئی ء ہزار ثواب ہما کیلیں جا گہا رسیت۔ ہر رنگ ء اگن گندگینے کنتے گناہ ء بار
 بے۔ ہرے ثواب یک یک ء حساب بنت، وزن بنت ء آخر ء باقی بہشت ء برنت۔ گناہ ء
 ثواب ء ہرے لازوالیں ہستی ء پشت ء بنی آدم چو جلیگ ء چروارت، سرگردان انت پہ
 ثواب ء ء لہرزگ انت چہ گناہ ء۔

ہرے ترس ء بیم ء ہمائی ء حرص ء تمہا ء بے کسا سیں سکین، بنی آدم ء راجہ نیکیں راہ ء دور
 بوہگ ء نیلیت، چیا کہ حداہمانت کہ بہشتی ہرچی بلوٹنت، دنت۔ کسے حور ء واہش ء داریت
 حاضر، کسے گلماں ء شوق ء کنت تیار ء ہرے حور ء گلماں پہ حساب انت، پہ ہر کس ء ہفتاد ہفتاد۔
 پدا بہشت تبک تبک انت۔ شتریں ماڑی است، پہ ندرہ ء پر شوکیں جا گہہ است، بلے پہ
 کم واکیں بہشتیاں کسانیں لوگ یا چو گدان ء زیبائیں تمبو جنوک انت۔ ہرچی بہ کٹیت
 قسمت۔ دوزہ آس ء دریایے، بلے ہم انچو تبک تبک انت۔ کافر ء نہ مٹوک ”دوزہ ء نار“ ء
 انت۔ کستریں گناہگار یک کر وکے ء۔

بہشت گیشتر پہ مردیں آدماں سو بے۔ پارسائیں جنین بہشت ء اصلی لذتاں بے
 بہرانت، چیا کہ حوراش کار ء نیاہنت ء گلماں اش نصیب ء نہ انت۔ ہاں اگن مرداش بہشت ء
 بہ بنت ہم پر ہاں حراب نہ انت، بلے چے یکے ء امروزی مرد، بہشتی حوراں یلہ بدنٹ ء پر ہاں
 ہدوک بہ بیت۔ بلے اگن مرداش گناہگار ء دوزہ ہی بہ بنت، گڑا جنین بہشت ء ویل انت۔
 چونابا شتر تر ہمیش انت کہ امروزی مرد ء جن، اود ء کس کسگی مہ بنت چیا کہ کجام افریکی نر ٹیہہ
 وتی بہر ء کپتگیں ماہ گونگیں حوراں یلہ دنت ء گرانزی نیں ٹینگے دل ء داریت؟ ء درستاں شتر تر
 ایش انت کہ ہر کس کہ پہ پیری مرتگ ہم ورنائی پادکیت تانکہ بہشت ء حور ء گلماں ء دوزہ ء

آس ء سگت بہ کنت۔

بہشت ء دوزہ ء فیصلہ ء حدوت کنت۔ قیامت ء روج ء حدوت ”عدل ء کرسی“ ء جنت ء
 چوپار سائیں شاہوکار ء شاہیم ء دست ء بیت، گناہ ء ثواب تور کنت۔ ہر کس وتی مزہ ء رسیت۔
 قیامت ء روج ء کس کسگی نہ انت، بلے ہر کس پہ رامت انت، ہر کس پہ اندام انت۔ بے
 پردگی نیست۔ ستر ء شریں توجیل ہمیش انت کہ چم سر ء توکا بنت تانکہ کسے اگن پلینڈی مہ
 کنت ء گو کومہ بیت، کس کس ء بزہنگی ء نہ گندیت۔ شرم ء وت ننگ ء وت، اودا ہم است
 انت۔ ”کہوڑک ء بن“ ء فیصلہ ء ء رند، ہم بلا ہیں پندے بڑگی انت۔ مرادانی منزل نزیک نہ
 انت۔ ”پہل ء صراط“ چومود ء ٹال ء بارگ ء چوز ہم ء زہ ء تیز انت، چمانی ء گوزگ لوٹیت ء آنیم
 آزمان ء انت۔ اے سفر یک روچی سینے بوتیں انگت بے طالعہاں ہم وتی طالع چکاسیتنگ
 ات بلے اے سفر ہزاراں سالانی انت، ہر کس چرے پہل ء گوست، گوست، اگن کپت چیرے
 ہفت جہندم انت۔ نون بچار کہ آدگہ دستیں مشکل پہ سرے ء ہے پہل ء آدمیم بوہگ پہ سرے۔
 بلے ایشی ء آسانیں توجیلے است انت۔ ہر کس کہ استیداں قربانی کنت، آقربانی ء پس، گوک ء
 اشتراں سوار انت ء لڈ ان ء گوزیت۔ چی ء چرت ء جنت؟ لیکو ء جنان انت، کروز انت۔ اگن
 پنجاہ ء صداستیداں قربانی ء گتنگ، درستاں یک بچی ء سواری ء اجازت نہ انت، بیل ء باری
 کنت یا کیے ء سوار انت ء آدگراں سردیان انت، ڈنیکو ڈنگراں ڈنیکو بیا۔

منکر نکیر دگہ بلاہ ء بدانت۔ آمزن قد ء مزن ٹیدگ ء دراج دنان انت۔ آہانی کمال
 ہمیش انت کہ آجنت گرز ء جست کنت۔ کجاں وہد ء کہ مردم مریت ء قبر بیت۔ ایشی ء
 گوشنت، قبر ء عذاب۔ ہر کسی جون ء کہ قبر نصیب ء مہ بیت آبلکیں چٹیتنگ۔ منکر نکیر جست
 کنت بلے مرے زندگ بے عربی زبان ء جواب بدے، دگہ زبان ہے منکر نکیر نہ زانت۔
 اگن عربی نہ زانت چپ ء شتے۔ عبرانی کہ فلسطینی پیغمبرانی زبان انت، آہم اے زمانگ ء
 منکر نکیر اں شمشتگ۔ گرزانی سرچہ نپا دوچی سوچن ء توسک ترانت ء پداچل ء گتنگ ء سہر
 انت۔ کئے سگت ء کنت؟ بلے بہ ترسیت ہما کہ گناہ ء گتنگ۔

زندمانی ء یک دگہ مشکلے ”کرامن کاتبین“ نیگنت۔ آپو تجربہ کاریں منشیان انت، نہ آوانی قلم ء سیاہی بلاس بنت ء ناں دست اش دم برنت، نبشته کنت کہ کنت۔ حدائی ناسر پد انت، پرک ء پیر اش نیست۔ مرد ء جن ء نیام ء وٹیں ساعتانی نہ وٹیں جبرائیل بگرتاں عاشقیں دلانی بے برمشیں چیہالاں، مال واہند ء اللہ اللہ بگرتاں دُر ء ڈاہ ء، نبشته کنت، کتابانی کتاب پُر کنت ء ایر کنت، آہانی نوشتہ کنتگیں ہر لہز حساب بنت۔ اے ہم قیامت ء روج ء تالان کنگ بنت۔ ایشانی مقصد ایش انت کہ اگن کسے بگوشتیت کہ من چونہ گوشتگ ء شاہدے بلوطیت گڑا کرامن کاتبین ء شاہدی یک ء ٹک انت، پرچہ کہ آ کہ نبشته انت گزشتہ نہ بیت۔ چونابا مسلمانی شرع ء روء لازم انت کہ چار پارسائیں مردم مثال ء جبر ء ہے رنگ ء جنین ء مردین ء تامداریں گناہ ء چم ء وت بہ گندیت چونکہ سوچن ء بندیک ء مان کشگ ء ندارہ، گڑا پہ ہما گناہ ء آہانی گواہی روا انت۔ اگں جبر پہ شاہد ء گواہد انت گڈہ وا جہیں آدم کہ بی بی حواء رہ پیمنت ء ہما ”گلہ ء لڈت“ ء شرکنی دنان ء کنڈ ء دات کہ پہ ہے گناہ ء جن ء مرد ء راکم شرف ء نام ء دپ کنگ بُوت آوہداں ہے کار ء شاہد کئے ات کہ حد اوند ء ہمائی ء جبر باور کنت۔ منے اش کنگ ء آوہداں آدم ء حواء ابید گہ کس بہشت ء نہ بُوتگ۔ اگں شیطان ء پلینڈی ء گوچلی نے کنگ حداء باید نہ ات کہ آئی ء جبرے باور بہ کنتیں ء تو نے حداء پرچہ ہے شیطان بہشت ء بُرتگ۔ اے مردتی دژمن، تی جوڑ کنتگیں آدم ء بنی آدم ء دژمن، آئی ء ماں بہشت ء برگ ء جبر ء منے سر پر نہ بیت ء نا مارا باور کنت۔ منے دل ء اے جبر شیطان ء پہ گوچلی وت تالان کنگ۔ البت اگں حدائے پاکیں ذات ء چم ء وت دیستگ گڈہ آئی ء شاہدی وت ہزار شاہدی ء دیم ء انت۔ بلے ہے کار کہ بہشت ء ناروا ات کہ آچہ بہشت ء دیم پہ زمین ء تو دست کنگ بُوت انت گڈہ ہے کار ادا پراہاں پرچہ روا بُوت؟ ادا پہ شاہدی ء دو کرامن کاتبین انت، چار ء زور ء جنت چیا کہ حد اچہ بندہ ء دل پر وٹ انت، ناباور انت، کرامن کاتبین ء وتی انت ء ہر کس ء وتی۔ ہمیشا آہانی ہر دژوگیں نبشتہ، ہر گوچلی راست انت بلے اگں مرزا غالب ڈولیں بے باورے کرامن کاتبین نے

سرا ریا ءُ رُو ءُ تہمت ءُ بہ جنت ہم، آئی ءُ گوشداروک کئے انت۔ چوشیں بے اوستی پرانی ءُ وت شر نہ انت۔

پکڑے جاتے ہیں فرشتوں کے لکھے پہ ناحق
آدمی کوئی ہمارا دم تحریر بھی تھا

چوشیں بے حسا ہیں قصہ ءُ روایت انت کہ بنی آدم ءُ پیدائش ءُ بگرتاں مرگ، آئی ءُ زندہ ہر ہستین ءُ نیستین دمانے، آئی ءُ نند ءُ نیاد، وشی ءُ غم، دود ءُ ر بیدگ، رسم ءُ رواج، غرضیکہ ذاتی، راجی ءُ قومی زندہ ءُ تمایں تک ءُ پہناتانی باروا حکم یا ہدایت یا راہد ربری ءُ صورت ءُ موجود انت۔ آہانی مذہبی مانا توئی جا کہا بلے آ علمی ءُ فکری چکاس ءُ شاہیم ءُ تور بوت نہ کننت۔ اسلامی فلسفہ ءُ بازیں فکر ءُ عمل انجین انت کہ آہانی سرا ایراد گیری یا شک ءُ شہبہ مزینیں جبرے، علمی بحث ءُ تزان ہم گزان انت۔ ہر چوشیں ترانے کہ ملا ءُ تب ءُ تب ءُ ناتب بہ کننت، قابل ءُ گرفت انت ءُ کس و تارا دست ءُ ملا ہاں بے پردگ کنگ ءُ ہدوک نہ بیت۔

حرص و لذت

ڈاکٹر ڈیوڈ جنکنز ء بے پرکیں ملائی وعظ حداء بنی آدم ء تعلق ء ہے تعلق ء فکری
تکاسری ء توجیلے بوت بہ کننت یامہ کننت، بلے ڈاکٹر جنکنز۔وت چه بازیں گزایے ء چٹینگ۔
ملائی قدء سر بوتگیں بچ پارسائیں مسلمانے آئی ء ملحد ء بے دین گوشت ء کشت نہ کننت،
چیا کہ آواجہیں عیسیٰ ء مریدے پمیشا آئی ء مشکل ایش انت کہ آمدہ ہی کتابانی نوشتہ بوتگیں ہر
واقعہ یا آیات ء حدیث ء لہزی مانا ہاں منگ ء قبول کنگ ء تیار نہ انت۔ آگوشیت کہ پاکیں
بائیل ء ہرچی کہ نوشتہ، آہانی لہزی مانا کنگ ء آہانی سرا بے تزک ء توار ء ایمان آرگ بے
ایمانی انت۔

ڈاکٹر جنکنز ۲ نیک بختے کہ مغربی رواداری ء علم ء زانت ء ماتکوہ ء تکہ انت۔ آ
انچائیں مردے ناں اگن عالم ء دیندارے بوتیں ہم، بلے مسلمانی ء نام ءے پر بوتیں، آئی ء
چوشیں گہہ نہ وارتگ ات۔ وگن ناں بزاں کہ آتی وہدی چو انا الحق، گوشیں منصور ء بوتگ ات
یا چوقصہ نویسوکیں سلمان رشدی ء تسلیمہ نسرین ء وڑا، ڈہار پے ڈہارات۔ بلے عیسائیت ء آئی ء فکری
تونگری ء راہے دگہ۔ ایش مدان مدان ء حداء ہستی ء آئی ء سزا ء جزاء تصور ء گوں یورپی علمی ء
سائنسی زانت ء ہم گام کنگ ء جہد ء انت۔ پمیشا عیسائیت ء را حقیقی شکل ء دیگ ء خاطر ء،

۱۔ شے رگام : بنی آدم ء حداء، ماہتا کہ، ”آساپ“ تربت، اپریل، 1995ء

۲۔ ڈاکٹر جنکنز۔ درہام (انگلیٹڈ) ء سر پادری انت کہ پاری نیں (1994) گرماگ ء ریٹائر بوتگ۔ جنکنز۔ واندہ ترین
ملا ہاں کیے۔ پگاگہ برطانوی چرچ ء چارمی نمبر ء مستریں پادری ء عالم انت۔ اے نوشتا نک ء آئی ء تزان ء لیکہ چلندن ٹائم ء

ہر رنگ و علمی و سائنسی بحث و تران، ناں کفرانت و ناں لادینیت۔ بائبیل کہ پر اہاں مقدس انت، باز عیسائی دانشور گوشتنت کہ ایشی و با زیں قصہ و آیات بلکیں راست مہ بنت، چیا کہ ایشانی مطلب و مانا ہما ابتدائی دور و مردمانی فکری تب و کم و گیش یار د و گچین کنگ بو تگ انت۔ چوشیں تران یک نیمگے مذہبی رواداری و دومی نیمگا انسان و فکری بلندی و پختہ تی و دلیل انت، بلے چوشیں حبرے مئے ملا ہانی نزدیک و مزنیں کفر و بے ایمانی لیگ بیت۔ ڈاکٹر جنکنز انچیں تران کنت کہ گوں عیسائیت و بنیادی فکر و دپ نہ ورنٹ۔ آئی و گوشگ انت کہ پہ انسان و پیدا نشت و پت ضروری انت و حضرت عیسیٰ و بے پت و پیدا اک بو ہگ، بلا ہیں غلط بیانی و درو گے۔ دومی ایش کہ ہما سہ نیں دانائیں مردکانی بیت اللہم و آہگ و عیسیٰ و زیارت کنگ و ہمے مردمان و بی بی مریم و لوگ و راہ و شون دیوکیں استال و حبر ہم انچائیں قصہ۔ و اجہیں عیسیٰ و بے پت و و حدا و حکم و پیدا کی و حبر عیسائیت و ابتدائی و بنیادی فلسفہ انت ۳۔ گوں ایشی و نہ منگ و عیسائیت و وجود لپرزگ بیت بلے ڈاکٹر جنکنز و ایشی و پرواہ نیست۔

ڈاکٹر جنکنز و دومی ”فکری فتنہ“ ایش انت کہ دوزہ نیست۔ مذہب و دوزہ، آس و دریا بے، گناہ گار، نافرمان و کافرانی جا گہہ انت کہ مدام ہے آس و سچنت۔ دوزہ و ہمورنگ و ہموقد و، و ڈوڑیں لوگ، اثر دہا، مار و زوم ہم مان کہ وت ہے آس و نہ سچنت، بلے دوزہ ہیان و ورنٹ کہ ورنٹ۔ ڈاکٹر جنکنز گوشتنت کہ مردم بگوشتنت کہ حد ابنی آدم و آس و دوزہ ورنٹ کہ بہ سچنت، انچائیں گے، چیا کہ دوزہ و سزا دیگ لیکھے، انسانی انت، حدائی نہ انت۔ آئی و دل و دوزہ و تصور روحانی و فکری انت، جسمانی یا حقیقی نہ انت۔ اگن حدابند ہان و دوارزندگ کنگ و پد، گپت و دوزہ و دوزہ ورنٹ کہ آدائی آس و بہ سچنت و بگوشتنت ”ہاں چون ات“، چوشیں حدایے اگن بہ بیت ہم، آسکیں کوتاہ اندیشیں حدایے کہ حبر دوزہ بیت، بد بارت، زہر گپت،

جنگ ء پروشگ ء عذاب دیگ ء چک ء پد نہ بیت۔ چوشیں حدایے ہرچون کہ بہ بیت باید
انت انسان آئی ء یلہ بہ دنت، بہ رموشیت، فراموش بہ کنت۔

بازیں عیسائی عالم ہے حبر ء گوشتت کہ اصل ء دوزہ ء تصوروت انسان ء ضرورتے،
حداء نہ انت، چیا کہ اے سزاء جزاء لازمی بہرے ء انصاف ء ہم مانا انت۔ دوزہ بنی آدم ء را
ہے سد کی ء دنت کہ اگن گوں کسے ء نا انصافی بہ بیت ء اے جہان ء آئی ء حق رسی مہ بیت گڑا چو
کہ حداء آزمانان انت، آئی ء گڈی انصاف ہم آزماناں بیت۔ پہ انصاف یا سزاء دیگ ء
دوزہ ء ء ابیدرگہ ہیج توجیلے نیست۔ سزاء اے شکل انسان ء را ”راستی ء مہر“ ء نیمگا بارت ء اگن
مہر بنی آدم ء نیک ء پاک کت مہ کنت بلکیں ہے ترس ء بیم ء بکنت۔

سزادیک ء انصاف ء حبرچہ ابتداء، حدائی صفت قرار دیک بُو تگ انت ء نون
اے سک مشکل انت کہ چوشیں فکرے آلد و یلہ کنگ بہ بیت۔ ہے رنگ ء پہ جزاء بہشت ء
بے غم ء کرٹی نیں دائمی زند، گوں گلماں ء حوراں زان پزانی ء عیش ء بے کچ ء کیلیں حرص ء تماہ
انت۔ یک نیمگے سزاء خوف، دوزہ ء شکل ء، دومی نیمگا جزاء چوشیں پر تمانیں لالچ، بہشت ء
نام ء، انسان ء را باید انت کہ شرمی، پارسائی ء مہر ء وفاء پر شانیں راہ ء بہ پڑینیت۔ اے دگہ
حبرے کہ بنی آدم چٹمانی انت، مدام بے باور انت ء گوشتت من پرچر دہہ کیاں۔

ڈاکٹر جنکسز گوشتت کہ واجہیں عیسیٰ ء پیغام مہر انت ء بقول ء ہمانی حداء مہر ء ہم
مانا انت، ہمیشا اے چوں بوت کنت کہ ہے حداتوتی جوڑ کنگیں انسان ء را دائمی آس ء بو
سوچیت۔ نون ہے حبر بدبری ء سوب انت، چیا کہ عیسیٰ یک نیمگے ”مہر“ ء تزان ء کنت ء حداء
ہما شکل ء پیش داریت ء دومی نیمگا دوزہ ء بیم ء پاتزاپ ء ہم دنت۔ نون اے دو نیں فکر چوں
پچینگ ء یک کنگ بہ بنت۔ اے پہ عیسائی ملا ہاں آسانیں کارے نہ انت، مزنیں مشکلے۔
ہے تپاوت ء سر پہ دگہ رنگے ء ہم کشیتگ۔ آپوش کہ بازیں عیسائی عالم گوشتت کہ دوزہ ء
مطلب چہ حداء دوری ء تصور انت۔ پہ بنی آدم ء مستر یں سزاء ہمیش انت کہ آچہ حداء فکر ء دور بہ

بیت یا حداءِ نزکی کے نصیب ء مہ بیت ء گوں حداءِ دوری یا جدائی ہما دائی درد ء مدامی رنج
انت کہ انسان ء جبین ء آسے بالیت۔

دوزہ ء باروادومی جبر آئی ء دائی یا ادار کی بوہگ سیگنت چو کہ بعد ء مرگ ء زند دائی
انت، گڑا انسان ء را پرانی ء سزا دیگ ء دائی دوزہ، ہم گڑا انیں نا انصافی یے۔ چوشیں فکروت
حداءِ را ”بکن باریں ترا چاران“ ء رسینیت۔ ”بچارا گن تو چوش کت، من ترا چوش کنان“ ء
”بلیک میلنگ“ حداءِ حدائی ء بنی آدم ء چٹاں چاریت ء آئی ء را انسان ء قد ء کاٹ ء جبلت ء
سرکنت بلے اگن دوزہ نیست گڑا بہشت ء شور چی انت؟ دوزہ ء نہ بوہگ وت بلا ہیں
جخالے۔ ایشی ء نہ بوہگ سزا ء جزاءِ فکری بنیاد ء کروجیت۔ ابید چریشی ء گوں ہے بہشت ء
دوزہ ء بندوکیں اے فکر کہ مرگ ء ء زند، زندگی کے است یا نیست ہم سک مان گیشیت۔

نوں اے ہم چارگ لوٹیت کہ چوشیں بنیادی عقیدہ بانی نفی کنگ مذہب ء تاوانی
کنت یا نہ کنت۔ سزا ء جزاءِ تصور اے شون دنت کہ انصاف دائی عملے۔ پمیشا انصاف ء جبر
اصل ء زیادتی ء ظلم ء سزا ء تصور انت، انسان ء گوں انسان ء مہر ء دوستی ء جزاءِ تصور انت۔ پمیشا
شر انت ہم، چیا کہ اگن مہر ء دوستی ء فکر بنی آدم ء نیک ء پاک کت نہ کنت، بلکیں سزا ء ترس
شرینے ء سکین ء بہ دنت ء ایش پہ کس ء گندگ نہ انت، چیا کہ سزا ء جزاءِ لیکہ بنی آدم ء راجی،
اخلاقی، سیاسی ء معاشرتی زند ء مضبوطیں بنیادے ہم دات کنت، بلے عالم ء کو اس حضرت آدم
ء ماں بہشت ء ادار کی جاہ منندی، آدم ء حداءِ نافرمانی ء چہ بہشت ء ”دراں ڈیہی“ ء دگہ بازیں
تزانانی سرا شک دار انت۔

ابید چریشاں گوں مذہباں ہمگڑنجیں بے حسابیں روایات، نیم دزوگیں ء نیم راستیں
ء نا پختہ نیں لیکہ کہ بنی آدم ء مذہبی زند ء بندوک انت، اگن یلہ دیگ بہ بنت گڑا اے ہم مزنین
نا انصافی یے۔ ارباں مردم کہ نوں اے جہان ء نیست انت، آہاں وتی زند ء ہے رنگ ء
عقیدہ بانی سرا وتی ایمان ء عمل ء راہ یلہ نہ داتگ یا انوگیں کروڑاں زندگین کہ ہے روایتانی سرا

ایمان کارنت، باور کننت، آہانی شورچی انت؟ مرتگیں وتی جا گہا، ہمے زندگیں سکت دلپروش، پدردء ہبکہ بنت۔ آوانی زندء انچیں نہ وٹیں حالت ودی بوت کننت کہ آ انسان ء معاشرتی، اخلاقی، دودء ربیدگی ء راجی زندء سرء چیرکت کننت۔ ہمیشا ہر کس ہمے لوٹیت کہ بنی آدم ء فکری بُن حشست سُرینگ مہ بیت۔ اگن راست انت کہ ڈروگ، قصہ ء روایت انت یا حقیقت، بلے کہ ایشان ء قہریں ء بے پرکیں و ہدوت گوں وتی بے ریائین دستاں مداں مدان ء بہ تیماریت، بہ سماریت ء گوں انسان ء فکری کاروان ء ہم گام بہ کننت ء پمے کار ء صداں سال دگہ پکار انت۔

بانیہیل ء نوشتہ انت کہ حداء انسان ء راوتی دروشم ء ودی کنگ۔ پاکیں قرآن گو شیت کہ حداء بنی آدم ء راوتی روح بخشا تگ۔ ڈاکٹر جنکندر ایشی ء انچائیں تزانے لیکیت۔ آئی ء دل ء بانیہیل ء چوشیں تشریح ء اے آیاتانی لبزی مانا ہانی سرایقین شر نہ انت۔ آئی ء گوشگ انت کہ حداء را انسانی دروشم ء پیشدارگ، حداء حدائی ء کم شرف کنگ انت۔ انسان ء حدائی صفت مہر ء دوستی انت ناں کہ آئی ء شکلی دروشم یا روح انت۔ اگن روح انت گڑا آہم ہا حدائی صفتے، آئی ء دروشم یا صورت نہ انت۔ اصل ء اے انچیں حالتے دل ء دماغے کہ آ مہر دنت ء زوریت، ہما ہاں یا چہ چما ہاں کہ پہ مہر ء زرنٹ۔

” حداء ہا انت کہ ہا انت“ بلے بنی آدم ء مشکل ایش انت کہ چہ ہزاراں سال ء، آ حداء ء را ایوکاوتی شکل ء پچہ کاریت۔ انسان ء باید نہ انت کہ آ حداء راوتی بڑ ء کاٹ ء سر بہ کننت، بلے پہ چوشیں ناشریں فکر ء بنی آدم کسی حداء نہ انت، ناں حداء سرا بزرگ ءے بیت ناں حدائی تر سے گوشان ءے کپیت۔ آ مدام گوں حداء پیڑ اتگ۔ انسان ء بے بزرگی ء سیل کن کہ آ حداء حدائی رنگ ء ہچبر درست نہ کننت ء پرے جبر ء مورے ہم گوش ءے نہ وارت۔

انسان ء مدام ہے واہگ بونگ ء انگت ہم ہے واہش ء داریت کہ وڑے ناں وڑے ء آچو حداء بہ بیت۔ چو ہمانی ء دانا، نمیران، پُر واک ء بے مٹ۔ مثال ء جبر ء عیسیٰ ء

حق گوشتیں شیطان ا

اے جہان دزوک ء بلا ہیں، ہنکینے۔ یہودیانی بائبل ء عربانی قرآن ء اے جہان ء جوڑ بوہگ ء آدم ء پیدا کنگ ء قصہ مان انت۔ گوشت، آدم چہ حاک ء جوڑ بوہگ۔ نوں چینکرہ ہزار سال ء ء رند، بنی آدم ہے جبر ء راستی ء سر ء شک دار انت۔

آدم جوڑ کنگ بوت، ملائکتان ء گوشتگ بوت کہ سجدہ ء بکن ات۔ واجہیں ابلیس ء حداء را گوشت اے چون؟ اے جبر ء تو کنگائے۔ تاں ہے دمان ء ساری توچے گوشتگ ات؟ پرچہ وتی گوشتگیناں پشومان ئے؟ جواب آتک کہ توچے زائے۔ اے چہ درستاں دیمانت، چیا کہ زانت کار انت، علم ء واجہہ انت۔ ابلیس ء گوشت چہ پیم؟ آدم ء را جست گرگ بوت۔ جواب ئے دل ء تب ء ات۔ ہے جست اندگران ء بوتنت، آوانی دپ بندشت، نزانت اش۔ رند ترا معلوم بوت کہ ہے جستانی پسو آدم ء را ساری ء چیر ء اندری گوشتگ بوتگ انت۔^۲

بچارہ سیلہ بازی ء، بہ گندرد دیگ ء، نوں تو بو گوشت کہ راست چے ء دزوک چے؟ اے یکیں ول ء برانت۔ قدرت ء زانت کہ گوں فرشتہاں دزوہ بوہگ ء انت۔ اگس ہے نامان ء آدم ء را پچکاس ء گوشتگ ء یات دیگ بوتگ انت، ملائکتان ء ہم گوشتگ بوتینت، گڑا آدم ء چون بانج برت؟ ہریچی بوت، پہ کست بوت، کلچی ء راستی ء جاگ پوش ات پمیشا اے دوئیں سیال انت، وت ماں وت انت۔ منی دل ء ناراستی ء زنگ ء جنگ ء ہر کس ملامت انت۔ کئی گلگ ء کئے؟ کئے باوری انت، اگن گوں ملائکتان دزوہ بوت کنت، گوں کئے ء نہ بیت؟ اے ویل ہر کس ء گوں تریتگ۔ باید انت کہ ہر کس اے جبر ء یلہ بہ دنت۔

۱۔ شے رگام: ”شے ترا چون انت زیادئیں افاراں جنئے“۔ ماہتاک ”بلوچی“، کوئٹہ، اگست، 1989ء

۲۔ آدم ء پیدا انت، خدا ء فرشتہانی تران ء شیطان ء نافرمانی ء احوال ء بوآن قرآن ء البقرہ (34-30) 2

ڈینکن ۽ شیطانی وعظا

ارک وان ڈینکن ۽ کتابانی ”گاڈ سیریز“ چه ”مسلمان رشدی ۽ آیاتاں“ ده سری گندگ ترانت، بلے ملا ہانی دپ ۽ نہ کپتگ وگن نہ آئی ۽ وتی نماسگان ۽ کلوه کتگ ات۔ اے مردک عجب رنگیں دلیل دنت، آئی ۽ مستریں جبر بقول ہمانی ۽ کہ آئی ۽ پٹ ۽ پول کتگ چه مذہبی کتاباں، چه ہندوانی بگرتاں عیسائیانی، یہودیانی، مسلمانانی ۽ تاں آتش پرستانی ۽ درا، آ خدا ۽ حدائی ۽ باروانت۔

آئی ۽ اولی کتاب ۽ مطلب ایش انت کہ جہان ۽ اولی مردم چه زمین ۽ ودی نہ بوتگ بلکیں انسان وت آزمانی مہلونکے۔ اے مرد ۽ بازیں سوالانی انجییں جواب داتگ کہ بازش قبول کتگ ۽ تیار نہ انت ۽ ناں تنی و ہدی سائنس ۽ ٹیکنالوجی ہمینکرہ دیما شتگ کہ کسے اے کائنات ۽ آئی ۽ زندگیں مہلونک یا کرنانی کرن ۽ خلقت ۽ پچھ آورت بکنت۔ اے کتاباں مذہبی ۽ علمی دنیا ۽ رامزینیں توپی ۽ داتگ۔

آگوشیت ہزاراں سالانی دوران ۽ چه آزماناں، چه دومی جہاناں، مہلونکے زمین ۽ آتگ ۽ چرابانی سوب ۽ زمینی تہذیب ۽ ثقافت ۽ مذہبی نظریاتانی سرامزینیں اثرے کپتگ۔ آئی ۽ ہے ثابت کتگ لوٹیتگ کہ اسرائیل ۽ کتابانی مذہبی قصہ، اول سر ۽ مایا تہذیب ۽ رند ترا مصری ۽ آسٹریلوی تہذیب ۽ پدا چه ہندوانی قصہاں ہے گمان بیت کہ الم ۽ چه آزماناں مہلونکے اے جہان ۽ آتگ ۽ آہانی اولاک بالی گراب ۽ راکٹ بوتگ انت۔ آدل ۽ جزم انت کہ چه کوہنیں ماٹریانی نمونہاں یا مصری اہراماں مردم زانت کہ اے بنی آدمی کار نہ انت۔

اے اَلْمَ ءِ انچیں مخلوقے ءِ دست کار انت کہ چہ علم ءِ زانشت، سائنس ءِ ٹیکنالوجی ءِ چہ زمینی مردماں ہزاراں سال دیمانت۔ آئی ءِ ہے ناباوریں جبراں یکے ہمیش انت کہ ہے آزمان گولاں بلکیں Genetic Mutation ءِ ذریعہ ءِ زمینی مہلوناک جوڑیننگ۔ آہاں انسان ءِ راوتی دروشم ءِ پیدا کتنگ ہمیشا ماگوشیگاں ہماہانی وڑء اُن، بلے آمنے وڑء نہ انت۔ آئی ءِ دل ءِ جہان ءِ درستیں فرقہبانی مذہبی کتاباں انچیں ذکر ءِ آیات مان کہ آہے جبراں کہ ارک گوشتیت ثابت کننت۔ آگوشتیت ہے ”یو ایف او“ (Unidentifiable Objects) کہ ہوسال کاہنت جی انت؟ کجا جہہ منند انت؟ سائنس دان گوشتیت چہ آزمان ءِ کاہنت، آخر اگن آزماناں مہلوکے مہ بیت، چون کاہنت، چہ کجا کاہنت؟

ما ہے اشکتنگ کہ انسان ”اشرف المخلوقات انت“، حداء وارث انت، خلیفہ انت۔ یہودی، آتش پرست، عیسائی، مسلمان، ہندو، ہر مذہبے کہ است انت، ابید انسان ءِ آ دگہ ہچ چوشیں مہلوکے ءِ بار و اتراں نہ کننت کہ چوانسان ءِ کو اس ءِ زانٹکار بہ بیت، علم ءِ زانٹ ءِ واجہہ بہ بیت۔ جہان ءِ درستیں مذہباں دگہ چوشیں مہلوکے کہ انسان ءِ مٹ بہ بیت، نشان نہ داتگ۔ من حیراناں اگن انسان کائنات ءِ رازاں گیشتر معلومدار بہ بیت یا چوش بہ بیت کہ ہے ”یو ایف او“ آئی کماندار گوں انسان ءِ گند و نند بکننت، گڑا چون بیت؟ گڑا سلماں رشدی یا ارک وان ڈینکن ءِ شور جی بیت؟ ملا ءِ تبلیغی ہما خلائی مہلوک ءِ جی ءِ ڈروہی دینت۔

دوسال ساری اخباراں اے جبر تالان بوت کہ ہے یو ایف او یکے روس ءِ ایر کپتنگ ءِ ہے سیارہ یا ہر چیزے کہ است ہما جا گہہ کہ ایرنشنگ اود ءِ ۶۰ فٹ جہلیں کنڈے جوڑ بوٹنگ۔ ہے جہاز ءِ ایرننگ ءِ دمانے ءِ رند آپدا گشاد گشادی ءِ وتی جہاز ءِ سوار بوٹنگ انت ءِ دیم پہ آزماناں تنگ انت۔ اخباراں چم دیستیں مردمانی گواہی ءِ سراجوڑیننگیں فوٹو ہم چاپ کتنگ انت، ۹ تا ۱۲ فٹ ءِ کد ءِ مردم ءِ وڑین انت، بلے ہورت سر ءِ پراہ سینہ انت۔ حداء بزانت پے راست ءِ پے دزگ۔ اے مہلوک آزمانی مہلوکے یا نہ انت، کس گواہی دات

نہ کنت۔ ظاہر انت کہ اگن فرشتہ بوتیننت، چونابا کس ء دیست نہ کنتت۔ بلکیں شیطان انت، اے ہم باوری جبرے نہ انت چیا کہ شیطان بوتیں، آئی ء تنی و ہدی کارے داشت ء منے ملک ء ”شیطاناں“ ڈا ہے زرت۔ حرء جڈال ء جبر ہم دروغے، چیا کہ آئی ء گوں خلائی جہاز ء چہ کار انت؟ گڑا ”حرء جڈال“ چوں بیت؟ آچوں وتی حرء یلہ دنت ء جہازانی بولاں کبیت؟ اگن چوش بکنت دیم ء چارگی نہ انت۔ باز گوشیت ہے یو ایف او ء جبر دروغے، چوشیں کس نیا تلگ ء نیت، بے اگن چوش بہ بیت، من زاناں فہمند نیں عالم گل کنتت، بے ناوانندگیں ملا پکیاں پیم نہ بنت۔ ہر مذہب ء ملا چہ وت کنتت ء چماہاں، انچو آسی اش بکنتت کہ سہر ء تول اش بکنے دگہ رند ء دیم ء پے زین ء نہ دینت۔

مات ء پت

عیسائی حداءء Father یا پت تو ارکننت چیا کہ آپیدا اک کننت، زند دنت۔ اگن کسے بگوشیت کہ حداءء مات ہم تو ار بکن ات، چیا کہ مات ہم پیدا اک کننت، زند دنت، رو دینیت۔ ہر کس گو شیت کہ ناں؟ ہے Father image ہر کس ء دوست تربیت، چیا کہ پت مردینے، چہ جنین ء طاقتور تر انت، مستر انت پمیشا منی دل ء عیسائی حداءء را ہجر مات تو ار پر جنگ ء تیار نہ بنت۔ حالانکہ حدا اگن پت بوت کننت، آئی ء مات بوگ ء باید انت، کس میا رکننت، ناں حدا، ناں عیسائی۔

صوفی ء مذہبی فلاسفر اں دگہ مزنیں ٹا ہے ہم جنگ کہ گوشنت کائنات ء ہرچی حدا انت۔ چیا کہ ہر شے کہ حداءء اڑ دا تگ، حدا ئی خصوصیت یا صلاحیت داریت۔ وحدت الوجود ء فلسفہ۔ تو حدا، من حدا، ہر کس حدا، بلے جبر پدا کیت ہما Image ء سراا وشتیت۔ کوہ ء حدا بگند، ڈر چک ء حدا بگوش، پسے کہ حدا، گو کے کہ ہم حدا۔ حداءء اے رنگ ء، اے شکل ء کس برداشت کت نہ کننت۔ ماتیں حدا، چومات ء چک ء بگل ء کننت، مہر دنت، پو دیت، والینیت، دل ء داریت۔ پت نہر دنت، جنت۔ نوں ہر کس بچاریت کہ حداءء پہ ماتنی گری قبول کت کننت یا پہ پتی گری۔

امریکہ ء من عیسائی ملایے ء را حال دات کہ منے حداءء ریش دوست بیت ء بروت نادوست۔ ہما کہ چم ءے سر منگ بہ بنت، شلو ارے چہ گپئی ء ماں جنگ، دپ یے بو بہ کننت، ٹو تھ پیسٹ ء بدل ء دناناں دارے بومشیت، سرا بہ سائیت، آحدا ئی دوست انت۔ مردک ء دپ بندشت۔ دمانی ء رند گوشت یے، حداءء Image شمے گو را ہمیش انت؟ من ہم چہ حدا

دوستانی ترسے دگر پہنچ گوشت نہ کت۔ رند ترا من آئی ۽ را اے جبر ۽ حال ہم دات ۽ گوشت کہ
مئے ملا گوشت کہ حد از بین ۽ سہرا پیہم نہ بیت، بیت ۽ نہ بیت آ آزماناں بیت ۽ گمان انت کہ آ
جنت ۽ جہہ منندانٹ۔

یک حسابے ۽ مئے حداء گوں مہلوک ۽ وتی تعلق پروشتنگ، بید چاہاں کہ آزماناں
رونٹ، ۽ آزماناں ہر کس ۽ نا کس ۽ کار نیست۔ ہما کہ بہشتی انت، ہمارونٹ۔ ہر حاکم ۽ پڑ اشک
۽ چارو بیت کہ مدام آئی ۽ را حال ۽ احوال کنت، بلے مئے حداء چارو ۽ دارگ ہم میار کنت۔ آ
چوں بہشت ۽ آؤ کیں مردمان ۽ دنیا ۽ باروا جست بہ کنت۔ ایشی ۽ مانا ایش انت کہ حدوت
سہی نہ انت، چہ دگراں جست نہ کنت ۽ اگن دل یے بولوٹیت چہ کئے ۽ جست بہ کنت چیا کہ ہر
کس کہ بہشت ۽ کیت، آ مسلمانے ۽ مسلمان دگرے ۽ بابت ۽ با پشت ۽ پد گوشتی ۽ منافقی نہ
کنت، ۽ حداء ہم منافقانی سک خلاف انت پمیشا حداء تاں روچ ۽ مروچی اے معلوم نہ انت
کہ دنیا ۽ انسان چے کنگ ۽ انت۔ آئی ۽ دل ۽ بنی آدم مدام آئی ۽ توصیف ۽ انت، آئی ۽
عبادت ۽ دست گرت انت، پارسا ۽ ایمان دار انت، نیک ۽ پاک انت۔ من زاناں دل ۽
سک تیر کہہ انت کہ چوش مہ بیت کہ شو میں شیطان آئی ۽ بندہاں رد بہ دنت چیا کہ شیطان بنی
آدم ۽ دائی ڈژمن انت ۽ چوسا ہگ ۽ گوں آئی ۽ گوں انت بلے حداءے گپ ۽ الم ۽ نا سہی
انت کہ انسان ۽ پہ شیطانی ۽، شیطان ۽ ہم ماتو بند کنگ۔

شیطان ۽ راروزء اول ہے ذمہ واری دیگ بونتگ کہ بنی آدم ۽ رد بہ دنت ۽ بنی آدم ۽
فرض انت کہ رد بہ کپیت۔ چیا کہ آئی ۽ پیرک دست ۽ شیطان ۽ رد کپتگ۔ ہے کہ چہ بہیہ ۽ بہ
کشیت بزاں حلا زادگے۔ شیطان وتی وس ۽ انت، بلے بنی آدم چہ شیطان ۽ دستے دیما
انت۔ آئی ۽ ہر شے، ساہدارے بہ بیت کہ بے ساہے، درستان ۽ رد داتگ۔ آئی ۽ شیطان ہم
نہ بخشیتگ۔

شیطان ۽ سر پڑ انت۔ آ انگت تڑیت ۽ بنی آدم ۽ رد دیگ ۽ دُ مب ۽ انت۔ وتا ہر

شکل ء دیماکاریت، برے واب ء کیت، برے آگہی ء، برے گوشیت نمازمہ کن، برے
 شپ ء گول در آمدیں ء نامحرمیں جنیناں زان پیرانی ء وپت ء واب ء سکین ء دنت۔ ہر حراہیں
 کارے ء سوج ء دنت، بلے بچارگیں شیطان ء آئی ء واجہیں حد اے حبر ء ہجر نہ زاننت کہ نوں
 سائنسی دورے، نوں چوشیں رودہ ء پردہ بنی آدم ء کار نہ کنت۔ نوں آوت چہ شیطان ء قد ء برزتر
 رُستگ، بلکیں چہ شیطان ء شیوارترانت، ء حد اے اگن بگندیت آئی ء دل چو قلات ء وش بیت
 کہ بچارمن جی یے جوڑ کتگ ات ء ایشی ء چہ وتی کمال ء وتارا پے یے جوڑ ینتگ۔ یہ شیطان
 ء کندیت ء یہ انسان ء گزیت۔

بنی آدم ء شیطان ء شیطان ء را انسان ء شکل ء گندگ، پہ حد اے آسانیں حبرے نہ
 انت۔ ظاہر انت کہ حد اوتارا بے پردگ یا پاشک کت نہ کنت۔ کئے ء بگوشیت کہ انسان ء
 کاراں بے بلا ہے آدل ء انچو کہت انت کہ زبان یے شتگ ء گنگ انت۔

حورانی دو چاپیٰ

کس تریش ۽ تہلیں واز ۽ گوشدارگ ۽ عادت نہ انت۔ ہر کسی دل کش انت کہ
 اگس واز بہ بیت گڑا آنجگ ۽ واز، دز نماز ۽ واز، شعر واز، زاہ واز۔ کزائی بوگ ۽ واز چہ ملا ۽
 شہدیں زبان ۽ من وتی ہے کڑیں گوشاں اشکنگ۔ واز بوت کہ گناہ گاریں جنینے ۽ راجست
 بوت کہ تو چوں بہشت ۽ آرگ بوت ۽؟ گوشت یے، طالع ۽ آورت۔ من وتی ورنائی پہ
 ٹہلے گوازینتگ ات، وتی و ہد ۽ درگڈ اتگ ات۔ سر ۽ پیرستانی سانگے کت۔ یک شپے وپت ۽
 واب ۽ دوران ۽ منی مرد کزائی بوت ۽ من اے راز داشت۔ حدا ۽ ہے یکین ۽ منابخش ات ۽ منی
 سر بہشت ۽ کپت۔

گوشتنت کہ گوں ہے حال ۽ فرشتہاں چاپ کت ۽ حوراں ناچ کت، بہشت ۽
 اے کنڈ ۽ پرا کنڈ ۽ تاں ہفتگی ۽ ڈہلاں نہ جرات۔ ہے حال کہ اے جہان ۽ حوا ۽ کاڑیں سوری
 جنکاں رست، قہقاییے اش جت، چو بانوری سر اش گوپت ۽ گوں دز گہاراں در کپت ۽
 ”سیلان ۽ ندی“ شتنت۔ بلے ہلک ۽ کلماٹاں مرگی زارہ جت۔

فرشتہ، حور ۽ گلیمان ہمیشی گل ۽ بال اتنت کہ بہشت ۽ آوکیں وتی جنڈ ۽ امروزی
 جنیناں گیر و شگ بنت ۽ آچراہانی گز ۽ چٹ انت، بلے اے واز ۽ رند، دپ نہ اوشتے ۽ ہما
 دمان ۽ پادا آتک ۽ ملا ۽ را گوشت کہ واجہ ملا، تی شعر واز ہم راست ۽ دروغ واز ہم راست،
 بلے ہے کزائی ۽ واز مپتین یے۔ حدا ۽ دوزہ چون بے جنین بیت؟ دومی ایش کہ حدا

چوشیں نا انصافی بہہ نہ کنت کہ سور کُتگیں جنین یک رم ء بہشت ء بوروت ء کمانٹ دوزہی بہ
 بنت چیا کہ پہ چوشیں معمولی رازے ء دارگ ء ہر جنین بہشت ء بروت ء اگس جنیناں راز
 دارگ ء فیصلہ کت گڑ ادرستیں سور کُتگیں جنین بہشت ء رونت۔ شر، ایشی ء ہم بل، آ جنین ء نام
 ء کہ تو گر گائے، اگن آئی ء راز پاشک مہ کتیں تو چوں ہی بوتے؟

آخرت

بلوچ ء گوشتنگ کہ ”وہد ہما انت کہ مردم یے مان انت“۔ جہان ء ناپائیداری ء انسان ء بے وی ء جواب ء انسان گلان انت پہ ہے دمان ء ہے ساعت ء کہ ہست انت۔ ہے دمان کہ ہست انت، ہنی آدم ہست انت۔ ”من مناں چیا کہ من ہستاں“۔ نوں ہے ہستی ادارکی، دمانی، ہنی آدم ء ہستی ء لپہر زگیں بلے نیستی ء دائمی احساس ء دنت۔ کئے زانت کہ ہما ساعت کہ باندات انت، ہما کہ نیستی ء رند پداں گزان انت ء کیت، چون انت۔ بلکیں شتر تریں ساعت ہما بہ بیت کہ نیست انت۔ ہستی ء دمان و ہر کس ء دیستگ، نیستی ء دمان ء ہستی ء پرچہ گلان نہ انت۔

ہنی آدم ء روچ گوں نیستی ء غماں گوزگ ء انت۔ حشر ء نشر بیت، قیامت بیت۔ مئے زبان ء قیامت ء مانا انت درد، نا آسودگی، مشکل، بلے ملائی زبان ء ایش کہ زمین ء زمان ختم بنت، مردم بیران بنت، خلقت گار ء گور بیت، دہون دہان بیت۔ ہمیش اے ”سر زمین“ ء قیامت انت۔

نیستی ء مانا جہان ء نیستی نہ انت۔ جہان کہ ”وہد“ انت، آوتی پاداں نہ داریت، آئی ء قیامت ء پرواہ نیست۔ قیامت، بے قیامت، وہد، روت، تزدان ء، نہردان ء۔ پمیشا ملا ہانی قیامت۔ آخرت، آخرت نہ انت۔ آہانی آخرت ہما انت کہ ہنی آدم ء حساب ء کتاب، ”ہستی ء نیستی“ ء فیصلہ بیت بلے وہد ء گوں ہستی ء نیستی ء چے کار؟ آوت ہست انت، کئے کشت ء کنت۔ پمیشا قیامت، آخرت، پہ ہنی آدم ء بلکیں راستے بلے پہ جہان ء، کائنات ء، پہ حداء پہ قدرت ء، ڈروگے۔ وہد، گوں وتی ہما پرشانیں نیستی ء روان ء روت۔ ہنی آدم آئی ء ہمراہ بیت کہ نہ بیت، پرانی ء چے۔

گر میں ساہگ

اے جہان ء سار تیں ساہگ ء ہر کس ہوشامی انت۔ گہے وت گہے بے وت
 انت، لہر زگ انت، دہشت زدگ انت، چیا کہ بنی آدم تنی و ہدی ہستی ء نیستی ء مانا ء نابلد
 انت۔ دوستی، مہر، دژمنی، وشی، غم، دراہ گوں آئی ء دائمی ہمراہ انت، بلے ہر کس وتاوتی آدینک
 ء، وتی عکس ء چاریت ء رُ دیت، ہمیشا ایوک انت۔ ہزاراں سال بنی آدم وتی شوہاز ء
 گردگ ء انت ء تاں روج ء مرچی سرگردان انت۔ من بباں کہ دگرے جہان ء اے سرد ء
 گرم ء کئے وتا پھر یزت کنت۔

ارسطو ء گوشتگ ات کہ اے جہاں چو LIVING ORGANISM ء انت۔
 بنی آدم ء اے حد ء سر بوہگ ء مزنین سرد ء گرمے دیستگ۔ ملا گوشتن ناں اے جہاں
 جوڑینگ بُوتگ ء مردم اڈ دیگ بُوتگ۔ چومشین ء آئی ء پارٹ ء پرزہ اڈ داتگ انت کہ
 چو کمپیوٹر ء کار ء انت۔ اگاں ارسطو ء کافر ی پنتاں بروئے ہم شتر نہ انت ء اگاں ملا ء وازاں
 گوش بہ دارئے ہم، بے پردگی انت، چیا کہ ملا ء حد اچوہما انجنینر ء انت کہ آئی ء کرد یا ختم
 بُوتگ یا بقول کسے چوہما زانتکار یں عکاس ء کہ ہمروچ وتی جوڑنگلیں عکسانی بلا بیں البم ء
 تا کاں لیٹینیت ء چیر ء بروتاں بچکندیت، نون شما بو گوش ات کہ من کجام کالب ء رتک
 کناں کئی کافر ی پنتاں برواں۔ یہ من آزمان رودانت۔

حداۓ یہودیت ۽ اسلام

اے سوال مذہب ۽ تاریخ ۽ ہر طالبے ۽ دل ۽ کیت کہ چونکہ اسلام ۽ یہودیت یکیں نسل ۽ یکیں علاقہ ۽ مذہب انت، باید انت یک بوتیننت ۽ اگن یک نہ انت آہانی فرق کجام انت کہ ایشانی منوک مدام کیے دومی ۽ گٹ ۽ حوانان انت؟ منی زانگ ۽ دوئیں مذہبانی دینی فلسفہ ۽ بنیاد یک انت۔ عدل ۽ انصاف ۽ نظام، سزائے جزا اش یک انت، وراثت ۽ قانون تاں حدے ۽ یک انت، رواداری ۽ اخلاق ۽ سبق یک انت۔ اگن اے مذہبانی تب یک نہ انت گڑا ایشی ۽ وجہ ایش نہ انت کہ حداوتی ساری ۽ گشتناں پشومان انت، بلکیں ایشی ۽ سوب اسلام ۽ یہودیت ۽ نیام ۽ ذرا جیل مدت انت، بدلیتگیں سیاسی، راجی ۽ معاشرتی حالت انت ۽ گیشتر ملا ہانی ضد ۽ کٹت انت چیا کہ مذہبی اعتقاد یا آئی ۽ بنیادی فلسفہ ۽ بدل ۽ پہ ملا ۽ مذہبی رسم یا انچائیں روایت زیادئیں اہمیت دارنت۔

واجہیں ابراہیم ۽ واجہیں محمد ۽ عہدہ ۱۹۰۰ قبل مسیح ۶۱۰ بعد مسیح ۶، یک سالے ناں، دہ سال ناں، دو ہزار ۽ پنج صد سال درمیان انت۔ اصل ۽ ہمے مدت ۽ دوئیں مذہبان ۽ چہ کیے دومی ۽ کیشینتگ۔ اے جتائی دود ۽ ریدگ بیگ انت، روایتانی انت، معاشرت ۽ سیاست نیگ انت، پہ سیاسی اقتدار ۽ جنگ ۽ فتنہانی انت، وگن ناں اے مذہبان زیادئیں پرک ۽ پیرے گندگ ۽ نیت۔ دوئیں مذہبانی حدا ۽ آئی ۽ وحدانیت ۽ فکر یک، حدا ۽ بندہ ۽ نیام ۽ تعلق داری ۽ سوب یک، پیغمبرانی بارو بازیر قصہ ۽ آیات یک، موت ۽ ۽ رند ۽ زندمانی ۽ دوزہ ۽ بہشت ۽ جبریک، شیطان ۽ حدا ۽ فلسفہ یک، آدم ۽ پیدا کنگ ۽ چہ آدم ۽ چک ۽ پسائندگاں انسانی نسل ۽ گیش بوہگ ۽ جبریک، بنیادی اعتقاد دوزہ یک رنگ ۽ انت۔ گڑا فرق کجام انت؟ فرق نظریاتی ۽ تاریخی انت ہمیشا کہ دوئیں مذہب تاریخ ۽ جتائیں دور ۽ نمائندگ انت۔

ابراہیم ؑ زمانگ ؑ معاشرتی، اخلاقی یا سیاسی گذرچہ محمد ؑ عہد ؑ ضرورتاں جتانے۔ اگن عیسیٰ ؑ باری ؑ حساب بہ کنتے گوں، گڑا یہودیت ؑ پسرچی ؑ دوہزار ؑ پنج صدسال ؑ گیشتر جنگ۔ اے کمیں و ہدے نہ انت۔ ایش ؑ مقابلہ ؑ اسلام ؑ روتگ جنگ ؑ، محمد ؑ پیغمبری تاں آئی ؑ وفات ؑ ۲۳ سال لگیتگ۔ کجا بیست ؑ سے سال ؑ کجا آدر اچیں مدت۔

نظریاتی فرق اے رنگ ؑ کہ یہودی، محمد ؑ پیغمبر منگ ؑ تیار نہ انت، چیا کہ آہانی دل ؑ چہ اسماعیل ؑ ؑ چہ ہاجرہ ؑ پیغمبر بوت نہ کنت۔ پیغمبری ؑ سلسلہ چہ ابراہیم ؑ نبی بی سارہ ؑ پنج، اسحق ؑ انت، چہ اسماعیل ؑ نہ انت۔ پرچہ کہ اسماعیل ؑ مات ہاگر یا ہاجرہ ”مولد ؑ“ بونگ ؑ آہانی حد ا مولدے پنج ؑ پیغمبری نہ دنت۔ ابید چریشی ؑ مسلمانی چہ یہودیت ؑ یک دمانے ہم دور بوت نہ کنت ؑ یہودیانی تاریخی ؑ مذہبی حیثیت ؑ ہر مسلمان منیت چیا کہ اہل کتاب انت، پیغمبرانی ذرگیری اش قسمت ؑ انت، حداء ”دوستی نیں مہلوک“ انت۔

ایوکا اسلام ؑ یہودیت نہ انت کہ یک انت۔ ایران ؑ زرتشتی یا ہندوستان ؑ ”بت پرستانی“ مذہباں بگندے، ایشاں ہم ہچ فرقے نیست چیا کہ بنیادی فلسفہ یک انت۔ مذہب ؑ پشت ؑ فلسفہ جی انت؟ آنت انسان ؑ بے سیتیں وجود ؑ آئی ؑ نادیسیتیں باندات۔ انسان چہ ابتداء ہے فکر ؑ تابان انت کہ آکے انت؟ پرچہ پیدا ک بیت ؑ پرچہ مریت ؑ ہے موت ؑ رند جی بیت؟ کئے انت کہ آئی ؑ پیدا کنگ، آئی ؑ ساٹگ ؑ آئی ؑ موت ؑ ذمہ وار انت ؑ پرچہ؟

ایش انت اصلی جیڑہ۔ ہر مذہب ہے جست ؑ پسوانت۔ اے جواب ہر رنگے ؑ کہ آتنگ، کم ؑ گیش یک انت کہ انسان ؑ بے علمی ؑ نزانکاری ؑ پدرا کنت۔ حداء ؑ وجود ہم ہے فکر ؑ برورد انت۔ ہے لاعمی ؑ سر پہ یک حدایے ؑ باز حداہاں کشتیتگ۔ حداہانی توکا پیدا کنوک، کٹوک، روزی دیوک، آس ؑ حداء، ہور ؑ حداء، گوات ؑ حداء، رونج ؑ حداء، باریں چینکرہ حداء۔ غرض کہ انسان ؑ وتی بے زندیں ہستی ؑ راتوانا نیں شکلے ؑ دیگ ؑ ہر کسی دیما دست شہاوتگ، ہر کس ؑ راحدا منیتگ ؑ روز ؑ اول چہ مروچی بنی جیڑہ، بنی آدم ؑ بے بنیں ہستی انت۔ پداوہ ؑ پاسانی گژن ؑ لنگڑی، جنگ ؑ فتنہ، شاہی ؑ گدائی، اے درستاں انسان ؑ نیستی ؑ

احساس ءِ را مہکم کُتنگ ءِ دومی نیمگ ءِ بنی آدم ءِ سرا حدایا بھگوان، برے کیلے ءِ برے باز، مشتگ کہ تاں روچ ءِ مرچی کس چرے دام ءِ دراتک نہ کنت۔

آتش پرستانی فلسفہ، آس، جسم، روح، شری، گندگی، شیطان یا حد اچہ اندگہ مذہبی فکر اگن ہورت بچارے جتنا نہ انت، بلے ہست ءِ نیست ءِ اے جہان ءِ رازرتشتی، نیکی ءِ بدی، شری ءِ گندگی ءِ چماں چارنت۔ نیکی حدابزاں ”اہورا مزدا“ انت۔ ہے رنگ ءِ ”اہورا مزدا“ ہستی، روشنی ءِ ہر شریں کاری ءِ نام انت ءِ ”اہریمان“ شیطان ءِ کردانت۔ ہے ”اہریمان“ ءِ را یہودیاں پہ وتاکش اتگ۔ سائرس ءِ ۵۲۹ قبل مسیح ءِ مسیپوٹونیہ، عراق، ءِ سرا قبضہ کت۔ ہے وہداں یہودی ٹکے ءِ چہ ہے علاقہ ءِ دراہگ ءِ فلسطین ءِ روگ ءِ گوں، زرتشتی مذہب ءِ ہے شیطان گوں ہے مردماں ”گوں کپت“ ءِ فلسطین ءِ شت کہ رند ترا ہے تراشگ ءِ براہدار کنگ بوت ءِ پکانیں مذہبی فکرے ءِ صورت ءِ دیما آتک ءِ یہودیانی شیطان بوت۔

یہودیانی شیطان ءِ عربانی شیطان ءِ ہم زیادیں فرقے نیست، چیا کہ دوئیں ہما یکیں ”ابلیس“ انت کہ آدم نے ”سجدہ“ نہ کُتنگ۔ بلے رند ترا عربانی شیطان روچ پہ روچ زور آور بوت۔ ہر جاہ ءِ ہر کجا موجود انت، چو بدی ءِ، چوتہاری ءِ، چو گندگی ءِ، انچو کہ زرتشت ءِ شیطان انت۔ یہودیانی شیطان ءِ ہم وتارا چہ نوکیں مذہبی فکرے رکینت نہ کُتنگ، بلے گمان ہمیش انت کہ چہ مسلمانانی شیطان ءِ آگمیں کمتریں کردے ءِ واجہہ انت۔

مذہب انسان ءِ بلاہیں مجبوری یے۔ پرچہ انسان وتارا مذہبی فلسفہ ءِ آدینک ءِ چاریت؟ پرچہ بنی آدم ءِ مذہب ءِ را چو پلگا رنگ؟ بندہ ءِ حداء تعلق ءِ سیل کن، آحداء جند ءِ گندگ ءِ ہدوک نہ انت، آئی ءِ ”قدرتاں“ چاریت۔ سوچ ءِ ہندوآں وتی بھگوان پیشی زمانگ ءِ چم ءِ وت دیستگ انت۔ آہانی ہے بھگواناں جنگاں ہم بہر زرتگ۔ مہا بھارت ءِ کورو ءِ پانڈوآنی جنگی تدبیراں ءِ چست ءِ ایراں آہانی حداہانی دست مان انت۔ پیمیشا بکال وتی حداہاں دزوشم کنت ءِ ہماہانی شکل ءِ بت اش پہ واہگی تراشتگ ءِ وتی لوگ ءِ ذگرا نہاں ایر

کُتنگ انت بلے میاں رودراتک ۽ ہر مذہبے کہ است انت، ایران ۽ زرتشتیاں بگرتاں
 فلسطین ۽ یہودیوں، واجہیں مانی ۽ مریداں بگرتاں اسلام ۽ پیر ۽ قلندراں، کس ۽ حدانہ دیستگ،
 البت مکہ ۽ مہلونک ۽ چو ہندوستان ۽ بگلاں، وتی حدابان ۽ دروشم کُتنگ وگن ناں آہاں مکہ ۽
 ۳۶۰ حدائی بت ایر نہ کت۔ یہودیانی واجہیں موسیٰ ۽ حداجم ۽ وت دیستگ بلے آئی ۽ ہم
 شری ۽ چارت نہ کُتنگ۔ چونابا یہودیانی راہے دگر۔ آہانی حداء آہانی سراسا ہیل ہم کُتنگ،
 آہاں حداء گپت ۽ ”ٹنٹ آف لارڈ پریرنس“ جوڑیننگ کہ آئی ۽ تہا حداء آپ واری قدحاں بگر
 تاں اندگہ ضرورت ۽ ہر شے ایر کُتنگ۔ یہودیانی گوشگ انت کہ حداء روچ ۽ ہمے تمبو ۽ راسا ہیل
 کُتنگ ۽ شپ ۽ یک روکے چو آس ۽ ہمے تمبو ۽ سراسا موجود بوتگ۔ گندگ ۽ کس ۽ نہ دیستگ۔
 یہودیانی ۽ اندگہ مہلوک ۽ حدابانی زور ۽ قوت ہر کس ۽ زانتگ ۽ زانت۔ وار کنت،
 سیر کنت، شتر کنت، شتر کنت۔ آئی ۽ کمان ۽ ہمو تیر مان۔ آئی ۽ مقابلہ ۽ انسان نزور انت،
 ناتوان، کم علم ۽ بے آس۔ نوں انسان وتی تکہ ۽ کجا بہ بارت؟ کئے انت کہ آئی ۽ اڑ ۽ ہڑ ۽
 بزوریت؟ وتی ہست ۽ نیست ۽ شری ۽ گندگی ۽ جست ۽ چہ کیا بہ کنت؟ زور اکانی نہرانی
 دیما پہ کئی امیت ۽ بوشتیت؟ پرانی ۽ روچ زوراک انت، شپ ۽ سمناک انت، طوفانیں
 گوات بے ریانت، حونواریں جناور آئی ۽ پشت ۽ بوکشان انت، بیماری ۽ ناتوانی گوں آئی ۽
 گوں کپتنگ، موت ۽ دست جتا پرانی ۽ ساڑی انت، چوشیں ساعتاں بنی آدم کیا ریات بہ
 کنت، کئی نام ۽ بہ گیپت؟ ہرچی کہ آئی ۽ دیستگ، ہست انت، آہم ہمے رنگ ۽ ناتوان
 انت، چو کہ وت بنی آدم انت۔ پمیشا انجیں کیلے بہ بیت کہ بنی آدم ۽ دسترس ۽ ڈن بہ بیت، بلے
 قوت ۽ زانتے ۽ واجہہ بہ بیت، تانکہ انسان ۽ فکری ۽ کانسری ۽ شریں توجیلے بہ بیت، آحداء ۽ ابید
 دگہ کئے بوت کنت؟

مُسلما نیں یہودی ا

بازیں واجہاں بد آتنگ کہ من یہودیانی پرچہ توصیف کتنگ۔ من گوشاں یہودیانی توصیف پہ ہر مسلمان ءا لازم“ انت۔ اے حداء دوستیں ”مخلوق“ انت، ”اہل کتاب“ انت، ابراہیم ء اولاد انت، یعقوب، داؤد، سلیمان، موسیٰ، دگہ صداں ہنچیں نام کہ ہر یکے وتی عہد ء نامی نیں پیغمبر ء راہد ربر انت، ہے یہودیانی پت ء پیرک انت۔ یہودی ”من ء سلوی“ خور انت۔ حداوت آہانی سرا ”ساہیل“ انت، گوں آہانی پیغمبر موسیٰ ء گند ء نند کنت، دریاء دوکپ ء کنت ء پراہاں راہ پیچ کنت۔ دگر ء بل، روچے صدرنداں، ہے مسلمان پہ یہودیاں سلام ء درود وانت، ”اللہم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراہیم و علی آل ابراہیم انک حمید مجید“۔ باریں چینچو ثواب پہ ہے سلام ء درود ء کرا من کاتبین، پہ مومنانی نام ء نبشتہ کنت ء ہے ثوابانی برکت ء مسلمان بہشت ء رونت۔

مسلمان بوگ ء مسترین شرطاں یکے ”یہودی“ بوگ انت ”امنت باللہ ء ملکتکتم و کتبہ ء رسلا ء الیوم الاخر“ اے حدا، اے کتاب، اے رسول ہے یہودیانی انت۔ ہے ملاکتک ہم گوں یہودیاں ہم شؤر، ہماہانی راہد ربر، ہماہانی قاصد۔ کتاب ہم ہماہانی، موت ء زیست ء تصور ہم چماہاں، شیطان ء حداء کش ء مانکش ہم ہماہانی، بہشت ء دوزہ ہم چراہاں ڈن نہ انت۔ نوں من چوں یہودیاں بہ ڈو باران ء وتی عاقبت ء حراب بکناں؟ اے منی دست ء نہ بیت۔

اسرائیل و عربانی جنگ و بھجنگ تاریخی معاملہ ہے، ایشی و ریشنگ، مذہب و معاشرت و بگرتاں سیاست و علاقائیت و بنیاداں سک انت۔ بایدانت کہ ہر جیڑ ہے و سرا تزان و ساری و آئی و را، مردم، شر و گندگی و، وتی پار سنگی نیں شاہیم و تور مکنت، بلکیں آ تاریخی بنیاداں چکاسگ بہ بیت۔ تو گوشے عربانی علاقہ اسرائیل و پ زور بڑنگ۔ اگاں من بگوشاں کہ چوش نہ انت، تو گوشے کہ من یا و سر و برابر نیں یا ناز انت و جاہل۔ منا اے دو نیں عیب مان انت بلے من ترا اے جبر و گوشاں کہ اسرائیل مرو چیکیں اسرائیل نہ انت، ناں یہودی مرو چیکیں قومے، ناں عبرانی زبان زبکیں زبانی، ناں عرب و اسرائیل و جیڑہ پیری نیں جبرے۔ مشکل ایش انت کہ ادا ہر تاریخی جیڑہ و را پے نادل کشی زورگ بیت۔ ہمے نادل کشی تپاوت ودی کنت، ذہنی ہم و فکری ہم۔ تری بلوچانی جیڑہ بہ بیت گوں پاکستان، اوغان و ایرانیوں یا عربانی جیڑہ بہ بیت گوں اسرائیل و، بایدانت کہ مردم جبر و پے حد ابہ کنت۔

منی دل و اسرائیل و میار نیست۔ اسرائیل پے وتی مذہبی قومیت و پھر بندگ و ملامت نہ انت۔ اسرائیل و فلسطین و نندگ و آباد بوہگ و حق انت چیا کہ فلسطین اسرائیل و وطن انت، آئی و سر زمین انت، آئی و پت و پیر کی ڈیہہ انت، آئی و قومی وجود و احساس انت۔ فلسطین کجام سر زمین و گوشنت؟ اصل و فلسطین و لوٹے گڑ انوگیں اسرائیل، اردن، لبنان و ابید سعودی عربیہ، شام و یمن و لہتیں علاقہ چہ، اے ڈرہ، تاریخی فلسطین انت۔ من نزانوں کہ تو میگ و وتی اے بحث و تزان و تاریخ و کجام دور و سک دیگ لوٹے، بلے اگاں شروع و لوٹے رے گڑ جبر گونڈ نہ بیت، ذرا ج بیت۔ تو اشکتگ کہ یہودی مصر و بند یگ بوٹگ انت، ایر دست بوٹگ انت، واجہیں موسی و آہان و چہ فرعون و غضب و، آئی و غلامی و درگنتگ۔ دریا دوکپ و گنتگ و پراہاں تچگ و راہ درگیتنگ۔ حد و آہان و پے وتی ڈیہہ و سر بوہگ و دوراں ”من و سلوی“، رواں داتگ۔ اسرائیل و بادشاہانی، سربراہانی، پیغمبرانی، ذرا جیل لڑے، ذرا جیل کتارے، اے ڈرہ ہے سر زمین و حاکم و پیغمبر و ہے قوم و ہر ہر بوٹگ انت۔

مروچیکیں جیروشلیم یا بیت المقدس تئیں نہ انت، عبرانی نہ انت، اے اسرائیل بیگ انت۔ ہمید او اجہیں سلیمان ء ماڑی انت، عبادت ء جاگہ انت۔ ہے جیروشلیم ء اسرائیل ء پت ء پیرکانی قبر انت۔ ابراہیم، اسحاق، یعقوب، داؤد ء بگرتاں رندی پیغمبر ء حاکماں دراء، ذرہ ہے، سرزمین ء واجہہ بُوتگ انت۔ ہے گلزمین ء اسرائیل ء شکست ء فتح ء بازیں دُورے دیستگ۔ ایشی ء سنگ سگے، ایشی ء ہر کوچکے، اسرائیل ء خون، اسرائیل ء واہگ ء اسرائیل ء مرادانی سرزمین انت۔

تاریخ ء ناروائیں دُورے اسرائیل ء سکی دیستگ، زور ء جبر دیستگ۔ رومیانی بادشاہی ء گرائیں دُورگوازینتگ۔ چاہان ء رند، مشکلیں وہد، ہما عبرانی انت کہ آہاں اسلام ء نام ء تیوگیں دنیا ء سراقبضہ ء کوشش کت۔ خلیفہ عمر ء وہداں، ۶۳۸ عیسوی ء عرباں بیت المقدس فتح کت۔ اے حقیقت ء توپرچہ نہ منن ء کہ سے ء نیم ہزار سال ء ہے سرزمین اسرائیل ء آئی ء وارثانی بُوتگ۔ اسرائیل جیکب یا یعقوب ء پنام انت ء اے اسرائیلی، ہے یعقوب ء پشت پدانت۔ عرباں جیروشلیم گپیت۔ چہ وہد ء دستاں، مسلمانانہ حداء نام ء، اسرائیل ء حداء منوک جنگ ء پروشگ بوتنت۔ آہانی سرزمین ء سرا، برے مسلمان ء برے عیسائی قابض بوتنت۔ جیروشلیم ء نندوکیں یہودی وتی ملک ء پہ ایردستی ء بزرگی منتنت، حاکم دگر انتنت۔ چہنکرہ صد سال ء اسرائیلی شگ ء شانگ انتنت۔

اسرائیل ء ذرا جیں قصبے۔ ابراہیم فلسطین ء کیت۔ دو صد سال ء رند، یعقوب یا جیکب ء اولاد مصر ء رونت۔ اسرائیلی تاریخ مصر ء روگ ء ۱۷ صدی قبل مسیح ء واقع گشیت۔ پنج صد ء پنجاہ سال ء اسرائیلی مصر ء بنت۔ واجہیں موسیٰ ایشان ء چہ مصر ء درکنت ء فلسطین ء کاریت۔ اسرائیلی فلسطین ء گر انت۔ مشہوریں بادشاہ ساہول، داؤد ء آئی ء نامداریں پنج، سلیمان صد سال ء گیش حکومت کننت۔ سلیمان ء رند فلسطین ء حاکمیت دو بہر ء بیت۔ گور پچانی ء زرباری۔ اے بادشاہی صد سال ء گیش مانیت۔ 529 قبل مسیح ء رند ایرانی

فلسطین ءِ گرائنت۔ ایرانیان ءِ رند یونانی کاہنت۔ ایشانی و ہداں، اسرائیل بغاوت کنت ءِ تاں دگہ صدسال ءِ حاکم بیت۔ چد ءِ بعد، بیت المقدس ءِ رومن گرائنت۔

مسلمانان عمر ءِ و ہداں رومیان ءِ پڑوش دات ءِ جیر و شلم گپت۔ نوں بچار کہ اسرائیل ءِ بود ءِ باش، اے سرزمین ءِ سر از یکیں جبرے یا ہزاراں سال ساری ءِ گپ انت؟ ابراہیم ءِ اسحاق ءِ بل، اگاں موسیٰ ءِ چہ مصر ءِ آہگ ءِ بگرے ہم، ایشانی ماں فلسطین ءِ آبادی ہزار سال ءِ زیادہ انت۔ ایشانی حاکمی ءِ وت واکی ءِ مدت چہ عربان ءِ ساری، ہے سرزمین ءِ صداں سال ءِ گیش انت۔

اے ایوک ءِ اسرائیل انت، آہانی نمیرانیں احساس انت کہ آہاں ماں وتی علاقہاں اینکرہ دیراں حکومت کُتنگ وگس ناں، چوشیں بادشاہی، پیشی عہداں باز نہ انت کہ کیلیں قوم ءِ کیلیں نسل ءِ، یک علاقہی ءِ سرا بہ بیت۔ اے اسرائیل بُوتنگ کہ آہاں تاں وتی وس ءِ عہدی زوراکانی دیم داشنگ۔

فلسطین ءِ عربانی آہگ ءِ رند ءِ تاریخ چوش انت کہ فلسطین ءِ رچار صدسال ءِ رند چہ عرباں، تُرکاں پچ گپت، بلے سی سال ءِ رند، عیسائیاں گپت۔ صدسال ءِ رند، صلاح الدین ایوبی ءِ اے علاقہ چہ عیسائیاں پُل ات، بلے ہتیں سال ءِ رند، عیسائیاں پدا جیر و شلم گپت۔ رند ترا، پدا مسلمان زور اور بوتنت، ایشاں قبضہ کت۔ ایرانی، یونانی، رومی ءِ عرب، درستاں پہ زور، اسرائیل ءِ اے سرزمین ءِ را گپتنگ۔ اے زور گیر بُوتنگ انت، غاصب بُوتنگ انت، اے ایشانی میراث نہ بُوتنگ۔ اے ڈیہہ، اسرائیل ءِ پیرک، ابراہیم، اسحاق، یعقوب، موسیٰ، داؤد، سلیمان ءِ سرزمین انت۔ و ہدیکہ فلسطین دگراں گپت، اسرائیلی ہتیں ماں فلسطین ءِ ہتیں ماں دنیا ءِ کنڈ کنڈ ءِ شنگ اتنت۔ دومی جنگ ءِ عظیم ءِ رند، جہان ءِ سیاسی ءِ معاشرتی حقیقتانی بدل بوہگ ءِ گوں حد ءِ وتی پیشی ”دوستیں مخلوق“ ابراہیم ءِ یعقوب ءِ اولاد، اسرائیل ءِ بچانی فریاد گوشداشت ءِ آہاں ءِ وتی پت ءِ پیرک ءِ ڈیہہ ءِ آہگ ءِ مملکت ءِ جوڑ کنگ ءِ موقع دات۔

من حیراناں کہ مردم پرچہ چوشیں تاریخی قومے ء ء چوشیں تاریخی حقیقتاں منگ ء تیار نہ انت۔ بیت المقدس ہمیشا عربانی انت کہ خلیفہ عمر ء مسیتے بستگ؟ نوں اسرائیل ء ہمیشا حق نیست کہ آہاں ہما وہدی زوراکانی دیم داشت نہ کنگ ء وتی گلزمین ء دیمنیانی ء قوت نہ داشتگ؟ ہے بیت المقدس ء، ہے اسرائیل ء صداں بادشاہانی، راہدر برانی، پیغمبرانی قبرانت۔ آہانی تاریخ، آہانی ثقافت، آہانی روح، آہانی قومی زانت، درہ چوہما قوم ء وجود ء باقی انت۔ آوتی ڈیہہ ء پرچہ سر بوگوزنت؟ چوشیں ریا ء رُوشرنہ انت، حد ایش و اہیت۔ یہودی بزرگ انت۔ ہمانت کہ چہ وتی ڈیہہ ء دراند ڈیہہ کنگ بونگ انت۔ روج ء مروچی و شیں دل اش نہ دیستگ۔ دگر ء بل، آگوشنت کہ ماوتی ملک ء کاؤں، توگوشے ناں، پرچہ بیہانت؟ بلکیں یہودی سک حراب بہ بنت، بلے پہ حق انت۔ منی دل ء آہانی گناہ ایش انت کہ ہڑارانت، قومی زانتے دارنت ء گوں وتی ڈیہہ ء مہرے دارنت۔ آہانی مستریں عیب ہمیش انت کہ آوتار اسرائیلی پرچہ گوشنت؟ ابراہیم ء یعقوب ء اولاد پرچہ گوشنت، ہمیش انت آہانی غلطی؟

ہے یہودیاں میان رودر آتک ء یورپ ء رامذہب، ثقافت، سیاست ء معاشرت ء سبق داتگ۔ زانے چون؟ بائبل ء یک کزکن میان رودر آتک ء کس نہ زانت کہ کئے کئے انت۔ وت عرب عرب نہ ماننت، شامی وتی تاریخ ء بے حال کننت ء اُردنی وتی جنده۔ یہودی مذہب ء درکن، اسلام ء بنیاداں لرزگے زوریت۔ عیسائیت ہم سر بنگو بیت۔ یہودیت، عیسائیت، اسلام، اے درہ، یکیں علاقہ، یکیں مہلوک ء بقول ء مذہبی پیشوکانی، یکیں حداء حکم انت۔ یہودی ساری انت، عیسائیت ء اسلام آئی ء پدان انت۔ اگاں یہودیت ء در بہ کننے، دوینانی سر بر بیت، کشک اش گار بیت، مذہبی فلسفہ یا اخلاق یا حداء بندہ ء تعلق داری ء سادسیدیت۔

یہودیاں، وحدانیت، حداء رسول، موت ء زیست، دوزہ ء بہشت ء شیطان ء ملائکت ء تصور داتگ۔ ہمیش ہو بہ ہو گوں کئے فلسفیانہ رد ء بدل ء عیسائیت ء پدا اسلام ء نام ء ہے یکیں علاقہ ء استمان ء قبول کنگ انت۔ ہے رنگ ء، مذہبی اخلاق یا مذہب ء دا تگیں

معاشرت، ہمے معاشرت ۽ سزاء جزاء، ذرہ یہودیانی بخشا تگین انت، ایش آہانی سوگات انت کہ آہاں مذہب ۽ راداتگ انت، شر یا گندگ۔ پہ آہاں منت واری وتی جا گہ ۽ تو آہاں ۽ وتی جند ۽ سرزمین ۽ یک کسانیں ٹکرے زمین دیگ ۽ تیار نئے۔ آہانی کُشگ ۽ گار کنگ ۽ رندائے۔

اگاں جبر مسلمانانی ۽ یہودیت بیگنت گڑا بزاں کہ یہودیانی حق تیوگیں فلسطین ۽ سراجہ مسلماناں گیشتر انت۔ اگاں جبر عرب و اسرائیل بیگنت، ہم اسرائیل گیشتر ۽ حقدار انت۔ تو ہے میان رودراتک ۽ تاریخ ۽ چہ شروع ۽ بوان۔ موسیٰ ۽ گئے شر یا سائرس ۽ ماں بیبلون ۽ سراہلگار ۽ یہودیانی آزاد کنگ یا بی بی حاجرہ ۽ چہ ابراہیم ۽ لوگ ۽ در کپگ ۽ گئے شر، تو ت زانئے کہ صداں سال ۽ رند چہ اسماعیل ۽ بی بی حاجرہ ۽ اولاداں، چہ مکہ ۽ قریشاں، واجہیں محمد ۽ پیغمبری ۽ جار یا چہ اسحاق ۽ چُک ۽ پساندگاں، محمد ۽ پیغمبری ۽ نہ منگ، اے ذرہ، مذہبی تاریخ ۽ کڑی انت۔ اگاں اسرائیل ۽ فہمگ لوٹئے، اگاں عرب ۽ اسرائیل ۽ جیڑہ ۽ زانگ لوٹئے، اگاں جبر و شلم ۽ سراسطینی حاکمیت ۽ مسئلہ ۽ اصلی شکل ۽ چارگ لوٹئے، اے دزستیں کڑیاں جوڑدئے۔ گڑا سر پدبئے کہ اصل حقیقت چی انت؟ پہ ملانی وازاں یا شئے تی پناں کسئی سرہچ ۽ پر نہ بیت۔

یک قومے یا مذہبی قومیتے پمیشا جنگ ۽ پروشگ مہ بیت کہ آوتی سرزمین ۽، وتی مذہب ۽، وتی زبان ۽ وتی دود ۽ ربیدگ ۽ دوست داریت۔ آقوم پمیشی ۽ کشتنی نہ انت۔ اگاں کسے، اسرائیل ۽ قومیت ۽ پہ کجام سولے ۽ مہ منیت تو بزان کہ آوتی قومیت ۽ فکری بنیاد ۽ کمزور کنت۔

ہر مذہب ۽ ہما مذہب ۽ منوکانی چٹاں بچار۔ تو گو شئے یہودیاں وتی کتاب بدلینتگ انت۔ آہاں کدی گو شتگ کہ چوش نہ انت۔ بائیبیل ۽ قرآن ۽ فرق انت۔ قرآن تو گو شئے حداء دیم دانگیں حکم انت، یک یک ۽، آیات آیات ۽، محمد ۽ سراجی ۽ صورت ۽ آتنگ ۽ رند ۽ ایشی ۽ را کتابی شکل دیگ بو تگ، لبزے سر ۽ چیر نہ انت۔ بلے اے وڑ نہ انت۔ اے قرآن کہ مروچی تئی دست ۽ انت، آقرآن ۽ نیم انت کہ محمد ۽ سراساتنگ۔ خلیفہ عثمان ۽ زمانگ ۽ قرآن رد ۽ گچین کتگ بلے تئی ملا اے جبر چہ تو مدام چیر دینت بلے یہودی

وتی بائیبیل ء بارواہج چیر نہ دینت۔ بائیبیل اسرائیل ء ہزاراں سال ء تاریخ انت۔ اے دود ء ربیدگ، روایات، قصہ، بتل، مذہبی عبادات انت کہ مچ کنگ ء کتابی شکلے ء مروچی موجود انت۔

بائیل ء وتی یک تاریخ۔ وہد یکہ یہودی ببیلون ء، مروچیگیں عراق ء دراں ڈیہہ انت، آہاں ہمودا یک کمیٹی یے ٹاہینت کہ ایشی ء میر ء معتبر، قبائلی سردار ء نواب، واننگ، کو اس ء ملا ء پرہیزگار گون انت۔ ہے کمیٹی ء اسرائیل ء تاریخ ء درستیں واقع، راہد بر ء بادشاہانی حال، پیغمبرانی احوال، بتل، قصہ، ہر ہما واقعہ کہ آئی ء اسرائیل ء سراسر اثرے دورداتگ ات، نبشتہ کتنٹ ء کتابی شکل دانت۔ بائیل اولی وار ء ۵۰۰ قبل مسیح ء ساری تیار بوتگ۔ رند تراوہد و ہد ء ایشی ء را پر کنگ بوتگ ء رندی حال ء احوال مان کنگ بوتگ انت۔ یونان ء حاکم پٹولبی ء و ہداں ۲۴۰ قبل مسیح ء ہے بائیبیل ء کہ ببیلون ء ٹاہینگ بوتگ ات، آئی ء یونانی زبان ء ترجمہ کنگ بوت۔

مرچی این بائیبیل ہے یونانی بائیبیل ء رجانک انت۔ ملا ترانت ء گوشنت کہ یہودیاں وتی کتاب بدلینتگ، آرنگ ء نہ انت کہ بوتگ۔ کسے ء ہے کتاب ء ساری ء دگہ شکلے ء دیتگ ء ونگ کہ ہنوگیں آئی ء وڑا نہ انت؟ تو ملائی بٹاکاں گوشدارے بدار، بلے بیدانت کہ وت بائیبیل ء تاریخ ء ہوان ء بائیبیل ء جند ء ہم ہوان ء ہما علاقہ ء قوم ء تاریخ ء ہم۔ تنگ نظری ء بدبری ہر شکلے ء کہ بہ بیت، پے قوماں جو انیں جبرے نہ انت۔ ذاتی زند ء ہم شتر نہ انت چیا کہ ہر فکرے بنیت ء اے حد ء سرا بہ کشیت، توسیپ نہ کرزیت۔ ہے فکر مذہبی بہ بیت یاسیاسی یا ثقافتی، چرائی ء زیادیں ہیرے ملوٹ۔

مذہبی فرقہ پرستی ۽ سیکولر ازم

سیکولر ازم یا غیر فرقہ پرستی غیر مذہبی سیاست نہ انت۔ ایشی ۽ مقصد مذہب ۽ سیاست ۽ راچہ کیے دومی ۽ گناہاں رکینگ انت۔ سیاست دگرے ۽ مذہب دگرے۔ مذہب انسان ۽ حداء تعلق ۽ ہے تعلق ۽ برجا دارگ یا نہ دارگ انت، بلے سیاست، ملک مردمی ۽ راجی زانت انت، راجی انتظام ۽ اختیار ۽ علم انت پمیشا ایشی ۽ رانیک ۽ پاکانی میار کنگ شتریں جبرے نہ انت۔

غیر فرقہ پرستی ہمیش انت کہ سیاست مذہب ۽ دخل مہ دنت ۽ مذہب سیاست ۽۔ مذہب یا مذہبی فتنہ باز، باید انت کہ مردم ۽ راچے جبر ۽ مہ جننت ۽ مہ پڑوشنت کہ آآہانی مذہب ۽ منوک نہ انت۔

ہر مردمے کہ ملکے ۽، ریاستے ۽ نندوک انت، آہمار یاست ۽ شہری انت، آئی ۽ نف ۽ نقصان ۽ شریدار انت۔ چومہ بیت کہ تو بگوشے کہ آچو کہ عیسائی یے یا ہندویے، پرائی ۽ اے کارشر ۽ آکار گندگ انت، ریاست ۽ نظریہ ڈرستاں نیک بہ بیت۔ ہمیش انت سیکولر ازم، ہمیش انت غیر فرقہ پرستی۔

چوناہا مذہب ۽ سیاست ۽ جنگ ایوکا پاکستان ۽ نہ انت، اے کوہنیں جنگے، ایشی ۽ ڈراہیں تاریخے۔ بلے بی بی مریم ۽ بیچ عیسیٰ ۽ پنتاں غیر فرقہ پرستی ۽ اے فکر ۽ راسک دیما بُرت۔ آئی ۽ گوشت:

"Render unto Caesar which belongs to Caesar"

and to God that which belongs to God".

بلے گوں مسلماناں چوش نہ انت۔ پے سیزر ء پچ پشت نہ کپتگ، درست حدائی مال
 انت۔ وت عیسائیت ء ملاہاں ہم وتی پیغمبر ء حبر چنداں نہ زرتگ۔ کلیسا ء مملکت ء درمیان ء بد
 بری ہچبر کم نہ بوتگ۔ اولی وار ء وہدیکہ رومنناں عیسائیت قبول کت، آہاں ایشی ء راجہ درستیں
 مذہباں بُرزتر لیکت ء ہے سوب ء یہودیان ء جت ء پروشت۔ بلے فرانس ء بادشاہ ء سینز دہمی
 صدی ء فرانسسی ملاہاں ء ریاست ء کاراں دخل دیگ ء منع کت ء گوشت کہ آہانی کار ہمیش
 انت کہ بہ نذنت ء تسبیح بہ ٹکیننت ء اللہ اللہ بہ کنت۔

پاکستان ء ملاہانی دل ء سیکولرازم مذہب دژمنی انت، بلے چوش نہ انت۔ سیکولرازم
 ء ماناوت ہمیش انت کہ کس، کسی مسلمانی ء پچ گپت مہ کنت۔ تو مسلمان بو بلے ریاست
 مسلمانی یا بگالی ء کار مداریت، ریاست ء درستیں شہری یلیں چم ء چارگ بہ بنت، آبرو بر ء
 حقدار بہ بنت چیا کہ تو اگن پہ ریاست ء مذہبے گچین کنتے گڑا ظاہر انت کہ ہما مذہب ء منوکیں
 مردم گیشتر حقانی واجہہ بنت ء اندگہ مذہبانی منوک کمتریں۔ چوکہ ریاست درستانی انت، بایدا
 نت آپہ وت مذہبے گچین مہ کنت ء مذہب ء کار ء کار مہ داریت ء ہے رنگ ء مذہب ء
 سیاست ء کار ء کار مہ بیت۔

مذہبی ریاستاں یا مذہبی فتنہ کاراں، اے جہان ء رامز نیں شدتاں پرینتگ۔ لک ء
 کروڑاں مردم مذہبی جنگاں کشگ بوتگ انت۔ یہودیان پیشی دور ء بار یگ ء کردگاریں کار
 کتگ۔ فلسطین ء غیر یہودی نیں مہلوکانی سرانہ بوتگیں ظلم کتگ۔ یہودیان ء رند مسلماناں ہم
 پہ حداء پیغاماں مز نیں کشت ء خونے کتگ۔ چہ ملہ ء مدینہ ء لانک بند بوتگ ء یک نیمگے
 اسپین ء دومی نیمگاسندھ ء ہند ء سر بوتگ انت۔ راہ ء ہر کس دپ ء کپتگ جنگ ء کار کتگ یا
 مسلمان کتگ۔ پدا عیسائی ء مسلمانانی جنگ، صلیبی جنگاں، لگاں مردم مرتگ ء انگت اگن
 ملاہانی دست بہ رسیت، آہتچی ء چک ء پد نہ بنت۔

سیاست ء غیر فرقہ پرستی ء فکر، اصل ء ہے مذہبانی پیدا کنگئیں شدت ء تنگ نظری ء جواب انت۔ یہودیت بہ بیت یا عیسائیت یا اسلام، درستاں تنگ نظری ء فرقہ پرستی ء بے سیتیں لیکہ رواج داتگ انت۔ اسلام وتی ملک ء دگہ مذہبانی منوکان ء ہما و ہداں منیت کہ اسلام ء بالادستی ء قبول بہ کنت، یا و مسلمان بہ بنت یا جذبہ ء سُنک بہ دینت۔ وگن ناں ”امر بالمعروف ونہی عن المنکر“ ء فرمان چوزہم ء ساہیل انت ء ہر مسلمان ء کہ توائے است اے فرمان ء سراعلم بہ کنت، ہر کس نہ کنت، اگس کافرے نہ انت گزانا فرمان انت۔

پاکستان ء مذہبی سیاست ء، حدود آرڈیننس، غیر رواداری ء پڈرائیں حقیقتے۔ ایشی ء رُو ء مسلمانانی خلاف ء تعزیری یا دگہ بچّ معاملہ ء غیر مسلمان ء گواہی حساب ء نہ انت، بلے مسلمان اے دگہ مذہبانی منوکانی خلاف ء گواہی دات کنت۔ ہے رنگ ء مسلمانیں نج غیر مسلمانانی خلاف ء مقدمہ گوش داریت بلے دگہ مذہبانی منوکیں نج مسلمانانی مقدمہ ء فیصلہ کت نہ کنت۔ ہے رنگ ء فوج ء غیر مسلمانیں افسرے وتی ماتحتیں مسلمان افسرے ء را ناں سزادات کنت ء ناں آئی ء خلاف ء شکایتے گوش داشت کنت۔ اے غیر رواداری نہ انت، جی انت؟ ایش ملک ء مردمانی مذہب ء نام ء دو گروہ ء بہر کنگ نہ انت، جی انت؟ اسلام اے جہان ء دو بہر ء کنت۔ دارالحرب ء دارالسلام۔ دارالسلام ء باید انت، آئی ء سراعلم انت کہ آدارالحرب ء، ہما کہ مسلمان نہ انت، مسلمانانی علاقہ ء نہ انت، آہاں مسلمان بہ کنت، ء دارالسلام ء ایردستی ء بیاریت۔ ادا ”لکم دینکم ولی دین“ ء کارے نہ انت۔

اسلام ء پیغمبر ء و ہداں آئی ء قوی نیں بادشاہانی سراقاصدکت کہ مسلمان بہ بیت یا وتی سرا بہ گزیت۔ خلیفہبہانی و ہداں مدام مسلمانانی لشکر جنگ ء بُو تنگ انت۔ پمیشا مسلمانانی ء کافری یکجانہ بیت۔ کفر ء اسلام ء اے دائمی جنگ ء رواداری ء قالباں پڑ بینگ ء چنداں ضرورت ہم نہ انت۔ اگن اسلام ء تاریخ ء بوائے یاوت قرآن ء حدیثاں سیل بہ کنتے آہانی اصلی روح دائمی ”جہاد“ انت کہ آمدام غیر مسلمانانی جنگ ء پڑ و شگ انت۔

ہر سیاسی فکرے یا مذہبی تزانے کہ آسانی فکرے دیرنیٰ و منزلاں قدم جنان و مروت، آشریں آسرے نہ داریت۔ مذہباں جہانے چیرے سرگتنگ بلے چو کہ آوہدے گا ماں ہمدوان نہ انت، ہر جا پشت کپان انت۔ مذہبی کواساں مذہب و راگرینان و سیاست و رنگراہاں پڑینتنگ۔ بچ نظام، مذہبی یا سیاسی، اگن بنی آدم و فکرے دپ مہ وارت، پشت نہ کپیت۔ ہمیشا نوین زمانگ و مذہب سیاسی فکرے فلسفہ و بنیاد بوت نہ کنت۔ سیاسی فکرے دیرنیٰ یا پدروی گون بازیں دگہ سو باں بندوک انت کہ ہما و ت آہان و پلگارنت و شتریں دروشمے دینت۔

جہان و تاریخ و گوتنگیں سالانی فکری انقلاب و سیل کن کہ چریشاں دگنیا و سیاسی نقشہ چٹ بدلینگ۔ کئے و زانتگ ات کہ جرمنی چوزوت یک بیت۔ چاسکوء اے عاقبت بیت۔ روس، گورباچوف و گناہانی آس و سچیت۔ ہمے رنگ و کوہنیں تاریخ و مذہبی ردوم و بگند۔ آ وہداں، ایران یا روم و کجام دانشور و زانتکار یا بادشاہ و سیاستکاراں مرتگ ات کہ عربستان و چست بونگلیں مذہبی فکری طوفان، آہانی سلطنتاں چیرترینیت؟ کیا زانتگ ات کہ مریم و ”جیسس“، ”کرائسٹ“، چہ یہودیانی مکتبے و چست بیت و حدائی و درجہ و سر بیت؟ کئے و گماں گتنگ ات کہ چنگیز خان چہ منگولیا و گولہتیں ہزار گز و ہبراں درکپیت و دنیا یے سر و چیر کنت؟ کیا گوتنگ ات کہ قم و ملا یے پادکیت و سائرس و وارث، ایران و شاہ و تحت و پلپیت و پداہملا کہ وتی دراں ڈیہی و دوران و عراق و نمک یے وارنگ، گون عراق و ہشت سال و جنگ کنت؟ اے دزہ و ہد و شان انت، ہمائی و رضانت کہ نہ بونگلیں کنت۔

اصل و پاکستان و سیاست و مذہبی فتنہ پرستی اے واسنہ انت کہ ملا چہ اے ملک و مردماں شتریں مسلمان انت یا آ اے ملک و مردماں چد و بعد شتریں مسلمان کنت۔ بلکیں چوشیں ”شوچ“ چہ ابتداء و بلادستیں گروہانی حکمرانی و توجیلے لیکگ بونگ۔ و ہدیکہ پاکستان جوڑ بوت انوگیں قومانی ملک ہمے نوکیں ملک بوتنت۔ ادے استمان گندگیں مسلمان نہ اتنت۔ پٹھان انت کہ وتی مسلمانی و تاں روچ و مروچی الم انت۔ اگن ہیروئن کنت، سوت کنت، بلے

نماز، پنجیں و ہداں واننت، روچک بنت، حج کننت، عید اں قربانی کننت۔ ہمے رنگ، پنجابی، سندھی، چہ مسلمانی، درنہ انت۔ بلوچ انت کہ ہم چہ خلیفہ عمر، زمانگ، مسلمان انت۔ بنگالی ساری ہم مسلمان، چہ پاکستان، گزرا، چنگ، درند ہم بگال نہ بوتنت۔ اے دزستیں علاقہبانی حکومت ہم ہے مسلمانانی ات ہمیشا مسلمانی، غیر مسلمانی، نیام، چوشیں جیڑ ہے نیست ات۔ اصلی مشکل ہما فتورات کہ رند تر، چہ ہندوستان، آؤ کیں مہاجرانی سیاسی بالادستی یے جوڑ بوت۔ مہاجر اں حاکی لوٹ، حاکم بوتنت۔ ادے زبان، نابلد، دود، ریدگاں ناسہی، سیاست، نابلد، بلے حاکم۔ نوں چوں بوتیں؟ کجام بنیاداں، ایشانی حاکی بر جادارگ بوتیں؟ ہمیشا اسلام، مسلمانی، بغیر ہچ را ہے نیست ات۔ ایشاں گوں ہمے مسلمانی، تزان، اے ملک، سہرا حاکی کت۔ پوتی ہمے سیاسی فائدہ، مذہبی نارواداری، فتنہ، بن حشت ایرکت۔

پہ بلوچاں یا پہ سندھی، پٹھاناں، چہ پنا گیراں آہاں، مسلمانی، سوچ دیگ، شوچ، نوکیں پند لے ات، بلے تاں و ہدیگہ اے قوماں ہوش کت، جبر دور شنگ ات۔ دیراں رند آہاں مارت کہ آہانی قومی بجا رگار بُوگ، انت۔ پرے مسلمانی، آہاں، وتی زبان، وتی دود، ریدگ، یلہ دیگ لوٹیت۔ پہ پاکستان، مسلمانی، شرط ہمیش انت کہ مردم و تا قوم گوشگ، پشومان بہ بنت چیا کہ ہست، نیست مسلمانی انت، آہم ہما کہ ہندوستانی پناہ گیراں گوں و تا آورتگ، آنہ انت کہ چہ صداں سالاں گوں اے مردماں گوں تڑیتگ۔

تاریخ ہے جبر، شاہد انت کہ مذہبی یا فکری غیر رواداری، ہر رنگی، کہ سرکشیتگ، ایشی، نشانگ برے علم، زانت بُوگ، برے دود، ریدگ بُوگ انت۔ برے کتابانی سوچگ، برے فلاسفر، زانتکارانی قید، بند کنگ بُوگ۔

اسلام، ابتدائی دور، چہ دگہ قوماں، آہانی علم، زانت، فائدہ زورگ عیبے نہ ات۔ واجہیں محمد، و ت بازیں سفرے کتگ ات، یہودیانی تاریخ، مذہب، بار و ابازانتگ ات، آئی، وتی دور، کس، را علم، زانت، وتی کنگ، منع نہ کتگ ات، بلے چہ محمد، رند، مذہبی

تنگ نظری ء کم کم ء روٹگ جنان کت۔ جنگانی و ہداں، عراق، ایران، روم، شام ء مصر ء بے کسائیں علمی مدی یے عربانی دست ء کپت بلے چریشاں فاندہ زورگ ء بدل ء ملاہاں ایشان ء ”علوم الاوائل“ براں ”کوہنیں علم“، قرارداد۔ فلاسفی ء وانگ پُر عیب بوت۔ تنگ نظری ء یات کن کہ وہد یکہ یورپ ء کاگد جوڑ کت ء ایشی ء سمر اپر ننگ ء ابتدا بوت، گڑا ملاہاں قرآن ء پرنٹ کنگ ء خلاف ء فتویٰ دات ء گوشت کہ حداء جبر ء حال چوں مشین ء دپ ء دیگ بہ بنت۔ ملاہاں سائنس ء را ”علوم المہجورہ“ ہما علم کہ دور دیگ ء نادوست کنگ بوٹنگ، گوشت۔ فلسفہ ء را ”حکمہ مشوبہ بہ کفر“ ہما زانت یا علم کہ بے ایمانی ء دروشم ء دنت، قرارداد۔ ملاچہ فلاسفی ء انچولپر زگ اتنت کہ ۸۸۵ء بغداد ء درستیں کاتبان ء سوگند دیگ بوت کہ آپوشیں ہیچ نوشتہ ء کتابت ء نہ کننت کہ آئی ء تعلق فلاسفی ء بہ بیت۔ ہر کس ء کہ گوں فلسفی ء علم ء دل پسندی ظاہر کت آئی ء سمر ء گاری ات۔ اے رد ء مستریں واقعہ یے ایش بوت کہ امام حنبل ء نماسگ، عبدالسلام ء لوگ پنگ بوت چیا کہ آئی ء سمر ملاشک اتنت کہ آ فلاسفی ء اندگہ سائنسی علم وانیت۔ عبدالسلام مزنیں واندگ ء مذہبی کواسے ات ء شیخ عبدالقادر ء مدرسہ ء استاد ات۔ چریشی ء لوگ ء سائنسی بازیں کتابے دراتک کہ آ عبدالسلام ء خط ء اتنت۔ عبدالسلام ء ازرکت کہ اے کتاب آئی ء ہمیشی ء نقل کنگ انت کہ ایشانی ناراستیانی باروانبشتہ بہ کنت بلے ملا ء قاضیاں اے جبر نہ من ات۔ عبدالسلام ء درستیں کتاب مان دارگ بوتنت۔ عبدالسلام بے عزت کت ء جیل اش کت ء ہما و ہداں دراتک کہ آئی ء توبہ کت ء وتی ”گناہانی“ پہلی لوٹ۔

ابن خلدون ء یک واقعہ انچیں نوشتہ کنگ کہ نشان دیگ کرزیت۔ آگو شیت کہ وہد یکہ عرباں ایران گپت آہان ء سائنسی ء اندگہ علمانی سمر بازیں کتابے دست کپت۔ سعد بن ابی وقاص ء خلیفہ عمر ء را نوشتہ کت ء اے جبر ء اجازت لوٹت کہ اے کتاباں پہ مال ء غنیمتی لشکر ء سمر ابہر بہ کنت۔ خلیفہ عمر ء جواب دات ”اے کتاباں کور ء آپ ء دور دے، ہرچی کہ اے کتاباں

ماں، اگن اے راست انت ءِ راستگیں راہ ءِ برنت گڑا حداءِ ماراوت شمریں راہے ءِ پڑ پینتگ ءِ اگن ایش ناراست انت، گڑا حداءِ ماراچہ ناراست ءِ وت رکینتگ۔“ سید جمال الدین افغانی ءِ السیوطی ءِ حوالہ داتگ ءِ گوشتنگ کہ خلیفہ ال ہادی ءِ بغداد ءِ پنج ہزار فلاسفر ءِ زائیکا رہمیشا کشت کہ مسلمانانی تہا فلسفی ءِ ہے رنگ ءِ دگہ علمے جاگہہ کت مہ کنت۔

چہ مذہبی فتنہ ءِ معاشرتی گنوکی ہم کمترین طاقتے ءِ واجہہ نہ انت۔ کتابانی سرا بندش ءِ صداں واقعہ انت۔ مذہب ءِ نام ءِ، راجی گہبودی ءِ نام ءِ، بدکاری ءِ دیم نئے دارگ ءِ نام ءِ، یک عذرے نہ انت، صداں عذر انت کہ نوشتہ کار کشتنی قرار دیگ بُوتگ انت۔ سلمان رشدی ءِ مصر ءِ نغیب ءِ انوگیں واقعہ انت۔ مقدمہ بازیانی سرا بُوتگ۔ ہندوستان ءِ ٹی۔ راج شکر ءِ جی ایس ہریانا، فرانسیسی فلسفی ءِ ریاضی دان، رینے ڈیکارٹز ءِ حال ءِ ہر کس سہی انت۔ آئی ءِ گناہ ہمیش ات کہ گوشت یے چوکہ من فکر کنناں، پمیشامن ہستاں۔ سقراط ءِ گناہ جی ات؟ الزام ہمیش ات کہ اے مئے حدابانی عبادت ءِ نہ کنت ءِ نوجوانان ءِ گمراہ کنت۔ چینکرہ مشہوریں کتاب انت کہ آہانی سرا بندش جنگ بُوتگ۔ روم ءِ بادشاہ ءِ بائیبیل ءِ وانگ منع کت۔ ایڈورڈ گیمین ءِ نامی نیں کتاب ”اور یجن آف اسپیسیز“ ءِ وانگ ہم یک و ہدے بازیں ملکاں منع ات۔ تھامس پین ءِ کتاب ”رائٹس آف مین“ ءِ رامان فرانس ءِ برطانیہ ءِ وانگ ءِ اجازت نہ ات۔ ٹالسٹائی ءِ کتاب روس ءِ بند ات۔ اگن حساب کنگ بہ بیت۔ ہزاراں کتاب ءِ تا کبند بند کنگ بُوتگ انت ءِ صداں وانندگ ءِ نوشتہ کار قید یادراں ڈیہہ کنگ بُوتگ انت۔ چیا؟ یا پہ آزادی ءِ گٹو کنگ یا آئی ءِ دیمپانی ءِ بہانہ!!

نفرت ۱

انتہاپسندی شہریں سیاسی یا معاشرتی لیکھے بوت نہ کنت، چیا کہ ایش انسان ۽ اندگہ شہریاں گار کنت۔ ایران ۽ آیت اللہ خمینی ۽ مرگ ۽ آئی ۽ کفن ۽ دفن ۽ و ہداں بگند مذہبی جنون ۽، بگند انسانی عقل ۽ گاری ۽ کہ ہے ملاء لاش مہلوک ۽ چہ فوجیانی دست ۽ تیج گپت ۽ باریں چے راست ۽ چے دروغ، گوشتنت کہ لاش ۽ باز آزه بُرات، پُٹ گو تکنت ۽ پھ نیک پالی ۽ ثواب برتنت ۽ نون باریں چونیں زبان دان ۽ شیشگاں ایرانت۔ پھ کجام زروائی ۽ ہے لاش سرکاری مردماں پھ وارگی تیج گپت ۽ آسن ۽ پیتی ۽ کبل کت ۽ کل کت۔ قبر ۽ سر ۽ گاٹ جت کہ ہے ملاء جنونی میں مرید چہ کل ۽ دریے مہ کنت ۽ مہ برنت یے۔ ایشی ۽ چے نامے دے، اے حداء و ش کنگ ۽ بندگی ۽ کجام صورت انت؟ ترا دگہ مثالے دیاں انتہاپسندی ۽۔ کراچی ۽ ملاہاں، ہے زوتاں جہاد ۽ جار جنگ ۽ آہم مردگانی خلاف ۽۔ ملاہاں مارچ ۲ ۽ ماہ ۽ آخر ۽ اخباری کانفرنسے ۽ گوشتگ کہ ہے بہ بخت کہ ما قبر اں پٹوں ۽ چہ غیر مسلمانیں مردگان، قبرستان ۽ پاک کنوں۔ من ملاہانی اے جبر کہ ونت، من زانت کہ بگاں دورانیشیں قومے۔ آہاں گیشتر چھے ترس ۽ کہ ملا روچے ناں روچے آہانی پت ۽ پیرکان ۽ چہ قبر اں در مہ کنت، وتی مردگان ۽ کل نہ کنگ ۽ دود پرینتگ، سوچنت اش ۽ پیران اش ہم رونت ۽ کور ۽ آپ ۽ دینت۔ حال انت کہ فرانس ۽ یہودی مخالفیں مردماں یہودیانی قبر پٹیتگ انت ۽ مردگانی بے عزتی کُتگ۔ لہتیں مردگانی ”دپ“ ۽ داراش مان کُتگ۔ چوشیں کار ۽ مسلمانیں عرب ہم چہ کس ۽ پد اتر نہ انت۔ آہانی خلیفہ عثمان ۽ علی ۽ قبر نشان نہ انت ہے ترس ۽ کہ کس اش قبر اں مہ پٹ ایت، در اش مہ کنت ۽ لاشاں کم شرف مہ کنت۔ عباسیاں امیہ ۽ خلیفہ، میر ۽ امیرانی قبر پٹ ات، ہڈ در کُت ۽ سوتک انت۔

۱۔ شے رگام: (انٹرویو) ”من ۽ دنیا بے گوشتیت دیوانگ، تو گنو کئے کہ من ۽ سار گوشتے“۔ ”بلوچی“ نومبر 1990ء

انتہاپسندی، نفرت و بروردانت، اے بے گوازانت۔ ایشی و مقابلہ و مہر و بچارے ہم ہے رنگ و لازوال انت، ابدمان انت۔ انسان و نفرت و مہر، ہر دوئیں اسپان و مدام بے لگام و تاتنگ۔ جہان و سیاسی و راجی حالتانی نتیجہ و جنگ و نفرت و خداں گیر آر۔ بازیں مثالے است۔ آدگراں بل، لبنان و بچار، است چوشیں مردے کہ جنگ و نہ انت، است چوشیں کسے کہ دوئیں پاداں گردیت و دومی و خلاف و سلاہ بند نہ انت و ۱۰۰ و تھا ۹۰ مردم نزانے کہ گوں کئے و جنگ و انت، بلے جنگ انت۔ اے جنگ و کجام نام و دے؟

مذہبی جنگ، سیاسی جنگ، گروہی جنگ، چے؟ افغانستان و کجام جنگ انت؟

پرچم و خلق و جنگ، ملا و پرچم و جنگ یا ملا ہانی و ت ماں و ت و جنگ؟ ہندوستان و سکھ گوں ہر کس و جنگ و انت۔ پاکستان و مہاجر، ہر کس کہ مہاجر نہ انت، آئی و جنگ و انت۔ چوشیں چینکرہ مثال انت۔ تنگ نظری باریں کجام درد و دوا انت، البت نفرت و ادارکی درمانے بلکیں بوت بہ کنت۔

۱۹۰ سال ساری و یک مرد کے سلیمان ال حبیبی کہ آئی و سر و نیولین و مشہوریں جنرل و قتل و ڈوبہ ات، فرانس و ۱۸۰۰ و پاہو دیگ بوٹنگ ات، نوں لبنان و یک گروہے و چہ فرانس و لوٹ کتنگ کہ ہے حبیبی و کانپول یا ہڈاں عرب ملکہ و حوالہ و بکن ات۔ فرانسیسی گوشنت کہ مارا پے ہڈاں چندائیں کار نہ بوٹنگ و نیست، بلے چوشیں ایریں ہڈ و ہوڑ مے گور و سی ہزار انت، ماے مردک و کانپول و پچہ نیاروں۔ نوں بگر کہ گپتنگ و۔

تنگ نظری و نفرت و دومی صورت آزادی و پلگ و شکل و درابیت۔ حقیں جبر و آزادی، فکر و آزادی، شر و گندگ گوشگ و آزادی۔ ایشی و دیم ہر دور و دارگ بوٹنگ۔ کئے گوشنت کہ آزادی و بند و بوج پر نیست، بلے تئی فکر و زانت و سیاسی و معاشرتی آزادی، دگر و غلامی و سوب مہ بیت، دگرے و آزادی و پلگ و بہانہ یے مہ بیت، ہمیشی و گوشنت آزادی۔ ایش نہ انت کہ اگاں تئی مذہب و یک شے یے عیب انت یا گناہ انت، گڑا تو

ہماہان ء کہ دگہ مذہب ء منوک انت، پرے جبر ء مجبور بہ کن کہ وتی راہ ء یلہ بہ دینت ء تئی
 راہ ء بزورنت۔ بلے انسان مدام تنگ نظر انت، مدام کم ظرف انت۔ پہ وتی فکر ء، وتی لیکہ ء
 دیسپانی ء دومی ء فکر ء سمرابندش جنت، کتاباں سوچیت، وانندگ ء زانینکاراں کشیت، پاہو
 دنت، ڈوباریت، دراں ڈیہہ کنت۔ تاریخ چہ چوشیں واقعاں پڑ انت۔ اے دودتی و ہدی ہم
 جاری انت۔ انسان وتی تنگ نظری ء سمر اقام انت، یک قرار ء اوشتا تک۔

دِروِگِ ءِ ہوشام

راست بیگواہ انت ءِ ناں دِروِگِ دراں ڈیہہ بُوتنگ۔ ناں راست چیر دیگ بیت
 ءِ ناں دِروِگِ۔ اگن زندگیں پِشٹو یے شلو ار ءِ بہ کننے ءِ ہمے شلو ار کسے ءِ پاد ءِ بہ بیت گڑا چے
 حالتے بیت؟ ہمے مثال راست بیگنت ءِ ہمے دِروِگِ ءِ۔ دوئیں سنگ نہ بنت تاں گو شگ مہ
 بنت، کس ءِ آرام نیت، دل ءِ دارگ اش گران انت، بلے اشکنگ اش ہم آسان نہ انت،
 ناں دِروِگِ ءِ ناں راست ءِ۔

اگن راست ءِ جہان ءِ را پے دستے داشتنگ، دِروِگِ ءِ ہم کم مزان۔ لگاں کروڑاں
 انسان، دِروِگیں حالانی وڑالی بُوتنگ انت۔ حال بُوتنگ کہ حد ءِ چو گو شگ یا بھگوان ءِ راہ
 ایش انت، ہزاران سر ہمے گوشتن ءِ قربان بُوتنگ انت۔ ہزاراں سال، بنی آدم ءِ یکے دومی ءِ
 کشگ، گیشتر، پہ انجیں دِروِگیں پیغاماں بُوتنگ انت۔ کس ءِ جست نہ گنگ کہ ہما کہ ہمے
 کشت ءِ خون ءِ لوٹیت، آوت پرچہ ہمے جنگاں گون نہ انت یا پرچہ وت ہما مرداں نہ کُش
 ایت۔ آئی ءِ سرا رحم دلی ءِ تہمت انت ءِ بزگی ءِ ہم، اے چون؟ وت گنگ انت ہم ءِ کرا انت
 ہم۔ ناں سررات کنت ءِ ناں پاد آتک کنت، بلے اہوت ءِ دگراں فتنہ ءِ سکین ءِ دنت ءِ گو شیت
 چو بکن ات ءِ چومہ کن ات۔ ہمے بہ کنگ ءِ نہ کنگ ءِ سرا ہم کشگ بُوتنگ انت ءِ ہلکانی ہلک
 برباد کنگ بُوتنگ انت۔ گیدی ءِ اے کنت ءِ بگر پرا کنت ءِ آس لگیتنگ۔ چے سیزر، چے
 سائرس، چے سکندر، چے ہلاکو، چے عیسیٰ، چے موسیٰ، چے محمد، چے پیغمبر، چے خلیفہ، چے

پنڈت، ہمے دڑوگاں پہ راستی، راستاں پہ دڑوگی، جہانے چپی کُتنگ۔ کجام کار نہ بُوتنگ، ہر پیچی
کہ ہر کسی دل آہتنگ، کُتنگ۔

دڑوگ ء راست چوہماجن ء انت کہ شکل ء دمان دمان ء بدلینت کنت، برے
فرشتہ ء برے آدم ء، برے شیطان ء برے حداء، چریشاں ہر کس ء چہ دومی ء گزاء، وت ء را
پہر یزاتگ، بلے بنی آدم انچو بے وس ء لاچار انت کہ چرے فکر ء ہچبر درشت نہ کنت۔

مُلّائی حاکی

پاکستان ۽ ہندوستان ۽ ملا عجب تمہیں ملا انت۔ آہاں ہے اشکتگ کہ مسلماناں ہندوستان ۽ سر حکومت کتگ، آہاں ہندوآن ۽ جتگ ۽ پڑوشنگ ۽ مسلمان کتگ، پمیشا مسلماناں اصل ہما انت کہ ہما و ہد ۽ بونگ۔ آہاں اشکتگ کہ چارہ صد سال ساری مسلماناں دنیا ۽ گیشتریں بہرے ۽ سر اہلمہ کتگ، روم، شام، مصر، ایران، عراق گپتگ۔ قبلہ ۽ تاں اسپن ۽ سر بونگ انت، ترکی ہما وانی بونگ، رودر آتک ۽ ہندوستان ۽ رسیتگ انت۔ آہانی دل ۽ شریریں مسلمان ہما بونگ انت کہ ملک ۽ ولایت اش گپتگ، مال ۽ غنیمت اش رپتگ، دزمگوریں کاڑ ۽ زیبا نہیں بچک پہ ”مولدی“ ۽ ”غلامی“ گری آوار جتگ انت۔ پمیشا پاکستان ۽ ملا ہانی دل ۽ عربانی چارہ صد سال ساری ۽ اخلاقی، سیاسی ۽ معاشرتی نظام بیست ۽ یکم صدی ۽ دگہ نسل ۽ جغرافیائی حدانی نندوکیں قومانی سیاسی ۽ معاشرتی مشکلاتاں شریریں توجیلے بوت کنت۔ ملا ۽ ملا نہیں تے۔ آئی ۽ گوں تاریخ ۽ پدرا نہیں حقیقتاں یا ہما و ہد ۽ فوجی، سیاسی، اخلاقی، جغرافیائی ضرورتاں مارگ ۽ ضرورت چی انت؟ ملا ہے فہمنت کہ جی بات ہما باری۔ نوں ہر کس زانت کہ آباری ناں پہ ملا ہاں کیت وناں پہ دگراں، بلے مکتب ۽ طالب ۽ مسیت ۽ ملا ۽ کئے سر پدکت کنت؟

اے ملک ۽ مسئلہ اسلام نہ انت ۽ ناں اسلام ۽ چوشیں مشکلے دیما انت۔ اصل ۽ اے ملک ۽ مسئلہ فرقہ پرستی ۽ ابیدراجی ۽ معاشرتی زند ۽ ملا ہانی عزت ۽ مسئلہ انت ۽ درستان ۽ گیش

مفت خوریء۔ ملاچہ مسیت، خیرات، گرگ، وٹھیں شپانی، وان، دزگرگ، دراتلگ، نوں حاکمی، معتبری، سر بُونگ انت۔ گوستگیں دہ، پانزدہ سالان، عالم، دین دارانی کانفرنساں بگرتاں ملاہانی وزیر، گزیر بُونگ، درا، پراہاں اے صدی، مستریں سوب انت۔ نوں اے سوب، مہکم ترکنگ، وتی نوکیں واجہی، برجادرگ پراہاں ضروری انت۔ آہانی دیما ایران، ملاہانی مثال انت۔ اگن ایران، ملکتی حکومت کت کننت، سائرس، تحت، واجہہ بوت کننت، ہرواندگ، سائنس دان، فلاسفر، زائیکار، شاعر، ادیبان گٹ گیر کت کننت، وتی مخالفان کشت، گارکت کننت، گڑاپاکستان، ملاپرچہ پشت بہ کپنت۔ ملاہانی دل، اگن اے وداں دگہ ہچی بوت نہ کنت ایش بہ بیت کہ زکوٰۃ اش بہ رسیت، حج، محکمہ، زراش دیگ بہ بنت، پھ مسیتاں زراکیشینگ بہ بیت۔ درستیں حج یا قاضی وانندگیں قانون دانانی بدل، ملکتی بہ بنت، شریعت، لاگوکنگ، درستیں مردم ہماوت بہ بنت تانکہ معاشرتی زندہ، ملا، اگدہ، درجہ برجادرگ بہ بیت۔

حقیں جبرایش انت کہ اے ملک، ملائی قانون اسلام، مذہبی بنیاد، کمزورترکننت، مضبوط یے نہ کننت۔ دومی ایش کہ عدل، انصاف، نظام، راملا، مسیت، ملکتی، دست، دیگ مستریں غلطی یے۔ راجی زندہ، ملا، پوشیں عزت، واجہہ نہ انت کہ آچوشیں بلاہیں ذمہ واری یے، زورگ، لائق بہ بیت چیا کہ ملا، مستریں عیب تنگ نظری، ناوانندہی انت۔ اے جہان سائنس، ٹکنولاجی، پرگی نیں براک، سوارانت، ۲۱ صدی، دورجنگ، انت، بلے ملاتنی وہدی ۱۴ صدسال ساری، یا تگیری، غماں بے تاہیرانت، پمیشا پاکستان، استمان، برگ، ملا، دست، دیگ، اے علاقہ، تاریخ، نشتریں، ٹرسیناکیں با بے جوڑ بیت۔

۱۴ صدسال گوزگ، بعد ہم حج ملا نہ زانت کہ پاکیں قرآن، چے مان، بلے ہر ملا یے وتی دل، الم انت کہ ہرچی کہ آگوشیت، شریعت ہمانت، حداء، ہم ہمے گوشنگ۔ چونابا ہرکس وتی دل، نشنگ کہ حداء، لوٹیت، ہما کنت کہ آئی، دل، کیت۔ چیا کہ حداء انسان، را

وتی دروشم ۽ پیداک کُتنگ۔“ حداء پسند ۽ ناپسند، وشی ۽ ناوشی، آئی ۽ رحم یا جبر، آئی ۽ داد ۽ دہش یا بجیلی، آئی ۽ شہری ۽ گندگی ۽ تصور، وت آئی ۽ وجود، ذرہ، انسان ۽ وتی تب ۽ مانا کُتنگ انت ۽ حداء ۽ راہم انسانی فکر ۽ دروشم ۽ دانگ۔ ناں حداء چہ برتر بیت ۽ ناں بنی آدم پہ حداء نوکیں دروشم ۽ تصور ۽ کت کنت۔ گڑانا وانندگ ۽ کم ۽ دانستیں ملاچوں گیشتریں فکر ۽ شون دات کنت۔

ملا ۽ ریاستی اختیار نہ ایوکا پہ اسلام ۽ مزنیں فکری ۽ نظریاتی ججبالے ودی کنت بلکیں ملا

وتی نوکیں واک ۽ اختیار ۽ انچوکار مرز کنت کہ ہر کس چرائی ۽ چرائی ۽ فکر ۽ بیزار بیت ۽ راجی

زندہ انجیں چست ۽ ایرے ودی بوت کنت کہ ایشی ۽ ایروپ ۽ پشت گرد ۽ فکری ۽ نظریاتی

رواداری ۽ کشار ناں ردوم گپیت ۽ ناں برکار بیت۔

شریعت و جمہوریت

شریعت جمہوریت و دژمن انت۔ اے دو جتناں شے انت۔ جمہوریت مردم و آزادیں حیثیت و نام انت کہ پہے حیثیت و اجتماعی رنگ و دیگ و ریاست و قی اقتدار و اختیار و کار مرکز کنت۔ جمہوریت و مطلب مردم و سرامذہب و سیاسی و معاشرتی گرد و دار و ختم کنگ انت۔ ہما نظام کہ جمہوریت و برکت و جوڑ بونگ انت، آہانی تہا ہما نظام و گرد و دار و انتظام و قوتانی دست و نہ انت، بلکیں اے تہی قوت انت کہ ایشانی فیصلہ و کنت۔ مثال و جبر و اسلام و جنین و مردین و تعلق و راہ گیشنتگ انت۔ ایشانی تہا بدلی سدی آرگ و اے سوب و گنجائش نیست کہ اے فیصلہ دری قوت و کنگ کہ آئی و نام انت حدایا پردگار کہ آ اے زمین و زمان و مستر انت۔ بلے چوشیں دری قوت کہ فرد یا قوم و راجی، معاشرتی یا اخلاقی حدال بہ گیشین ایت، آ جمہوریت و نہ انت۔ جمہوریت و فرد، انفرادی و پدا اجتماعی صورت و قی فیصلہ و اختیار داروت انت۔ مثال و جبر و مسلمانی ایش انت کہ جنین برقبے سرا بہ کنت، گوں غیر مرد و نند و نیاد چے، کسے آئی و مہ گندیت۔ اے اسلام و مقرر کنگیں حد انت۔ ایشی و بربادارگ و قوت دری انت، اندری نہ انت۔ چیا کہ اگن جنینے چرے حدال بو گوزیت، دومی مردے، دری قوتے، چو کہ آ جنین و مرد، آئی و برات یا آئی و پت و اختیار انت کہ آ جنین و پرے جبر و سزا بہ دنت۔ بلے جمہوریت و چوش بوت نہ کنت۔ جمہوری نظام و ہر کسے کہ چہ معاشرتی اخلاق و حدال بو گوزیت و چرائی و دگرے و نقصان مہ رسیت، آہما مردم و قی کردز انگ بیت۔ آ گناہے لیکگ بیت و ہے گناہ و دیمپان ہما مردم و انت۔ پمیشا جمہوریت و اختیار دری نہ انت، اندری انت۔ اخلاق و گرد و داروت گوں انسان و

بندوک انت۔ آچہ عرش ء کرش ء نئیت۔ آ انسان ء وتی پسند ء ناپسند انت ہمیشا اسلام ء
جمہوریت یکلیں بوجی ء سوار بوت نہ کننت۔

مذہب ء قانونانی بنیادی فلسفہ ہمیش انت کہ بنی آدم چویش علم ء زانتے یا قوتے ء
واجہ نہ انت کہ وتی بارو ء وت فکر کت ء فیصلہ کت بہ کننت۔ آئی ء فکر، آئی ء زانت، مدام
نا توام انت۔ حداء چوکہ اے زانتنگ ہمیشا آئی ء پہ بندہ ء قانون چہ ابتداء جوڑینتنگ ء پہ انسان
ء لازم انت کہ ہما قانونانی سرامعمل بکننت وگن ناں گناہ گار انت، حداء نافرمان انت۔
شریعت یا مذہب ء بنیادی فلسفہ بنی آدم ء ذات ء، آئی ء فکر ء، آئی ء دانست ء سراملے بیسہی
انت ء اے بے بیسہی ء سوب ایش انت کہ بنی آدم کمزور انت ء آئی ء ذہن ناچختہ انت ہمیشا
آئی ء را فکری یا عملی آزادی چوں دیگ بہ بیت۔ بلے جمہوریت چوش نہ گوشیت۔ آ گوشیت
کہ انسانی فکر، آئی ء دانست، آئی ء قوت، وتی بارو ء فیصلہ کنگ ء شریں توانے داریت ہمیشا
چویش بلا ہیں فرقے پہ دپ و شیں گپاں دور کنگ نہ بیت۔ اے فرق دائمی انت۔ اسلام ء
جمہوریت گوشگ دوتل ء دو پوستی یے۔ جمہوریت ء اسلام لیکگ ہم ردا انت۔ ہمے رنگ ء
سیکولر ازم بزاں غیر فرقہ پرستی ء اسلام جتا نیں شتے انت، اے یک بوت نہ کننت۔ اسلام ء
آئی ء نظام ء برجا داروک غیر انسانی قوت انت۔

جمہوریت یا حاکمیت ء ریاست ء انوگیں درستیں تصور، ہمیشی ء درستیں ادارہ، پارلیمان
ء بگرتاں سیاسی پارٹیاں درا، دراہ، انسانی فکر ء بروردانت۔ ایش مذہبی چوں بوت کننت۔
حافظ ء گوشگ ات کہ منافقانہ مزین مردی پہ مذہب ء ہما ستلگیں کشار انت کہ پھیر
بر نہ کننت ء ہمے دوتل ء دو پوستی ء رامنے سیاسی ء مذہبی سروکاں مذہب ء زیبائیں بلے رو نہ
کنوکیں بے رنگیں چادرے سراما نپوشنگ کہ دیم درائی ء ہم ترسنت۔

ذِگریٰ

ذِگریٰ ہندوستان ۽ مہدوی تحریک ۽ بہرے۔ ایش چمانظریاتی ۽ فکری تحریکاں کیے کہ ابتداء آئی ۽ مقصد چہ عربستان ۽ آتکلیں اسلام ۽ بنیادی ۽ ابدی لیکہانی پاک ۽ پگاکرکنگ وائی ۽ را چہ ہندوستان ۽ قدیمیں مذہبی فکر ۽ گزرا ۽ رکیننگ ۽ جہدات۔ آزمانگ ۽ ایش ۽ ہندوستان ۽ مزنین علاقہ ۽ نظریاتی ۽ فکری آشو بے آورت۔ بازان ۽ لپزرگ کت ۽ بازان ۽ خطاوار۔

ذِگریٰ تحریک ۽ اولی سروک، سید محمد جونپوری (۱۵۰۴-۱۴۴۳) پارسائیں، باعملیں ۽ وتی عہد ۽ مستریں عالماں کیے ات۔ اے مرد شیخ دانیال چشتی جونپوری ۽ شاگردات۔ علاقہ ۽ عالماں سید محمد ۽ را ”اسد العلماء“ ۽ لقب داتگ ات۔ اے مرد بہادریں ۽ نہ ترسیں حدادوستے ات ۽ جہاد ۽ منوک ات۔

سید محمد ۴۰ سال ۽ عمر ۽ چہ جونپور ۽ دراتک ۽ دکن ۽ سر بوت۔ اے مرد ہر جاگے کہ شت، آ علاقہ ۽ عالم ۽ دیندار ہمیشی ۽ مرید بوتنت۔ ۱۴۹۵ ۽ گوں وتی سے صد ۽ شست مریداں، دیم پہ مدینہ ۽ مکہ ۽ ربادگ بوت۔ مکہ ۽ سید محمد ۽ وتی مہدی بوگ ۽ جار پڑینت۔ واتر بوگ ۽ رند ہر جاگے کہ گشت، وتی مہدی بوگ ۽ جار یے جت ۽ بازیں حاکمان ۽ تبلیغی کا گدے ہم نوشتہ کت۔ بلے رندتر ۽ مذہبی مخالفت ۽ سوب ۽ آئی ۽ سر پہ سندھ ۽ ٹھٹھ ۽ کپت۔ ادا، یک سالے ۽ جہہ منند بوت۔ چد ۽ بعد آخر اسان ۽ قند ہار ۽ راہ ۽ فراج ۽ شت۔ ۱۲۳ اپریل ۱۵۰۴ ۽ وفات یے کت ۽ فرح ۽ کل انت۔

آمہدی انت کہ نہ انت، ایشی ء آبز انت ء آئی ء حد۔ اگن مہدی نہ انت گڑا ہے
 مہدی کدی کیت، ایشی ء ہم ملا بز انتت ء ملا بانی ایمان۔ بلے اے جبر ء ہر کس زانت کہ سید محمد
 جونپوری وتی علم ء زانت، پرہیز گاری ء فکری بلندی ء سوب ء وتی دور ء عالمیں مردے زانگ
 بوٹگ۔ آئی ء تحریک علمی ء فکری تحریکے ات۔

مہدوی تحریک ء ہندوستان ء بگرتاں اوغانستان ء ایران ء بازیں حاکم، دیندار ء
 عالمان ء وتی نیمگا ترینتگ ات۔ احمد نگر ء، جمال خان مہدوی نظام شاہی فوج ء کماندار بوٹگ۔
 مہدوی اسماعیل بن برہان نظام شاہ ثانی، احمد نگر ء حاکم بوٹگ۔ مہدوی بوگ ء واسطہ با کردار،
 پرہیز گار ء ایمان دار بوگ مستریں شرط بوٹگ انت۔ ایشی ء شاہدی ء درستیں تاریخی کتاب
 دینت۔ گوں ہے تحریک ء وڑے ناں وڑے فکری وابستگی ہما دور ء ایمانداری ء دلیل زانگ
 بوٹگ۔ فیضی ء ابوالفضل وڑیں عالم ء دین ہم مہدوی تحریک ء منوگر بوٹگ انت۔ نواب
 بہادر یار جنگ، مہدوی یے بوٹگ۔ ابید چریشاں چہ مہدویاں، میاں عبداللہ نیازی ء شیخ
 علانی، نامداریں عالم بوٹگ انت۔

بلوچاں مہدوی تحریک ء ہمراداری کدی کتگ ء ایشانی مذہبی پیشوک کئے
 بوٹگ، تنی وہدی پگانہ انت، بلے اے جبر کہ سید محمد جونپوری وت بلوچستان ء اتلگ ء ہے
 تحریک ء سروکی یے کتگ، ردیں جبرے۔ البت چوش بوت کنت کہ آئی ء مریدے، اے
 علاقہ ء اتلگ ء ہے تحریکے دیما برتگ۔ گمان انت کہ بلوچستان ء مہدوی تحریک ء بن ہشت
 نامداریں عالم ء دین، میاں عبداللہ نیازی ء ایر کتگ۔ اے مردک افغانستان ء بوٹگ۔
 بلوچستان ء ایشی ء آگ ء جبر ء تنی وہدی شریں گواہی یے نیست، بلے گوش انت کہ میاں
 نیازی ء گوں بوسعید بلیدنی ء بحث ء تران بوٹگ ء بوسعید بلیدنی اولی ذکر ی حاکم انت۔
 گوشنت کہ گوں میاں عبداللہ نیازی ء بوسعید بلیدی ء اوغانستان ء گرم سیل ء گند ء نند کتگ۔
 مہدوی ء بدل ء بلوچستان ء ذکر ی پمیشا نام کپتگ انت کہ میاں عبداللہ نیازی ء مہدویاں

”ذکرء کثیر“ء فلسفہ دیمء آؤرتنگ کہ ایشاں وتارا ذکری یا ذگری گؤشگ شروع کتنگ۔

ذگریانی بارواہرچ غلطیں جبرے کہ ملاکننت، آہانی بنیاد ملائی ضدء کنتء کم علمیء
تنگ نظری انت۔ تاریخء کجام فرقه پرستاں اسلامء شر میں تشریح یے کتنگ؟ کجام و ہداں
ملا، وت ماں وت جیگ پہ جیگ نہ بؤتنگ انت؟ اگن کسےء باورمہ کنت گڑا تاریخء
بوانیت یا کہ آمر وچی ہم اسلامء دزستیں فرقہبانی ملاہاں پہ یک فقہی یا نظریاتی مسلمہیء گیشء
گیوارء یکجا بہ کنتء بچاریت۔ انچیں دزء دوچے بہ کنت کہ الامانء الحفیظ۔

مہدویانی ”ذکرء کثیر“ء ”طلبء دیدارء حدا“ ہما فکر انت کہ انسانء دلء حداء مہرء
گیش کنتء آئیء ایمانء پختہ کن انت۔ مہدویء دومی نام اصلء ذکرء فکر انت، حداء
بچارگء سکین انت۔ آہانی مستر میں فکری نکتہ ذکرء کثیر انت کہ آئے ایوکا یا گوں دگراں یکجا
کنت۔ بلوچ مہدویانی یا ذگریانی ”کشتی“ یا ”چوگان“ ہم ذکرء فکرء وسیلے۔

ذگریانی عقیدہ ہما انت کہ ابتداء مہدویانی بؤتنگ۔ البت انچو کہ اندگہ مذہبی فرقہ
فکریء نظریاتی تحریک زما نگء و ہدء ضرورتانی ردء کمء گیش بؤتنگ انت یا ہما علاقہبانی
دودء ربیدگء باز میں مذہبی رسم، ایمانء حصہ بؤتنگ انت کہ آہاں گوں اصل عقیدہء ہیچ
تعلقے نیست، ہے رنگء مہدوی تحریکء باز میں شاحء بشاح چہ چوشیں رسماں بیرگء
پہک نہ انت۔ مثالء جبرء باز میں مسلمان فرقہبانی پیر پرستی یا ہے رنگء دگہ رسماں گوں
اسلامء زیاد میں نسبتے نیست۔ چوشیں تو ہم پرستیء بنیاد بازواراں حدیث انت، بازواراں
قرآنء توضیحء تشریحء سوبء انتء بازواراں فقہی سروکء امامانی گشتنگیں گپ انت، یا
ایش زیادہ تر اسلامء ساری ہما علاقہء مذہبی رسم یا راجی لیکہ یادودء ربیدگانی سوبء رواج
گپتنگ انت۔

ذگریانی فکرء بنیاد، کفرء الہادء سمر اچیر ایر نہ انت۔ ایشیء تعلق گوں مذہبی فکرء توضیح
ء تشریحء آہانی عملی حیثیتء انت۔ مہدوی ذگریاں ابید، مسلمانانی اندگہ فرقہاں ہم غلطیں عقیدہ

است انت ء ہما فرقہ ء عالماں مدام ہے جہد کتگ کہ اے رنگ ء ردیں دودانی پلہ مرزی مہ بیت۔ ہے رنگ ء مسلمانانی ذگری فرقہ انت۔ ایش ہم چہ غلطیں نیووناں پہک نہ انت۔

ذگریانی بنیادی عقیدہ ایش انت کہ قرآن آخری کتاب انت ء محمد آخری نبی انت۔ چدو بعدناں کتاب کیت، ناں دگہ پیغمبر کیت۔ قرآن یار رسول ء منکر، کافر انت۔ آپ پیغمبر ء اسلام ء را آخری نبی گوشنت۔ آہانی گورا توحید ”اشہدان لالہ الا اللہ و اشہدان محمد اعبدہ ورسولہ“ انت۔ ذگریانی گورا کفر ء مانا ہما انت کہ اسلام ء داتگ، بزاں اللہ ء ذات ء صفاتاں دگرے ء شریداری۔ ”اُمنت باللہ ء ملتکتہ و کتہہ و رسلمہ و الیوم الآخر و لقد رخیہ و شرہ من اللہ تعالیٰ و البعث بعد الموت“ یہ مسلمان بوہگ ء ضروری انت ء چریشاں ہرچی ء نہ منوک ذگریانی دل ء مسلمان نہ انت۔ آہانی گورے چاریں خلیفہ برابرین حیثیتے ء واجہہ انت۔

ذگری فکر، فقہ حنفی انت۔ شریعت ء پابندی پرہاں لازم انت۔ آہانی خیال ء قرآنی حکم چار قسم نیگ انت۔ ۱۔ عقائد ۲۔ عبادات ۳۔ معاملات ۴۔ احسان۔ عقائد اسلام ء بنیادی فلسفہ، حداء و حدانیت، دوزہ، بہشت، زندگی بعد ء موت، رسول ء ملائکت۔ عبادات ہما انت نماز، روچگ، حج، ذکواۃ ء ہے رنگ ء حکم انت۔ معاملات، حلال ء حرام ء بگرتاں کاروبار ء زندگی ء تران انت ہما کہ آہانی تشریح حنفی ء کتگ۔ احسان ء مذہبی توضیحاں لہتیں چوش انت کہ ترک ء دنیا، صحبت ء صادقین، ذکر ء کثیر، طلب ء دیدار ء حد۔ ذگری ء کلمہ ء بارو فرقہ پرست ہم ناراستیں جبر کننت، بلے ذگری ء کلمہ چہ اندگہ مسلمانانی کلمہ ء ہج رنگ ء جتانہ انت۔

ذگریانی سرامسترین تہمت ہمیش انت کہ آپرچہ نور پاک یا مہدی ء ہادی ء لفظاں گوشنت۔ ذگری فکر ء رو ء اسلام ء پیغمبر، محمد آخری نبی انت، ہادی ء مہدی انت۔ اگن ذگری ”لالہ لالہ اللہ الملک الحق المبین نور پاک نور محمد مہدی رسول اللہ الصادق الوعد الایین“ گوشنت، آئی ء مطلب ایش انت کہ محمد عربی نور پاک نور الاولین ء ہادی ء مہدی انت۔ اے دزستیں

صفت حضرت محمدؐ لقب انت۔ ایشانی وردپے نیت ء انت۔ پریشی ء ملاہانی دل گزانی کسّی
 فہم ء نیت۔ ایشی ء گوں کفر و اسلام ء چے تعلق؟ ذگریانی مستریں عالم، شیخ محمد درخشان ء ۱۱۱۵
 ہجری ء وتی نعتاں حضرت محمدؐ عربی ء راہم مہدی و ہادی گوشنگ۔ ذگری، پاکستان ء
 ہندوستان ء اندگہ مہدویانی و ڈاسید محمد جونپوری ء رارہ اشون ء مہدی گوشنت۔

ذگری چوشیہا ہانی و ڈاروچے سے رند ء باجماعت نماز کننت، بلے چوشیہا ہاں عصر ء
 نماز ء گوں ظہر ء ء مغرب ء نماز ء گوں عشاء ء ہوار نہ کننت۔ ذگریانی جماعت ء نماز مہلہیں
 گور بام، ظہر ء عشا انت۔ دورنداں بزاں عصر ء مغرب ء نمازاں، ایوکا واننت۔ دینداریں
 مردم تہجد ء نماز ء ہم واننت۔ اگن مذہبی چماں چارگ بہ بیت، بید نماز ء باجماعت یا بلے
 جماعت ء، ذگری ء چچ فکر، نظریہ، ایمان یا اعتقاد چہ سنی حنفی فرقہ ء اعتقاد ء در نہ انت۔ نماز
 روچے چنت بر ء بہ بیت۔ اے بارو مسلمانانی بازیں فرقہ جتا جتا حبر کن انت چیا کہ باز گوش
 انت کہ اسلام ء پیغمبر ء روچے پیچ وقت نماز نہ ونگ۔

فرقہ پرستانی تہمتاں کیے ہمیش انت کہ کوہ ء مراد ذگریانی مکہ انت ء اد ء زیارت حج
 انت۔ اے بلاہیں دروغے۔ ذگری گوشنت کہ مہدوی تحریک ء پیشونکے ء ہمے جاگہہ ء
 عبادت کنگ۔ چمد ء زیارت ء اے رسم ء ردوم کپتگ۔ ہمیشا آکاہنت ہمید ء عبادت ء
 کننت، ذکر کننت، فکر کننت۔ حداء رسول ء ساڈا انت۔ پریشی ء کجام حرابی انت؟ اسلام ء و
 باز گوشنت کہ پیری، فقیری، زیارت ء عرس نیست بلے پیر ء فقیرانی زیارت ء ابید، بازیں
 نیون اسلام ء فرقہ ہانی ایمان ء بہر انت کہ مسلمان پہ ایشاں روادار انت۔ گڑا کوہ ء مراد ء سر ء
 روگ ء حداء عبادت پرچہ نارو انت۔ حداء کدی ملاہان ء سوگہ کنگ کہ آ اے جاگہہ ء وتی
 عبادت ء پسند نہ کننت؟ اگن زیارت حراب انت، گڑا ملاہاں ایوکا ہمے یکیں زیارت پرچہ در
 گیتنگ۔ بلوچستان ء زیارت است، پاکستان ء دڑستیں علاقہاں زیارت است، ملا پرچہ
 آہانی نام ء نہ گرننت؟ من پیچ زیارت ء نہ شتگاں، پیچ پیر ء قلندر ء درگاہ تہی و ہدی نہ دیتگ، بید ء

بیلہ ء شاہ نورانی ء۔ ہما زمانگ ء کہ من در یجی ء اتاں، ہے عرس ء ندارہ ء شتاں۔ ہما عرس ء
 و ہداں آحالت کہ من دیستگ ء ہر کس ء کہ سندھ ء غوث ء قلندرانی در گاہ دیستگ انت، کوہ ء
 مراد ء زیارت ہج مانایے نہ داریت۔ کوہ ء مراد ء حدا ء عبادت بیت، ذکر بیت، فکر بیت۔ آ
 دگہ جا گہاں ہر کس وتی تب ء انت، نہ بونگلیں بیت، بلے ملاہانی چم دگہ ہج جا گہانہ کپنت
 ۔ چوشیں گنٹ میمی ء علاج کئی گورا شوہاز بہ بیت۔ ذگری چونابا قبر پرستی ء خلاف انت۔
 مہدوی ذگریانی ہج عالم ء ملا ء قبر ہم نشان نہ انت۔ ایش چہ مسلمانانی اندگہ بازیں ٹکاں گیشتر
 عبادت گزار ء مذہبی، ء شریں کردارے ء واجہہ انت۔^۱

اسلام ء فرقہ کیے نہ انت، بے حساب انت۔ باز ہما انت کہ آہانی نیام ء مذہب ء
 تشریحی تپاوت یا گرائیں اختلاف نیست۔ بازانی نیام ء حدا ء بندہ ء تعلق داری، قرآن ء
 سنت ء بازیں تشریح، شمر ء گندگ ء یانیک ء بدء، خیر ء برکت ء فکری یا فلسفیانہ تپاوت است۔
 لہتیں فرقہ سیاست ء مذہب ء نیام ء تعلق داری ء سوب ء کیے دومی ء گندگ گوشنت۔ مہدوی
 ذگری چھے بے حسابیں اسلامی فرقہاں کیے۔

اگن فرقہانی نیام ء فتنہ ء تران ء بہ کنئے گرا ذگری اے رم ء دور پشت کپتگ انت۔
 ایثانی عقیدہ چہ آدگہ بازیں اسلام ء اصلی فکر ء نزدیک تر انت۔ چہ ایثاں سنی ء شیعہ ء تپاوت دہ
 سری گیش تر انت، بلے چوکہ ذگری بلوچ انت، پمیشا ملامت کنگی انت۔ ذگری گوشنت کہ
 امام مہدی، ہما کہ آئی ء ذکر اسلام ء انت، ہما کہ محمد ء گوشنگ، کیت، آاتگ۔ آئی ء تبلیغ کنگ
 ء ائمت ء راایمان ء دزس یے داتگ۔ شریعت ء محمدی یے بر جاداشتگ۔ آوتی مہدی ء راجد

۱۔ بازیں فرقہ پرستیں ملا ”ذکر وحدت“ فقیر محمد سندھی ء ”میں ذگری ہوں“ ملا کمالان ابن نور الدین ء قلی نسخہ ”مداح نامہ“ یا
 ”شاہ مہدی“ نائیں لہتیں کتاباں ذگری ء فکری بنیاد قرار دینت بلے ذگری گوشنت کہ ایش آہانی روحانی پیشوک ء نظریاتانی
 شریں توضیحے نہ انت۔ آہانی اصلی عقیدہ ہما انت کہ سید محمد جونپوری ء شون داتگ یا چرائی ء رند، آئی ء بڑیکیں مریداں ء میاں
 عبداللہ نیازی ء قرار داتگ انت۔

گیشتریں حیثیتے نہ دینت۔ ناں آئی ء سر اوجی آتنگ ء ناں آپینغمبری ء درجہ ء بُوتنگ۔ پریشی ء
 زگری کشگی انت۔ بلے یات کن شیعہاں، آہانی عقیدہ ء بنیادُ امامت، انت۔ آگوشنت کہ
 انچو کہ حداء نبی دیم داتنگ ء نبوت داتنگ انت ہے وڑ ء محمد ء رند، امامان ء ہم خدا ء نابی ء
 نیابت داتنگ انت۔ اے ہما امام انت کہ نبی آنی وڑا، چہ ہر غلطی ء پاک انت، بلے گناہ
 انت۔ آہانی سر اوجی ہم کیت۔ آہانی مُریدی انچو کنگی انت چو کہ نبی ء۔ آنبی آنی وڑا شریعت کار
 انت ء قرآن ء حکماں منسوخ کت کنت۔ چوشیں عقیدہ ء واجہہ مسلمان انت بلے زگری کہ آ
 قرآن ء سنت ء پابند انت، آ کافر انت۔ زگری گوں یک امام ء ملامت انت کہ آ ہم کسی
 درود ء دوانہ انت، آ اسلام ء توضیح ء تشریح ء کنت، ذکر ء فکر ء سبق ء دنت، گوں حداء رسول ء مہر ء
 سکین ء دنت، آ کشتی انت۔ شیعہ آنی دوازده امام انت، ہر امام ہما اختیار ء واجہہ انت چو کہ
 حداء نبی، کئے اش گوشت کنت؟

شیہا ہانی دومی عقیدہ ایش انت کہ اسلام ء چاریں خلیفہ ہانی تہا ساری ء سے خلیفہ
 حقیں نہ انت، زور خلیفہ انت چیا کہ خلیفہ ء اصل حقدار چہ ابتداء علی بُوتنگ۔ ہے سوب ء شیعہ آ
 دگہ خلیفہاں نہ مننت، بلکیں بازیں فرقہ آہاں کافر ہم گوشت ا، بلے کس اش ملامت نہ
 کنت۔ زگری نماز کنت۔ حدایے یات انت، شیعہ پنچیں وہد ء نمازاں سے رند ء کنت،
 آہاں ہچ گوشت نہ بیت۔ اسماعیلی دورند ء نماز کنت، آ ہم شرانت۔ اگن گندگ انت فرقہ
 پرستانی دل ء، زگری، چیا کہ لاوارث انت۔ شیہا ہانی ”نظریہ تبرا“ سنی آنی دل ء محمد ء
 پیغمبری ء خلاف انت۔ آہانی ”تحریف ء قرآن“ ء فکر انگت گندگ تر۔ ایشی ء مقابلہ ء زگری
 ء نمازی ء درمیان ء تپاوت نظریاتی یا ”اجتہادی“ انت، بنیادی نہ انت، توحید ء رسالت ء نہ
 انت، اسلام ء بنیادی فلسفہ ء نہ انت، بلے مہدوی چو کہ بلوچ انت، ہر ملایے ء لٹے کو پگ ء

انت پر ابانی جنگ۔

حنفی ءِ وہابی فرقہ ءِ نیام ءِ تپاوت ہم چہ ذکری ءِ سنی اختلافات گیشتر انت۔ وہابی گوشنت کہ ”معین امام“ ءِ پیروی ضروری نہ انت۔ ہر کس چہ قرآن ءِ حدیث ءِ وت علم بزوریت۔ حنفی گوشنت بنی آدم ءِ علم ناقص انت، آئی ءِ بازیں مسلمانان سر عالمانی مدت گزر بیت۔ ہے جبر مزنیں بدبری یے ءِ سوب بُوتگ۔ دیوبندی ءِ بریلوی مدام کیے دومی ءِ گٹ ءِ حونان انت۔ پے جبر ءِ کہ محمد نور بُوتگ یا بشر؟ محمد، عالم الغیب بُوتگ یا نہ بُوتگ؟ آہر جا گہہ حاضر ءِ ناظر انت کہ ناں؟ محمد مختار کل انت یا نہ انت؟

وہابی گوشنت کہ شفاعت یاد زوری ردیں جبرے۔ محمد کسی واستر ہیج کت نہ کنت، ہر کس بزانت ءِ آئی ءِ عمل ءِ ایمان۔ حداء بندہ ءِ تعلق براہ ءِ راست انت۔ ہے رنگ ءِ پیر ءِ مرشد ی، قبر ءِ ادیرہ ءِ سراجیرات ءِ زیارت گناہ انت۔ روشینہ فرقہ ءِ پیر روشن یا بایزید ءِ وت ءِ رامہدی گوشنت ات۔ آئی ءِ وحدت الوجود ءِ فلسفہ ءِ روءِ ”پیر ءِ کامل“ ءِ بغیر حداء سر بوہگ ممکن نہ انت۔ آ گوشنت کہ تاں وہدیکہ مردم شریعت ءِ سر نہ گوزیت، ”طریقہ“ ءِ سر نہ بیت ءِ کسے کہ ”طریقہ“ ءِ نہ گوزیت، آ حقیقت یا حداء سر نہ بیت۔ آئی ءِ نماز، روچک ءِ طرز بدلینتگ انت بلے ہے روشنیہ فرقہ ءِ مردم پاکستان ءِ ہم است انت ءِ ہندوستان ءِ ہم، کس اش نام ءِ نہ گپیت۔ جبریہ فرقہ ءِ دل ءِ جنت ءِ دوزہ ءِ ہیج مانا یے نیست، چیا کہ اے وت فنا بنت۔ ”کُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَاَنْ وَيَسْئَلُنِي وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ“ ءِ مانا ہے کنگ بُوتگ کہ اے کائنات ءِ ہر شے کہ ہست انت، وجودے داریت، فنا بیت، بید کہ حداء ذوالجلال ءِ ذات ء۔ اے رنگ ءِ چو کہ بہشت ءِ دوزہ، دونیں ہست انت، پمیشالیش ہم نہ مانتت۔ ظاہر انت کہ چوشیں تران ملاہاں نہ وش بیت، بلے ادا ملاہانی گوش کُر انت ءِ زبان بند۔ ہے فرقہ گوشنت کہ قیامت ءِ روچ ءِ حداء دیدار ءِ آئی ءِ موجودگی ءِ جبر دروغے۔

معتزلہ فرقہ ءِ گوشگ ہمیش انت کہ حداناں ہست انت ءِ ناں نیست انت، ناں

تڑپت ۽ نا نشتنگ، نا رنگ داريت ۽ نا بے رنگ انت۔ آئی ۽ امام زمین ۽ سراجاء
 ”مظہر“ انت بزاں حدائی صفتاں سمرانت۔ اسماعیلیانی بازیں فکرگوں اسلام ۽ دگہ ٹکانی فکر ۽
 دپ نہ ورنٹ، بلے ملا آہانی نام ۽ نہ گرنٹ، چیا کہ آہانی آغا خان زردارے، آہانی محمد علی جناح
 پونجاگوں انگریزاں ہم کو پگی ۽ اے ملک ۽ جوڑ کنوک انت۔ پمیشا تا نکہ آہان ۽ شرتریں
 مسلمان مہ گوشت، خطا وارینت۔

حقیں جبرایش انت کہ اے ملک ۽ بون حشت مذہبی نفرت انت۔ نفرت ۽ اے دو
 دپیں زحم، یک نیمگے پہ سیاسی مقصداں ۽ دومی نیمگ ۽ پہ ایر دست ۽ محکومیں قومانی وت ماں
 وت ۽ میڑینگ انت۔ پاکستان ۽ جوڑ بوگ ۽ وداں محمد علی جناح ۽ ہمے کوشش کت کہ
 فرقہانی سیاست ۽ رادل بڈی دیگ مہ بیت چیا کہ اے رنگ ۽ محمد علی جناح کہ وت آئی ۽
 ایمان ۽ اعتقاد ۽ سراجاں فتنہ پرست، دل سوختہ اتنت، پاشک بیت۔ بلے ناظم الدین ۽
 وداں ملاہاں شہ رست۔ ملاہاں وتی پد ۽ پیدا کنگ ۽ دیر نہ جت ۽ قادیانیانی خلاف ۽ فتنہ
 شروع کت۔ ذوالفقار علی بھٹو دستے دیماشت۔ آئی ۽ مسلمان بوگ ۽ نہ بوگ ۽ راز ہم در
 گپت ۽ قادیانیان ۽ کافر قرداد۔ ضیالحق ۽ فرقہ پرستانی دگہ بلاہیں گروہے سازات کہ آ
 ”سواد اعظم“ ات، بزاں ہر فرقہ کہ حساب ۽ شمار ۽ گیش انت، شریں مسلمان ہمانت ۽ ملک ۽
 قانون ہمانی ۽ تب ۽ بہ بنت۔ ایشی ۽ مانا سٹیانی معتبری ات۔ پرے جبر ۽ شیعہ دل تپر کہ
 بوتنت۔ ضیالحق ۽ مدام ہے فرقہانی میڑینگ ۽ سیاست ہم کت۔

ذکریانی خلاف ۽ تحریک بلوچانی وت ماں وت ۽ میڑینگ ۽ مزنیں ساز شے کہ
 ایشی ۽ کڑی یک نیمگے پاکستان ۽ حاکمانی دست ۽ انت ۽ دومی کڑی لہتیں انچیں ملاہانی کہ آہاں
 پرے ”نیکیں کار“ ۽ وتی دین ۽ ایمان داتگ۔ ابتداء ایشی ۽ مقصد سیاسی ات۔ قوم دوستیں
 پارٹیان ۽ کمزور کنگ ات، چیا کہ ذکریانی گیشتری بہرگوں ہے پارٹیان اتنت۔ ودا ۽ سیاسی
 ضرورتانی مطابق ۽ بلوچانی وت ماں وتاں میڑینگ ۽ توجیلاں یکے ہمیش ات۔ پہ غیر مسلماناں

جتائیں گچین کاریء ہنر رواج دیگ بوت۔ پاکستانء غیر مسلمانیں ووٹ اندازگ ۳۰ لک انت۔ اے ووٹ ہر الیکشنء قوم دوستیں پارٹیاں تنگ انت۔ ظاہر انت کہ اقلیتی ووٹ، ہیج پہ اسلامیء ایدگہ تنگ نظریں فرقہ پرستاں نہ روت۔ ہمیشا پہ اے ووٹانی کم کنگء جداگانہ گچین کاریء قانون جوڑ بوتء ایشیء فائدہ فرقہ پرستیں پارٹیاں شت۔ نوں یات کن ات کہ مذہبی اقلیتانی ممبروت حکومتی جماعتانی پلہ مرزانت۔ ہے کارء پاکستانء فرقہ پرست گوں بلوچاں کنگ لوٹنت۔ مہدوی بلوچ ہر چون انت، آہانی ووٹ قوم دوستیں یا غیر فرقہ پرست پارٹیاں سرا بہر بنت۔ یکےء کمء یکےء زیادہ، بلے ہے ووٹ تنگ نظریں اسلامی گروہاں ہجبر نہ رونت۔ ہمیشا کن اے ووٹ جتا بہ بنت ملاہانی کو پگ سبک تربیتء ہر ذگری یے کہ اقلیتی سیٹء سرا ووٹء کامیاب بہ بیت، گوں حکومتی ملاہاں ہم زمان بیت۔ انچو کہ عیسائیء بگالیں نمائندگ کنگء انت۔ جدء شرتیں سوب پہ ملاہاں چے بوت کنت۔ ابید چریشیء ذگری نمازیء مسلہ اصلء بلوچانی بازیں قبیلہہانی وت مان وتء میٹرینگ، پھانء بلوچانی جیڑہ، براہویء بلوچانی شوچچء یک کڑی یے۔ ایشیء گوں اسلامء پھریزگء کاراں ہیج تعلقے نیست۔

یک نیمگے اوغانء ترسناکیں سیاسی تنگ نظری کہ آبلوچانی علاقہہانی دعوی دار انت، آہانء ماں بلوچستانء آباد کنگء چہ بلوچاں گیشتر شمار کنگء تگء تاج تانکہ صوبہء سیاسی اقتدارء شاہیم ہمانیمگء لیٹ بہ کنت، دومی نیمگء بلوچانء وت ماں وتء میٹرینگء آہانی آبادیء بلاہیں بہرےء رامذہبء نامء چہ بلوچ قومیتء پجارجء دوردارگء رد عملء صورتء بلوچانی مہدوی فرقہء راگروہیء مذہبی تنگ نظریء نیمگء برگ، ہے بلوچ دشمنیء چستء ایرانی یک کڑی یے۔ اے پندلانی سازگء بالادستیں قومء فوجء آئی ایس آئیء ادارہء ہے ادارہء پروردگین کاردار گون انت۔ پرے کارء لہتین ناواندگیںء عاقبت نااندیشیں بلوچ ملاہم، ہم کو پگ انت کہ آہانی مہار پداہما قوتانی دستء انت کہ آپہ بلوچء

بدواہی ء ہرکار ء کنگ ء ساڑی انت۔

اگن کسے فکر بہ کنت، بلوچ ڈر منی ء اے تگ ء تاج ء فہمگ پرانی ء مشکل نہ انت۔
پٹھان کہ بلوچستان ء تقسیم ء گیشتری علاقہاں وتی کنگ ء حبر ء کنت، گوشنت کہ پیش ء آہانی
تعلق گوں براہوگیاں بونگ، گوں بلوچاں نہ بونگ۔

پاکستان ء واکدار ء کو اس گوشنت کہ بلوچ قومے نہ انت، آہتیں قبیلہانی نام
انت کہ یکے دومی ء برداشت نہ کنت۔ مطلب ایش انت کہ زبان ء نام ء فرقہ ء نام ء، بلوچانی
جنگ ء ایر دست کنگ ء توجیل سازگ بوہگ ء انت۔ ذگری نمازی ء مسئلہ ء پشت ء ہم
ہے راز انت وگرنال گوشنگیں چار صد سال ء ہے نمازی ء ذگری یکے دومی ء سیال بونگ انت،
یکے ء دومی ء غم اش مرتگ، سانگ بندی بونگ، ملک مردمی ء رواداری بونگ، کس ء دومی ء
رانہ گوشنگ کہ تئی چمے کسان ء چمے مزن۔ اے ذگری زکیں نہ انت، ناں نمازی مروچگیں
انت۔ بلوچانی پت ء پیرک لغور بونگ انت یاچہ مروچگیں بلوچاں کمتر حدادوست ء پرہیزگار
بونگ انت؟ آہاں پرچہ پوشیں برادر کشی نہ کنگ؟ نوں بلوچان ء کجام بیماری ء گون جنگ کہ
ہم میل ء کتار انت، پوتی براتانی جنگ ء۔

اے مسئلہ حداء پیغمبرانی نہ انت۔ گوں مذہب ء ایشی ء تعلقے نیست۔ ایش پاکستان
ء حاکمانی بلوچانی ایر دست کنگ ء توجیلاں یکے۔ اے حبر ء ہر بلوچے زانت ء مئے بلوچ
ملاہان ء ہم باید انت کہ بزانت کہ وہدیکہ ذگریانی باری کیت درستیں پنجابی، پٹھان ء
ہندوستانی ملا، ناں گرم چارنت ناں سرد، کسے گوں چڑک ء، کسے گوں چوڑی دار پا جامہ ء کسے
گوں اسپتیں رومال ء بوریں کلاہ ء، تربت ء سربنت، پرچہ؟ کجام درد اش پر انت؟
اسماعیلیاں نہ گندنت، بہائیاں نہ گندنت، قادیانی آنی کار ء کار نہ دارنت، شیعہ اش سک
دوست انت۔ اگن آہاں جنگی انت، فتنہ پادکنگی انت، ہے کراچی ء ہے سندھ ء پنجاب ء آوانی
واستہ ”کافر بے دین“ سک باز انت، پرچہ آہاں نہ جنت۔ ہے مہدوی پاکستان ء دگہ

ہنداں بازانت۔ حیدرآبادء است، پنجابء است، پرچہ آبانی نامء کسے نہ گپیت؟ پرچہ
آبانء نہ جنت؟ چیا کہ آبلوچ نہ انت۔

ملا گوشت کہ ذگری پرچہ وتارا مسلمان گوشت۔ بزاں ملا ہانی دل ہما و ہداں
سارت بیت کہ اے بگوشت، ما مسلمان نہ اوں۔ تئی دلء پرے جبرء آبانی مسلمانی روت،
پرے جبرء آوتی فکرء ذکرء یلہ دینت، حداء بندہء تعلقداری ختم بیت، ناں۔ اے جبرء ملا ہم
زاننت ء ہمے ملا ہانی وازدار ہم بلے پرچہ بلوچانی سراچوشیں فتنہ یے پادکنگ لوٹنت۔ آکجام
مقصداں پوراکنگ ء رندء انت؟ اے ہما حالت انت کہ بلوچانء ننگ ء چارگ لوٹیت،
چیا کہ اے مسئلہ آبانی آسندہ نسل نیگ انت، بلوچ ء بلوچی ء مسئلہ انت۔

بلوچاں سکی دیستگ، و ہدء جبر دیستگ، بلے مشکلیں و ہداں مدام یلے دومیء کوپگ
بوتنگ انت۔ آہچر پے ڈر مناں و شیں ول نہ بوتنگ انت۔ بلوچ اے جبرء شر بہ زاننت کہ فرقہ
پرستی ء چوشیں بے ہشو ماریں ہارء دیما بلوچی ء مہکمیں بندداشت کنت، دگہ ہچ توجیل یے
کار نہ کنت۔

جن کادین پیروی کذب ء ریا ہے ان کو
ہمت کفر ملے، جرات تحقیق ملے
جن کے سر منتظر تیغ جفا ہیں ان کو
دست قاتل کو جھٹک دینے کی توفیق ملے

شاعری

بلوچی ءوتی تے۔ اے تب وتارا اصطلاحاں بگرتاں لہزانی بند ء بوج ء، زند ء زانت ء بگرتاں کائنات ء بے کسائیں علم ء، نیکی ء بدی ء بگرتاں حدا ء پیغمبرانی احوال ء، دود ء ربیدگاں بگرتاں ہمور وچی کاراں، سہرا کنت۔ اے دزہ گوں بلوچ ء زبان ء آئی ء اظہار ء بندوک انت۔ زبان آنہ انت کہ ایوکا ورگ ء وپسگ ء نندگ ء پادا ہگ ء مانا ہاں دنت، ہما انت کہ ہے دود ء ربیدگ ء وتی اصلی شکل ء پدرا بہ کنت ء ہما قوم ء ابدی زانت ء، ہما استمان ء اجتماعی احساس ء، درشان بکنت۔ پرے مقصداں بلوچی، چہ ایران ء ہندوستان ء ہیج زبان ء پداتر نہ انت۔

بازیں قلمکار انت کہ دگہ زبانان نوشتہ کنت ء شمریں نوشتہ کنت، بلے منی دل ء زبان پہ در برگ، پہ ہیل کنگ، وتی اصلی شکل ء وتی اصلی ییں دروشم ء، حقین روح ء، ہیل کنوکیں در آمدان ء نہ دنت۔ اگاں چوش بہ بیت باز کم۔ اے حبر ء ہرزانو گرے زانت کہ یک زبانے ء چہ دومی زبان ء رجانک گران انت۔ ردانک یا شاعری ء تڑینگ آسان نہ انت۔ ہر رنگ ء ترجمہ یے بہ بیت، سک شتر بہ بیت، اصلی زبان ء شیر کنی ء بدل بوت نہ کنت۔ اگاں کسے باور نہ کنت گرا آردو ء شاعرے چوکہ مرزا غالب انت، آئی ء ترجمہ ء دگہ زبانے ء بکنت ء اصلی ء ترجمہ ء زبان ء بچاریت یا فیض احمد فیض ء شعراں بہ تڑینیت یاوت بلوچی ء شمریں عہدی یا انوگیں شعرے ء ترجمہ ء دگہ زبانے ء بکنت ء بچاریت۔ ہے رنگ ء شمریں ردانکے ترجمہ بکن۔ منی دل ء باز فرق بیت۔ وجہ ایش انت کہ ہے اظہار ء لوٹے، ہے خیال ء کہ تو درشان کنتے، باز براں دومی زبان ء لہز آئی ء سہرا کنت نہ کنت۔ چوکہ ہرزبان وت یک ثقافتی مڈی

یے وارث انت ہمیشہ ہر لہزے، ہر گروے بندے، ہر بتلے کہ پہ خیال و درشان و کار مرز کنتے، دومی زبان و ہما مانا و سر پورئی و نہ دنت۔ ایشی و دگہ سؤ بے ہم است۔ ہر لہزے، اصطلاح کہ عہدی واقع یے نشان دنت، آگون و تا تاریخ ہم داریت، آئی و دومی زبان و وانوک آسانی و سر پد نہ بنت۔ چوکہ :

من چا کر و اوبادگاں
مہرانی حقیں وارثاں

یا

گرائی و سبزیں کہیر
سبزے و سیہ تاک نہ بے
تو چو منی و ایوکے

اے مہرانی وارثی یا گرائی و سبزیں کہور و پشت و تاریخ انت کہ گوں اے لہزاں
باید انت وانوک و یات و بنیت، و گن ناں اے بے مانا میں اصطلاح قرار گرائنت۔ بالاج
و نام و شعری پر بندے:

من گوں بداں انچو کناں
مید کنت گوں ماہیاں
بز گوں کہیری ڈنگراں
باز گوں کپوتی و لراں
گرک گوں مزن چیدیں جڑاں
گرین لوار گوں چلراں
ہوکیں لدی گوں ارزناں

کپو در ہم نشین ء کرگزان بیت
 اگس آہو گوں شیرء ہم تزان بیت
 پُلنگے اُشترانی ساربان بیت
 اگس سیمُرگ گوں ڈالاں چران بیت
 وروکیں گرک نگہ پان ء پسان بیت
 شَنک ء میش گوں برء شوشگان بیت
 شگال مُرگ ء کٹوانی شوآن بیت
 اگس پُشی گوں پمبگ ہم لسان بیت
 شپ ء بیست ء نہم گر ماہیکان بیت
 حشاش چو ڈاڈر ء کوہ ء کلان بیت
 انار چو اَرزُن ء دان ء کسان بیت
 زرء آپ حشک ء راہ پہ گردگان بیت
 اگس دریا پما رود ء ربان بیت
 زرء ماہیگ پما ڈٹاں تچان بیت
 اگس عقرب گوں پورء جی ء جان بیت
 منی بغض ء حَسَد اوداں زیان بیت
 پدا منیگ ء تئی سُهیل ء تزان بیت

ہے بدی یاد ژمنی ۽ پختگی ۽ بل، تشبیہاں بچار! ظاہر انت کہ دژمنی، نہ وشی دگہ زباناں ہم است، دگہ قوماں ہم، بلے آئی ۽ گو شک ۽ وژ جت انت چیا کہ آئی ۽ تعلق بلکیں گوں کپوت، وُر، گریں چلر و تبد ۽ مہ بیت ناں مید ۽ ماہی ۽ اصطلاح کار مرز بنت۔ پمیشا اے اصطلاحاں گوں وتی اصلی روح ۽ دومی زبانی ۽ کہ چوشیں کلچرے ۽ ردوے نہ گپتگ، تڑینگ سک مشکل انت۔ چو کہ بلوچی ۽ گوں اردو ۽ تعلقے است، سیاسی ۽ کمتر ثقافتی پمیشا من اردو ۽ مثالے دیاں، فیض مشکلیں شاعرے نہ انت۔ آئی ۽ اے شعر ۽ بچار:

اٹ رہی ہیں کہیں قربت سے تری سانس کی آنچ
اپنی خوشبو میں سلگتی ہوئی مدہم مدہم
دور افق پار چمکتی ہوئی قطرہ قطرہ
گر رہی ہے تری دلدار نظر کی شبنم

یا

ترے ہونٹوں کے پھولوں کی چاہت میں ہم
درد کی خشک ٹہنی پہ وارے گئے
تیرے ہاتھوں کی شمعوں کی حسرت میں ہم
نیم تاریک راہوں میں مارے گئے
جب کھلی تیری راہوں میں شام ستم
ہم چلے آئے لائے جہاں تک قدم

اے گزائیں شعر نہ انت۔ ثقافتی وابستگی سے ہم نیست۔ ناں فلسفہ ء ناں خاصیں
منطقے، ناں عہدی واقبے ء پدگوانکے۔ بلے ہر جذبات ء احساسے کہ اے شعراں ودی گتنگ، تو
اش ہے رنگ ء بلوچی ء تزئینت نہ کنتے۔ تو ہے رنگ ء بلکیں نازرک تریں احساسے، شتر تریں
وڑے ء بلوچی ء نوشتہ کت کنتے بلے ہو بہ ہو، اے رنگ ء ناں۔

بلوچی شاعری بگیر بند ء بوج ء بگیر ء وزن ء، بگیر ء ردیف ء قافیہ ء بے جلوہ انت۔
شاعری کہ مادر پدر آرات بہ بیت آشاعری یے نہ بیت بلکیں ردانک ء رم ء کیت۔ اگاں تو
گوشتے کہ کوہنیں شاعری بے وزن انت، بے رم انت، دراجیں بند ء کسانیں بندے ء نیام ء
وز نے نیست، چوش نہ انت۔ راستے کہ کوہنیں شاعری ء باز جا گہہ ء ردیف ء قافیہ ء یک
ردیں پابندی نہ بوتگ، بلے اگاں ہما گالاں بچارے ترا وز نے گندگ ء کیت۔
RYTHME نی ء سرے الم مارے۔ کوہنیں شاعری کہ مئے دست ء کپتنگ آچا کر ء
گوہرام ء عہدنیگ انت یا کمیں رند ترے۔ پنج صد سال ساری ء۔ اشاں کس آزاد شاعری
گوشت نہ کنت:

دیر نہ بیتگ کہ چاکر ء جت پان ء قضائی گوانکے جتنگ
بگ وکاباں گوں سینگ ء سر مہاں بوتگاں
پُل گدیں گوہرام ء چوگاں رُمبیتگاں
مرد مڑاہ داراں گوات ء گورپچی زڑنگاں

چاکر ء گوانک پرا دل جمیں ورنہاں جتاں
بندات لائکاں ء ڈک دینت جاڑیں کیستگاں
بور گلاماں چہ مٹھی ساہاں بوتگاں
مرکب ء زین ء دل جمیں ورنہاں نشتگاں

ناگہاں دزے رُستگ مَنا نیاڑی کور دپاں
 چاکر جَلان ات پہ وتی گڈی لشکر ء
 ہیبیتان بی بگر گوں وتی چوٹ پاگاں دراتک
 چابک دزنزان ء پہ دگہ رُنگ راہے سُتگ
 دار وتی رنداں داں منی میر عالی رشاں
 ہوڑ ء ہرانی ماں سر ء بگ ء تڑینگ
 بگ گڑدینت ء شہ چاکر ء پہنادی کتاں

زخمی تڑہکاہے دات اش گوں لاشاری لُراں
 سے صد ء شست اش کُشتگ ات لاشار پوترواں
 یک صد ء پنجاہ داتگے جنگ ء روہواں
 جنگ ء گوں گوہرام سوب کُتگ میریں ہیبیتاں

ہے عہد ء دگہ شعرے:

اتکاگاں رندا گوں شے کہیرییاں
 آتکاں منی پللیں پتر ء نشتاں
 دست اش گوں شاہیں قادر ء بستاں
 پہ حد چار ء فتنہاں گونڈ کن

بہتوں چہ شاہی طالع ء کستیں
 من نہ زرت شہیائی جبر شرّیں
 رنداں نہ زرت پتر شے کہیرتی ء
 پشت اش ماندات ء چادر اش چنڈات
 دعا اش منی بیلانی سر ء گوندات
 رنداں گوں مندیاں مہ ترات ات
 گوں جن ء کھترتی رجیتگیں بوپاں

اگاں ہے آرات شاعری ء نمونہ ء چارگ لوٹے، ترا عہدی شاعری ء ہجیر دست نہ
 کپیت، بلے ترا انجیں شعر رسیت کہ آردیف ء قافیہ ء سرجمی ء نہ انت، بلے بے وزن نہ انت،
 سک خوبصورت انت۔ آہاں ء کہ مئے کو اس آزاد شاعری گوشنت، چراہاں یک ء دو ء مثال ء
 دیاں۔ سیمک ء بچھا ء شعرے ء بہتیں بند چوش انت:

یک دے موژگانژو کن ات ترمپاں
 شما زواد بوہیں جیہڑاں بل ات
 آسمینانی گلگل ء ہلاں

در کپیت سالونک دروشمیں نتھا

در کپیت آژہ تنک دپیں گور ء
 شتر نہ انت بڑا ہندگ ہواں گیگاں
 کپتنگ ماں گور ء کلر ء پیساں

دنزات ماں ڈال ساحیں بروتان ء
 ماں بروتان ء بڑنگنیں ریشاں
 چوٹواں دنزت زواد بوہیں

گال ء بولی بی گوں تاہی نوداں
 پر کئی منٹناں من ء مین ات
 شاکئی چم ء گزیتگیں انڑس ات

گال بیا ات او تاہی نوداں
 ما سیمک ء منٹناں ترا مینتنگ
 ما سیمک ء چم ء گزیتگیں انڑس

میر نصیر خان ء عہد ء شاعر، جام درک ء شاعری ء بچار یا لل لکہ ء گرانا،
 شہداد ء مہناز یا کیا ء صدو ء ناماں، پر بستگیں شعراں بوان۔ من چوشیں ہچ شعرے نگنداں کہ
 ہے آزاد شاعری ء بہ بیت کہ بلوچی ء لہتیں شاعرے رواج دیگ ء فکر ء انت ء ایشی ء جواز ء چہ
 عہدی شاعری ء پٹنت۔ منی دل ء چوشیں جوازے ء پٹنگ ء ضرورت ہم نہ انت۔ چیا کہ

شاعری یک جاری نہیں عملے۔ نوکیں راہبند، زبانؔ ہزاہد ارکنت، حراب نکنت۔ ہمیشا اگاں
 عطا شاد وڑیں قوی نہیں شاعرے کہ آزاد شاعری کنت، آئی ء ہے شاعری وت بلوچی ء
 تامداریں گیشی یے۔ آبا دیانت کہ ایشی ء را عہدی شاعری ء نام ء کنگ ء ضرورت ء مہ
 ماریت۔ عطا شاد ء ”پہ لقا برف بیت کہ مسک“، ”پلانی حشکیں پن“، ”ہوشام“، ”نیادی“ یا
 ”عاقبت کند ہے“ ء ہے رنگیں دگہ بازیں شعروت انچو شرانت کہ وتی دور ء، عہد ء نمائندگی ء
 لائق انت۔ جام درک ء اے شعر ء اگاں کسے آزاد شاعری گو شیت کئی دست ء دارگ بیت؟

جی سمین بے پول ء بہشتی ءے
 اچ منی دوست ء پلو ء کائے
 بوئے چہ بیکاں زرتگ ءے وٹشیں

من گنوکاں کہ گوں دل ء جیڑاں
 دل گنوک انت کہ گوں منا جیڑیت
 گر کنت تنگو دروشمیں بچی
 زور کنت شاہ ء ظالمیں ترکی
 چہ مجاں زمزیر مہپرے لوٹیت
 چہ ہماہاں کہ ماں صداں یکے

وہد ء دہشتانی سوب ء یا زبان ء دیرئی یادومی زبانانی اثر ء سوب ء، شعری یا نثری
 ادب ء شکل ء صورت یا آئی ء طرز ضرور بدل بیت۔ برے مردم ء ہے بدلی ء احساس بیت ء
 برے اے عمل انچو مداں مدان ء کیت کہ مردم چریشی ء بے سماہ انت۔ اگاں ہے آزاد شاعری
 ء دودبہ پرشیت، چیا حراب انت؟ بلے اگاں چوشیں طرز ء جواز ء چہ مئے کو ہنیں شاعری ء در
 گیجگ بلوٹے ء پہ زور، شرنہ انت۔

دردانی سارتیں ساہگ

اے زمانگ ء شاعر ء ادیبوں پہ پوت ء راجب رنگیں کردے نشان داتاگ۔ گوشتنت
شاعر حساس انت، ادیب حساس انت، آہاں چہ ظلم ء نفرت انت، جبر ء مارنت۔ من گوشتاں
اے وت گلاہی یے۔ حساس بوہگ یک خاصیں گروہے ء نصیب ء بوتیں سک شرات۔ کسے
کہ زانندگ بیت، ہوش ء فہم ء واجہہ بیت، ظاہر انت کہ ہرنہ وٹیں راجی، سیاسی ء ثقافتی چست
ء ایر آئی ء راپدر دکننت۔ پہ ظلم ء جبر ء مارشت ء شاعر ء ادیب بوہگ ضروری نہ انت۔ ہر فردے
کہ وتی بد ء نیک ء زانت، احساس انت۔ فرانسسیسی بتلے کہ ”ہر شے کہ زانت ء گیش کنت، غماں
گیش کنت“ اگاں جبر حساس ء بے حساسی نیگنت گڑا ہے حساس بوہگ ء حدال کجا گیشین
ئے۔ تو در چلے کشتے، پنج سال ء برکنت۔ ہمور وچ یا ہمو ہفتگ آپ ئے دئے، گور ء سارے
کنئے۔ بر ء کیت، و ہدے ترا حساب گون انت بلے ہے وٹیں ء حساب ء کئے زانت کہ گوں ہے
در چک ء بر آرگ ء ارمان ء بندوک انت، گوں آئی ء آرسٹ ء بارست ء گون انت۔

ہے رنگ ء ہما وٹیں ارمان ء حساب ء چون دارے کہ پورا نہ بوہگ۔ ہما دردانی
ساعتاں چو حساب کنئے کہ گژن ء بڑگی ء میار انت۔ تو چے گوشتے کہ پہ گژن ء بے وسی ء
احساس ء شاعر ء ادیب بوہگ لازمی انت؟ ناں۔ پیر مردے، بڈے دارئی سیرادیم پہ وتی
کڈک ء روت۔ راہ ء دم بارت، در چلے ء ساہگ ء نندیت، فکر جنت، چے ء فکر ء جنت؟
و ہدے بہار نیگ ء، گوشتگیں سال ء ماہانی ء، وتی بے وسی نیگ ء۔ چوشیں دماناں آوتی دردانی
ساعتاں ماریت، وتی بڑگی ء گندیت۔ جی انت، چے نہ انت، کئے انت، کئے نہ انت؟ تئی
دل ء اے پیر مرد، ناوانندگ، جاہل، چہ شاعر ء ادیب ء کمتر حساس انت؟ زند ء درد ء کمتر
ماریت، ناں۔

عربانی پیغمبرؐ گوشت منی ”معراج“ بُونتگ، مس زمین ۽ زمان عرش ۽ کرشاں گشتگاں، ہر جاہ ۽ ہر کجا گول اتگ، گوستگیں پیغمبر دیستگ انت، دوزہ، بہشت، حدا، فرشتہ، آدم، حواہر کس ۽ ناکس، دیستگ، گوں آہاں تران کُتگ بلے اے درستیں کاران ۽ رند، و ہدے واتر بُونتگاں انچوزوتان کہ لوگ ۽ دروازگ ۽ کنڈی نُرگ ۽ بُونتگ۔ چے نامے دے، اے فکرے؟ و ہدے INFINITY ۽ حاکی شان ۽ لائق انت۔ نوں اگاں شاعرے، ہے رنگیں ساعتاں لبزاں کمائیت، آپچا مردے کہ ہما درچک ۽ چیرے نشتگ ۽ وتی ہستی ۽ نیستی ۽ فکرے کنت، گیشتریں زانت ۽ واہندانت؟ ہے شاعر یا ادیب چما بے وسیں پت ۽ گیشتر دانا ترانت کہ آئی ۽ جنک یا آئی ۽ بچ یا وظالم ۽ ظلم ۽ کدیم بُونتگ یا گرشن ۽ لنگڑی ۽ دستاں چرائی ۽ پچ گپتگ یا بے گناہ ۽ کسے ۽ موت ۽ امبازاں دا تگ؟ ناں، ہچبرناں۔

باز شاعران و تارا ولی نے ۽ لقب دا تگ ۽ گوشتنت کہ شاعری چو جی ۽ نازل بیت۔ مردم ۽ کشف بیت یا ہما دمان ۽ کہ مردم ۽ ”شعر گپت“ مردم ہچگی نہ بیت۔ من شاعرے نہاں، پمیشا چوشیں ساعت منی سہرا نہ گوستگ انت، بلے من ۽ ہے جہر باور نہ کنت۔ من گوشاں شاعری کسدے، ارادہے، دل ۽ ارمانانی یا شاعرے وتی زانت ۽ آشکار کنگ ۽ عملے۔ انچیں شاعرانت کہ وتی شعرانی لبزاں دہ دہ رنداں مٹ کنت۔ گڑا چوشیں عرش ۽ ایر آتنگیں تحفہ یے ۽ بایدانت کہ بدلی سدلی پر مہ بیت۔

منی دل ۽ شاعری چہ عرش ۽ کرش ۽ نیت ۽ ناں کہ آ کہ شعر پر بندنت بے سماہی ۽ بے ساری ۽ حالت ۽ شاعری ذاتی، راجی زانت ۽ چا گردے ۽ چکا ستگیں ۽ چکا ستگیں احساس ۽ برورد انت۔ ایشی ۽ درشان پہ کسد انت۔ اے بے وتی یے نہ انت، بے خودی یے نہ انت۔ من ۽ منی شاعریں سنگت پہل بکننت پرے جہرے کہ من گوشاں شاعران بایدانت کہ ولی گری ۽ شو پچ ۽ مہ کپنت۔

زَپتیں زَہیرانی تانجوا

تو اگاں بلوچی شاعری ء تب ء فہمگ لوٹے یا ہما درد ء مارگ لوٹے کہ چرائی ء شاعری ء درا انت، آئی ء تاریخ ء بوان۔ بلوچ چہ صداں سالاں ظلم ء زور ء وڈالی انت۔ ہچبر وٹیں دلے نہ دیتگ۔ بلوچ برے ایرانی شاہانی، برے سندھ ء ہند ء زورا کانی ء برے اوغان ء ترک ء مغلانی ظلم ء دیمپان بونگ انت۔ بلوچاں و ہد ء ہبے زورا کیں دستانی دانگیں دردان ء انچو مرتگ کہ آئی ء زبان، آئی ء لہز انک، آئی ء قصہ، صوت ء شعر، آئی ء ساز ء زمیل، چریشاں اگاں چیزے درابیت گرا آبلوچ ء بے وی انت کہ چو عرش ء آزمان ء برے درائین ء برے بے برمشیں استالاں پدرا انت۔ ہبے ٹپانی خمارتی و ہدی ہم تازگ انت۔ منی دل ء پشت در پشت، بلوچانی نسلانی نسل ہبے احساس ء ماران ء پیداک انت۔

بنی آدم اگاں دردماریت بلے وٹی ء شادکامی چو کہ سورانت، چو کہ شادہ انت، زند ء اندگہ تکاں وٹی ء احساس انت، آبرگ ء گار نہ انت، بلے ”من حیث القوم“ بلوچ ء دل مدام قہر انت، مدام پردانت۔ شعری ادب ء بگند، درستیں عہدی شعراں بچار، گیشتری بہر و مرتگیں بچانی زہیراں، بزنکنیں براتانی یاتاں ء ہبے یاتانی دانگیں زیمیاں پدرا کنت۔ ہبے رنگ ء ساز ء سوزاں سیل کن۔ منی دل ء گیشتری بہر زہیرگ انت۔ زہیرگ، درہ سوزانت، یات گیری انت، زرد ء بے تاہیری یے، دانگیں غمانی، نہ دستگیں ارمانانی۔

دردانی چکندرا

شاعری یا نوشتہء دگہ کجام وڑے ہم، احساس ۽ پدرا میں چکاسے کہ بنی آدم ۽ ناہستی وجود ۽ حقیقت ۽ جاگ ۽ گورا دنت۔ شعر بلکیں ”خیالے ۽ عاشقی چاڑے“ بلے ناں چہ آزماناں کیت ۽ ناں چہ استالاں ودی بیت۔ اے ہم زندہ ۽ بے برکتیں حقیقتانی مارگ ۽ نام انت کہ بنی آدم ۽ گوں ترا تگ انت۔ شاعری ۽ شاعرانی بارواہے گوشنت کہ ”پیغمبر“ انت۔ بنی آدم ۽ ہستی ۽ فکرے شون دینت۔ شاعر ہم مدام وتارا چہ اے دگہ مردماں شتر تر زانت ۽ ساڑا انت۔ منی دل ۽ شاعری، لہزانی یا ہما فکر ۽ کہ لہز شون دینت، آوانی رد ۽ بند یا دوستی ۽ نادوستی نہ انت بلکیں گوں وتی وجود ۽، وتی زانت ۽، وتی فکر ۽ ہمروانی ۽ نام انت کہ شریں فکرے، شعر ۽ صورت ۽ آئی ۽ احساس ۽ زریل ۽ باماں سرینیت، کدینیت۔

گوشنت کہ شاعر تاں بے وت نہ بیت شعر گوشنت نہ کنت۔ اے من ”دوداکی“ شاعرانی دپ ۽ اشکتگ۔ نہ من بے وتی ۽ لذتاں مرت کناں ۽ ناں شاعرے آل کہ بزاناں کہ چہ راست ۽ چہ دروغ، بلے بے وتی ۽ احساس ۽ ہمہ احساس ۽ درشان، اگن شاعری انت ۽ آشریں شاعری یے بہ بیت، اے چہ ہرنیمگ ۽ بنیت، اگن احساس ۽ درد ۽ آئی ۽ مارگ ۽ جہرانت و سک شہرانت، وگن ناں ہمے بے وتی ۽ آئی ۽ وسیلہ پوچ انت۔

ادبِ مَنزِل

شاعر شعر پر بندنت۔ زبانِ ءِ وِش انت۔ برے وتا ساڑا ہنت ءِ برے دگراں، مورے مزارے کننت ءِ برے مزارے کدے مورے پمیشا بلوچ وت گلا ءِ دگر گلاہاں پہ شاعر دزوشم کننت بلے اگن شاعر چوش مہ کننت چوں بہ کننت؟ گوشنت کہ آنشاناں، ناماں، احساساں، زندگیں دزوشمے دینت، مانایے دینت پمیشا لہزانی سر ءِ چیر کنگ ہم آہانی حق انت بلے شعر گلا ءِ ستاہ یا گر ءِ بند ءِ یا لہزانی دپ ماں دپ دیگ ءِ نام نہ انت۔ آ احساس ءِ بروردانت، فکر ءِ شمرہ انت۔ شاعر لہزانی رد ءِ بند ءِ شکل ءِ وتی ذاتی دید ءِ انگران ءِ، سماران ءِ کیت۔ شعر اگن آ شاعر ءِ فکر ءِ، آئی ءِ زانت ءِ درشان کت مہ کننت، آشعرے بوت نہ کننت، آ بے مانا انت، بزاں کہ انچائیں لہزانت کہ چوزوم ءِ یا مار ءِ دم ءِ رد ءِ بند اتگ انت۔ چوشیں شاعر شاعری ءِ دل سریں منزل ءِ سر نہ بیت، بلے وتی شاعر گوشگ ءِ بچبر مانگانہ انت۔

شعر ہما انت کہ ہما عہد ءِ تران ءِ کننت، ہما عہد ءِ ضرورتاں بزانت۔ زند ءِ پدردیں نشن ءِ مانایے دنت، آئی ءِ ماریت۔ تہلیاں وشی ءِ نامے دنت یاوشیاں تہلی ءِ۔

باز شاعری ءِ عہدانی سرا، دُورانی سرا بہر کننت، چو کہ عہدی شاعری دگرے ءِ نوکیں شاعری دگرے یا ایش کہ شاعری ءِ مزاج بدل بُونگ، آنہ انت کہ زری بُونگ، بلے اگن ہورت بچارے شاعری ہما انت کہ ہما انت۔ اگن بدل بُونگ تو راج ءِ تب ءِ آتب، و ہد ءِ حالتاں بدل کُتگ۔ بنی آدم نہ بدلتگ، آئی ءِ احساس ہما انت، آئی ءِ مارشت ہما انت۔ البت آئی ءِ ضرورت آنہ انت۔ راج ہما انت بلے آئی ءِ دود ءِ ربیدگ پیشی نہ انت پمیشا تو گوشے نوین

شاعری چہ گوئیں شاعری ء جتانے بلے اگن جتانے گڑا عہدی شاعری گوں مرو چگیں
حقیقتاں بایدانے دپ مہ وارت، تعلقے مہ داریت، بلے انگت ہما شاعری گوں تو پر لچتے، چیا
نہ سندے ء دورے نہ کفنے؟

گوشنت کہ شاعر زائیکار انت، حساس انت ء شاعری ”حدائی دادے“۔ اے
توصیف شاعر ء ادیبانی دپ ء سک وش انت۔ حدائی دادے یا عہدے ء بخشنگیں وشی ء تہلیانی
ہوردگیں نکان انت، اے دراجیں ترانے بلے بازواراں ہے مارگ بیت کہ پے شاعران، پے
ادیباں، اے دوئیں منصب، چراہانی قدے برز ترانت۔ شاعران ء حساس بوہگ ء یا زانوگری ء
”شگان“ ہم وت شاعران جنگ۔ ناں ہر شاعر زائیکار ء ناں ہر ادیب حساس۔ چوشیں توصیف
ماچہ ادیبان وبتگ، چہ شاعران اشکتگ، چہ جاہلاں در برتگ۔ ہر شاعرے کہ شعر پر بندیت آ
زائیکار انت، ملا انت، باوری گپے نہ انت، بلے اگن کسے شکے دل ء بیاریت، شاعر آئی ء وتی
ازلی دژمن لیکنت ء بزاں آحداء نواہت۔ اگن شاعر راہ ء ر د بہ بیت، وتی فکر ء گار بہ کنت، عہدے
ضرورتاں مہ چاریت، چے کنگ بیت؟ دپ ء ہر کس ء گیش انت۔ پمیشا شاعر ہر چون انت،
پراہاں ”مادیں راہے“ ء شوہازگ کسی کارے نہ انت۔

ادب ء مستریں منصب عہدے نمائندگی انت۔ آئی ء ہمراہاری انت۔ ادب ہست ء
نیست ء زانت ء بگرتاں وشی ء غم ء، امن ء ایمنی، جنگ ء شدتاں دراء، راجی دود ء ر بیدگاں بگر
تاں آئی ء تاریخ ء سیاست ء، زند ء تماہیں رنگراہاں ادب راج ء ہمراہ کاب انت، ہمراہ انت۔

ادیباں پے وتادگہ منصبے ہم گیشینتگ کہ ادب ہمانی ء درشان کنت کہ حق انت یا
راست انت۔ منے دل ء اے گرانیں ڈ بہ یے۔ ایش پے ادیب ء یا پے ادب ء، پے شاعری ء یا پے
شاعران چو آسان نہ انت۔ اگن ادب راستی ء وعظ ء کنت، حق ء پلہ مرزانت، گڑا چوشیں حق ء
معیار ء کئے بہ گیشین ات؟ کئے ایشی ء گیشین ایت کہ راست کجام انت ء ناراست کجام۔
اگن اے مزنی ادیب ء شاعرینکنت، گڑا شاعر ہما بکننت وتی دل۔ پداچنت شاعر ء ادیب

انت کہ وہدء دہشتانی دیمالے وس نہ انت ء آہم رد کپت کنتت۔ حق ء ناحق ء زانت آہانی ہم پولنگ بوت کنت۔

اخباراں دیست کہ صدام حسین ء پستول دست ء انت چہ گل ء فاتر کنگ ء انت ء فوٹو ء چیر ء نوشتہ انت کہ عراقیانی بد دعاہاں امریکہ ء ساری ء صدر، بش گارکت۔ جارج بش شت بلے بگند صدام حسین ء مزین مردی ء لائق ء کہ آنگت عراق ء کماش انت ء عراقی پرائی ء ”پہر بند انت“۔ ہر کس زانت کہ پہ بش ء در کنگ ء امریکہ بلے طالع نہ انت بلے گوں صدام ء دارگ ء عراقیانی بد بختی ظاہر انت۔ عراقی بلے وس انت، لاچار انت بلے صدام ء پروردگیں ادیب ء شاعر اے حالتاں چونیں ادب جوڑینگ ء انت؟ صدام پرہاں صلاح الدین ثانی انت، عاقل ء زانتکار انت، راہد ربر ء نہ ترس انت۔ چوشیں ادب ء کجام نامے دیے؟ ایوب خان ء جنگے ببادات ء وتارا فیلڈ مارشل گت۔ ہماز مانگ ء پاکستانی ادب ء سیل کن۔ عمیدی امین ء پوتی بد اخلاقی ء سبکی ء ہم ہے فیلڈ مارشل ء لقب زرت۔ قذافی، سوہارتو، یاسر عرفات، انگت ہما قومانی سراچی انت۔ چوشیں بازیں سروک چو کہ کم ال سنگ، چو کہ بوسا کا، ہما قومانی سیاسی بد بختی ء ترانگ ء پرنٹ۔ نوں سوال ایش انت کہ قذافی بہ بیت یا عمیدی امین ء بوسا کا، ادیب ء شاعر اں ہما ملک ء، ہما قوم ء، ہے عہد ء چونیں ادب اڈ داتگ، راست یا ناراست؟

رند ء لاشار، تاں سی سال ء وت ماں وتا پیڑ اتنت۔ لاشاریاں پروش وارت، گڑا ہما عہد ء لبزانک کہ شاعری ء شکل ء مئے دیمالنت، رندانی پلہ مرزانت۔ گوہرام ء سیاسی زانت، آئی ء مڑا ہداری، آئی ء شری، زنگاں گپت، بلے چا کر ء گوچلی ء رازا نیکاری اش گوشت چیا کہ کجام شاعر عہد ء زوراکانی نہراں سگت بہ کنت۔ رند تر ء عہد ء سیل کن، میر نوروز خان ء پہ انگریزانی سکین ء وت وتی یلیں برات، خان محمد وپنگیں واب ء کشت، ہما وہداں کہ آئی ء لشکرے جم جنگ ات ء انگریزانی خلاف ء مڑ ء دلما نگ ات۔ شپ ء سیسی پاس ء آئی ء تمبو ء

دورنی کت، وتی مڑاھداریں برات گوں وتی دستاں وتی زہم ۽ دپارکت۔ بلوچی یا براہوی شاعری ۽ است چوشیں ترانے کہ آپہ چوشیں کوش ۽ نوروزخان ۽ اے کرد ۽ ایر بہ جنت؟ ناں۔ اگس است باز کم چیا کہ خان محمد ۽ رند گون انگریز ۽ دلہڈی ۽ مک ۽ نوروزخان علاقہ ۽ نوکیں سردار بوت، کئے ات کہ بگوشیت کہ اے مردک وتی برات ۽ قاتل انت، انگریز ۽ کارندہ انت۔ پے نام ”حق گوشیں“ شاعر کجا گمسار اتنت؟

انگریز ۱۸۹۸ء مکران ۽ سرار ش کنت۔ کچھ ۽ حاکم مہراب خان گچگی ۽ میر بلوچ خان نوشیروانی گوک پرش ۽ انگریزی فوج ۽ دیمادر کاہنت۔ مہراب خان چہ جنگ ۽ پڑ ۽ تچیت۔ رند ۽ گوں انگریز ۽ صلاہ ۽ بنا کنت ۽ کچھ ۽ حاکم بیت۔ گڑا ”حق گوشیں شاعر“ مہراب خان ۽ توصیف ۽ چے گوشنت۔ ہما توصیفی شعر کہ جنگ ۽ مہراب خان ۽ ”بہادری“ ۽ تران ۽ کنت، انگت بازیں اگا زیگاں دل یات انت۔ بلے شاعران ۽ میاری کنگ نہ بیت، چیا کہ حاکم ۽ ایر جنگ ۽ نپے گون نیست، آئی ۽ اصلی کردار ۽ دیما آرگ ۽ زورے لوٹیت۔ نہ ایوکا منے لیزانک ۽ بلکیں جہان ۽ بازیں قومانی ادب ۽، شاعر ۽ ادیبانی ”راست گوشیں“ ۽ کیے ناں چوشیں صداں مثال انت۔

عطا شاد ۱

عطا شاد شاعرے۔ دلے داریت، پہ وشیاں بے تاہیر انت، چوہر ہما کس ء کہ نہ وشیاں سرہ ہمسیننگ، بلے مرادانی منزل ء نا سہی انت۔ ہرچی کہ دل ء کیت پر بندیت۔ یک زمانگے ہست ات، گوشت اش عطا شاد ء کس سر پد نہ بیت ء شاعر ہما انت کہ وتی چا گرد ء گندیت، وت سر پد انت ء دگر ء سر پد کنت، بلے عطا دگہ جہانے ء تران ء کنت، شاعرے نہ انت۔ بلے پہ چوشیں ڈو باراں ناں عطا ء وتی شاعری بٹاک یلہ دانت ء ناں آئی ء شاعری ء دیم ترات۔ عطا ہما انت ء آئی ء شاعری ہما، بلے نوں کس نہ گو شیت کہ کسے ء سر پر نہ بیت، چیا کہ ہما کہ سر پد نہ بوتنت بلکیں آہاں شہمے دیما کپت یا عطا ء کم کت۔ نوں معلوم بیت کہ عطا ہے زمانگ ء شاعر انت۔ منی دل ء ہما و ہدی ہم دگہ جہانے ء نہ بونگ۔ وائے شاعری نازانتی کہ وتی ہما ہاں در آمد لیکنٹ۔

عطا ء را پولاتوں کہ تئی شاعری جہل کپتنگ یا وانوکانی زانت گیش کپتنگ؟ گوشت ءے چرے دوئیں جہراں ہیچ نیست۔ من ہمایاں، بلے و ہد دگرے۔ و ہد ء کجیتنگ، بلے بروہیل ء مروت عادت۔ عطا ہما انت، ہست ء نیست، شر ء گندگ ء احساس ء سوکی کنتگ، مہر ء زریت، نہ وشیاں دل رنج انت، قہر گرنجیں زمانگ ء تہلیاں ماریت، نیستی ء ہستی ء شیر کنی مان رتچیت۔ عطا ء شاعری جہان ء بے مہری ء وتی ذاتی احساس ء دامن ء جا گہہ دنت۔

پہ عطا ء گز کہور انت۔ پہ عطا ء مہلبیں ترانگ، زہیری بیگہاں سوچیت۔ رولہ سچیت، بام بلیت، خون روچ بیت، تہاروکی ء را آسے گون جنت، مہپر ء شنزگ دلاں درینے

شنگین ایت۔ عطا درد لڈ تے لیکیت، دل ۽ مرادانی شہید زانت ۽ ارساں کلکشان گوشتیت۔
 پرانی ۽ دامن ۽ حونانی شودگ ۽ توجیل آس انت، ہوشا میں دل انگرے بیت، آپ انت،
 ترونگے بیت، آپ انت، روج زمین ۽ بسوچیت ہم آپ انت۔ چوکہ ہوشام ۽ جنگ، ہر شے
 کہ جڑشکیت، پتاریت، تزشکیت، بہ بلیت، آپ انت، آپ انت۔ بلے پہ ہوشام ۽ غماں
 غمی انت۔ عطا شاد ۽ ترانگ ۽ ترپے تیوگیں عمرے ۽ زپتاپ ۽ بدینیت، شپ استاراں تیر
 کنت، ہتم ارس بیت ۽ رچیت۔ پرانی ۽ تڑ ۽ ماہرکان ۽ سری بن گیکیت، نقریں استال ارس
 چمیت، جمبر گول ارسی نیں چماں کندیت، زند پر ام کنت۔

دنیا ۽ زیبائیں شے ہما انت کہ انسان پہ نہ گندگ آئی ۽ خوبصورتی ۽ بہ ماریت۔ بت
 یے شمرنگیں جسم یے خوبصورتیں، بلعل ۽ مرواردیے زیبائیں، کمیتے وش سنجیں، ایثانی شری ۽
 زیبائی ۽ انسان چم ۽ وت گندیت، بلے ہما شے کہ گندگ مہ بیت، مارگ بہ بیت، شمرتر ہما
 انت، چیا کہ آئی ۽ رابنی آدم ۽ احساس ۽ دیدگون انت۔ آخوبصورتی ۽ اندولاں گران ۽ کیت،
 چراہان ۽ شمرتر ہیج نہ انت۔ بریگاہ ۽ روج ۽ خوبصورتی ہمیش انت کہ روشنائی تہاری ۽ باندا ت ۽ ایر
 مرا ننت۔ روج ۽ شپ ۽ ہے پر مڑا ہیں دید، خوبصورتی ۽ چونیں نمیر انیں احساسے شون دنت،
 ایث ایوکا مارگ بیت، فکر ۽ سماگ بیت، ناں دست جنگ بیت ناں برگ ۽ ناں گرگ۔
 احساس ۽ ہے دید خوبصورتی انت۔ دریا ۽ چول پہ مڑا ہے تیاب ۽ لگان ۽ رونت، چوں شرانت،
 بلے شری ہما چول ۽ لگگ ۽ زیبائی انت، چول نہ انت، ہما انت کہ ہے چولانی چول بوگ ۽
 احساس ۽ ودی کنت۔

عطا شاد ۽ شاعری ۽ انجیں احساساں ۽ سمارتگ، دروشمے دا تگ بلے پہ چوشیں نشاناں،
 ناماں، مارشتاں عطا شاد ۽ رد ۽ بند دا تگیں لوز پہ شاعراں، پہ ادیبان نوک اتنت، آہاں کُنت
 بوت۔ پریشی ۽ آلامت کنگ ہم نہ بنت، چیا کہ عطا ہم نگہتے۔ پرانی ۽ پوپلیں سمین خون با میں
 زیبلاں شگوزیت، آسمان پہ رگام ۽ برفیں نیت ۽ رچیت، دل چوغم گواتگریں ”دید“ ۽ لہڑ بیت،

زپتیں زہیرانی سکرآت راستی ۽ شیرکنی ۽ دنت۔ مہلبیں ترانگ زہیرانی بیکاں سوچیت۔
 عطا شاد نہ بُونگیں کنت۔ شپاں جو نے لیکیت ۽ بام ۽ تلام کنت۔ رگاں برے پہ آقوتاں دروشم
 کنت، برے پرانی ۽ دل ۽ ماہکان ۽ نود برف بندنت۔ ظاہر انت کہ چوشیں ”شاعری کفر“ پہ
 ایمان نازو لیں شاعر ۽ ادیبان و شیں جبرے نہ انت۔ عطا ہم چوشیں نیکو کارے نہ انت۔ آئی ۽
 ارسی اندوہ، اشکریں کتاب، قدحیں یات، ارس ۽ چکند، ہنی نیں بام، کجلیں شام، جلوہ ناکیں
 اومان، زلفانی دناں میتگیں شپ، چمانی بے وانکیں خمار، دم برتگیں جون، نہ سپتگیں استال،
 ہوشائیں ارواہ، ارسانی نیاد، واہگ ۽ درتہ شالیں فقیر، مولمانی قہریں مہر، مہر ۽ نمیرانیں ہتم،
 زہیرانی زارہ، مہر ۽ شکلین نوکاپ، اے درہ جی انت؟ پہ چوشیں غیر روایتی گرو بنداں، عطا شاد
 ملامت ات۔ لوزانی چوشیں نزار ۽ چراہاں وتی مطلب ۽ مانا ۽ درگیجگ پہ عطا شاد ۽ آسان ات
 بلے پہ اید کہ شاعر ۽ ادیبان و ش نیاتکی بوت۔ پہ عطا ۽ ڈو بارگ ۽ درہ یک اتنت۔

عطا شاد ۽ اے زنگ ہچبر نہ جنگ کہ پرچہ وت براتیں شاعر آئی ۽ شاعری ۽ سر پد نہ
 بنت۔ من جست کت، گوشت ۽ وہد ۽ قصور انت، بلے ناں، اے کئے ۽ آکئے؟ ایشی ۽
 شاعرانی رمب ۽ مردم چیا بہ فہمنت؟ مئے گورا ہر کس شاعر انت، بلوچی ۽ ہر کس لبز انت
 انت۔ ابتدا ۽ عطا ۽ سرگوں زبان زوالیں ادیب ۽ شاعران کپتنگ، نوں کہ چراہانی رم ۽ در
 انت، شاعری ۽ سارتیں گین ۽ کشیت۔

شعر ۽ شری ۽ حرابی آئی ۽ زبان ۽ بیان ۽ فکر ۽ خوبصورتی ۽ ابیدوانوک ۽ شاعر تبی ۽ کار
 داریت۔ ایشی ۽ تعلق گوں احساس ۽ انت، گوں فہمگ ۽ مارگ ۽ انت۔

دواہانت کہ زیم ۽ درمان بہ بیت۔ وشی ہا انت کہ غماں تر اس بہ دنت۔ نیکی ہما
 انت کہ بدی ۽ ساہیل بہ بیت۔ ہے رنگ ۽ شاعری ہما انت کہ اثرے بداریت۔
 شاعری ۽ عہد نیست، وقت نیست، دۆرنیست۔ آشاعری کہ عہد ۽ دۆر ۽ بندی انت، آشاعری
 یے نہ انت۔ رند ۽ لاشار ۽ عہد ۽ شاعری اگن مروچی کوہن انت، بزاں شاعری یے نہ بُونگ،

بلے چوش نہ انت، ہمیشا شاعری انت۔ پدا شعر ایوکا شاعرء نہ انت، ایشی ء تعلق گوں ہما
استمان ء انت، آئی ء دود ء ر بیدگ ء انت، آئی ء ہست ء نیست ء احساس ء انت۔ شاعری ء
ایوکا شاعرء شخصی تب، آئی ء منیل ناں، بلکیں آئی ء علاقائی ء قومی منیلے گوں بہ بیت۔ ہما عہد ء،
ہما دور ء دروشمے بہ بیت۔ شر ء گندگ ء احساس آ نہ انت کہ کسے بگوشیت ء، نشان ء
بدنت، ہما انت کہ کسے بہ ہمیت، بہ ماریت ء۔

زانوگر، کو اس ء شرگدار مدام شاعری ء سرا کہ تران کننت، گوشتنت کہ فلاں شہہ
نویس ء گوشتگ کہ شاعری چوش بہ بیت، فلاں شرگدار ء قول انت کہ شاعری چوش مہ بیت بلے
چو کہ شاعر ء فلاں شعر فلاں مردم ء قول ء پدانہ انت، ہمیشا آشتر انت یا حراب انت۔ منی دل ء پہ
شاعر ء پہ شاعری ء اے ظلمے۔ منامنی یک سنگتے ء صلاہ دات کہ تو شرگداری بکن ء پہ شریں
شرگداری یا نگدکاری ء تو باید انت فلاں فلاں کتاباں بوانے۔ من دپ پڑ ء ہالی کت کہ بگوشاں
، واجہہ ہے زانندگانی نام ء کہ تو گرے، آواں کئی تنقیدی کتاب وبتگ ء نوشتہ کنگ؟ منی دل ء پہ
شاعری ء یاردانک یا افسانہ ء ناول ء شری ء حرابی ء فہمگ ء ہیج تنقیدی کتاب ء دربرگ ء
ضرورت نہ انت۔ شعر ہما شتر انت کہ تئی احساس ء گاماں بروت، ترا ترانگے ء بہ پڑ ینیت، تئی فکر ء
مانایے بہ دنت، لہز چوسوز ء و ش زیملیں سُر اں دل ء بنداں ایر بہ کپنت۔ ہے احساس ہما
وہد ء، دور ء، باریگ ء گونڈل بگوارنت۔ بالاچ ء نام ء پر بند کتگیں اے شعر ء بشکن:

من کساناں ء ٹیبر ء گونڈاں
مرمیں آسانی سرا زُنڈاں
کولاں ء چہ گرین تاپگاں پنڈاں
زال من ء نیکور جننت چٹاں
زال من ء نیکور ء شگان زپتیں

من مزن بان ء چوٹواں بلاں
 چوٹو ء گل ریش ء گلالک باں
 یکت کمانے پہ لیڑھے زیریاں
 چل ء چار تیر پہ مادگیں گوکے
 نندان ء سوہان کناں تیراں
 گون نگر دی آپ داتگیں ڈوکاں

کس گبرے پہ گاری ء نیلیت
 من وتی آرتیپیں پت ء بیرء
 چوں بلاں گوں دژمنیں مرداں

بے وی ء قہریں درداں، امیت ء، اوست ء پاپارے کہ نفرت ء بیرگیری یا آئندہ ء
 مزن مردی ء امیت ء انگران ء تیر ء کمان ء منزل ء سر بیت ء چمد ء نوزوری ء چمداری ء احساس
 ایرجیگ بیت۔ پہ بالاچ ء درستان شر ہمیش انت کہ نوزوری ء باطن ء مزن مردی ء بچ چوٹواں
 رندان ء کیت۔ ہمیشی ء اے شعر خوبصورت کتنگ وگن ناں صداں سال ء گیش ء دراجیں
 مدت ء ایشی ء راچینچو وہد ء تاموراں نہ گپت ء پھاسرکت۔ سیمک ء نام ء چیر ء پر بند ء بشکن،
 بچار کہ سیمک ء پردیں فکر چونیں رنگے کاریت۔ تزانگ ء، مہر ء جیہڑ، نتھاء امبوائیں
 چوٹواں رندان ء سیمک ء نمیرائیں احساس ء ڈروہی ء دینت۔ اد اشعر ء یالوزانی رد ء بند ء ابید
 آوانی ودی کتگیں احساس ء بچار، ہماپردی ء بہ مار کہ سیمک ء مارگ ء انت:

یک برے منگاڑہ کن ات ترمپاں
 شما زیاد بوہیں جیہڑاں بل ات
 آ سمینانی گلگل ء ہلاں

درکپیت سالونک دڑوشمیں نتھا
 گیمران ء چہ تنک دپیں گورء

گیگ نہ انت براہندگ مڑاہانی
 کپتگ ماں گور ء کلر ء بیساں

دنزت نئے ڈالشائیں بروتان ء
 ماں بروتان ء بزنگنیں ریٹھاں
 چوٹواں امبویں زیاد مال ء

گال بولی بی گوں تانہی نوداں
 شما کئی منت ء من ء مین ات
 شما کئی چم ء گریٹگیں ارس ات

گال بیا ات او تاہی نوداں
 ما سیمک ۽ منت ۽ ترا میتنگ
 ما سیمک ۽ چم ۽ گریٹگیں ارسیں

شہداد مہناز ۽ دڑوہیت۔ پاپوگانی بستگیں دڑوگاں، مہناز ۽ ہزارنازیں دل ۽ قہر کنت:

من رواں چار راہی سرے ننداں
 بلکیں وتی ملکی مردے گنداں
 چہ وتی دستینکاں جزے سنداں
 چہ وتی ریزیں مہپراں کالکے
 چہ وتی شار ۽ دامن ۽ راڑے
 رہ گزاری ۽ پلو ۽ بنداں
 کہ چد ۽ روت ۽ بارت منی دڑوتاں
 پہ منی شہمیریں پت ۽ براتاں
 کہ شہداد منی ننگانی بلہ زیر انت

اے شعر ۽ ہر بندے رنج ۽ غم ۽ ناامیتی ۽ بے اوستی ۽ ہمراہی ۽ درد ۽ دائمی احساسے ودی
 کنت۔ مہر ۽ پرشائیں ترانگ، نفرت ۽ زرد چول وراں انت۔ مہناز ۽ پردی ۽ مستیں چولاں ہما
 کس ماریت کہ مہناز ۽ درد ۽ بہ ماریت۔ آئی ۽ مہرانی منزل شہداد، مروچی، پرائی ۽ نفرت ۽
 مستریں نشان انت، آئی ۽ ننگانی بلہ زیر انت۔

شاعری ہشکیں لبزانی دپ ماں دپ دیگ ۽ سانائی نہ انت۔ چوش کہ بوتیں

بلوچی ء اے و ہداں ہمینکرہ شاعرانت کہ عطا شاد ء ضرورت نہ بونگ ات ء پہ عطاء ء حراہیں شاعری ء ء کئے ء آئی ء پلہ مرزی کنگ ات ۔

اگاں ہورت بچارے، عطاء شاعری ہمائی ء فکری تضاد ء انچونخطاوار کنگ کہ پہ وتی ذاتی کہت ء، وتی بے وسی ء احساس ء، چہ زند ء تہلیاں آرات کنگ ء دپ وشی ء، شعری زارہانی نہ ء شیں زبیر ء منت وار انت ۔ عطاء مستریں مشکل ایش انت کہ وتی لبزانی خوبصورتی ء لگام دات نہ کنت ۔ باز براں ہمے لبزانی تز ء ماں تر، عطاء شاعری ء راشعری بدجلوئی ء نیمگبارت ۔ حسابی لہتیں لبزانی سر ء چیری رد ء بند، کدی کدی شعری خوبصورتی ء بے براہ کنت ۔ عطاء گورا چوشیں غیر روایتی ترکیب انچوزیات انت کہ ہمیشانی شری بدصورتی ء دروشمے دینت ۔ عطاء ء اے مشکل ء ہر ہماوانوک پوہ نہ بیت کہ آ آئی ء شاعری ء اصلی روح ء گندگ مہ لوٹیت ۔

عطاء شعری فکر، کائنات ء بے پناہیں ہستی ء برے نیستی ء چماں چاریت ء برے پہ ہستی ساڑاہیت ۔ زند ء تہلیاں وشی ء دروشم دیگ ء فکر ء کنت ۔ ہست ء نیست ء ہمے دائی جنگ ء نیستی ء دل آزار ء ہستی ء گلاں شادان انت، و شیں باندا تے ء زریت ء نہ وشی ء ترس ء ایر جیگ انت ۔ عطا چو فکر مندیں مردم ء پے جبر ء لپرزگ انت کہ اے زمین ء زمان ء ایشی ء ہمرائی ء ہر شے، ہر فکر، ہر لیکہ ء باروا اینکرہ زانت کہ آئی ء دل ء تب ء نہ انت ہمیشا لپرزگ انت، فکری تضاد ء مندہ انت ۔ اگن وشیان انت، گیشتریں وشی ء لوٹوک انت ۔ گیشتریں وشی ء مقدار ء وت ہم نزانت، بلے تمائی کم نہ بیت، چیا کہ آئی ء دل ء اے وشی دائی نہ انت، مدام گوں آئی ء گوں نہ انت، آ شے کہ پہ آئی ء نہ انت، چہ آئی ء نہ دل یکیم انت ناں آئی ء دیگ یا دست ء روگ ء ہدوک انت ۔

رومناں سیزر کشت ۔ بروٹس ء سنا (Cinna) اے سازش ء سردگان اتنت ۔ سیزر ء لاش ء سنا انتھونی ء گشتانک ء مردماں جبر ء کت، ہما کہ دمانے سر، سیزر ء کوش ء شادان اتنت، سازشیانی جنگ ء گار کنگ ء سرین بند بوتنت ۔ ایشاں گوشت کہ بروٹس، سنا، ہر کس کہ دست ء بہ کپیت، پشت گیجگ مہ بیت ۔ گڑا پ ء کپت شاعریں سنا، شاعر ء پر یات کت

کہ من سنا شاعراں، آنہاں کہ شمائے لوٹت، آسازشی منی ہم نام انت، من آنہاں کہ سازش ء
گون بونگ۔ مہلوک ء کوکار دات، ”پرواہ نیست بوش ات ءے کہ حراہیں شعر پر بندیت“
بیچارگیں شاعر ء پدا پریات کت۔ ”واہاں من شاعرین سناہاں۔ من سنا شاعران“ رمب ء
مردماں گوشت، ”تو شاعر ءے، راست انت بلے تئی نام سنا انت۔“ چمیشاں دگر ءے ء
کوکار جت ”ایشی ء دل ء ورات ء ہے سناء نام ء در کن ات۔“ چوشیں ساعتان کئے کیا
بزانت۔ عطا شاد کئے انت ء شاعرین عطا شاد کئے انت، ادیب ء شاعرانی رمب ء کس
ء نزانت۔ گناہ عطائیگ انت۔ یکے ایش کہ ”حراہیں شعر“ پر بندیت، دومی تاں روچ ء
مرچی کس سنا شاعر ء سنا سازشی ء فرق ء نزانت۔ ہے رنگ ء کس ء عطا شاد بچہ نیاورت۔ ادا
نفسا نفسی انت، ادا واد ء شکر ہم سنگ انت۔

مہر ۽ آس

مہرچی یے؟ اوست ۽ بے کچھیں زرانت۔ ایشی ۽ حال ۽ چہ مہر ۽ وداریاں پرس۔
 حائی ۽ ارس شے مرید ۽ بے وفائی ۽ نودی شلنت، بلے دل ۽ زانت کہ شے چرائی ۽ بے حال
 بوت نہ کنت ۽ ناں کہ حانی شے ۽ خیال ۽ چہ دل ۽ درکت کنت، پرائی ۽ مستاک ۽ آئی ۽ نیکیں
 حالے ۽، رند ۽ قوی نیں سردار ۽ بخشائیت۔ جان ۽ جامگاں، دست ۽ سنگہاں، پاد ۽ پادینکاں،
 لوگ ۽ ہر شے ۽، شے ۽ مستاکگی ۽ دنت۔

سیمک ۽ بہ گند آئی ۽ دل ۽ کوکر کہ ماران ۽ کوی نیں کوہ ۽ سر برانت، نتھا ۽ پاگ ۽
 شہم انت، جیہڑ آئی ۽ ہمبو نیں گلاک انت، گروک آئی ۽ جوہر داریں تیگ انت ۽ گرد
 آئی ۽ توپک ۽ گوانک انت۔ ہرزبیا نیں شے، نتھا ۽ ڈروہی ۽ دنت۔ آئی ۽ پھمستے بستگیں
 جیگ، مدام سورئی نتھا ۽ وداری انت۔ گوں جمبراں دست بندی کنت کہ چماوہاں ترمپاں
 ایرمہ دنت کہ آئی ۽ سالونک دروشمیں نتھا و دی مہ بیت۔ نوں پہ ہمے کلروینانی شودگ ۽
 ڈالشائیں بروتانے بہ درنزات ۽ اگن جست بہ گیپت، جست چے گیپت؟

شما کئی منت ۽ من ۽ مین ات

شما کئی چم ۽ گرویتگیں ارس ات

پسوچی انت؟، بگند ارمانی نیں دل ۽ گوانک ۽، بگند، پراسیں چم ۽ دردی زارہاں :

ما سیمک ۽ منت ۽ ترامینوں

ما سیمک ۽ چم ۽ گریٹگیں ارس اول

چاگر میرہان ۽ مرگ ۽ موتک کنت۔ آئی ۽ دل ۽ زمین ۽ زمان ۽ ہر شے پہ ہاریں

میرہان ۽ پرسی انت۔ بگند دردانی سوزمان ۽:

گیشتر پہ میرہان ۽ ملوکین ۽

کہ سراعش ۽ پریشنگ گزیوانت

مور، مار، مرگ جننت زاری

ماں زر ۽ افسوز ورائنت ماہی

دوداء مات ۽ دوداء راجہ دل سریں کاڑے ۽ بگل ۽ پادکت ۽ سُمی ۽ گوکانی رند ۽ دیم

دات۔ اے واستہ ناں کہ نادوست ات، بلکیں پمیشی ۽ کہ آئی ۽ راجہ ساہ ۽ دوست ترات۔

زانٹ ۽، ایش دوسر داریت، بلے گوشت ۽ یا گوکاں سرجی کارے یا سرازیان دیے۔

حشکیں دست ۽ نیانے، چریشی ۽ دوستی ۽ چونیں رنگے گندگ ۽ کیت؟ ہمیش انت مہر ۽ حقین

منزل۔ چے پشت کپنگ ات اگن سُمی ۽ گوک چہ دوداء ہلک ۽ آوار جنگ ۽ برگ بوتیننت

۽ دوداء آوان ۽ پدمہ جتیں؟ کجاشنگ ات آئی ۽ مزن مردی؟ چے گوستگ ات مات ۽ دل ۽،

چوں دیم ۽ پیش داشت کت؟ ہلک ۽ ٹاکور چوں سلگ بوتنت؟ گڑا سُمی ۽ چاریں گوکانی

روگ نہ بوت بلکیں نیک نامی ۽ مڑا ہاری ۽ کوہیں کلاتے ایرجکینگ بوت۔ دوداء مات ۽

دل ۽ جہان ۽ مستریں مڈی دودا ات، مزن مردی و بہادری ۽ یلیں پُستگ، اگس گوک بوشتین

انت، مہر ۽ اوست ۽ اے براہداریں ماڑی چونکیں شیشگ ۽ ہورت ۽ ہارت بوتگ ات

پمیشا، دوداء موت ۽ دپ ۽ دیگ آئی ۽ نمیرانیں دوستی ۽ مرادات۔

اے چوئیں وفایے، چوئیں واہگے، کئے انت کہ ایشی ء بہ ماریت، کئے انت کہ
ایشی ء رادوداء مات ء چٹاں بچاریت۔

دوداء مہر ء بالاچ ء رابدمانیں زندے بکشات:

بیات منی تیل ء یلاں

زرد ء مکیممی ہمبلاں

لکے چتنگ جوریں بدان

من دوداء مہران زراں

دوشی من نیم و ہدیں شپ یے

من و پتنگ ء واب بیتگاں

واب ء بشارت بوت من ء

آبتنگ منی برات برنگنیں

دودا گوں شیریں ہمبلاں

دودا گوں سالونکی گداں

دودا گوں پلین کندگاں

دودا گوں میری ملگاں

دستے بہ شپیت انت منی گورا

(بالاچ) دلگراں مہ بوماں خاطر ء

راستے کہ مادره کشتگوں

سمی ء گوکانی اڑ ء

ماپہ میاراں مرتگوں

چونیں ابدمانیں فکرے، ہمے فکر نفرت ۽ روم دنت۔ نفرت بالاچ ۽ ہستی ۽ احساس
 انت، گوں آئی ۽ وجود ۽ ہمدوان انت۔ پہ ڈر مناں پیلگیگ جشیت۔ چون کنت ۽ چون نہ کنت
 ہما کہ مید گوں ماہیان کنت، شد لاپیں بز گوں کہیری شنگراں، باز گوں کیوتی دلراں، ہو کیوں
 لدی گوں ارزناں ۽ گر میں لو ار گوں چلراں۔ نوں نفرت ۽ چوشیں بے کچیں زر ۽ کئے گواز بہ
 کنت۔ اے نفرت یکیں حقیقت ۽ پشت ۽ چڑ وارت کہ دودا پر چہ جنگ بوت۔ نیکی ۽ نشان،
 میار جلی ۽ مڑا ہداری ۽ چکا سنگیں بچ، پر چہ بدی ۽ دست ۽ بیران بوت:

تو دیست کہ دودا زہر کنیں

پیم نہ بیت گوں موچڑاں

تو تیرے نہ تچکائی جتیں

سُہرنگ ۽ زین ۽ لگتیں

سُہر تو کش ۽ پھنات کتیں

بلے منی سالونکیں برات مہ کشتیں۔ نوں چو کہ کشگ بوت، ہفتاد مردم ایوکا آئی ۽
 سہرنگ ۽ خون ۽ بدل بوت نہ کنت، آئی ۽ جند ۽ مٹ کجا کیت؟ ہر چیز کہ بالاچ ۽ دل ۽ کیت،
 شرّی ۽ گندگی ۽ شاہیم ۽ تورگ بیت۔ شرّی دودا انت ۽ گندگی بی بگر، بلے دوئیں بہادر، دوئیں
 لائق ۽ توصیف۔

بیر گیری ہم چونیکی ۽ ابدمانیں فکر ۽ انت۔ دگہ چوشیں ہیج نیست کہ چریشی ۽ بالا بہ بیت۔

آمرگ کہ شپ ۽ نیم بال انت

بالاچ ۽ کمان ۽ تیر انت

مہر ۽ میر بان ۽ رانمیران کت۔ ہمیشی ۽ پشت گرد ۽ نفرت ۽ سیل کن، آئی ۽ مستیں چولانی

بلا ہوش ۽ بچار۔

شر ترا جلگی چکرِ بیناں
لنجمیں دریا بہ پر بیناں

میر ہاں ۽ بیر ۽ چون گپیت:

پہ سرگ پلین چیدگے بنداں
کاہاں ہما کوٹ ۽ سر بر ۽ ننداں
من ترا گاجی کور دپاں ننیاں
سر ڈہور بئے ماں دور سریں کنڈاں
انچو کہ موکل دا تگیں لنڈاں

نوں پوشیں نفرت ۽ پوشیں مہر چوں کیلے دومی ۽ گستاکنگ بنت۔ چریشاں کئے ۽
درشم کت کنئے؟ کجا حد کننت شری ۽ گندگی؟ کجام احساس ۽ شر ۽ کجام ۽ گندگ لیکئے؟
مہر اصل ۽ نفرت ۽ پنام انت۔ بدبری ۽ کینگ ہم چو ہمیشی ۽ ابدمان انت۔
ہر شئے کہ آئی ۽ نسبت گوں انسان ۽ وجود ۽ انت، آئی ۽ فکر ۽ انت، آنمیران انت، چو و ہد ۽، چو
قدرت ۽، چو گیدی ۽ پراہ ۽ شاہگانیں ہستی ۽۔

مہ کن پرانی ء کہ کنت پہ تو

گوشنت کہ نیکی ء بُن ے نیست۔ کسے کہ نیکی کنت مدام پدر دہیت چیا کہ دست ء ستر چرپ بہ کنتے ء دپ ء بہ دیے، گڑگ بیت۔ ایش زندگی ء پدرائیں حقیقتاں کیے۔

علی ابن ابوطالب ء را حال اش دات کہ فلاں مردم تر اسک ایر جنت ء بد گوشتیت۔ آ حیران بوت ء گوشت ے کہ ”من و پرانی ء ہچ نیکی یے نہ کتگ، آپر چہ من ء بد گوشتیت“۔ باز براں دل ء کیت کہ بدی تام دار ترانت، زیبا ترانت۔ بادشاہے کہ ظالم انت، لائق ء نامدار انت، کسے ہم ہچ نہ گوشتیت، کس سہرا چست کت نہ کنت، ہر کس رامپت انت۔ سردارے کہ مردوارے بہ بیت، کس یے سرداری ء پل ات نہ کنت، بزاں لائق ء شرانت۔ مالدارے کہ دست ء پہ کس ء مہ شہاریت، کس یے دولت ء پد بو ء نہ انت۔

گوشنت اگں واز مندگے ء طلب ء پورا بہ کنتے بزاں پہ و تا دژ منے گیش کنتے۔ عا قلاں گوشنگ کہ نیکی بہ کن ء بہ رموش یا نیکی ہما انت کہ بزاں دریا ء کپت ء گار بوت۔ انگریز گوشنت اگں نیکی کت، داد ء دہش کت ء اگں آمردم سئی بوت بزاں دژ منے گیش بوت۔ اگں دادے دیے، انچو بہ دے کہ راستیں دست ے کہ دنت، چپیں دست سئی مہ بیت۔ آ مردم ہچبر مہ زانت کہ کئے ء گوں آئی ء چہ شری یے کتگ۔

بنی آدم ہچبر واز مندگی نہ سگیت۔ وار ء بزرگ وڑے ناں وڑے ء نفرت ء بد بری ء ساہگ ء رُدیت۔ کسے کہ آئی ء مدت ء کنت بلکیں دپ ء ہما دمان ء، پرانی ء منت واری یے درشان بہ کنت بلے آئی ء منت واری، منت ء ناں بلکیں انچیں نفرتے ء بن گج ء کنت کہ آئی ء ابتداء انتہا ایش انت کہ آپر چہ واز دار ء من پر چہ واز مندگاں چیا کہ آوتی درماندگی ء نزوری ء منگ ء ہچبر تیار نہ بیت۔ آئی ء دل ء آئی ء واری ء دومی ء سیری ء سوب آنہ انت کہ گندگ ء کاہنت بلکیں آپمیشا وار ء عذاب انت کہ دومی سیرانت۔ چوشیں فکرے دَرا یا نا دَرا، پہ دومی ء نفرت ء بد بری ء را یک پرمانا نیں تو انائی یے دنت کہ مدام گوں آئی ء لچیتگ۔

جہاز ڈر * *

منی نوشتا نک کسے ۽ دوست بوتگ انت ۽ پرچہ، من گشت نہ کنناں۔ بلے من ہے زاناں کہ بازیں مردماں اے نوشتا نک پہ وت ۽ پہ وتی گروہانی خلاف ۽ زانتگ انت ۽ جواب ۽ ہرچی کہ دپ ۽ اش درتگگ، گشتگ اش۔ چہ جہاز ۽ ڈری ۽ بہ گرتاں ہر ہما کار کہ من واب ۽ ہم کت اش نہ کنناں، منی ذمہ ۽ داتگ انت۔ بلے من کس ۽ ملامت ہم نہ کنناں چیا کہ من ہما و ہداں لہتیں سیاسی گروہ ۽ آہانی لیڈرانی کار ۽ کردسہرا کتنت کہ آو ہداں ہے لیڈرانی خلاف ۽ یا آہانی گروہی مقصدانی بارواتران مزینں گنا ہے ات، وطن دژ منی ۽ قوم فروشی یے ات۔ بلوچانی ”حق خودارادیت“ ۽ بارواتران کہ ہے لیڈر بقول ہماہاں ہے حق خودارادیت ۽ زوت گرگ ۽ اتنت، مز نے جنگے ۽ جارات۔

منی دل ۽ ”پیشہ وریں“ چوشیں گروہانی درائیں مقصد بلوچ قوم ۽ معاشی، سیاسی ۽ اخلاقی دیرنی نہ ات بلکیں اے ریاستی ادارہانی شون دانگیں را ہے ات کہ آئی ۽ مقصد سیاسی افراتفری ۽ انتشارات۔ نیشنل عوامی پارٹی (نیپ) ۽ خلاف ۽ محاذے ۽ اڈ دیگ ات۔ طالبانی آرگنائزیشن ۽ پرورش ۽ ایشان ۽ وت ماں وت ۽ وتا میٹینگ ات۔ وانگ ۽ زانگ ۽ تکاں بلوچان ۽ اگ صد سال ناں دہ ۽ بیست سال ۽ پشت ۽ برگی ات۔ یک دپ وٹیں ۽ پیدا گیریں ”پروفیشنلانی“ گروہے ۽ پہ ”سروکی ۽ لیڈری“ ۽ تیارکنگی ات تا کہ بلوچ ۽ روایتی مڑا ہداری، بہادری، نیک تبی ۽ وطن دوستی ۽ جاگہہ ۽ بہ گیپت۔ منی دل ۽ چرے مقصداں بازینے پورا بوت۔ مروچی کہ تو بہ نندے ۽ گوستگیں بیست ۽ سی سالانی سیاسی ۽ معاشرتی حالتاں

سنیل بہ کنے، آہانی آسراں بچارے گڈا ترا شتر، گندگ، فرق گندگ، کنیت۔ تو زانے کہ کئے کئے انت؟ چے در میانہ طبقہ، لیڈری، چے وطن دوستی، چے وطن فروشی۔

پہ منی نوشتا نکاں چہ کس، ہج نہشت بلہتیں مردمانی یک منظمیں ٹولی یے من وتی دژمن کت۔ ہے پشت گرد، جہاز، آوار جنگ یا اغواء، تہمت منی سر، جنگ بوت، گوں دیدہ دلیری، من کس، ملامت نہ کناں۔ ماسولک مدام وتی قد، ردیت، اسپنتان ہر چینکہ گمرہ بہ کنت در چکے نہ بیت۔ ہر کسی وتی قدے، ظرفے۔ گلا سے جگ، پُر، آپ، داشت نہ کنت۔ کم اسلیں، کند ذہنیں، بد نیتیں مردم اگں، پے زور چور بڑ، چکلگ، لیڈری، پاگوا جہی، قد، سر کنگ بہ بنت ہم آکجام کرد، واجہ بہ بنت۔ آچو ہما کور، بنت کہ بقول ملا ہاں یہود، یسانی کماش، پیغمبر حضرت موسیٰ پرانی، چم پیگی، دعاء، پشو ماں بوت۔

منی جہاز، دژگ، خبر، پشت، دژمنی، وش نیاتگی، ہنچیں ذہنے ات کہ نادر اہی، حد اں سر بوتگ (۱)۔ ہے جہاز، دژگ، باروا ہے واجہاں عدالت، را بیان دات کہ منی جہاز، اغواء، حبر پیمیشا راستے کہ آہان، اے خبر ”حکومتی تحقیقاتی ادارہاں داتگ“۔ اے ادارہ کجام انت، ایوک، اے واجہان، چوشیں بلا ہیں خبرے پرچہ دینت، اے جست، من چہ آہان نہ کناں، چیا کہ ہے ادارہ بانی گوں ہے واجہانی سنگتی، من، ہج، شکے نہ بوتگ، نہ انت۔

جہاز، دژگ، خبر، ماں ”راہبر“ اخبار، چھاپ بوتگ حادثاتی نہ ات۔ منی ”دہشت گرد“ گوشگ، پردی نہ انت، پے دانست انت۔ اے واقعہ، نوں ہر رنگے دینت، ہر دروغ بہ بدنت، گٹ نہ انت بلے حقیقت ایش انت کہ اے اخبار، آئی، مالک و سنگلتانی ہما ”تحقیقاتی ادارہ بانی“ احوال، منی ذاتی دشمنی، ابید اختر مینگل حکومت، پروشگ، بازیں پنڈلاں

(۱) 1998ء پاکستان، جہاز، چہ تربت پے کراچی، راہ اغوا بوت۔ بی این ایم، لیڈر محمد اکرم دشتی، اخبار ”راہبر“، حبرے چھاپ کت، گوشگ کہ اے جہاز جان محمد دشتی، گوشگ، سر آوار جنگ، برگ۔

یکے ات۔ عراقی اسلحہ، جنگی ازبانی ۱۹۷۳ء چہ عراق ۽ اسلام آباد ۽ سفارت خانہ ۽ درآہگ ۽ پشت گرد ۽ بلوچستان ۽ نیپ ۽ حکومت شت۔ آوہدی گوں ”تحقیقاتی ادارہاں“ ہمار بوو کیں کردار دگر انتت۔ ۱۹۹۸ء مینگل حکومت ۽ پروشگ ۽ رپکاں یکے جہاز ۽ ڈرگ ۽ آئی ۽ الزام منی سر ۽ دیگ ات چیا کہ من آوہدی وزیر اعلیٰ ۽ پرنسپل سیکریٹری اتاں، تا نہ حکومت ۽ پروشگ ۽ کار آسان بہ بیت۔ بلے خدا سلامت بہ کنت ”عوامی“ بی این پی ۽ ہما و اجہاں کہ آہاں اے حکومت ۽ پروشگ ۽ جہاز ۽ اغوا ۽ نیون ۽ ضرورت پشت نہ گیتک وگس ناں منی گرگ، بند کنگ ۽ بے عزت کنگ ۽ سرجمیں حیلہ تیار انتت ۽ پرے مقصد ۽ ہے و اجہاں وتی ”ذمہ داری“ جوانی ۽ پورا کنگ انتت۔

گوں اخبار ۽ واہند ۽ آئی ۽ گروہ ۽ چوشیں کرد ۽ ذاتی دشمنی ۽ انجیں آسے روک کنگ ات کہ آئی ۽ آسراں ہما زانتت کہ بلوچی پوسے گور ۽ اش بہ بیت۔ کسے ۽ ناحق ۽ ڈر، ”دہشت گرد“ گو شگ یا جہاز ۽ آوار جنگ ۽ قومی ۽ بین الاقوامی مجرمے قرار دیگ ۽ بے عزت کنگ ۽ چے معناء ۽ آسربوت کنتت ۽ چوشیں تہمت جنوکانی سزایا علاج چے انت؟ بلوچ راجی زند ۽ چوشیں مردمان ۽ چہ نامے دیگ بہ بیت؟ اے حبر ۽ من وتی دوزواہ ۽ بدواہانی دیما ایر کناں ۽ فیصلہ ۽ ہم ہماہانی دست ۽ دیاں۔ بلے اے حبراں آکس پچہر زانت نہ کنتت کہ آہانی گور ۽ چوشیں احساسے مہ بیت یا آبلوچ ۽ روایتاں پوہ مہ بنت۔ بلوچ گوشنت کہ ہند ۽ آدیم آپ درکیت، ایشاں گوں چوشیں لٹکی ۽ ہر حد ۽ قد گوازینتگ۔ آہاں ایوک ۽ منی ذات ۽ بدواہی نہ کنگ بلکیں ایشاں پورہیں خاندانے ۽ خلاف ۽ بد اخلاقی ۽ دژ منی ۽ آسے روک کنگ کہ شموشگ نئے آسان نہ انت۔ ایشاں بلوچی روایتانی آپ ہم گوازینتگ۔ زانتکار گوشنت کہ بلاہیں جرم یاردی ۽ درگزر کنگ گندگ نہ انت بلے آئی ۽ شموشگ نادانی یے۔

پہ چوشیں بدواہی ۽ ہے و اجہاں بچ میارے ۽ نہ گپت۔ آہانی گناہ ہم نہ انت چیا کہ آہاں من ۽ پوزوری دیستگ کہ منی سر ۽ چوشیں تہمت اش جنگ کہ پہ وتی بے گناہی ۽ ثابت

کنگ ء نون منی سر پہ کورٹ ء عدالت ء کپتنگ۔ اگ دگہ کسے بوتیں آئی ء بلکیں انچش بوکتیں کہ ایشاں پہ وتی نماساگاں کلوہے بہ اشتیں۔

ایشانی چوشیں کار ء کردنوکیں نہ انت۔ ایشاں بلوچ راجی زند ء سبکی ء بد اخلاقی رواج دات، کس ء بچ نہ گوشت۔ ایشاں بلوچ طالبان ء میٹزینت، صداں بلوچ ورنابانی تعلیمی سال ء ماہ زوال کنتت کہ تاں روچ ء مرچی ارس اش نہ بدنت، کسے گوش ء مورے ء نہ وارت۔ ایشاں طالبان ء کلاشکوف دست ء دات، جلسہ ء جلو ساں ناچ پر مات، کسے ء ایشاں ء گندگ نہ گشت۔ ایشاں یک ماتی تنگوئیں نچے ء را پا ہو ء سر کت، (۲) کس ء بچ نہ گوشت۔ ایشاں گوں دروغیں بٹا کاں پہ ”بلوچستان ء آزادی ء جنگ“ ء چہ گلف ء بلوچان زر ء مال پل ات، کس ء گندگ نہ گشت انت۔ ایشاں نا انجاریں دزوگ ء پد گوشی کت، کس ء دپ نہ داشت انت۔ ایشاں بلوچانی خلاف ء گوں حاکماں ہمراہ داری کت، کس ء ملامت نہ کت انت۔ بلوچ سیاست ء ایشانی مہار کو پگ ء انت۔ اے میر ء شنک انت۔ اے پیدا گیرانی یک منظمیں گروہے، اے پروفیشنل انت۔ وتی کار ء سک پکا انت۔ مروچی اگ من ایشانی دروغ ء لٹکی آنی آماچ بوتگاں، باندا گہ بلوچے بوت کنت چیا کہ پریشاں ہچی میار نہ انت۔ ایش ہر ہما کار ء کت کنت کہ پہ باعزتیں بلوچے ء عیب انت۔ دومی نیمگا اخبار ء مالک ء آئی ء سنگتانی گوں ”ادار ہاں“ ہمکاری ء ہم مشوری ہم تعریف ء لائق انت۔ خدا اش ہے روچاں بہ کنت۔ اغوا ء مزین جبرے، ہے اخبار کہ دراتلگ، اخبار ء اولی شمارہ ء بہ گرتاں ۱۹۹۸ ء آخر ء چوشیں روچے نہ ات کہ ہے اخبار ء منی یا منی خاندان ء بارواتر پیش ء تہلیں جبرے مہ بیت۔ من ء گیر کیت کہ منی بچ مستونگ ء کیڈٹ کالج ء وانگ ء انت۔ مستونگ ء کالج ء طالبان ہڑتال کتگ ات ء کوئٹہ ء اتلگ انتت گدا ہے ”رہبر“ اخبار ء خیر شنگ کت کہ مستونگ ء کالج ء طالبان ہڑتال کتگ۔ خبر ء آخر ء نبشتہ ات، ”یاد رہے کہ

ہڑتالی لڑکوں میں جان محمد دشتی کا بھتیجا بھی شامل ہے۔“ بگند، صداں طالبانی ہڑتال ء کالج ء نہ روگ پہ سرے ء جان محمد دشتی ء براز تک ء نہ روگ پہ سرے۔ دگہ مثالی ایش انت کہ جولائی ۱۹۹۸ ء آخر ء منی مات ء وفات کت۔ منی کنجھتی ء پُرس ء پتر ء نشنگ اتاں۔ پنچ روج ء رند، ہمے اخبار ء ۱۴ اگست ۱۹۹۸ ء انچیں جبرے شنگ کت کہ آئی ء مقصد اے ظاہر کنگ ات کہ من حکومتی کش ء چیلانی سبب ء کوٹ ء دراتلگ ء وت ء روپوش کتگ۔ یک ذاتی نقصانے ء اے رنگ دیگ ”مزین دل“ یہ لوٹیت کہ چوشیں دل خانوادہیں بلوچے ء بوت نہ کنت۔ اے کسانیں مثال انت۔ صداں جبرانچیں بوتگ انت کہ من ء وتی وشنیا تکانی ذہنی ء فکری ”مزین مردی“ ء سرے بڑگ بیت۔

حانوادیں حد ا

چین ہم ملکہ ”بہتلی آنی“ ہمانا زُرک، شربدن، وش مَلگانی کہ ملاء بہشت ء حورانی تزانگ ء گجنت۔ فرق ایش انت کہ ملاء ہور، گوں وتی آسکی دیدگ ء کاٹاریں پونز، چو کیٹنگ ء پڑیں گور ء برزیں بالاد ء قیامتے کارنت ء مرتگیں دلاں بود پرمانت، چینی حور ہم کہمودیں دلاں سارت کننت، چیا کہ کمان میان ء تنک لنت انت، بلے الا کہ کسان قد، سُر مپگ پونز ء ہورت دیدگ انت بلے ایشان ء حداء طالع دار ہم کتنگ۔ آے جہان ء ہم چہ ملاء گز ء چٹ اتگ انت ء آجہان ء ہم، چیا کہ منے ملاء ہورت آزیں ہور بچبر دوست نہ بیت ء حد ملاء نارضا کت ء بہشت ء اے ہورت آزیں حوراں ”ڈلگ آزیں“ ملا بانی بگل ء دات نہ کنت۔

من چین نہ دیستگ ات، بلے سے ہفتگانی دوران ء یک چیزے کہ من ء دوست بوت، آایش ات کہ پیش ء گیش ء، چینی وت ء آہانی حداء، چہ اے دگہ قومان ء ہما قومانی حداء، خانوادہ تر بونگ انت۔ چینی آنی قصے کہ مرد کے کہ سر ء وش وش نہ ات، آئی ء لوگ کوہ ء پشت ء ات۔ اے مرد ہور وچ چھے کوہ ء آدست بوت ء وتی ڈگار ء شت۔ کوہ ء ہور وچی سر کپگ سک گران ات۔ ایشی ء گوشت کہ من کوہ ء چداں دور کناں۔ اے مرد ء کوہ ء پروشگ بنا کت۔ ایشی ء گنوکی ء حال چار کنڈاں تالان بوت۔ ہر کس ء آئی ء راچیوہ کت۔ عاقل ء داناہاں مردک ء را گوشت کہ اے پد نہ بودیں کارے، بلے مردک سر پد نہ بوت۔ آئی ء گوشت کہ منی سر ء ظلم بونگ ء اے ظلم منے حداء کتنگ۔ چوشیں بلا ہیں کوہے منی راہ ء سر ء

ہمائی ء مک کُتنگ، من چوشیں نا انصافی ء نہ منناں۔ من ء اگاں ہزار سال ہم بہ لگیت، من اے کوہ ء دور کناں ء منی کڑا سگانی زمانگ ء اگاں اے کوہ دور بنیت ہم بزاں من سو بین بو تگاں۔ حداء چارت کہ اے مردک راست گو شیت۔ ایشی ء گناہ جی انت کہ بلا ہیں کوہے من ایشی ء راہ ء سرا مک کُتنگ۔ حدادل ء شرمندہ بوت ء وتی کستریں حدابان ء حکم ءے کت کہ کوہ ء دور کن ات۔ کوہ دور کنگ ء مرد ء راہ پاچ کنگ بوت۔

تاں روچ ء مروچی چینی ہے حبر ء گیر کارنت کہ گنو کے ہم کوہے ٹیلینت کنت۔ نوں بگند چینی حداء خانواد ہی ء کہ چمان ءے تر پیے آپ مان ات، شر ء گندگ ءے زانت، مردک ء را نافرمانی ء سزا دیگ ء بدل ء وتی ردی ءے مارت ء بگند ہے مردک ء خانواد ہی ء کہ چوشیں بلا ہیں کار ء کنا ینگ ء رند کہ کوہے آئی ء واہش ء پدا ٹیلینگ بوت، ناں آئی ء پیغمبری ء دعویٰ کت، ناں حدائی ء۔ ناں سردار ء میری یے زرت ء ناں شے ء قلندرے بوت، ہما دہقان ء دہقان۔ مئے گو ر ء چوش نہ بیت۔ مئے حدائے بکنے یا ہندو، یہودی ء عیسائیانی، مصری، یونانی یارومنانی کس وتی گوشتناں پشومان نہ بیت ء مئے گنو کے کہ ہفتاد کار یگر ء زورے ماں بہ بیت، چوشیں وہداں نہ بو تگیں کنت یا شے ء قلندری یا سرداری ء میری گیگاناں زوریت۔

پہ شفاں کو ہیں چوٹو اوں عیب انتا

سیاسی، راجی ء معاشرتی دود چوکہ گوں انسانی فکر ء ہمروان انتا، پمیشا قومی ء اجتماعی زانت مدام چمیشاں قوت زوریت ء ردوم گپیت۔ معاشرتی رسم بہ بنت یاسیاسی، جغرافیائی ء علاقائی ضرورت، وت ماں وتان ء اڑ ء کڑ بہ بیت یا گوں دری قوماں جنگ ء بجنگ، ہے وڑیں حالتاں اجتماعی زانتی ء دروشم ء قوم ء راجے ء فکری دیسانی کُتنگ۔ گوستگیں صداں سالاں بلوچ ء راوتی ہست ء نیست یاوتی شتر ء گندگ ء، وتی کم توانی یا طاقت ء احساس، ہے رنگ ء چاگردے ء بُوتنگ۔ دود ء ربیدگ ء مروچگیں دروشم یک اناکت ء دیمانیا تنگ۔ ایش مدان، مدان ء قوم ء راجی زانت ء فکر ء ہم گرچ بوہان ء، اے قد ء رُستگ۔

مروچگیں تاریخ نویس حیران انتا کہ چا کر شے مرید ء دشتر ء پرچہ پلیت، جاڑو جلب پے جبر ء وتی بچ ء سرا پرچہ گڈ بیت کہ آئی ء ریش ءے دست جتنگ انتا، پہ گوہر ء ہراں تاں سی سال ء پرچہ فتنہ یے بر جاہ بیت۔ سٹی ء چاریں گوک ہلکے ء سوچگ ء سوب بنت، ٹکے برباد بیت۔ صداں انجییں واقعہ انتا کہ مروچی بلکیں آہانی فکری مانا دیگ آسان مہ بیت بلے پہ ہما و ہدے بلوچاں ایش انچو بوگی اتنت کہ بُوتنگ انتا۔ آ کہ عیب بُوتنگ انتا، عیب انتا۔ راج ء ہر کیے ء چما عیب ء وتارا درشم کنگ ء فکر کُتنگ، ہمائے کُتنگ کہ کنگی بُوتنگ، ہمانی کُتنگ کہ پولنگ مہ بیت، میاری مہ بیت۔ ہر ہما کر دُتری آ کشت ء خون ء سوب بُوتنگ، اگن پہ راجی فکر ء ردوم ء یاد دود ء ربیدگ ء بر جاہ دارگ ء بُوتنگ، توصیف ءے کر زینگ۔ ہے عمل، ہے فکر یا ہے کرد مروچی بلکیں ناں شر گندگ ء کا انت ء ناں کس آہانی پھریزگ ء پلے

مرزی ء کنت، بلے آہانی شر ء گندگ ء فیصلہ باید نہ انت مروچی بہ بیت۔ اے کچ ء کیل ء حق مروچیں بلوچ ء نہ انت، چیا کہ اے پرک ء پیر ہما عہد ء مردمانی بونگ۔ آہاں وتی ہے عمل ء راوتی ہما و ہد ء شر ء گندگ ء شاہیم ء تو راتگ ء آوان ء دوست کتگ یا نادوست۔

چا کر ڈرو گے پہ مانا، بندیت، پہ پندل شے مرید ء دشتار ء ”پلیت“۔ چوناہا اے تران شاعر ء اگاز یگانی دپ ء وش انت یا قصہ خوانانی ء، بلے تاں چا کر ہست انت، پہ ”چا کرمی“ زانگ بیت ء شے مرید پہ در مندگی، بزگی ء لغوری۔ شے ء ہفتاد ء ہفت بند ء داغ دیگ ء تاں زندگ ات پہ وتی کرد ء پشومانی، پرانی ء بے براہ ات بلے چا کر ء کرد پہ چا کر ء ہم مزن مردی یے نہ ات۔ شے پہ وتی افارگاں میاری ات۔ پرچہ وتی دشتار ء بخشات؟ پرچہ روایتاں پدی گشت؟ پرے حبر ء کہ ”شے دادن ء بند نہ بیت“، آئی ء اے قول چیا دات کہ آئی ء حانی ”درکار“ نہ انت۔ آئی ء وتی میان ء کمان بہ داتیں، سیوائی تیغ ء ندرکتیں، آوتی بارگیں بور ء برہڑی تازی ء سر بگوستیں۔ کئے چوش کنت کہ شے ء کتگ، کئے وتی حقیں دشتار ء ”بخشائیت“؟ شے گو شیت من وتی لبز نہ وارنگ، بلے آئی ء گوں ہے قول ء سزینگ ء گوں حانی ء وتی زبان وار ت ء اگن آچوشیں داد بخشے کہ چا کر ء دیوان ء کتگیں قول ء نہ دارگ، پرانی ء عیب انت، گڑا گوں حانی ء کتگیں عہد ء پروشگ ء آئی ء ہم کس شر نہ گو شیت۔ نوں آئی ء افاراں پرچہ جہانے سرازرتگ۔ چا کر ء زنگ ءے ماں دپ ء انت، کپتگیں حبر کنت، وت گزیت ء دگہ صد دل گریو ایمینیت، منہ نہ انت کسے دپی جستے بہ کنت ءے، ایرر چیت :

نیم شپی پاساں ہمدلیں بیل اوں جست گر انت

شے ترا پچی انت زیادہیں افاراں جہنے؟

شپ کہ چار پاس انت ہتلی اومانان زراں
 گمزدی بارے من چھے ہجراں زرتگان
 زیل ء زمزیل انت پہ منی گٹ ء کپتگ انت
 آہنی پلک انت گوں منی بالاد ء جڑنت
 نئے جڑ اش زیرنت نئے دو دنان اش چست کننت
 لیوہ اش جونگیں پہ دلے ناکا میں برنت

چاکر ء پہناتی منا کاٹارے جنگ
 تازگ انت ٹپ، گمگماریں درد کننت
 پہ کسی داروگ ء مرہاں دراہ نہ بنت
 ٹپانی درمان حائل ء پللیں کندگ انت

چرے سنبیں کرداراں، شے، چاکر، حانی کس چہ کس ء باج نہ بارت۔ کس بے
 عیب نہ انت۔ شے ء پریات صداں سال ء رندہم، گوشاں دیر نہ انت۔ ”چاکری کو ہیں خاطر“
 ہم نوں کس ء پہ چاکر ء ایر جنگ ء میاریگ نہ کننت ء ناں حانی ء بزرگی ء کسے بے ترانگ بیت
 ء ناں آئی ء چہ روایتاں یاگی بوگ ء جبر ایر برگ بیت۔ شے ء بچارے، جنوزامی زارہان نئے
 بشکن نئے، درد دل ء روت، بلے وت گلا ہی ء بہ گندے گوشے چرائی ء آدیم کس نہ انت :

چاکر پوانکہ شر تر انت
 کاٹار ء مشت نئے تنگتیں

سرداری ء نام نئے پریں
پاگ نئے دو بیچ ء مستریں

(بلے) ہر دیں بلوچی جھپڑواں
من ہم وتی بوریں بہاں
چکیننگ ء نیام ء جتہ

آ گوں ہزاراں چڑی
من گوں وتی ہمزادگاں

اچ من گبرے زیات نہ این
آ چاکر انت من دی شے آل
من ہم بدیں مردے نہاں

چاکر ء بلوچی نہ کت، کسی خاطر ء نہ گپت، شے نئے بڑگ کت بلے حانی ء بگند، آ ہم
چہ راہ ء ردانت۔ کجام سوری زال ء چم مدام راہی انت پہ دگرے ء، پہ ساری ء نام گپتیں دشتار ء
۔ کئے انت وتی کل، وتی نامی نیں جو دء یلہ دنت ء دار ء ڈنگراں پڑیت۔ چاکر، رند ء قوی نیں
سردار انت، چچی ء دوست نئے نہ بیت، مرید ء منٹ نئے نہ کنت۔ کجام مرید؟ لگور، بے وفا،
بے وس۔ مرید ء اے نزوریاں آچے مانا یے دنت؟ چے نامے دنت؟ وتی کل ء ہر شے پہ
حانی ء درآمدت۔ بیچ نئے مان نیت، دگرے ء عہداں نشنگ:

چاکر تئی سہر منا زردکی گومزیک ء ورا انت
چاکر تئی شارمنی گورا روک بیت انگری

چاکر تئی ورد منی دپ ء جور بنت کچلی
 دل گنوک انت کہ پمان نوجوان ء زریت
 دل گنوک انت کہ گوں مناجیٹیت چمبری
 چمول پہ حج ء نیمگ ء پیداک انت مری

آئی ء زندء ہر دمان، ہر ساعت پہ مریدء انت، آو اے جبرء چیر نہ دنت، کسی پروائی
 نیست، روایتانی یاگی انت، بلوچ جنکے لج ءے نہ داریت :

روچے سرمئی سنگین ء
 اود ماں چاکرء ماڑی ء
 برزء ماں سری شہر بندء
 تشنگ سرمئی دل تنگ ء

کوشاں کش اتگ بیگاہی
 نوداں شنز اتگ بانگواہی
 دل بریں زہیر میلنت

کپتاں تزاگیاں شے نیگاں
 ارس گلگل انت ماں چماں
 جہل ء مسک ہواریں جیگ ء

حائی انگت دو دست ء دیماروت۔ ناں پہوت ء میارے کلّیت ناں پہ دگریء۔
ریے اندیم نہ کنت۔ مرید ء مستاگ ء رند ء قوی نیں سردار ء بخشائیت :

دست ء سنگہاں سیوی ء
پاد ء مارسریں پادینکاں
گوش ء گراں بہائیں دڑاں
پونز ء پلک ء گز انزیگاں
کنڈیگاں کوانٹ بہائیناں
جان ء جامگاں نرمیناں
کل گوں سی ہزاری گنجاں
چاکر گوں سلاہ ء سنجاں
انگت سرمنی قربان انت

شے ء کئے میاریک نہ کنت۔ جُڑ، نود، سمین، گل زمین، پرائی ء نظر ء ہریکے پہ تڑن، پہ ٹاکور،
آئی ء چاریت ء چیر ء بروتاں چکندیت :

نوداں دلی دروہے گتگ
گپت اش منا ماں بیدہاں
مینت اش منی لوہیں کماں
جان ء ہزار وسیں گداں
نمی ء سارتیں جیہڑاں
گوارنت ء پیش گرد کنت

شے زانت کہ حانی دل ء قہرانت۔ شے چہ و تاثر ندانت، وتی میار ء زیرگ ء توان

ئے نیست:

حانی من ء تیراں مجن
شلیں نہاں ماں ڈوبر ء
اے رنگ منی ساہ نہ روت

زیر تو وتی جود ء جگ ء
لانک ء دو گوشیں خنجر ء
شل دے منی راستیں کش ء
ہون ہلگان ء رچنت

پہک کن گوں شار ء دامن ء
دست گوں زباد ء سنگہاں
ہنی رحیں موردانگاں
لیٹاں ہما ہند ء کپاں
حانی تی کل ء دپ ء

سہسی کہ بیا انت دزگوہار
شاری ء دابانی شلی
لڈوکیں دڑیں مہلسی
ماہیں مدی ء مہروی

اچ تو ہے پول ء گرنٹ
 ”شے تنگریں کئے ء جنگ
 کسی بدی ء آنہ ات

اچ وت میار ء دیر بہ کن
 شے پہ شپانی ترگ ء
 ماں گوں میار ء پل اتگ
 میر چاگر ء بور ء جنگ

بی بگر قندبار ء میر ء ماہیں جنک، درد انگلیں بانک گراناز ء بڈ ء جنت ء بلوچستان ء
 کاریت۔ رندانی دژمن، میر گوہرام ء باہوٹی ء میار نہ کنت، چیا کہ ناں باہوٹی میار انت ء ناں
 باہوٹ ء دارگ، بلے میر گوہرام ء لوگ ء نان ء نہ وارت، عیب کنت کہ نمک حراب بیت:

یک گورے آتکنت تال پُلابانی
 یک گورے آتکنت ران گرانڈانی
 ناں من وارت ء ناں منی دوست ء
 گیشتر ماں تالانی بن ء اشتنت
 کتر ماں امبار ء بن ء ریتکنت

لاشار آتی دژمن، میر چاگر ء گوہارزتک، کلامانی بی بگر ء باہوٹ کنگ مزن مردی
 یے۔ میر گوہرام اے جبر ء ناہی نہ انت کہ مروچی نیں باہوٹ میریں بی بگر، باندات ء دژمن
 انت بلے مورک ء نہ مجینیت، ترپشیں ترانے نہ کنت، چیا کہ عیب انت:

بیا کہ بیاباتے میر بلوچانی

دائم ء سوری شادہاں باتے

میر چا کر گوں میر گوہرام ء جنگ ء انت، بلے انگت نیکیں واہگ داریت ء سیت ء

تاوان ء ہمراہداری ء شان ء کنت، چیا کہ آعیے نہ انت، مزن مردی یے :

من ہما رند ء بارگیں بوراں

گاہے سواراں ء گاہے پاداناں

گاہے گوں سیتان انت منی بالاد

گاہے تی تاواناں شریداراں

رند ء لاشار ء جنگ انت، شدت ء کشت ء خون انت، مزن مردی ء لغوری ء تزان

انت بلے چا کر ء دیوان ء شاعر ء گازیک پہ میر گوہرام ء ناشائستہ نیں لبز نہ شکسا انت۔ میر

گوہرام ء ”پل گدیں“ گوہرام یا آئی ء لشکری آن ء ”وکاب“ گوشنت، چیا کہ دژمن ء

کشگ عیے نہ انت بلے آئی ء ایر جنگ عیب انت :

بل ات رنداں وتی مراگاہ ء منگہاں

در دپیں کاڑانی کنک ء ہمزانیاں

بگ دکاباں چہ سینگ ء کونڈاں بوتنگ انت

پل گدیں گوہرام ء چوگاں رمبینگ انت

بلوچ روایتاں ۽ گیشتر من شاعری ۽ بلوچانی مغل حکمران، ہمایون ۽ پلہ مرزی ۽ دہلی ۽ سراراش ۽ جنگ ۽ بہر گرگ ۽ حبرمان انت۔ اے روایت چہ حد ۽ راست انت، گوشگ نہ بیت۔ البت چوش نہ کہ شاعر ہرچی گوشیت، راست گوشیت، کم ۽ گیش کنگ شاعر ۽ اگن عادت نہ انت، آئی ۽ میلی انت ۽ باز رنداں دز وگین روایت ہم شاعری ۽ ہوار بنت۔ ہے دز وگ شعراں دہلی ۽ فتح ۽ جنگ ۽ نقشہ چوش انت کہ سوری فوجاں یا ہما کہ ہمایون ۽ فوج ۽ مقابلہ ۽ ساڑی بونگ انت، یک اناگت ۽ رند ۽ لشکر ۽ نیمگ ۽ لیٹ گنگ:

دیر نہ بیتہ داں دم ۽ دہے
 آپ ۽ شیر بیتہ داں دماں کیے
 مس نظر کت گوں ریدگیں چماں
 پلوئے میر ۽ لشکر ۽ پرزشتہ
 دنز اچ میر ۽ بیرک ۽ گوستہ

چہ جنگ ۽ میدان ۽ پدی گردگ پہ بلوچاں عیبیں حبرے ات، پمیشابی بی بانڑی ۽ وتی نہہ تلیں باہینک بوریننگ ۽ بلوچان ۽ پہ تزن گوانک جنگ کہ شما وتی لجاں یلہ دست ۽ کجا روست؟ چوشیں حالتے کہ بلوچ مات وتی باہینکاں بوپروشیت کہ ایش چہ جنگ ۽ پڑ ۽ درر وکیں ورنابانی دست ۽ زیب دینت کہ وتی لجاں دست گیراں دیگ ۽ شرم نہ کننت، چوشیں ساعت پہ کوہیں چوٹواں چوں عیب نہ انت۔ ورنادیماکنزنت، سور یانی گونڈلاں ماں سینہ ۽ زورنت، آہانی زہماں ماں وتی جاہیں کوپگاں دارنت ۽ جنگ ۽ سوہین بنت:

گر کتنت رنداں پہلوانیناں
 مس سرا میرمان ۽ مرید آتکتنت
 بوراں گوں تاسیں دورواں اشتنت
 گوں پدی راپچیاں مر وکیناں

زہم جنگ رندگوں بارگیں بوراں
جیکہ بلوچاں لڈویں جاناں

پہ جنگ ۽ چوشیں بلاہوش پمیشا کہ شگاناں سوتکت۔ ناں پہ تچگ پہ بلوچستان ۽
سر بوت کتنت ۽ ناں بے جنگ ۽ وتی لُج اش چہ بداں پھریز کتنت، پمیشا آواں ہما
دوست کت کہ پراہاں عیب نہ ات۔

بیرگیری بلوچ ۽ جوہر انت۔ باہوٹ ۽ دارگ آئی ۽ ننگ انت، ہمراہ ۽ ہمراہداری
آئی ۽ غیرت انت۔ گوں خونیاں صلاہ ۽ ہمکو پگی عیب انت۔ شمس الدین وتی باہوٹ ۽ دیمپان
بوت نہ بوت، میاری ات۔ اللہ یار ۽ وتی لوگ ۽ پتر تگیں مرد کے، آئی ۽ ڈر منانی دست ۽ دات ۽
جنائنت، خطاوار ات۔ ابو الخیر ۽ ہمراہداری نہ کت، شگانی بوت۔ گڑو چنوہ ۽ گوں وتی برات ۽
خونیاں صلاہ کت، ملامت، بلے آئی ۽ جد مادریں گہار ۽ وتی برات ۽ بیر گیت، لائق ۽ ستاہ انت:

بیرگ ۽ بیتے شمس الدین گڈی اللہ یار

باجو بو الخیر ۽ چیدگ ۽ سنگ ات کت سوار

گڑو ۽ چٹو ۽ چورہ ۽ بے ماتیں گوہار

تاں ہفت پشت ۽ ترا لگتہ پولنگ ۽ میار

بلوچ ۽ دود ۽ ربیدگی فکر ۽ پہ بلوچ ۽ انچیں چا گردے ودی کتنگ کہ مدام آوت ہما
چا گردے بندی انت ہم ۽ سماروک انت ہم۔ اے ہمے فکر ۽ تاثیر انت کہ آئی ۽ دود ۽ ربیدگ، آئی
۽ معاشرتی روایتانی بدل کنگ آسان نہ انت۔ اے ہمے فکر ۽ برکت انت کہ خون ۽ بیر تاں
پدنتک ۽ نپتکاں روت۔ چو کہ سنگ آپ ۽ رہ ۽ نہ ریزیت، پختہ تربیت، ہمے رنگ ۽ بلوچ ۽ بیر

وہدے پادلیپاشاں گار نہ بیت، بلکیں چولستیں آہوگ ء مدام دودنتان انت ء پدا آچوں وتی بیر ء
 یلہ بہ دنت، کسے ء کسانیں شتے یے دست ء بروت آپدر دبیت، ہر جاہ ء ہر کجا پٹیت ء لوٹیت
 نئے، گڑا عاریفیں پت ء برات ء خون چوں گار بہ بیت:

کس گبرے پہ گاری ء نیلیت

من وتی عاریفیں پت ء خون ء

چوں بلاں گوں دژمنیں مرداں

بلوچ خون ء بیر ہم پہ میار کنت۔ بے لہیں کار پرانی ء بے براہ انت۔ بے توار ء
 دژمن ء سراسر ء بے براہیں کردے لیکیت چیا کہ بیر گیری ء لغوری یکجانہ بنت۔ ”مڑا ہانی مرد
 کشیں“ بالاچ پہ دودا ء بیر ء گوں بلاہیں ٹکے ء جنگ دنت، بلے ہے مزن نائیں بالاچ ایشی ء پہ
 وت ء عیبے نہ زانت کہ چو ”دڑیں تو لگ ء“ ایر دنت، بی بگر ء براہندگاں جنت ء تجحیت پمیشا
 شگانی بیت۔ گوشت اش پرچہ وتی ڈیل ء آزر دئے، ترا مردی کینگ چوں بڑا ہیبت؟ ترا
 یات انت کہ آشی تو گوں جنگ ء تو پی ء پد پرشت نئے، تچگ ء راہ نہ بوت؟ تی پشت ء
 گونڈل رتک انت، شاباش انت جنگانی نقیبو ء کہ ترار کینت نئے۔ توئے بالاچ:

بڑے چو دزیں تو لگاں

واب ء کشتے براہندگاں

حال دئے ء نیں بیا پہ مڑ ء

ورنا شہ کلاں در کپنت

نیکہ ترا یکجا جنت

ماں دہکہ ء مٹ ات مناں

بلے بالاچ ایوک انت، آئی ۽ جنگ گوں تیوگیں کلے ۽ انت، چوشیں و ہداں
 آئی ۽ شگان نہ سوچیت۔ روایتانی زوراکیں ڈگار دگہ روایت رودینیت، دگہ نقشے مان
 جہان ۽ کلّیت۔ بالاچ وت ۽ ملامت نہ لیکیت، بلے چوشیں لاپ سوچیں شگان ۽ جواب
 چے بوت کنت:

من جنگے نہ داتوں تو لگی
 شیری ۽ بورینتوں بدی

نئے بور بستہ دہ صدی
 نئے لشکرے سیاہ ۽ بزیں

من گوں وتی عیشی سرا
 ہر شپ چو بشامی جڑ ۽
 بدان ۽ کایاں پہ مڑ ۽

بالاچ نیکی ۽ شکل ۽ بدی ۽ خلاف ۽ سرین بدانت، بلے بے وس انت۔ آئی ۽
 تیوگیں خاندان، آئی ۽ ٹک، گوں آئی ۽ ننگریں برات، دوداء، بی بگر ۽ گونڈ لانی دپار بوتنت۔
 ہلکے برباد بوت، علاقہ یے ستک۔ آئی ۽ ہماوہد یادانت کہ دودا کونڈاں کپیت، آئی ۽ گیر
 کیت ہما سامت کہ آئی ۽ برات، چہ سہرنگ ۽ جہلاد بیت، حوناں لیٹی بیت۔ آئی ۽ گناہ نیکی ۽
 پلہ مرزی ۽ بدی ۽ خلاف ۽ جنگ ات۔ برات ۽ بے گناہیں موت آئی ۽ کونجی کنت، ہج

رنگ ء آرام گپت نہ کنت :

تزان ء کاہاں چہ در ء
 گلان ء گنداں دپ سر ء
 بچان گنداں شینگل ء
 آہیزگ انت روچ ء سر ء
 بوراں کہ گنداں بستگ ء
 جوانیں جن ء مونجاڑو ء

حل بیت ڈیل منی ملگی
 حل بیت ء مومی ء رچیت
 ماں کوری کہیری انگراں

پہ بلوچ ء دزوگیں مزن مردی کہ آئی ء آسر کشت ء خون بہ بیت، عیب انت، بلے
 بیر ء نہ گرگ چد ء گیشتر۔ اے بوت نہ کنت کہ کسے گوں وتی حونی ء ہم لسان بہ بیت۔ صلح ء تران
 ہما و ہداں بیت کہ گز کننگ پر بہ کنت ء مار پاد بہ رودینت یا بوجی آپ ء بدل ء ریکاں شتاں
 بہ بیت یا جنگلی شیر لاہو بہ بیت۔ چوشیں و ہدے کدی کیت :

کپودر ہم نشین ء کرگزاں بیت
 اگس آہو گوں شیر ء ہم تزان بیت
 پلنگے اُشترانی ساربان بیت
 اگس سیمرگ گوں ڈالاں چراں بیت

دروکیں گرک نگہ پان ء پسان بیت
 شینک ء میش گوں بز ء شوشگاں بیت
 شگال مرگ ء کٹوانی شوآن بیت
 اگس پیشی پہ پیگ ء پاسپان بیت
 اگس آچش گوں پمبگ ہم لسان بیت
 شپ ء بیست ء نہم گر ماہکان بیت
 حشاش چو ڈاڈر ء کوه ء کلاں بیت
 انار چو آرزن ء دان ء کسان بیت
 زر ء آپ حشک ء راہ پہ گردگاں بیت
 اگس دریا پما ڈٹاں تچان بیت
 اگس عقرب گوں پور ء جی ء جان بیت
 منی بغض ء حسد اوداں زیان بیت
 پدا منیگ ء تئی سہل ء تزان بیت

بیرگیری قتل ء خون ء نام نہ انت، ایش بدی ء خلاف ء نیکی ء وشنا میں جنگ انت۔
 ایش حق ء پلہ مرزی انت، مڑاہداری ء عزت ء نشان انت۔ بالاچ ء بیرگیری ء فکر، آئی ء
 ذات، آئی ء وجود ء بہرے جوڑ بوت کہ ہر بلوچ انچیں حالتاں ہمیشی ء ماریت ء ہمے فکر ء پہ
 وت ء لیکیت۔ بالاچ ہر شے ء را، ہر فکر ء رانیکی ء بدی ء شاہیم ء توریت۔ نیکی دودا انت،
 بدی بی بگر انت ء ہر شے کہ گوں بی بگر ء نسبت داریت، آبدی انت، حرابی انت، فتورانہ۔

ہر شے کہ ہے بیرگیری ء نمیرائیں جذبہ ء نشان دنت، نیکی انت، بالاج انت۔ بالاج ء
گوئڈل اگن ترس ء نشان دینت، ایوک ء پبہ دباں، پبہ نیکاں ناں۔ شپانی پاساں ہم بالاج ء
دژ ہلگ دباں ڈاہ دنت:

آ مرغ کہ شپاں نیم بال انت

بالاج ء کمان ء تیر انت

عیب ہما انت کہ کسے پبہ وتی حقانی ساتن ء بے میار بہ بیت۔ وش نہ انت آدمان کہ
پبہ وتی عیشی سر ء پبہ یزگ ء کسے گوں خونیاں ہم نیاد بہ بیت، چیا کہ چوشیں دباں بلوچ ہما
کننت کہ آئی ء پیریناں کتگ، ہما کننت کہ حق انت:

آ مرد کہ خونان گرننت

انگار چہ زالان کننت

پبہ دژمنان نیش دژشنت

سانگ ء نہ زورنت دژمنان

پنتاں چما جوریں دباں

حق ء باطل ء کش ء چیل داخی انت، نمیران انت، نیکی ء بدی ء بلاس نہ بوؤ کیس اے
جنگ ء بلوچ ہریچی کننت، شمرکننت:

من گوں دباں انچو کنناں

مید کننت گوں ماہیاں

بز گوں کہیری شنکراں

باز گوں کپوتی دلراں

گرک گوں مزن چیدیں جڑاں
 گرین لواری گوں چلراں
 ہوکین لدی گوں ارڑناں

میر کمبر نوک سورانت - دستانی ہنی نئے کوہن نہ انت، سورء گداں پولنگ نہ
 چتگ - حال کیت، پردیں حالے کہ میر محراب ء چہ سراوان گوں ہفت صد گچینی ورناباں ماں
 شانتگ ء فقیر داد ء ہلک نئے لٹپتگ - باہو ء کور ء آدم، بلورانی بگ اش ہم جتگ - صد بکال
 اش پل اتگ ء صد دختر اش بندی کتگ - محراب زوراک انت، تمر دانت، بلے میر کمبر ء
 ہسا بگ ء جتگ ء پلگ ء رند، آئی ء بے کچ ء توت ء روگ میر کمبر ء شگانی کنت، پرانی ء
 عیب انت - کمبر بنت ء ورناباں جم جنت، جتگ ء سرین بندنت - کول ء ہر کس تاب ء تیج
 وارت، آچار انت کہ میر کمبر ء رند آ کجاوتی گیناں بدار انت، کئی سا بگ ء سرا ایر بہ دینت -
 لوگ بانگ ہچگی نہ انت، چیا کہ جتگ ء آسرا کئے نہ زانت - مکہیں مات کہ روایتانی ڈیکی
 انت، آئی ء پر مہریں دیدگ نودی شلنت، بلے آوتی تنگوئیں بچ ء موت ء دیمپانی ء روگ ء منع
 نکنت - پرانی ء اے جبر پردی یے نہ انت کہ میر کمبر، آئی ء تاسفیں بچ، ہلک ء مڑا ہداریں
 سروک، سکلیانی دیمپان، جتگ ء جتگ بیت - آئی ء پردی ء جبر ہما بیت کہ چوشیں رستگیں بچ ء
 موجودگی ء کسے آئی ء ہسا بگ ء بہ پلیت، ہلکے بہ جنت، بندی ببارت - پمیشا ہے مات آئی ء
 را بے عملی یا لغوری ء بدل ء بہادری ء مزن مردی ء سکین ء دنت -

شیرات پہل انت منی چراغ

بے بند ء بے مالان میا

نام بلوچ ء نوک بیت

قبر پیرک ء ہمبوه بیت

اگن آئی ء پنج سوہین مہ بیت، لغوری پیش بداریت، گڑا مڑا ہداری ء بلوچ ء گہیں
 شان کہ میریں کمبر ء دروشم ء آئی ء دیمانت، آئی ء بدل ء بدنامی ء بے عزتی ء سیاہیں پولنگ
 یے مانیت۔ چوشیں دماناں ہر شے زیان بیت، ہر فکر حا کاں ہوار بیت۔ ملک مردمی،
 ہسا ہگی، بہادری، مزن شانی کجاروت ء گڑا کمبر ء رودینگ ء مثال چوہما زہریں کرگ ء آپ
 دیگ ء سمارگ ء بیت کہ بے موسی ء ردیت، ہما کہ ہج درد ء دوانت:

نریان ء تیلان بستگ انت
 گریونت ء افسوز ورنٹ

بندی گر حاران روانت
 (گڈہ) من پہ تئی رودینگ ء
 زہریں کرگ آپ داتگ انت
 بے موسی ء رستگ انت

مات ء واہگ پہ وتی پنج ء ہچبر ایش نہ انت کہ آسکیاں کوپگ دات مہ کنت، حق ء
 حق مہ گوشیت، پرانی ء پلہ مرزی ء سرین بند مہ بیت۔ ہج مات وتی پنج ء کوش ء وش نہ انت۔
 کئی انت کہ پہ وتی پنج ء چوشیں فکرے بداریت، بلے ہے مات گوں صداں سکی ء سوری ء
 رودینگ ء ساٹ اٹلیں پنج ء گوشگ ء انت کہ بروز وراک ء مقابل ء بوشٹ، نبا کنتے
 لغوری بہ کنتے، نبا کنتے کہ تئی ہسا ہگ دست ء بداں زیان بہ بنت ء اگن سوہین ء بیت ہما
 ساعت چارگی انت، وشیں و ہد ہما بیت پہ مات ء، پہ پت ء پہ گوہار ء ء پہ لوگ بانک ء، پہ ہلکے
 مردماں۔ بلے جنگ دوسر داریت۔ اگن بند یگ بیانٹ ء میر کمبر ہے وڑالاں بوروت:

بندی بیا انت گر پدا
 نند انت منی کلّ ء دپ ء
 دیوان ماں شاہی کاپر ء
 جنگ ء حکایتاں کناں
 بندیگ گوش ء کند کننت
 تی کوش ء توصیف ء کننت

پیراں دو بر ورنا بیاں
 موتک ء بدل نازینک کناں
 ڈہل ء دمامہ ساز کناں
 چاپ ء بلو بالو کناں

ہپت روچ ء شاکامی کناں
 نوکیں سر ء گواپے کناں
 بوہ ء دُنے آتار کناں
 سر زیادہیں سانگے کناں
 تی مٹ ء دو بر پیداک کناں

لکہ گرانازء جو دانت۔ گرانازء پت ء آئی ء بیچ گوں وتی کوہنیں دژ منی ء توپی ء
 جنگ ء ساڑی بنت۔ زامات، لکہ، ہم پراہانی مکم ء سرین بندانت۔ جنگ ء گرانازء

پت ۽ بڑا ت کُشک بنت ۽ لَہ پُی بیت۔ بلے کسے دروغیں حالے کاریت کہ لَہ چہ جنگ ۽ پڑا تنگ۔ گرانا ز پے حبر ۽ کولنجی بیت۔ پت ۽ برات حونانی وڑالاں شتنت، مزنیں حبرے نہ انت، بلے آئی ۽ جود ۽ چہ جنگ ۽ میدان ۽ تچک انجیں حبرے کہ پچ رنگ ۽ سلگ نہ بیت۔ نوں گوں چوشیں مردے ۽ چوں تیوگیں عمر گوازینگ بیت۔ آچوں گرانا ز ۽ سچانی پت بہ بیت۔ لَہ ۽ گرانا ز ۽ خاطر نہ بوت، آئی ۽ گرانا ز ۽ تنگوئیں بڑا ت ۽ پرمڑا ہیں پت ۽ خاطر نہ بوت، ہے گرانا ز ۽ تاں پیری نیں روچ ۽ پھر بستگ ات، گوں وتی دز گوباراں وتی جود ۽ بہادری ۽ نہ ترسی ۽ تران کُتگ ات۔ نوں گوں آئی ۽ تچک ۽ حال ۽ آئی ۽ دل ۽ چے گوزیت:

پھر من بستگ پیری نیں روچ ۽

گوں وتی جانی دز گوبارکاں

کیت تئی شیری کشتن ۽ احوال

گوں سری ورناباں تلانگیناں

پہ گرانا ز ۽ آئی ۽ پت ۽ براتانی کوش یا وتی لوگ واجہہ ۽ شیری موت تورناک نہ بو تگ ات، چو کہ اے کہ کسے بگوشیت کہ لَہ جنگ ۽ تنگ۔ لَہ ۽ کوش ۽ پردی چہ رنج ۽ چوشیں دائمی کولنج ۽ گران تر نہ انت۔ آئی ۽ موتک کُتگ ات، پرس ۽ پتر ۽ تنگ ات، بلے پہ شانے ہے تاوان قبول کُتگ ات:

نُہہ تلیں باہینکاں بو بوریناں

درکناں پراہ کنڈاں کڑولیکاں

گوش بنانی پارستگیاں دُراں

دڑستاں ماں زیا نیں حقہ شپاں

سر مصیبتیں میڑ ہے ننداں

بلے لغوری، بلے دلی، پہ گرانازہ جو دہ، ناں۔ اے تھلیں شگان، اے ترپشیں ٹاکور
 سلگ نہ بیت۔ ایش پہ گران مللیں گرانازہ عیب انت۔ چونیں پر عیبیں جبرے کہ لکہ ۽ پہوت
 ۽ شاتک بوت۔ آئی ۽ بہادری ۽ بدل ۽ لگوری دوست کت۔ آئی ۽ پہ ادار کی زندگی ۽ شان ۽
 مڑاہداری ۽ موت امبازاں نہ گپت۔ آئی ۽ گوں گرانازہ براتاں ہم کو پگی نہ کت۔ آئی ۽ تنگوئیں
 برات، لکہ ۽ دیم ۽ ریٹو بوتنت، چراہانی چوٹواں خون گلگل ۽ رتکت، بلے چوشیں گرانیں
 ساعتاں لکہ ۽ دغادات، پدکنزت۔ بلوچ ۽ گہیں جنک، گرانازہ، چوں باگ دپیں، لگورے ۽
 لوگ بانک بہ بیت، عیب انت:

لکہ منی لاپ ۽ لیٹ جنگ ماری
 شیر منی دکانیں گوراں متگ
 پر منی کونشیں زان سراں رست ۽
 لکہ منی سہرانی پت ۽ برات ۽
 تاں سلات ۽ ۽ محشر ۽ روچ ۽

رند ۽ لاشار ۽ جنگ ۽ یک نیمگے بازیں روایتاں ردوم گپت، دومی نیمگا بلوچ ۽ فکری
 تکانسری یے دیما آورت۔ آئی ۽ مزن مردی وتی جا گہا، بلے وت ماں وت ۽ کشت ۽ کوش ۽
 برجادارگ ۽ ردریں دودہ آتیوگیں دور ۽ راوتی ہر جان جت۔ وٹیں عہدے ات۔ یک نیمگے
 میرانی مراگاہ، براہندگی ۽ مزن مردی، دومی نیمگا سنجیں تازی، سبزیں تل، سیوی مول ۽ دل
 سریں زید، وشانی چوشیں دور جنگ ۽ برادر کشی ۽ ہر جان بوت۔ ایش ہماوہداں گیر آتکنت کہ
 پہچی پشت نہ کپتنگ ات:

ہفت صد بنگوئیں ورنہاں
 پاگ اش پہ کہیوی بست انت

بور اش بے لگام ء تا تکنت
تازی کرگ اش بے زین ء
آواں پہ نشان یکے نیست
تیگاں چرتگ انت ہندیاں
زہمانی زہاں زہریناں

بی بگرے صلاح دات کہ پرچہ تیوگیں قوم ء موت ء جہلیں زرے دوردیے، پرچہ نہ
گندے کہ لاشار ایوک نہ انت، گوں آہاں نوحانی زہم جن ہم کوپگ انت۔ گوشتے،
جنگ رنداں تاوان بیت، پراہاں بربادی بیت۔

ہرکس ء مرت کہ جنگ بے سیت انت، بلے جنگ ہر رنگ ء جنگ انت، پد
گردگ چوں بوت کنت؟ موت پہ ترس دارگ نہ بیت، ساہ پہ ہر جنگ پھریزگ نہ بیت۔
پہ پرمڑاہیں رنداں لغوری تران پر عیب انت۔ بی بگرے گوشت کہ سردار کینگ ء کوتاہ کن،
وہدے بچار، لاشار ء نوحانیانی ہواریں لشکر ء دیم ء دارگ آسانیں جبرے نہ انت:

نوحانی ہزار مرد بنت
بید ء زہم جنیں لاشاری
بندت پلواں پیچی ء
پیش کنزگ ترا حونی کنت
پد کنزگ پراواں عیب انت

بدیں صلاے نہ ات۔ امن ء ایمنی پہ کس ء تاوان نہ ات، فاندہ مندات پہ رنداں ہم
پہ لاشاراں ہم، بلے جواب چے آتک۔ تہلیں شگان، لگوری ء تژان، چیا کہ عیب ات پہ
رنداں پد کنزگ، عیب ات پراہاں وتی دژوگیں مزن مردی ء مارگ۔ بلے جنگ ء واتر
بوہگ ء چے نامے؟ گوشت اش، بی بگرے گونڈلاں سرہ ہمینتہ، ہندیاں مچنڈے داتہ، چہ

جنگ ۽ ترسیت، موت ۽ لپرزگ انت۔ عومر نوحانی ۽ دیر سیادے، پمیشا گوں رنداں ہم
 کو پگ نہ بوہگ ۽ اُزر ۽ کاریت۔ پتزون گوشت اش کہ خاطر ۽ جم کن، تراہچ نہ بیت۔ کنوانی
 و ہداں تراکس نہ شا کاریت، ماترا پھریزوں :

اودا کہ جنوں ما زہماں
 تیر دوری ترا دیر نیادوں
 جُلے تئی سر ۽ پیڑاؤں
 تیراں از مئی ترینوں
 ما ۽ زہم جنیں لاشاری
 آپ ۽ بئوی مان کاؤں
 نند ۽ گند کئی سوب بیت

چاگر ۽ شرزانت کہ ردے وارنگ۔ صداں ورنا آئی ۽ ہے مزن مردی ۽ ہرجان
 بوتنت، بلے شرہانت کہ اے فکرے جنگ ۽ شدت ۽ ساری بوکتیں، رند ۽ ہسٹڑے ۽ فاندہ چے؟

چومنی عقل چہ زانگ ۽ رپنگ
 رند چما سیوی درشمے کاتکنت
 ایر رتکنت ماں سیرگیں ڈٹے
 تیر جنتت دہ تیری کمانداراں
 گپنتت منی بیلاں لہہیں جاناں
 تل تل بیتنت واڑہی شاگاں
 من وتی چماں ظاہر ۽ دیستاں

بلے ایش درہ شرانت، ردیں منصوبہ بندی ۽ پرواہ نیست، انچائیں مزن مردی
 حراب نہ انت، میرہان ۽ مرگ ۽ سگیت کہ عرشی پریشنگ پرانی ۽ سوگی انت، مور ۽ مار پرانی ۽
 زار جنت، رندانی قوی نیں سردارے شت، تاسفیں دیوان پرشت، ہفت صد بنگو نیں
 ورنہاں پہ نشان کیے پشت نہ کپت۔ رندانی دل ۽ وشی ۽ شادمانی ۽ جبرچی انت؟ آ ایش کہ
 آواں وتارا شگانی نہ کت، پد نہ کفرت انت۔ بلے یات کن ات لاشاراں کہ تتکنت۔ ہفت
 رند ۽ پروش اش وارت۔ نوں بگند کہ یک وارے ۽ سو بین بوہگ ۽ چوشادان انت۔ نشنگ ۽
 بٹاک جنت، وتی بیلاں ساڑا ہنت، گوں ہمگ گداریاں اگا زیگی پیغام، ناشاکمیں سخن
 شکسانت۔ آ کجام دپ ۽ چوشیں تران کننت، گوہرام ہما مردنات کہ:

دژک ات چہ گاجان ۽ قلات ۽ زرت

ساہ ات پہ مولا ۽ دپ ۽ ساسارت

جتک اتنت جنگی نیں حسن نوتک

زین الدین کلوائے مزن پوتک

فیروز شاہ زہمانی سپر برزیں

اشہ ماں بوری ڈگمیں رمباں

ماں سر ۽ رندی گونڈل کاتک انت

گوہر ۽ جنگے پادکت، علاقہ سوتک۔ مروچی ہم بلوچ ہے جبر ۽ گیر کاریت کہ اگن
 گوہر چا کر ۽ باہوٹی ۽ میا تکیں، آئی ۽ ہر کشگ نہ بوتنت، ناں ڈاچی دزان ۽ آتکنت ۽ ناں
 چا کر ۽ کیننگ چوکلات ۽ رست، ناں جنگ بوت ۽ ناں بلوچ چہ ڈیہہ ۽ بے ڈیہہ بوتنت، ناں
 رند برباد بوتنت ۽ ناں لاشار۔ بلے ایش مروچیگیں بلوچ ۽ دکشیں ترانے۔ اے واہگ ۽ گوں
 آوہد ۽ حقیقتاں ہچ نسبتے نیست۔ بلوچ ۽ تاریخ ۽ ایوکا رند ۽ لاشار ۽ جنگ نہ انت۔ چشیں
 صداں جنگ بوتگ انت۔ آ جنگ کئی ہراں پادکتگ انت؟ بلوچانی ہزاراں تنگو نیں ہچ

کجام گوہرء ہرجان بُوتگ انت؟ پمیشا گوہر مہ بوتیں، دگہ گوہرے در آتک۔ جنگ بوہگی ات، بوت۔ جنگ ء دگہ سیاسی، معاشرتی ء علاقائی ضرورت بُوتگ انت۔ اے جنگ ملک گیری ء مزین مردی ءے جنگ بُوتگ۔ ماں دیوگیں دمگ ء رند یا لاشارانی بالادستی ء جنگ بُوتگ۔ حقیں جبرایش انت کہ گوہرء ہر پہ جنگ ء نامہے انت۔

چاگر گوہرء ہرانی کوش ء پرچہ فراموش بہ کنت۔ باہوٹ ء پچے حبرء یلہ بہ دنت کہ رندتاوانی بنت، راج برباد بیت، ناں ہرچی بیت بہ بیت۔ آخر اے جبرایوک ء پہ رندان انت؟ لاشاران پرچہ شموشت کہ رند نامے داریت، ننگے داریت، پہ وتی میارء جان ء سرء تاوان ء چک ء پد نہ بیت۔ آواں پرچہ چوشیں نادلسرین کارے کت، پرچہ چا کر ء باہوٹ ء ہر کشت انت؟ لاشاراں اے چوں نہ زانت کہ رند اے بدنامی ء عوض ء کنت۔ پہ چوشیں کردے ء آوانی نام ء پرچہ کس نہ گپیت۔ سی سال ء دراج کشیں جنگ ء کس ء سوب نہ کت۔ رند ہم جنگ بوتنت ء لاشار ہم چہ ہستاں بے ہست، بلے اے درستیں نقصان کشگی اتنت۔ رند پہ تاوان ء ہدوک نہ اتنت، بلے عیب ہمات اگن گوہرء ہرانی عوض مہ بوتیں۔ پمیشابی بگر ء جبر کس ء گوش نہ داشت، شے کہیر یانی پتر کس ء نہ زرت۔ صداں تنگوئیں ورنہ، گوہارانی برنگیں برات، ماتانی تاسفیں بچ، زالانی سموئیں قولی، ہے ہرانی ہرجان بوتنت، بلے اے تاوان عیبے نہ ات۔

انسان ء فکری بالغ نظری ء مزینیں پندے براتگ۔ راجی یا معاشرتی زند ء آ لیکہ کہ زی براہدار بُوتگ انت، مروچی عیب انت۔ بہادری ء مزین مردی ء صداں یا ہزاراں سال ساری ء لیکہ مروچی عجب گندگ ء کاہنت۔ بنی آدم ء جنگ ء امن ء بہادری ء دلیری ء ہے دراجیں پند ء وتی جوڑ پینتگیں مزین مردی ء شرطان ء وت میزان میزان ء بدینتگ۔ یک زمانگے چین ء بہادری ء شرط ء سنیل کن کہ اگن بادشاہے ء بادشاہے ء علاقہ ء سراہکار کنگ گڑ ادومی بادشاہ ء پہ وتی دژمن ء آئی ء فوجاں وراک روان داگ تا نکہ حملہ کنوکیں دژمن

بزانت کہ پرے فوج کشی آئی ہنچ سمایے نیست یا چوش ہم بُو تگ کہ لہتیں ورنادژمن ء نیمگا
 روان دیگ بُو تگ، آہاں حملہ آوریں بادشاہ ء جرنیل ء دیماوتی زہم در کتگ انت ء وتی گردن
 جنگ انت پہ ہے پیش دارگ ء کہ چوشیں دگہ ہزاراں سر مچا رہست انت کہ آئی ء فوجانی دیم
 ء سزین بندانت۔

یونان ء روم ء اے رنگ ء بہادری لائق ء توصیف بُو تگ انت، آچوش کہ جنگ باز
 جنگ ء ء ساری گوں دژمنیں فوجانی کماندار ء فوجیاں دست ء دڑوہ بُو تگ انت، یکے دومی ء
 رابیا ء منداش کتگ یا سلابانی سٹ ء سودااش جنگ۔ آہاں زانتگ کہ آیکے دومی ء دژمن
 انت ء جنگ سرا انت بلے اے عمل مزن مردی ء نشانی یے لیکگ بُو تگ۔ وگ ناں،
 پہ شفاں کو ہیں چوٹو اں عیب انت۔

مرگ ۽ شادہ

ملا، عيسائيناني به بنت يا مسلماناني، هندوآني به بنت يا ايرانيناني، يهودي به بنت يا چيني، مصرياني يارومن ۽ يونانيناني به بنت، آعجب رنگين دز وگ تراشنت۔ بزرگ ۽ پينغبمراني باروا، پير ۽ قلندراني باروا، مدام دپ و شين قصه ۽ آيات كارنت۔ چوشين دز وگ ناں پراهان عيسى ۽ ناں پراهاني مذهباں، چيا كه آوان ۽ په هر كار ۽، شر يا گندگ، حدائي گپت گون انت ۽ حدا چه هر كس ۽ لاچار ۽ مجبور انت۔ آكئ ۽ دز وگ بند به كنت، كئي گپ ۽ دپ ۽ بو پرو شيت؟

عيسائي ملائي ادب ۽ مان انت كه وهديكه واجهين عيسى ۽ راپاهنو ديگ بوت گزرا آئي ۽ مڪهين مات، بي بي مريم آئي ۽ لاش ۽ سرون ۽ نشت، سرئ ڪونڊ ۽ كت، آئي ۽ پيشاني ئي چڪ ات بله په وتي ڪوآسين ۽ سالونڪين بچ ۽ مرگ ۽ ار سه نه ريتڪ۔ هه زوتا من عيسى ۽ باروا يڪ فلمي ديست كه آئي ۽ نام ات Jesus of Nezararth آفلم ۽ هه بي بي مريم انت كه وتي سوليس پسگ كه بقول ملاهاں حدا ۽ دوست ترين بچ ات، آئي ۽ لاش ۽ سرون ان نشنگ ۽ زاره جنگ ۽ ات۔ انچو معلوم بوت كه مريم ۽ فر ياداں عرشي پريشنگ پدر ۽ نگردي آپ دا تگين سنگاني دل هم آپ انت ۽ رچنت۔

هما دمان ۽ من ۽ عيسائي ملاهاني شون دا تگين مريم ۽ هما ڪردار گير آتڪ كه آوتی بچ ۽ لاش ۽ سرون ۽ نندوڪ انت بله نه موتڪ ڪاريت ۽ ناں چرائي ۽ چماں ار سه پڙيت۔ حقين ۽ لوڙئ، من ۽ بي بي مريم ۽ دونين ڪرد، كي هه ميس كه بچ ۽ سرئ ڪونڊ ۽ انت ۽ ناليت ۽ دومي ايش كه ناں افار ۽ جنت ۽ ناں ار سه شلين ايت، دوست بوتنت۔ بچ ئي كه خلقتي ۽ راهدر بر انت آئي ۽ انا گتئين ۽ ناروائين ڪوش ۽ سرا آئي ۽ مڪهين مات ۽ وانڪ يا بله واڪين موتڪ،

آئیء دلء دراتلگیس پردردیں زارہاں چوں چیردات کننت۔

باز مردم وتی نزیکیں دوست ء عزیزانی بیرانیء درداں دلء دارنت، چوبی بی
 مریمء آہانی افارچہ دپء درنیا انت بلے اے چون بیت کہ کسے بہ گوشتیت کہ بی بی مریمء وتی
 یلیں بچء مرگ نہ تورنگ ات یا مئے راجی زندء، ہما پیریں مرد کہ آئیء ورنائیں بچؑ
 ملکموت ء ہرجان بیت بلے پیر مردہائیء لاشء سراندوک انت، چمان ئے ار سے در
 نیت، آیا آوتی سالوکیں بچء بیرانیء شادان انت یا دردء رنجانی گرانیں ء دائمی غماں وتی
 دلء سہارگ ء انت؟

تُرس ۽ تُرس ا

تُرس يا بيم چو هما ورو کيس بينگ ۽ انت که په چانو يے ۽ و تي دمب ۽ اير پر وشيت، چو هما مستبين ليړه ۽ انت که کسانيس گو مسه آئي ۽ اير جيگ کنت، داريت - موت ۽ ترس، بيماري ۽ ترس، بے و سي ۽ ترس، واري ۽ لنگړي ۽ ترس، بے عزتي ۽ ترس، بے سوبی ۽ ناکامي ۽ ترس، اے دره آسري همراه انت - چو و تي جند ۽ سا بگ ۽، بني آدم ۽ گون انت - گڙا پر چا مردم چر يشاں به ترسيت؟ مني دل ۽ اگاں بهادري په انسان ۽ بے نف گو شگ به بيت، گڙا لغوري هم پر آئي ۽ آهڻ ۽ پلے نه بيت - هر و دے که ترس انسان ۽ فکري قوت ۽ اير جيگ بکنت، بزاں آئي ۽ بني آدم کشت ۽ هما دمان ۽ ترس چو ابد مانيس بد روح ۽ ليړه هي دُرو شاپ جنت، تمر د بيت ۽ آئي ۽ پشت ۽ بوکشان بيت - پميشا ترس بے مانا انت - انچائيس وسواسے -

راستی ۽ پیمنا کیس دڙوشم ا

ما کسانى ۽ ماں قصههاں باز رنداں اشکلتگ که بادشاہے یا سردارے ۽ دربارے
 نندوکیں پیر مردے ۽ فلاں جبر ۽ سرا، فلاں واقعہ ۽ سرا که جبر ترسیبتگ، گڑاوتی ریشاں ٹالے
 گوشتگ ۽۔ چوشیں بے وسی بنی آدم ۽ آلد ویله نہ دینت۔ زبان بندی انسان ۽ بے وسی ۽
 نشانی انت۔ برے مردم ۽ وتی چا گرد ۽ حالت بے وس کفنت ۽ برے وتی جند، کدی مردم پیچھے
 بے وسی ۽ کندیت ۽ کدی گریت۔ سیاست، معاشرت، ادب ۽ شاعری ۽ بازیں مردمانی بے
 سوبیں ٹھیل ۽ نازاں گندے، مردم ۽ وتی بے وسی ۽ سرا بدکیت ۽ ہمیشی ۽ سوب ۽ مردم دل ۽ کہت
 بیت ۽ جم ارس کارنت۔ غالب ۽ گوشتگ:

پاتے نہیں جب راہ تو چڑھ جاتے ہیں نالے
 رکتی ہے میری طبع تو ہوتی ہے رواں اور

مردم یاچہ وتی کارپداں بے وس بیت یاچہ دری قوتاں، ہما کہ آہانی دیم ۽ دارگ ۽
 توان ۽ نہ داریت۔ وہدیکہ انسان نرور بیت ۽ ہے نروری ۽ بہ ماریت، تو بزاں کہ بے وسی ہم
 بے سما نہ انت، آئی ۽ ہم بے مارگ ۽ نہ بیت، آگل کنت کہ اے کوڑویں دنیا ۽ آئی ۽ رادگہ
 شکارے دست کپتنگ بلے وہدیکہ یک نیمگے انسان وتی بے وسی ۽ درداں بے تاہیر بیت، گڑا
 دومی نیمگ ۽ بے وسی وتی مزن مردی ۽ گلان بیت، چیا کہ آ عقل ۽ فہم ۽ ہے گہیں مرد ۽ را کہ پھ

چوشیں بزرگی ء گندیت، آئی ء درداں سماران ء چیر ء بروتاں بچکند بیت ء چوشیں دمان ء باز مردم
چہ وتی کتگیناں وت موٹ بیت، بلے باز انجین انت کہ سما ہے نہ دارنت۔

داناہانی دل ء درستاں ہیمناک تر راست انت، تری منافقت ء راست نے کئے
شر، دروغ ء راست نے کئے شر ء ہے راست انت کہ ہر کس چرائی ء نفرت کنت، بلے دپ
ء پوست ء ہر کس آئی ء رادوست دارگ ء دعویٰ دار انت ہم۔ راز ہما دارگ بیت کہ راست
انت۔ چوشیں راست ہر کسی دل ء بہ بیت آہم چریشی ء بیم ء مدام لہر زگ بیت۔ مردم ء بل
ملک ء بادشاہت ہم چہ راست ء تر سنت، پمیشا قومی راز ء نام ء سالانی سال ء چیر دیگ بنت،
چیا کہ آہانی آشکار بوہگ پہ ہر کس ء تاوان انت۔ باز انجیں شے انت کہ مردم ء دوست بنت،
ہم چیر دیگ بنت۔ تر اسپتے سہر دست ء بہ کپیت، توئے پینک میں جا گہے ء ایرے کئے تانکہ
دگرے ء جم نے مہ کپیت پر۔ بلے چہ ”دروغیں راست“ ء لہر زگی مانا لے نہ داریت۔ انجیں
وہد کیت کہ مردم دل ء گو شیت کہ دروغ اگن پاشک مہ بیت، راست ء رزوا کنت، بے
پردگ کنت۔ منی دل ء چوشیں دروغ ء پاشکی پہ ہر کس ء شر انت۔

بے گویا کیں لک

بلوچ ۽ گبروئیں اولاکاں کیے ہمائی ۽ زبان انت۔ مسافرے بور ۽ سوار، پہ مڑا ہے ہلکے ۽ سر بوت۔ مرد کے لوگ ۽ دپ ۽ نشنگ ۽ گواز ۽ چوپگ ۽ ات، رگوزی ۽ سلام دات، حال ۽ احوال بوت۔ راہ ۽ جست نئے کت، مرد ۽ سوج دات۔ مرد ۽ دل ۽ گوشت کہ مسافر کہ چہ اسپ ۽ ایرنیت، اشتاپی انت، روگ ۽ وچوناہاروت، ڈیل ۽ وڑم بہ دیاں، صلا ہے بہ جنال۔ مرد ۽ گوشت کہ نون تراشپ ۽ گپنگ، گوں من پرچہ نہ دارے؟ سباہی برو۔ مسافر ۽ ہینچو لوٹنگ ات، گوشت نئے، کاروں باز انت، منزل ہم دور انت بلے تو کہ گوشتے، اے شپ ۽ گوں تو داراں۔ جست نئے کت کہ واجہہ گڑ اسپ ۽ گل میہہ ۽ کجاہہ جنال۔ مرد ۽ زبان درکت، گوشت نئے ”منی لک ۽ سہرا“۔

بلے ہے بے پرکیں زبان ۽ چہ بادشاہ ۽ قہر ۽ باز بر ۽ بلوچ ۽ را ر کیننگ۔ وزیر ۽ بادشاہ ۽ را حال دات کہ تی حزانگ ۽ دژ شو انگ انت۔ شو انگ گرگ بوت، گوشت نئے دمانے بل ات، وتی لوگی ۽ حال دیاں کہ پساں گاری ۽ میلیت۔ لوگ ۽ شت، جن ۽ را گوشت نئے منی سر بادشاہ ۽ خزانہ ۽ دزگ ۽ ڈو بہہ انت، مشکل کہ سلامت ۽ بیباہاں، تو وتیگ ۽ من وتیگ۔ جن ۽ گوشت، اگس کائے چہ شہر ۽ پہ من سے زر ۽ مزواک بیارگوں۔

مرد بادشاہ ۽ دربار ۽ پیش بوت۔ وزیر ۽ گزیر، قاضی ۽ مزناں میں ۽ امیر نندوک اتنت ۽ بادشاہ ۽ شترنگیں جنک ہم۔ شو انگ گوں ہے ز بیباہاں جنک ۽ گندگ ۽، ہستاں بے ہست بوت، لگت گوں کندگ ۽۔ وزیر ۽ گوشت، بگند بادشاہ سلامت! من ترا نہ گوشت

چونیں بے سلکھیں مردے۔ خزانہ نے جنگ و انگت چپوہ کنت۔ بادشاہ زہر گپت و شوا انگ و راجست نے کت کہ پرچہ کند گائے۔ مرد و درائنت کندگ کیت کہ تئی عقل، تئی وزیر و عقل، منی جن و عقل و منی جند و عقل برابر انت۔ دربار و نند و کاں گوش رپنت، بادشاہ چہ زہر و سہر تر ات، گوشت نے چوں؟ شوا انگ و گوشت تئی وزیر و عقل و بچار کہ ترا ہے پنت نے داتگ کہ اے بلا ہیں خزانہ و در مناں۔ تئی کور میسی و بگند کہ تو ہے جبر و سرا باور ہم کتنگ۔ منا زہے ساہیل انت، جنین حال داتوں، منا کڈن نے کت کہ کائے مزد اک و بیار گوں، نزان تے کہ ادا سر و گاری انت۔ نوں گنوکئی و منی دلگ و سیل کن کہ چہ تئی قہر و موت و بے حالاں و دلوں تئی ہے شر رنگیں جنک و مان انت۔ نوں تو بگوش، بکنداں کہ بگرواں؟ بادشاہ و نہر کت، یلہ دیت مرد و دور نے کن ات چہ منی دیم و!

اے زبان و کس و رانہ مر یتنگ۔ سقراط و گناہ جی ات، منصور و کیا راتا و انے داتگ ات۔ سلمان رشدی و کجام گہہ و ارتگ ات (سلمان رشدی و مسلمانی کفران و رند درستیں کافر میں مسلمان وتی سرا بگرت و وتی دپ و انان و ہم) چوشیں باز میں مثال انت۔

گوہرام و چا کر و راکلوہ کت:

کشتہ من نامانی ملک میر بان

پڑ و شتگ من رند و قائمیں دیوان

چا کر گر آ زمان و پدگ بندے

ڈاڈر و جمپاں پہ سر زیرے

سر بر و استین و جن نے تہت و

پور و استار پہ اسپر سندے

باریں میر بان و پد گدار گندے

گوہر آمء باشکو جت کہ من آدگر پہ زانت نہ کشتگ انت۔ آچی انت؟ چوشیں
 لیگاریں بلوچء جنگء مردم وت میاری بیت:
 بی بگر من اشتگ کہ بہ جنت شعراں
 زیملے لاٹگائی بہ ترینیت
 جاڑو پہ شیرء تنلگء شرا انت
 اینزکء ریحانء حسن منتیت
 نیمگء جونگو بیاریت پہ میرء
 بگر کہ گپتگئے۔ پرے جبراں پدا جنگی تہلاں گرت۔
 ننگریں دودا اشگاناں وتی مال کت:

ماتء پادگتگ لالینء
 وسیگء زباد مالینء
 گوشتگ مہروا نیں ماتء
 آمر دکہ کننت باہوٹاں
 نیم روچاں نہ وپسنت گلاں

شے مریدء شگانء ترسء پر مہریں دلے جساں دات۔ جاڑوء بچےء سرگار کت۔
 چاگرء گوہرامء ملکہ ویرندانء قومے بد حال کت۔ بالاچء پور نیں نکلے دل سیہ کت۔ گرانا ز
 ء جو دے یلہ دات:

پہروں بستگ من پیری نیں روجء
 گوں وتی جانی دز گوہار کاں
 کیت تی شیری کشتنء احوال
 گوں سری ورنہاں تلالانگیناں
 (بلے) لہہ تی ہمراہاں منء گوشتگ
 لہہ چہ جنگء میرء جستگ

پادے ماں بورء دورواں دانگ
گول کڑیاں بورے شور بینگ

چوشیں لغوریں مردے چون گرانازء نامء بہ بیت۔ آئیء خیال انجیں جو دے میگنت
کہ بہادریء مزن مردیء نشان بہ بیت، چوشیں ناں کہ آئیء نامء آوتی دزگوہارانی دیماگپت
مہ کنت۔ گرانازء وتی پت ء براتانی جنگ چونہ تورات، چو کہ للہ ء جنگ ء میدان ء تچگ زور
جت، پمیشا گوشت ءے:

للہ منی سہرانی پت ء برات ءے

تاں سلا ء ء مہشر ء روج ء

للہ یک نیمگے سوچنا کیں شگاناں ء دومی نیمگ ء ٹپانی درداں بے تاہیرات، پہ
چوشیں دز وگیں احوالاں گرانازء چوشیں سوگند ء للہ ء را کونجی کُتگ ات:

چہ تو او گراناز کنت گہہ انت گڑی

ہاراش چہ دوریں جانے کارانت

برات اش پہ جامی کو پگاں زیرانت

گول من ء درداں سچنت آساں

زبان ء تہلی سراپہ شگان ء جنت ء شگان نہہہ بوگیں زومے، ہر کس ء بوارت چہ کٹ
ء بارت، بلے اے قہریں زبان گول کس ء دارگ نہ بیت۔ بلوچ ء اگن زبان لیل بہ بیت، وتی
شگان ء پہ ہو مارگ جنت، ہو مارت مہ کنت، پہ کندگ ءے جنت، کندات مہ کنت، بش
گڑیت، بش گڑت مہ کنت، سراچنڈ بینیت۔ پمیشا ہر ناروائیں کار کہ بلوچ ء تب ء مہ کپیت،
پرائی ء زبان ء باہوٹ بوہگ ء ء ابید ہج راہے نہ مانیت۔

شے رگام ء زبان ء دواہما گل میہہ انت، بلے اے تہلی ء شیر کنی ء چہ ہمانی ء پرس:

دل سے نکلا پر نہ نکلا دل سے

ہے ترے تیر کا پیکان عزیز

شکرانہ

ہر کس کہ نیکی ۽ جواب ۽ پہ بدی دنت گڈہ بلوچ گوش انت کہ آچہ بلوچی تورواں در
 انت، آکم اصلے، وتی رگ ۽ شتگ، بلے بد عہدی، دز وہ ۽ بد اہپالی ہما احساس انت کہ آئی ۽
 پشت گرد ۽ بدی انت کہ نیکی ۽ انگر ۽ ان کتگ ۽ مدام گوں آئی ۽ دست ۽ پنجگ انت۔
 بلوچ واجہیں زرتشت ۽ پلہ مرز بونگ انت گڈہ آئی ۽ پرچہ شموشتگ کہ زرتشت ۽
 ہستی ۽ نیستی، نیکی ۽ بدی، تہاری ۽ روژناتی، عہد ۽ بد عہدی، شتری ۽ گندگی مدام جتائیں ۽
 پروا کیں ہستی گوشگ انت۔ اے احساس ہے پدنبودیں زندمانی ۽ بڑاہ انت، ہمیش انت
 کہ انسانی مارشتاں سمارانت، شتری یا پہ شتری۔
 نیستی ہستی ۽ بڑاہ انت، بدی نیکی ۽ ہم کو پگ انت، وفاداری بد وفائی ۽ ہمراہ انت
 ہمیشا پہ نیکی ۽ تورواں کس شکرانے مہ بندیت ۽ ناپہ بدی ۽ موتک بہ کنت۔

کد بیت ء کجام باندا ت بیت

حداہاں گوں انسان ء انسان ء گوں حداہاں کاہئی پہ کوفئی کُتنگ۔ بنی آدم ء رامدام
گوٹنگ بوٹنگ کہ ماں زندمان ء وٹئی ء غم ء ذمہ وار ہما حدانت کہ گندگ نہ بنت، ہمانت کہ
اے جہان اش جوڑ کُتنگ، انسان ء ہست ء نیست ہمانت۔

بنی آدم ء ہم پہ حداہاں باز کُتنگ۔ اگس کشت ء کوش کُتنگ پہ حداہانی حاطر ء، پہ
حداہانی دانگیں دین ء ایمان ء پانگپائی ء پاسداری ء، اگس وتی چک کُتنگ ء قربان کُتنگ ہم
پہ حداہاں، وت ء را کوشارینتگ ہم پماہاں۔ پہ حداہانی وٹ کنگ ء چے نہ کُتنگ، ہما کہ کنگی نہ
بوٹنگ ہم کُتنگ کہ حداندوش بہ بنت۔ آئی ء ویل ء ججالاں کم بہ بنت یا آئی ء کشار ء بروردگیش
بہ بیت، دژمن پڑوش بہ ورائنت، وٹئی ء دؤر ء بارگ بیانت۔

بلے زانکار ء مرہاہ داریں مرداں حدائی پندل زاننگ انت ء چہ آہانی گوشتناں مدام
ناباور بوٹنگ انت۔ آہانی پیغام رسان ء دپ چٹانی دڑوگ ء ہنر اش پچہ آورنگ انت، بر
کُتنگ انت بلے پہ چوشیں بر گشتگی ء ہے حداہانی وڈالی ہم بوٹنگ انت۔

شاہ ء بادشاہاں گوٹنگ کہ آہانی بادشاہی حدانداں داننگ۔ آحداندانی دڑوشم
انت، آہانی نافرمانی، گوں آہاں دڑوہ یاسر کُتئی گوں حدانداں دڑوہ ء سر کُتئی انت کہ آتپش
واہنت پمیشا بادشاہ ہرچی کنت بہ کنت، آئی ء جُست ء پُرس پرنیست، آہہ زاننت ء آہانی
حداند۔ بادشاہ بہ حکم ء حداپہ بنی آدم ء قہر بوٹنگ انت، ہما ظلم اش کُتنگ کہ نہ بوٹگیں۔

حداہانی پیغام رسان ء رباہاں بادشاہان ء ہے ماں دل ء داننگ کہ حداند مرگ ء
زند ہم چراہاں نہ شموشت، آہان ء چہقبراں پادکن انت، زندگ کن انت ء پدا حاکم کن انت۔

اے سوگاتیں مردانچو کہ بادشاہی ء تحت ء نشنگ انت، ایشاں پہ وت قبر ء جنگ بنا کُتنگ۔
ہزاراں کارندہ ء مڑ وراں پرہاں شپ ء روج قبر جنگ ء کار کُتنگ۔

قبراں و رگی شے ء از باباں بہ گرتاں ہما ز مانگے تیر ء کمان ء اید گہ جنگی از باب اش
ایر کُتنگ انت۔ چینی بادشاہے ء و حاک ء گل ء بلاہیں فوجے اڑ داتنگ، نریان اڑ داتنگ،
حاک ء گل ء سپاہیان ء جنگی پوشاک گؤرا داتنگ ء زحم ء تیر ء کمان داتنگ انت ء ہنچو
اوشار یتنگ گؤشے کہ پہ جنگ ء ساڑی انت۔ ایشاں ء وتی ادیرہ ء گؤرا کل کُتنگ کہ بادشاہ
کہ قدرت ء زور ء حکم ء زندگ بیت ء پاد کُنیت، آئی ء ہے فوجی ہم زندگ بنت۔ بادشاہ گوں
وتی فوج ء در کُنیت، وتی ملک ء دوار حاکم بیت ء اگس آدور ء بادشاہ مُر ء پُر بہ کنت گڈہ ہے مرد
گوں وتی فوجاں آئی ء راجنت ء تحت ء گپیت۔

چہ بادشاہانی رعیت ء کس ء اے گوشت نہ کُتنگ کہ واجہاں شے حکم انت کہ مرگ ء
زندگ شمارا درمان بہ جن ات ء پڑاہ ء شاہیگانیں جاگہے ء قبر بہ کن ات کہ شامہ سڑ ات کہ شمارا دوار
زندگ بُوگی انت بلے شمارا پر چہ وتی حد اوندان ء نہ گوش ات کہ غریب ء بڑگان ء ہم دوار
زندگ بہ کنت۔ توئے بادشاہ ہما مرد کہ تئی دؤر ء بار یک ء مر انت پر چہ آہان ء درمان جنگ ء
کل کنگ ء حکم ء نہ کنے تاں کہ آہم دومی دؤر ء زندمانی ء وشیاں بے بہرہ بنت، تئی ہماہی ء آ
ہم پاد بیا انت ء تئی ہم کو پگ بہ بنت۔ اگس کسے ء چوشیں جبرے گوشتنگ بزاں آئی ء را
زندگیں جان نہ بُوٹنگ، کُتنگ بُوٹنگ۔

شاہ ء بادشاہان ء ہے گوشتنگ بُوٹنگ کہ ہر کس ء ناکس، حد اوندانی ہیچ نہ انت، اے
بادشاہ انت کہ حد اہانی سیادانت، چہ حد اہان انت ء حد اوند پرہاں تشکننت، پہ دگراں آہاں درد
ماں دل ء نہ روت، شما کاہو کے بہ ورات راہو کے برو ات۔

اے ناحقیں بادشاہاں ہیچ بر نہ گوشتنگ کہ ماہرگ بہ کنیں ء گوں وتی حد اہاں دست
بندی (بہ کنیں) کہ منے رعیت ء ہم منے ہیچ ء زندگ نہ کنت تاں آکین ء کسنگ بہ بنت، تیر ء

کمان بہ بنت ء مئے ملک ء ولانت ء بادشاہی ء دست ء آرگ ء پرماجنگ بہ کن انت۔ دوہم ء
 دگر ہے بادشاہاں وتی حدابان ء ہیج بر نہ گوشتگ کہ واجہہ شما کہ ما ء ماچہ شما میں، گڈہ شماوت
 نمیران ء ماچیا میرا میں۔ مارا شما پرچہ کش ات ء گار کن ات ء اگس مارا شما چو دوست
 دار ات گڈہ پہ ماویل ء جخال، درد ء رنج، تباہی ء بربادی پرچہ کار ات، مارا پرچہ زندگ
 گرندہ کنگ؟

ہندو آنی حدادست ئے دیم ء انت۔ آہاں گوشتگ کہ ما شمارا چو یک زد نہ کنیں، ما
 شمارا کٹیں ء زندگ کنیں تاں ہفت رند ء۔ آہاں گوشتگ اگس شما حرا ہیں کت شما مر ات، ما
 شمارا زندگ کنیں بلے شے رُوح ء ماں کچے یا رستریے یا بار برداری اولاکے ء مان کنیں کہ
 دومی زندمانی ء شما آرام ء دل مہ بت بلے ہے رستری ء دلوتی حالت ء اگس شما حرا ہیں نہ کت،
 مرگ ء رند، شے رُوح ء مادگہ مردے ء مان کنیں ء اگس پہ مردی شما شتریں کت، دومی زند ء
 شمارا شتریں مردے چو کہ میر ء امیرے ء بدن ء مان کنیں۔ اے دُوران ء اگس شما نافرمانی نہ
 کت، بھگوان ء رامانی پلہ مرزی ء فرمان برداری کت گڈہ دومی زند ء شے رُوح ء بادشاہے ء
 بدن ء مان گجیں ء شما بادشاہ بت ء پہ بادشاہی اگس شما شتریں کت، بعد ء مرگ شے رُوح ء ماہما
 جاگہ ء بریں کہ آدھی آرام ء جاگہ انت البت آجاگہ نزدیک نہ انت، سکت دوران ت بلے
 ہما جاگہ انت کہ شما نمیران ء وشیا نی منگیراں بت۔

ناہندو آں یا آہانی شاہ ء بادشاہاں ہے بھگوان ء رامان ء گوشتگ کہ اے اے چے بے
 حدائی ئے شمارا گون انت کہ شما مارا ہفت پشت ء ہفت جد ء ڈہار پہ ڈہار تین ات۔ برے
 کچک، برے پشو، برے شیر، برے پلنگ، برے حر ء اسپ، برے مرگ ء مار، برے میر ء
 امیر، برے بزگر، برے شاہ ء بادشاہ، شما پرچہ مارا یک زد نہ کن ات ء اگس مارا ”کرنا“ یا
 آسودگی ء منزل ء برگی انت، بہ بر ات ء اگس نہ برگی انت، شما رمنت گوات انت بلے چوشیں
 لے عبتیں زندمان ء مرگ بہتر انت کہ نہ عزانی کش ات ء نہ بڑگی زندگ کن ات، آخر ما

چے میارے گناہے کنگ کہ شہا پہ ماچو بے بڑگ ات؟ چوشیں کارو شیطان ہم نہ کنت، شہاچے شیطان ۽ شیطان ترات۔

واجہیں زرتشت ۽ لہتیں پلہ مرزاں دگہ چٹھے سازیتگ ات۔ آایش ات کہ مردم کہ مریت، آئی ۽ روح یا وجود چہ بدن ۽ درکیت ۽ جون ناپاک بیت۔ تاں زندگ انت مردم پاک انت، مریت خشکیں جون ے بیت، ناپاک بیت۔ زرتشتی ماگی آں اے روادانگ ات کہ نباکن ات کہ انسانی جون ۽ دست بہ جن ات چیا کہ گوں دست جنگ ۽ زندگیں ہم ناپاک بیت، نباکن ات کہ سوچگ بہ بیت چیا کہ آس ناپاک بیت، نباکن ات کہ کل ے بہ کن ات کہ ہما جا گہہ ۽ زمین ناپاک بیت۔ آہانی گوشگ ات کہ جون ۽ شترتریں توجیل ہمیش انت کہ ایشی ۽ جا گہے بہ درنخ ات بلے کہ لوگ ۽ بالو ۽ مرگ ے بہ و رانت یا ہے جون حاک بہ بیت ۽ بہ رتچیت بلے آہاں اے نہ گوشگ ات کہ جون ۽ ہے حاک یا بربیدہ کہ ماں زمین ۽ رنج انت زمین آجا گہہ ۽ ناپاک بیت یا نہ بیت۔

واجہیں زرتشت ۽ وت اے چٹھے ہم سازیتگ ات کہ ہے روح یا انسانی وجود کہ مرگ ۽ رند چہ انسانی بدن ۽ درکیت ۽ روت، آسراں سمران ۽ منزل جنان بیت، انچیں گزان ۽ مشکلیں پندے جنت کہ ہزاراں سالانی سفرانت۔ اے سفر ۽ رند ہے روح پہ ہما جا گہہ ۽ سر بیت کہ آدائی وشیانی جا گہہ انت بلے اگس روح چے راہ کہ بارگین ۽ پڑحطریں راہے لگوشنت ۽ کپت، آہما جا گہہ ۽ سر بیت کہ آدائی عزابی انت۔ کس ۽ نہ گوشگ ات کہ واجہیں زرتشت! تئی نیکی یا بدی ۽ زانت ۽ فکر ۽ مانو گریں بلے اے چونیں عزابے کہ تو آئی ۽ گواہی ۽ دیگ ۽ نئے کہ مئے روح ۽ راچوشیں گزانیں جو کے گپت کہ اگس ہزاراں سالانی پنداں بہ جنت ۽ دم مہ بارت ۽ مہ کپیت نیں آدائی منزل ۽ سر بیت بلے ہما کہ پاداں گشادہ انت ۽ بہ تتریت ۽ بہ کپیت آدائی عزاب ۽ وڈالی بیت، آخر تو تئی اہورا مزدا نیں حداء اہرہمانیں حداء پرچہ گوں

انسان ۽ چوشیں بغض ۽ کینتے دارانت؟

واجہیں زرتشت ء رندتری منوگراں الم ء اے ماں دل ء آورنگ کہ چہ زرتشت ء نیکی
 ء بدی ء حدہاں جی بات یہودی بیانی یاوح یا عربانی اللہ کہ یک زدکن انت ء پداوتی دل ء بییل ء
 زندگ کن انت۔ گناہ ء میار ء چار انت، شر ء گندگیناں تور کن انت ء نول بہشت ء بر انت یا
 ماں دوزہ ء تیلانک دینت۔ آہاں زانتگ کہ زرتشت ء حد ء شیطان ناحقین کنگ ء انت بلے
 دپ ء زبان اش نہ کنگ۔

یہودی بیانی ابراہیم آذر کہ چہ میسیپوٹیمیا ء در آتک ء شت، مردہے زرتشت ء
 اہورامزدا ء اہریمان ء بولاں کپتگ ات۔ اے مرد کہ کنعان ء سر بوت، ایشی ء گوشت
 یہودی بیانی حدایکے، یکے ء گیش نہ انت ء حد ء نام انت یاوح، شیطان ہم یکے ء ہر کس گوشت
 کہ حداباز انت آچہ دین ء در انت۔ ابراہیم ء نما سکے پاد آتک ء گوشتے کہ ہر کس کہ یاوح ء
 حدائی ء نہ منیت ء گوشت کہ حدائیں بال آہانی حداوند انت ء زور ء پڑ انت کہ چہ آزماناں انگر
 گوارینت کنت، آئی ء پلہ مرز ء ملا بیانت یکجا بہ بنت ء اے نیمگ ء یاوح ء پلہ مرز بیانت،
 حدائیں یاوح ء حدائیں بال ء کراماتاں ہر کس بچاریت۔ چرے دوئیں حداہاں ہر کس کہ گیش
 بوت، حقین حداہانت۔ دوئیں حداہانی پلہ مرز مچ بوت انت۔ یاوحسین حداء کرامات گیش
 بوت انت، آئی ء کٹ ات ء یہودی بیانی حداتاں روج ء مروچی ہے یاوح انت۔

زرتشت ء اہورامزدا یا اہریمان دوئیں فکری حقیقت انت کہ نیکی ء بدی ء دروشم
 انت۔ حدوند نیکی انت کہ بدی آئی ء ایرگوات ء گوست نہ کنت۔ آکسی بدواہی ء نہ کنت۔
 بدی اہریمان انت کہ ہم زور اور انت بلے ابراہیم ء یاوح ء آئی ء شیطان ء کار ء کرد جتانہ انت۔
 یاوح شر ء گندگ کنت، جنت، پزوشیت، عذاب دنت، وٹی دنت، نادر اہی دنت ء جان
 سلامت کنت، کشیت ء زندگ کنت ء آئی ء شیطان بدی انت ء چہ بدی ء چک ء پد نہ بیت۔ آ
 نیکی کت نہ کنت۔ یہودی بیانی زرتشت ء بعد چہ مرگ ء دائمی آسودگی ء فکر ء را بہشت ء نام دات
 ء روج ء روگ ء ہما دز اجل راہ کہ زرتشت ء گوشنگ ات، آہم نہ وت ء زرت۔

عرباں وتی ال، الل یا اللہؑ راچہ درستاں پُر زور ءُ تر سیناک کُت۔ آہانی شیطان ہم
 چہ اہریمان ءُ دست ءُ دیم ءُ بُوت۔ زرتشت ءُ شون دانگلیں ءُ یہودیہ یانی چہ زرتشت ءُ زرتگلیں
 ذرا جیں راہ ءُ راعرباں ”پہل ءُ صراط“ کُت کہ آہزاراں سال ءُ ماہانی راہ انت کہ مُود ءُ طال ءُ
 بارگ تر ءُ زحم ءُ رہ ءُ تیز تر انت، چے یک طالع دارے کہ گناہے نہ گتگ، آچرے پہل ءُ
 گوشت ءُ بہشت ءُ سر بُوت کنت بلے ہر کس کہ لگوشت ءُ کپت آہفت جہنم ءُ کپت۔

عربانی اللہ ہم چو یہودیہ یانی یا وچ ءُ زوراک انت بلے اللہ ءُ کار ایوک ءُ نیکی نہ
 انت، بدی انت ہم البت شیطان گوں آئی ءُ ہم گام ءُ ہم کوپگ انت، آمدام بدی کنت، بدی
 ءُ سکین ءُ دنت بلے اللہ ءُ ہنچو تو ان مان نیست کہ شیطان ءُ بہ جنت ءُ گار بہ کنت یا آئی ءُ راچہ
 بدی ءُ مہ کن بہ کنت۔

یہودی ءُ عربانی حداء شیطان نمیران انت، ازل چہ ابد گون انت۔ آہانی حدادوئیں
 پرواک انت پرچہ کہ نیکی ءُ بدی، دوئیں کاراں کُت کن انت۔ شیطان ایوک ءُ بدی کُت کنت۔
 زرتشت ءُ حدادوند بدی نہ کنت، نیکی کنت، آوت نیکی انت۔ حدادند ءُ شیطان زندگیں حقیقت نہ
 انت، نیکی ءُ بدی ءُ دزوشم انت۔ ہندو آنی بے حسابیں حداہم زوراور انت کہ شر ءُ گندگ دوئینانی
 واجہہ انت۔

دزستیں قومانی حدابنی آدم ءُ دست گیر نہ انت، پراہاں مہروان نہ انت۔ شری ءُ نیکی
 ءُ کچ ءُ کیل ءُ ہما کن انت ءُ پلب ءُ لالچ ریاء ءُ وہم کن انت۔

حداء بھگواناں زمین ءُ زمان اڑدانگ انت بلے پے بنی آدم ءُ حب ءُ واہگ ءُ نا۔ آہاں
 پے ارادہ یادل ءُ ہل ءُ ہمے کار کتگ بلے عربانی اللہ ءُ اے کار کتگ پے مقصدے۔ آئی ءُ پے وتی
 دوستیں ہمارد ءُ کہ آئی ءُ اے سرزمین ءُ پیدا کنگی بُوتگ ءُ آعمبداللہ ءُ بیچ مصطفیٰ بُوتگ کہ آبی
 ءُ آخر ءُ زمان انت۔ اللہ ہے واجہیں مصطفیٰ ءُ برکت ءُ، ہمائی ءُ مہر ءُ دوستی ءُ اے زمین ءُ زمان،

اے انس ءُ جنس، اے مُرگ ءُ مای، اے رستر ءُ دلوت، اے مور ءُ مدگ ءُ لولک ءُ کرم، اے

ڈر چک ۽ دار، تہاری ۽ روژنائی، کوہ ۽ گیابان، دریا ۽ حُشکی، ہر شے کہ اے کائنات ۽ ہست،
ہمائی ۽ خاطر ۽ ہمائی ۽ دوستی ۽ ودی کُنگ انت وگس ناں آئی ۽ چوشیں کارے حاجت نہ بُونگ ۽
نیست۔ اللہ اگس ظلم ۽ زور کنت یا رحم دلی ۽ انصاف، اے ذرہ ہے واجہیں مصطفیٰ ۽ سر ۽ ثواب
۽۔ اگس پرے جبر ۽ کسے ناباور بہ بیت، کافر ۽ نافرمان انت، دو اے کُشگ ۽ کار کنگ انت۔

پیش ۽ گیشاں روچ، ماہ ۽ استال ۽ وروکیں ۽ ترم دیں رستر ہم چو حد اوندان زوراک
بُونگ انت ۽ حد بُونگ انت۔ بازیں کُگاں چو کہ منگولاں یا چینی آں قدرت یا کائنات ۽ ہستی
۽ را حد الیکیتگ۔ آ بے حد ابونگ انت۔ یونان ۽ رومنائی حد اہم زور آور بُونگ انت۔

ہند و آنی حد اہاں پرک ۽ پیر نہ بُونگ ۽ نریں ۽ مادگیں بھگوان، رام ۽ سیتا داشتگ
انت۔ ماں یونانیاں ہم اے پرک ۽ پیر نہ بُونگ۔ زرتشت ۽ اہور مزدا یا آئی ۽ شیطان
اہریمان نہ نریں انت ۽ نامادگین البت یہودی یانی یا وچ ۽ عربانی اللہ دوئیں نریں انت۔ کسے
اگس شگے بیاریت ۽ آہان ۽ مادگین بہ گو شیت کفر کنت، دو اے کُشگ انت۔

حد اوندان جن ۽ مردی نہ کُنگ بید ۽ ہند و آں۔ یہودی ۽ عرب ۽ حد اوندانی جن ۽
مردی ۽ نام ۽ ہر کس بہ گپیت آ کافر ۽ بے دین انت البت حد اہانی گپت ۽ بے پت ۽ چک
پیدا ک بُونگ انت۔ یہودیانی حد اے گپت کُت، ہما دمان ۽ بی بی مریم ۽ لاپ پہ واجہیں
جیسز یا عیسیٰ ۽ پُر بُوت۔ نوہ ماہ ۽ نوہ ساعت ۽ رند بی بی مریم چہ چک ۽ دراہ بُوت۔ اے چک
حد اے گپت ۽ رند ترا حدائی پیغبرے بُوت بلے حدانہ واپیتگیں یہودی ۽ رومناں شو ر کُت ۽
مرد ۽ راپا ہودات ۽ کُشت۔ حد اوند ۽ وتی بیچ ۽ کُشوکانی ۽ بیچ کُت نہ کُت البت آئی ۽ حد اوندیں
پت ۽ آئی ۽ را ہے مردگی جا گہہ ۽ چہ زمین ۽ چست کُت ۽ آزماناں بُرت ۽ گوں وت ۽ داشت
کہ تاں روچ ۽ مرچی ہمود انت ۽ کیت روچے کہ آ بہ زمین ۽ کیت ۽ حد اے گم راہیں ۽ بے دینیں
مخلوق ۽ راہ در بری ۽ کنت۔ بلے چد ۽ ساری حر ۽ جد ال کیت۔ ایک چمیں شیطان دروشمیں

ہنر باز را مردے کہ حرے ۽ سوار بیت ۽ کنت۔ اے مرد حد اوند ۽ خلقت ۽ گم راہ کنت، حہ

راستگیاں راہء گسر گجیت بلے تاں حرء جدّال نہایت، عیسیٰ ہم نہایت۔ دونیں سر پہ رند بہنت۔
 یکے پہ بدی ء سکین ء دومی نیک راہی ے گا۔ واجہیں عیسیٰ ء وتی زندمانی ء سواری
 مادگیں حرے بُوتگ، نوں زانگ نہ بیت کہ وہد یکہ چہ آزماناں واتر بیت آئی ء سواری ہماحر
 بیت یاناں۔ بلکیں ہماز مانگے حر چومر وچگیں بالی گراباں بال کنت یا پادگام ء چراہاں ہم تیز تر
 بیت ء ملک ء ولایت ہما دماناں گولیت۔ بلے گمان ہمیش انت کہ واجہیں عیسیٰ پہ حرء جدّال ء
 ضد ء کنت ء چوہائی ء بلکیں وتی اولاک ء حرے بہ کنت۔

چینی شنگ بادشاہانی بُن پیرک ہم قدرت ء چہ وتی کرامات ء ودی کنتگ۔ آئی ء
 چوں کنتگ کہ یک ہیکے یک سیاہیں گراگے ء دپ ء دانگ، آگراگ چہ آزماناں کراکان ء
 بہ زمین ء ایرنشنگ ء ہے ہیک شنگانی بُن بُلک ء جان ء دانگ کہ ماں لاپ ء تڑ کیٹگ ء
 نچے بُوتگ ء ہے نچ شنگانی پیرک انت ء اولی بادشاہ انت ہم۔ چنت سالان ہے ہیکی آں
 ماں چین ء بادشاہی کنتگ بلے قدرت ء دگہ نچ ہیک چینی دگہ نچ جنینے ء اندام ء نہ
 دانگ۔ بلے ماں ایشیاء بی بی نانا (Nana) نامیں زالے ء نچے پیدا کت کہ نامے ایٹس
 (Attis) ات۔ آئی ء پختہ ہیں انار دانگ یا بادامی دانکے وتی اندام ء مان کت کہ قدرت ء
 حد اچہ ہے انار دانگ ء ہے چک تمہ بُوت بلے اے انار دانگ گراگے ء دپ ء نہ ات ء چہ
 آزماناں نیا تلگ ات، اے زال ء وتی جان ء دانگ ات۔ ماں یونان ء بانگ ہرا
 (Hera) جنگل ء گیا بان ء روت ء پرے چنت۔ آوتی نچ ء نام ء ٹائیفن (Typhan)
 کنت۔ میکسیکو ء حداء حکم ء یکت زالے ء بے مرد ء جنک ے کہ پیدا کت، گوشت اش
 کہ اے جنک حورانی شہہ بانگ انت۔

حداء قدرت بسیار انت۔ ہما کہ بے پت ء لا ولد انت، نام آور انت۔ کسے پیغمبر ء
 کسے پیر ء قلندر ء کسے بامرد ء حاکم چیا کہ حداءند ء پہ کس ء بدنیت۔ آپتی ء بے پتی نہ چاریت،
 آ کہ دنت، نہ جاربت ء دنت۔

انسان چہ بندات ء بے وس بُونگ ء مروچی ہم بے وس انت، لپزرگ انت چہ ہما
 حداہاں کہ نوں نقش اش ہم گار انت۔ بنی آدم ء پلہ مرز کئے بیت، کئے ہے حداہانی ترس ء چہ آہانی
 دل ء در کُت کنت؟ چوشیں کارے اگس کُت کنت آ انسان وت انت، آئی ء نیچ انت، آئی ء
 پشت پد انت کہ وتی علم ء ز انت ء برکت ء بلکیں ہے دزستیں دز وگیں باوستاں دور بہ کنت ء
 انسان ء بہ انسانی منزللاں سر کنگ ء توجیل ء بہ سازیت، پہ مڑا ہے آئی ء دست ء بہ گیپت ء بہ
 نمیرانی ء منزللاں سر بہ کنت۔ انسان مرادی انت پہ ہماروچاں۔

قَد ۱

بلوچ ء سڪ بدڪيت كه اكن كسه هما كپ ء به كنت كه دپ ء نه داريت۔ بلوچ ء
 گورامردم ء راوتي بستار ء يادديگ ء توجيل ايوكاشگان انت كه مدام كارآمد هم نه انت، بله
 چهروچي ء دو هزار سال ء ساري روم ء سياست كارواندگ ء نزانكاراں، قدهء يات ء گيجك يا
 گارنه كنگ ء شريں توجيله درگيتلگ ات۔ رومن شيوارين قومے ات۔ هه سوب ات كه
 روم ء مهلوك ء يورپ ء كيشترى بهر، ميال رودراتك ء افريكه ء بازيں ملكاني سراتاں
 ديرال بادشاهي كت۔

روم ء حاكمي يك مردم ء دست ء نه ات، بلكيں هه واك ء اختيار سينٹ ء ممبرال گون
 ات۔ پميشا وهديكه سيزر ء بادشاهي ء اراده داشت، گز اتا چپوشي ء روج ء آئي ء راهه سينٹ ء
 ماڙي ء سينٹراں كشت، چيا كه آواني دل ء ات كه اكن سيزر ء بادشاهي ء نام پر بوت گز راوتي قده
 گار كنت، گون عوام ء جبر كنت، زور كنت۔ چوش مه بيت كه جمهوريت ء دور آسر به بيت ء روم
 وتي هه عزت ء شان ء برجاه داشت مه كنت۔

رومناني بازيں جبرے هما دور ء انچائين رسم گنگ ء كاھنت، بله چه درستاں
 شريں هه قدهء گارنه كنگ ء توجيل ات كه ايشي ء تاں بازيں مده ء روم ء جرنيل ء حاكمان ء
 په ظلم ء زور ء نه اشت۔ روم مدام گون وتي ههسا گيگيں ملكان جنگ ء ات۔ هر جنگ ء سروك چه
 سينٹ ء عهدہ دارال كيے در چنگ بوت ء هر فتح ء شاتكامي ء وهداں چوش بوت كه وهديكه
 جرنيل چه وتي مهيم ء سوبين واتر بوت، گز اشهر ء پترگ ء ء ساري يك شپه شهر ء دن داشت

ئے۔ اے دوران ء مہلوک ء شہر چو بانور ء سمبہدنت۔ ہر نیمگا ڈہل ء چاپ بوت۔ مہلوک سڑکانی سرا یا وتی لوگانی دپ ء اوشات ء آوکیں جرنیل ء آئی ء بہادرین فوجیانی سرا پل اش رینک ء گوں سوت ء نازینکاں، آوان ء وش آتک اش کت۔

روح ء ٹک ء شہر ء دروازگ ء دپ ء، روم ء سینیرلز، میر ء معتبراں، ہمے جرنیل ء آئی ء فوجیان ء وش آتک کت۔ رندترا، جرنیل، گوں وتی فوج ء گوں آورتگیں مڈیاں، غلام ء مولد، زر ء سہر، مال ء دولت، ہرچی کہ چہ دژمن ء پلگ بونگ ات، تمامیں شہر ء گشت۔ جرنیل ء جند ء اسپانی گاڑی ء سے شر رنگیں جنک، زربائی ء گوشے عرشی پری، نشت انت۔ یکے ء سجنیں راہ ء جرنیل ء سرا پل رینک، دومی ء گوات کت، سیمی ء کار ہمیش ات کہ ہر دمانے ء رند، جرنیل ء راگوش ء وش ء بگوشیت کہ ”جنزل! بچار وتی قد ء گار نہ کنتے“ جرنیل ء گوں واہگاں وش آتک ء مال ء غنیمت ء نشان دیگ، فہم ء کیت، بلے اے جبر کہ واہجہ وتی قد ء گار نہ کن، ظاہر ء سبکیں جبرے ات، بلے ہر رنگ ء کہ بچارے، ہمے جبر رومنانی زانتکاری ء دورانیشی ء پد رکت چیا کہ روم، آئی ء حاکم، ہر کس ء ناکس، آروچ ء فاتحیں جرنیل ء وش آتک ء در آتکنت۔ مہلوک دست ء گوش ء جرنیل گوں فوج ء پلٹناں۔ پدا چوشیں ہوش بریں گلا ء ستاہ، ہر کس ء بہ کنتے، وتی قد ء گار کنت۔ ہمیشا ہمے شہ پری ء کار ہمیش ات کہ آئی ء رایات بہ دنت کہ جرنیل صاحب! تو وت ہیے نہ ئے، ہست ء نیست، اے ڈیہہ ء آئی ء استمان انت، اے ہمیشی ء برکت انت کہ تو چودستانی دل ء ئے، چوش مہ بیت، اے نیک نامی ء مزن مردی ء وتی نام ء بہ جننے ء گنوکی یے بہ کنتے۔ بلے اے ملک ناں روم انت ء ناں سینیرانی حاکمی انت، ناں سوب ء شانتکامی ء وہدانت ء ناں چوشیں رسم ئے است۔ نوں کئے کیا راوتی قد ء گار نہ کنگ ء یات ء بہ گیجیت؟

جورناپیل*

مور مُرت، مور بادشاہ مُرت، بلے نہ مور مزارے بوت ۽ ناں مور ۽ شاہی تحت خالی بوت۔ مارشلٹائی حکومت ۽ گورنر امیر الملک ۽ کابئی پہ کوفئی کت۔ علاقہ پرستی، بد نیتی، تنگ نظری، حرص ۽ احساس کمتری ۽ دائمی ۽ لاعلاجیں نادر اہی ۽ اے مرد ۽ راجہ کٹ ۽ رنج ۽ بُرت۔ اے مرد ۽ بلوچی روایت ۽ ملک مردی ۽ لیکہان ۽ سرگوزکت۔ چد ۽ ساری کہ چیف جسٹس ۽ عہدہ ۽ پشت ۽ پٹوک ات، کم مرد ماں آئی ۽ فہم، قد ۽ وزن زانتگ ات۔ بلے گوں گورنری ایشی ۽ چہ ”جورناپیل“ یا ”چلہ ناطو بے“ (۱) ۽ گیش تریں جلوہ یے نیادرت۔ اے مرد سیاسی ۽ فکری ”للی پوتین“ یے در آتک۔ ایشی ۽ گوتگیں سنیں سالال ہر بلوچے ۽ سر ۽ انگر گورت ۽ پہ بلوچ ۽ بلوچستان ۽ ہر گند گینے کہ کت کتگ، کنگ ۽ انت۔ من گو شاں بلوچ ۽ بے عزت کنگ ۽ آئی ۽ وار ۽ پد منتگی ۽ توجیل سازگ گوں حاکماں پرانی ۽ وفاداری ۽ نشان دیگ ۽ آئی ۽ چوشیں کرد ۽ ضرورت نہ انت چیا کہ آئی ۽ وفاداری ۽ سرٹیفیکٹ سک کوہن انت۔ اے مرد ۽ چہ لاتی ات کہ ایڈ وکیٹ جنرل بوت، پر اعہدہ ۽ چے سٹ ۽ سودا بوت۔ چوں نج ۽ چوں چیف جسٹس بوت، اے چیریں جبر نہ انت۔ ”آوار جتیں لاشہ“ (حکیم بلوچ، بلوچی کوئٹہ اگست ۲۰۰۰) ۽ واجہیں نوشتہ کنوک ۽ دل ۽ امیر الملک ۽ آئی ۽ خاندان پہ ”بلوچ دوستی“ ۽ دراجہیں تاریخ ۽ واہندانت۔ آئی ۽ چد ۽ گیشتر کنگ ۽ چہ ضرورت انت۔

بلوچ گوشت کہ شرہا انت کہ وتی یہہہ ۽ بہ کشیت۔ اے مرد چہ وتی روایتاں در نہ شتگ۔ آعلاقہ ۽ کہ اے مرد پروریتگ ۽ مزن بوتگ، آعلاقہ ۽ پہ انگریز ۽ خدمت ۽ ”سردار“ ۽

* ماہتاک بلوچی، کوئٹہ، دسمبر 2002

(۱) جورناپیل ۽ چلہ ناطو بے ۽ نام ۽ امیر الملک ۽ براہوئی شعرانی دو کتاب انت۔

خان بہادر، ودی کتنگ۔ نوں انگریز و وارث پاکستان ءِ حاکم انت۔ آہانی خدمت پرے مرد ءِ غیر روایتی نہ انت۔

آ کہ پہ قوم ءِ ملک ءِ وفایے دار انت آمدام چوت ءِ ہمے جست ءِ گرت کہ ماراج ءِ رایا ملک ءِ راجے داتگ۔ بلے اداچوش نہ انت۔ بلوچستان ءِ نام ءِ ہر کس پروریت۔ پرے نیکیں نام ءِ ہرچی رسیت کہ پہ زورگ ءِ ہر کس ہدوک انت بلے پہ بلوچ ءِ بلوچستان ءِ کس ہچی دیگ ءِ تیار نہ انت۔

نوشکی ءِ پائندزنی مینگلانی امیر الملک منی سر ءِ چہ اید گراں گیش تر ”مہروان“ بوت۔ بی این ایم ءِ کم دانشاں منی سر ءِ جہاز ءِ ڈری ءِ تہمت جت۔ بلے امیر الملک چرہاں کم تر نہ بوت۔ اول سراں اے واجہ ءِ یک انچیں مقدمہ یے جوڑکت کہ وت یک تاریخے۔ واجہ ءِ راہوش ءِ انجویلہ داتگ ات کہ آئی ءِ منی گرفتاری ءِ حکم کت ءِ گرفتاری ءِ دروغیں احوال شنگ کنائینگ بوت۔ اخباراں آتک کہ اے مرد قید انت چیا کہ بلاہیں ٹیکے۔ من وش بوتوں کہ بلاہیں ٹیکانی رم ءِ من ہم گون آں۔ ظاہر انت کہ اگس من جہازے ڈڑت کنوں، دگہ ڈڑی پہ من چوری ءِ لیے۔ روم ءِ بادشاہ، سیزر ءِ کُشگ ءِ الزام ءِ وہدیکہ شاعرین CINNA اش گپت گڈا آئی ءِ کوکارکت کہ من سنا شاعران، من چہ بروٹس ءِ ہمارہاں نہاں، سنیٹرے نہاں، سازشی یے نہاں۔ گڈا مردماں کوکارکت کہ پرچتئی نام سنا انت۔ مرد ءِ پریات کت کہ من وتی نام نہ بستگ۔ منی پت ءِ اے نام پہ من دوست بوتگ ءِ آئی ءِ نزاتنگ کہ ہمے نام ءِ دگہ مردے پاد کیت ءِ سیزر ءِ کُشیت۔ دگرے ءِ ڈرائینت کہ توسنا سازشی نئے، سنیٹرے ہم نئے بلے چو کہ تو شاعرے ءِ تئی دواپہمیشہ کُشگ انت کہ تو حراہیں شعر پر بندے۔ من گوشت واجہ ڈر من نہاں۔ آوہداں کہ ڈڑی بوتگ من کوٹے ءِ ڈپٹی مکشنر نہ بوتگاں۔ گوشت اش تئی راست انت بلے تو کوٹے ءِ ڈی سی بوتگے، ہمیشہ تو ڈرے، تئی دوا ہمیش انت۔

امیر الملک ءِ گورنری ءِ دور ءِ صداں خواہشاں یکے ہمے بوتگ شے رگام بے عزت بہ

بیت۔ چوکہ بلوچی ء قصہ انت کہ حلوانی حاکم بوت، آئی ء حکم کت کہ ہر کس حلوہ بہ جنت۔ حجام ء کماشی رست، آئی ء حکم کت کہ آئی ء درستیں رعیت ء سمران بہ سارات۔ ایشی ء حاکمی چوہما قصہ ہانی حلوانی ء چو حجام ء سنج انت۔ بلے سرکاری کارندہ امیر الملک ء ناکوز تک نہ اتنت۔ آہاں ہم شرزانت کہ مرد ذاتی کست ء کینگ ء سبب ء چوش کنگ ء انت۔ چریشاں بازینے ء من ء زانتگ ات۔ منی شری ء حرابیاں ناسہی نہ اتنت۔ پے چوشیں بدواہی ء ایشانی دل ء ہم دور کت ہمیشہ آہاں امیر الملک ء حکم نہ منت۔ وہدے کہ منی لوگ ء دور کنگ ء حکم بوت گرا کوٹہ ء درستیں مجسٹریٹاں اے گوشت کہ ماے مرد ء لوگ ء نہ پتیریں۔ ماے مرد ء شرزانیں۔ ایشی ء سر ء اے تہمت دروغ انت۔ گورنر بہ بیت یا چرائی ء مسترینے، ماے مرد ء کم شرپ کنگ ء نیلیں۔ منی لوگ ء دپ ء ہم کس نہ گوشت بلے نوشتہ اش کت کہ من لوگا نہاں۔ گوشت کہ سرکاری ملازم ہما کنت کہ حکم اش بہ بیت۔ ادا بگند کہ باز رنداں انسان ء دل ء ضمیر ء توارچہ ادار کی نف ء نقصان ء گیشتریں حیثیتے داریت۔ من چریشاں کسی سر ء احسانے نہ کنگ ات کہ آوتی نوکری آئی پرواہ ء مہ دارنت۔ من اے حبراں آوہاں سہی ہم نہ بوتگاں بلکیں اے حبر من ء چہ واقعہ ء رند معلوم بوتگ ء ناں چرہاں کسے ء گوں من تنی وہدی اے ذکر کنگ کہ آہانی ” سرکاری فرض“ ء دل ء ضمیر ء نیام ء چوشیں بلاہیں کش ء مان کٹے بوتگ۔ سرکاری اہلکارانی پے من چوشیں نیکیں واہگ پے منی شری ء ناں بلکیں ہماہانی مزنی ء باعزتی ء شون دنت۔ چریشاں کس منی ہساہگ، سیال ء وارث نہ ات۔ بگند فرق ء، یک ملک مردے، امیر الملک ات، چون ء کت۔ دومی ہساہگے (۲) کجام حد ء سر بیت کہ منی سر ء جہاز ء دڑی ء تہمت ء جنت ء ہما کہ گوں من ہچ چوشیں تعلقے نہ دارنت چونیں مزنی ء نشان دینت۔ انسانی زند ء چوشیں واقعہ مردم ء سوگہہ کنت، آئی ء مردم شناسی ء زانت ء آئی ء تجربہ ء وڈینت ء آئی ء شر ء گندگ ء احساس ء پختہ تر کنت۔

امیر الملک ء پولیس ء را حکم کت کہ شے رگام ء گرفتار کنگ ء بے عزت کنگ ء توجیل سازگ بہ بیت۔ پولیس ء ہم گوں صوبہ ء حاکم ء پے دل ء ستک ہمراہ داری نہ کت۔ آہاں آسانیں نیونے پٹ ات، آڈٹ رپورٹے ء، اخباراں یک وارے پدا آتک کہ من قیداں۔ من وتی بے قیدی ء یک وارے پدا قید بونگ ء نہ وش نہ بوتان۔ وہدے کہ انکو آتری بوت ہیچ اش نہ دیست۔ گڈا گورنرسک پدر بوت ء نتیجہ اے در آتک کہ منی خلاف ء عدالتی ”سوموٹو“ ء کاروائی یے بنا بوت۔ اے ہم پدنبودیں حبرے ات۔

اے درستیں سبکی ء ذروگانی مقصد منی نام ء دپ کنگ ات۔ من حیراناں کہ اگس یک مخصوصیں علاقائی پارٹی یے لہتیں لٹک من ء جہاز ء ڈرگ ء تہمت ء جنت و شراحت چیا کہ گناہ منی انت کہ من آہاں زاناں، آہانی نسب، آہانی حد ء قد ء زاناں، بلے اے مرد ء من کجام کار گندگ کنگ کہ اے ہم ہما حد ء بروت کہ روگی نہ انت۔ اے ملک ء کجام حبر چیر بیت۔ دیر نہ بوت ء معلوم بوت کہ یک واجہے (۳) گوں وتی ہم وزن ء ہم قدیں ء بلے پرکیں ہمراہے (۴) ء شنگ، امیر الملک ء را آئی ء گورنری ء پے ”دل ء ستک“ مبارکی داتگ ء گوشنگ کہ امیر جان! چے حبر دارے کہ شے رگام ء ترا ”خن شیف“ گوشنگ۔ اے سکیں گندگیں مردے۔ ہے مرد ء منے سرجمیں پارٹی دہون دہان کنگ۔ مارا گوں سردار عطا اللہ مینگل ء جنگ داتگ۔ اختر مینگل ء حکومت ء پروشگ ء ناں مازر ء مالے زرتنگ ناں مارا لالچ ء طمائیے بوتگ، آ حکومت ہے مرد ء بدیں کارانی سبب ء پرشنگ۔ نوں اے مردنشنگ ء تئی وڑیں ”داناںیں ء پارسانیں وطن دوستیں“ مردے کہ بلوچستان ء شپ ء روچ خدمت ء انت، ایرجنت ء ڈوباریت۔

امیر الملک ء نہ جست کت ء ناں پرس۔ آوتی گورنری ء خمار ء ات۔ ہر کم فہمیں ء بلے نہیں حاکم ء پے ڈروگیں گپ ء گوش دارگ ء گوش مدام چہ گوازے ء دراج تر بنت۔ اے مرد ء اے

نہ چارت کہ اے مرد کہ چوشیں ”راستین و شرنکین تران“ کنت، ایشی ء را ”راست گوشى ء علت“ جان ء انت ء چار وچ ء سألے پرین انت کہ شے رگام نئے نہ دیتنگ ء آئی ء ہمراہ ء دوسال انت کہ گوں شے رگام ء دوچار نہ وارنگ۔ دومی جبرایش انت کہ اگس آامیر الملک ء چوشیں خیر خواہے، آئی ء پرچہ اے جبر شے رگام ء دپ ء نہ پروشنگ، پرچہ آدیوان ء نشنگ کہ چوشیں ”مظاہداریں ء قوم دوستیں“ واجہے ء رابد گوشنگ بوتگ۔ آئی ء اے ہم نہ چارت کہ ”خن شیف“ براہوئی لوزے ء شے رگام براہوئی ء یک لفظے ہم نہ زانت۔ دومی ایش کہ پرچہ شے رگام آئی ء بدگوشیت ء ایرجنت۔ امیر الملک ء گوشت بگر کہ کپتگے۔

اے مرد کہ آئی ء چوشیں پدگشی کت ہما انت کہ آئی ء گرائیں، بے وزیں ء بے ساہیں سیاسی تلام ء را اے قد ء حد ء سرکنگ ء مئے نزوریں کو پگ سوتگ انت۔ آئی ء پرچہ چوشیں سبکیں دژمنی یے کت کہ ہیچ بلوچ ء براہ نہ دنت، ایشی ء جواب منی گور ء نیست

خامہ انگشت بدنداں کہ اے کیا لکھیے

ناطقہ سر بہ گریبان کہ اے کیا کہیے

اے مردک ء لیڈری ء سروکی ء درجہ ء رسگ ء ما اگس ہیچ نہ کتگ ہم، مئے نیکیں واہگ گوں بوتگ انت بلے ایشی ء گوں ماہما کت کہ ہیچ باعزیتیں بلوچیں دژمنے ہم نہ کنت۔ ایشی ء وت ء راہمالٹگانی رم ء ہوار کت کہ آہانی ذکر من کتگ۔ بلے وہدوتی ضامن وت انت، اے زوراک ء بے ریانت۔ ناں کس نئے پہل نئے کتگ ء ناں کنت۔

جد ء ساری 1998 ء سال ء منی سر ء اے الزام جنگ بوت کہ شے رگام ء بلوچ ء پٹھان جنگ داتگ انت، شے رگام ء رند ء ریسانی میڑینتگ انت، شے رگام ء نواب بگٹی ء پارٹی ء اتحاد گوں بی این پی ء پروشنگ۔ من چیر ء بروت کنت کہ من ہم بلکیں اے کارانی لانقاں، بلے اے گوانک چوپشو ء توار ء انتن چیا کہ ادا کئے ء چچہ نیاریت ء راست تاں دیراں چوں چیر بوت کنت؟

اے سیاست زانت ء دز وگیں تہمت ء پدگشی ء گوں امیر الملک ء وڑیں کم دیدیں
مردے ء راہے منی سرء چٹی کنگ ء من ء دانائیں مردے ء اے تران گیر کیت کہ دژ من لوٹے،
نیکی بہ کن۔

ے جن پتھروں کو ہم نے عطا کی تھیں دھڑکنیں

ان کو زبان ملی تو وہ ہم پر برس پڑے

لہتیں مردم ذاتی ناپسند ء نہ وشی ء ہما حدء سر کننت کہ چرانیا آہانی سبکی چیر بوت مہ
کننت۔ من گوشاں حد مردم ء را بلوچیں دژ من بہ دنت بلے منی وش نیا تکاں سبکی ء لٹکی ء آپ
گوازتگ ء چو کہ آہاں پہوت ء ہے دوست بیت، خداش مدام ہے روچاں بہ کننت۔
ساری ء منی جہاز ء دژی ء رند ترا مینگل حکومت ء پروشگ ء قومانی میڑینگ ء نون
منی مالواری ء گرگ ء بندگ ء دز وگیں خبر ء کئے وش بوتگ ء کئے نہ وش، ایشی ء چہ من ء شمر تر
دگے کئے زانت؟ بلے من جزماں کہ ہر کس کہ من ء زانت پرہاں اے درستیں جبر پوچ
انت۔ ہر کس کہ من ء نہ زانت، آئی ء گلگ ء نہ کنناں ء پہ من سبکیں وش نیا تکانی بدیں واہگ
نوکیں جبر نہ انت۔

ے اگاں دوستاں شمشتہ پہ کست گیر کارنت

اللہ بہ کننت سلامت منے دژ منناں بدیناں

منی قید نہ بوتگ پہ امیر الملک مینگل ء سکیں تورینا کیں جبرے بوت۔ نون آئی ء
گون دز وگیں حبیلہاں من ء چہ نوکری ء در کنگ ء توجیل سازت۔ اے واجہہ ء من نوٹسے دات
کہ چو کہ من سکیں حراہیں مردمے آں، منی رویہ سرکاری نوکرے ء نہ انت ء ”ہے رویہ سبب ء
بلوچستان حکومت ء ملازمانی نظم و نسق سک خطرہ ء انت“۔ ہمیشہ من ء امیر الملک مینگل ء
خواہش، انت کہ چو کہ تو 25 سال ء نوکری پورا کتگ ہمیشا من تراریٹا کنگ لوٹاں۔

من جواب دات کہ اول ایش کہ من اگاں مال ء مڈی ء واجہاں گڈا آ منی نیک

نامی ء ایماندارمی ء مڈی انت۔ اے دولت من ء توئے امیر الملک ء نہ بخشتا تگ۔ اگس من
منّت واراں، گڈا اے ڈیہہ ء، دگہ کسّی ناں۔ اے سرزمین ء من ء ہر بلوچے ء راسک باز
داتگ۔ منی پُشتانی پُشت ء راوتی دامن ء پناہ داتگ ء من جزماں کہ آئندہ ہم ہجے ڈیہہ منی
چُک ء پسماندگاں وتی سارتیں ساہگ ء جاگہہ دنت، والینیت، عزّت ء شرف دنت۔ پمیشا
من چوشیں ہچ کارے نہ کنناں کہ من جہل بہ کپاں یا من اے سرزمین ء شگانی بہ باں۔

من آئی ء راسوگہہ کت کہ اے مکہیں ڈیہہ ء بازیئے ء راہمنچو داتگ کہ آاش نہ
کرزت۔ توئے امیر الملک اے قد ء سر بوتگئے ہم ہجے سرزمین ء برکت ء۔ پمیشا باید نہ انت
کہ تو اے بلاہیں احسان ء بدل ء دغا بہ کنتے ء گوں ہما بد طینتیں راجی بد واہانی رم ء گوں بہ بئے
کہ مدام بلوچ ء بد واہی ء کنت۔ اے دوروچی نیں کرسی ء مچا کہ سک پشومان بئے، بید ء
نفرت ء تئی بہر ء ہچ نہ کپیت، عزّت ء نیک نامی الم ء چہ تو ہزیت۔

من آئی ء راجواب دات کہ تو سبکی ء کم ظرفی ء آپ گواز کتگ۔ تو گورنر بونگ ء رند
چودگہ حاکمانی وڑ ء وتارا مزنیں ”طرّم خان“ یے لیکئے بلے تئی گناہ نہ انت، اداہر کسے کہ کرسی ء
ندیت آوتارا بے مٹ لیکیت۔ اے عجیبیں ملکہ، ادا بد طینت ء بے ایمانیں حاکم وت ء را
فرشتہ ء دومی آل شیطان گوشنت۔ چو کہ تو نونوں ”فرشتہ صفت، پارسا ء نیکو کاریں“ پاکستانی
حاکمانی رم ء ہوار بوتگئے پمیشا تئی دل ء تو شر ء دگہ شر انت۔ بلے ترا پیہ منی ریٹا رکنگ ء اے
رنگیں دز وگ ء ہیلہ ء ضرورت نہ ات چیا کہ تو فوجی واکد ارانی گورنرے ء پراہاں ہما کار ء
کنگائے کہ ہچ شرف مندیں بلوچے کتے نہ کنت۔ تو چہ وتی ”خاندان ء علاقائی روایتاں ہم
لاچارے“۔ بلے ترا اے حق کس ء نہ داتگ کہ تو من ء یادگہ باعزتیں بلوچے ء رانا نام ء دپ بہ
کنئے۔

دیر و حرم آئینہ تکرار تمنّا
واما نندگی شوق ترا شے ہے پناہیں

من آئی ء رانوشته کت کہ من تئی جواب ء پرے ہا ترادیگانہ آں کہ تو نوکیں قدے ء
 ردے ء و تئی ارادہ بد لینے۔ ہر یکے ء و تئی یکت قد ء حدے۔ مُشک ء ستر بوالینے ء پزور بہ
 کفنے، آپیلے ء قد ء نہ بیت۔ من گوشت کہ من ء نوکری ء شوق نہ انت۔ حقیقین ء لوٹے من ہما
 روچ ء ملازمت یلہ دہیک لوٹت کہ تو منی خلاف ء دروگیں مقدمہ یے جوڑ کت۔ من اے ہم
 زانت کہ تو من ء چہ نوکری ء درکنگ ء ہرچی کت کفنے، تو چہ وت ء سر برے واکد ارانی دست ء
 پاداں کپنے، بازینے ء منت ء گرنے کہ اے مرد ء چہ نوکری ء درکن ات بلے من استغفی نہ دات
 ء نہ دیاں ء ناوتی درکنگ ء مناں چیا کہ اے حق ء ناحق ء جنگ ات۔ شرمی ء شرمی ء اڑ ات۔
 اے مسکرا یے نہ ات، اے راست ء دروگ ء حیڑہ ات۔ اے سکی ء سنگینی ء جبر ات۔ ہمیشا اے
 جنگ باید انت تاں آسمر ء بہ روت ء انسانی تاریخ ء تاں روچے مرچی نیکی ء شکست ء گواہے
 نیست۔ دومی جبر ایش کہ ایشی ء ابتدا تو کنگتک باید انت کہ انتہا چہ تو بہ بیت۔ ابید چریشی ء من پہ
 تئی وڑیں مردے ء نریں دپار ء سار تیں آپلے پرچہ بہ باں۔ باید انت ترایا ہما کہ ظاہر ء دگر ء
 باطن اش دگر انت، ہر کس پہچہ اش بیاریت ء آوان ء تاں زندگ انت ہمے جرم ء احساس پہ
 آرام ء منبیلیت۔ ہمے بوت کہ من لوٹت۔ تو وت ء راپاشک کت بلے من،

ے من پہ مرگ گار نہ باں

مہراں کہ آوار نہ باں

منا و ابتداء اے جبر ء سر ء پہچ شکے نیست ات کہ امیر الملک من ء پہچ رنگ ء برداشت
 نہ کنت۔ اگس آمنی سر ء دروگیں مقدمہ جوڑ کت کنت تاں من ء نوکری ء درکنگ ء ہم آئی ء
 دل ء ضمیر آئی ء پہچ رنگ ء ملامت نہ کنت۔ اے مرد کہ بلوچستان ء مستریں سیاسی ء انتظامی
 عہدہ ء سر بوتگ چے قد ء کاٹ ء واجہے، اے بارواہائی ء علاقہ ء مردم ء ہما کہ گوں آئی ء ہم کار
 بوتگ انت، زانت کہ اے مرد ہر ہما کار ء کت کنت کہ عیبے بہ بیت۔ ہمیشا من تیار اتاں ء
 گوں و تئی نزیکیں سنگلتاں شور ء صلاح ہم کت۔ آہاں ہمے صلاہ دات کہ چہ نوکری ء در بوتگ ء

زند من صحافتی دنیا بیباہاں۔ من فیصلہ کت کہ بلوچستان نیوز اینڈ فیچر سروسز نام ء یک نیوز ایجنسی ہے، یک روزنامہ اخبارے ء دو ماہنامہ یکے انگریزی ء یکے اردوء دربنناں۔ منے مقصد ایش ات کہ الیکٹرانک میڈیا ء بلوچستان ء لاوارٹی ء ارس پہک کنگ بہ بنت ء اے علاقہ ء پدمنتگی ء سیاسی، معاشرتی، معاشی ء راجی درستیں تکاں ہے نا انجاریں ڈگال ء نشان دہی بہ بیت۔ قوم فروشی، ڈروگ، منافقت ء لٹکی ء خلاف ء یک المیں سنگرے اڑدیگ بہ بیت۔

امیر الملک یا ہمانی قد ء مردم اے جبر ء فراموش مہ کننت کہ من وتی تیوگیں زند ء پد پرشگ ہیل نہ کرتگ۔ پے نیکیں مقصداں دل پہکیں جہد منی دل ء زند ء خوبصورتیں مقصداں یکے۔ اے پُرسیتیں جنگے ہم ء زیبائیں فکرے ہم۔ پے من اے جنگ ء نون سالانی سال پر گوستگ انت ء اے جبر ء ہم کس دل ء مہ بارت کہ نیکی ء بدی ء نیام ء جنگ ء سوب مدام نیکی ء بوتگ، بدی ء ناں۔

چوناہا من ء و باید نہ انت کہ من کسے ء گلگ ء بہ کناں چیا کہ زند ء درستیں تک ء پہناتاں، علم ء زانت بہ بیت یا معاشرت ء سیاست، بلوچانی اے یک درمیانی دُورے، Transitional عہدے۔ ادا، معاشرتی، راجی ء قومی فکر ء لیکہانی یا آئی ء زانت ء نا کچ ء کیلے است ناں آوانی ردوم ء توجیلے۔ ہر شے، ہر فکر ادارکی، غیر یقینی انت۔ ادا مور مزارے انت ء مزار قد ء مورے۔ معاشرتی زند ء ہما کہ کس اش وتی میشاں نہ کنت سیاسی سروکی ء واہگ دار انت۔ ڈروگ بند، راست گش زانگ بنت، بے ایمانی ء ایمانداری ء جاہگ پوشیتگ، پیشہ وریں پیدا گیر سروکی ء شوپچ ء کپتگ انت چیا کہ بلوچان ء گرانیں ڈگالے ء کپتگ، ہر شے ء قحط انت۔ ادا قحط ء ”رُجال“ انت۔

ہر قومے ء راجی زند ء لہتیں معاشرتی صفت، Symbol انت کہ معنایے دارنت ء ایشانی نفی کنگ ہما معنابانی بے تام کنگ ء ہما صفتانی یا گوں آہاں ہم گر نیچیں کریکٹرانی بے جلوہ

کنگ انت۔ مئے گورے Symbols ساہ کندن ء انت بلے چہ ما کس ایشی ء منگ ء مارگ ء نیار نہ انت۔

اے ملک ء نامرد یا قحبہ آنی انجمن موجود انت۔ لنگ ء منڈانی، فرقہ پرستانی، ملاہانی، مذہبی گروہانی، نیکو کارانی، دہشت گردانی، دڑانی، شپک آنی، گروہ است انت۔ سیاسی ء معاشرتی نکال دگہ کساں کسانیں گروہاں پہ وتی نفع ء فائدگاں پارٹی ء گروپ اڑ داتگ انت۔ پاکستان ء صداں گیش سیاسی، مذہبی، فرقہ پرستی، نسلی گروہ یا پارٹی موجود انت۔ ہندوستان ء اچھوت، نچلہ یا درمیانی یا ”کم ذاتانی“ باقاعدہ پارٹی اڑ دیگ بوتگ انت بلے گوں بلوچاں اے رنگ نہ انت۔ مئے گورے دودد گرانت۔ اداکس وتی اصلی جامگاں نہ انت۔ ہر کس دگر ء پوشاکاں براہ دار انت۔ عطا شادتاں مُرت ء شُت گلگ ء ہمیش ات کہ مک ء مسک ء فقیر ء پیر گوشنت بلے شاعر ء پرچہ ولی نہ گوشنت۔ ادا، حجام ء راراجہ، کساب ء خلیفہ، ملاہاں علما، طالبان سیاستدان، بیروزگاریں پیدا گیراں سیاسی سروک، پنڈوکاں سیاسی ورکر، فسادیاں خدا دوست، کم ذاتاں نائب، ڈونباں پہلوان، بھنگیاں جمعدار، ناواندگاں مشائخ، وطن فروشاں قوم دوست، لٹکاں لیڈر ء دزوگ بنداں قوم پرست گوشنت۔ مئے گورے Don Quixite، سیاسی کم ذات ء معاشرتی ”بانکے“ بے حساب انت ء لٹکانی گروہ ہم۔ بلے بلوچانی سیاسی ”بہوجن“ چوہندوستان ء بہوجناں ایماندار نہ انت۔ ایش وت ء راوتی اصلی رنگ ء دروشم ء پیش دارگ ء مدام اجکو انت۔

مہر ۱

مہربنی آدمؑ و اصلی روح انت۔ مہر دیگ ء مانا گوں وت، وتی ہستی ء، وتی ذات ء
 دگہ کسے ء شریدار کنگ انت۔ نیست چوشیں کسے کہ مہر مہ دنت یا مہر ء وا ہگ دار مہ بیت۔
 اگاں کسے ترا دوست بہ بیت ء آچہ تئی دست ء بروت یا چہ تو جتا بہ بیت، تو ہنچو لہر زگ بے
 گوشتے تئی جند ء وجود، تئی ذات ء بہرے چہ تو گیشگ ء انت۔ جتائی ء چوشیں درد ء کئے مرت
 کنت؟ ہما کہ ہمے درد یے پر انت۔ پداو ہد ء مرہم جتائی ء ہمے زیم ء پر کنت، وش ء کنت،
 بلے آئی ء داتگیں ٹپ ء گارکت نہ کنت۔ آمدام مانیت، پورہیں زندگی ء ہر ہما دمان ء کہ تو
 ایوک ء، ترا چو کہ ینتگیں ریش ء درد دیگ کنت۔

یاد، انسان ء زند ء خمیر انت۔ وشیں یاد، بدیں یاد، اے دوئیں گوں بنی آدم ء چو وتی
 ساہگ ء ہمراہ انت۔ ہستی ء نیستی ء ہما چا گرد ء چو انسان ء وتی بے مانا نہیں زند ء، گزان گزان ء
 کاہنت۔ اگاں تورناک انت تو آبدیں یاد نہ انت، نگیگی ء گوشتگیں مارشت نہ انت، بلکیں
 ہما وشیں دمان انت کہ نہ وشیں و ہد ء گیر کاہنت۔ ہمے گزان انت، سک نہ وش انت، ایشی ء
 مثال ہما مات ء یلیں سولیں پسگ انت کہ چہ پیران ء پند اتگ، آرسٹ ء بارست ء
 کتگ، وتی آسندگ ء، وتی پت ء نام ء دیما برگ ء امیدئی زانتگ، بلے یک اناگت ء
 زند ء دز و ہتگ ء موت ء وتی امبازاں کپتگ۔ میر کبر ء مات ء بٹاک جت کہ اگن بند یگ
 بیا انت بلے تو ہمے بندی آئی وڈالاں بہ روئے، گڈامس نوکیں سرو گواپے کناں ء تئی مٹ ء

دو بر پیدا کنناں۔

تئی دل ء میر کمبر ء مات وش ات کہ آئی ء بچ سگارانی دپار بہ بیت، گونڈل نئے بہ
 شنکین انت۔ اگاں چوشیں بچے ڈر من ء وڈالاں بروٹ گڑا ہے بچ ء وٹھیں وهدانی گیر، پرانی ء
 مات، برات یادومی کساں، درد ء کولنج بنت یا نہ بنت؟ ہے یات، آیات کہ وش انت بلے
 بدیں وهداں گیر کاہنت، رنج ء درد ء تورناکیں مولم دینت، کسئی قسمت ء مباتنت۔ ایشی ء
 مثال ایش انت کہ اگاں بادشاہے گدائی ء سر بہ بیت، بادشاہی دؤر ء یات نئے کہ گیر کاہنت
 آئی ء کجام حالت بیت۔ ہما وٹھی پرانی ء رنج ء غم ء انجیں انگر گوارنت کہ آئی ء دل، آئی ء روح،
 آئی ء وجود، دائمی آساں سچیت۔

وٹھیں یات غم ء اندوہ ء جامگاں براہدار نہ انت۔ پمیشامنی دل ء وٹھی اگاں دائمی مہ
 بیت، چرانی ء گہہ بات غم۔ اللہ پہ غم ء، بنیت کہ بنیت، بلے ہمینچو کہ وٹھی دل آزار بہ بیت ء
 بہ جہیت، دیم ء پچہر پہ تومہ دنت۔

دردانی قدح

احساس آئی درد بنی آدم درد رنجوں دہ سری گیش کنت۔ چم جہلیں غلامی درد، کم زانگی احساس، نزوری، لنگڑی، ناتوانی بے ہوشماریں زانت، بنی آدم ےیلہ نہ دینت، بلے دگہ دردے ہم آئی پانگپاہ انت۔ آنت مرطہداری، وطن دوستی، تمردیں مزن مردی کہ چرائی قومے، راجے، کلے وتی غلامی، گزٹن لنگڑی دردوں بہ ماریت یا ہما مزن مردی کہ دگران ے لگتمالی ے غلامی رنگ راہاں سر بہ کنت۔ اے ڈرہ، بنی آدم ے فکر ے آسے گون دینت، البشی ے ہر کسے پہ ڈرے، پہ وزمے ماریت ے گندیت بلے انسان عجب رنگیں خلقتے۔ آاے درستیں حقیقتاں گندیت، ماریت، کدی گریت، کدی کندیت، بلے بے عبرت انت۔

بنی آدم پہ کسانیں پد نہ بودیں گپے ے، بچک ے جنک ے پیدانشت ے گلان انت ے ایشانی مرک ے غمی انت۔ زانت کہ ہمیشی ے پیدانش پرائی ے، ہمانی ے کہ ودی بونگ، رنج ے غم ے نمیرانیں دردے ے بنداتی ساعت انت کہ تاں زندگ انت گوں آہاں پیڑ اتگ۔ برات ے، پنج ے، عزیز ے موت ے زارہ جنت۔ زانت کہ آہانی جتائی پرائی ے آسری وشنامی ے دل آرامی کاریت ے پداپہ مرتگین ے ہم مدامی آرام کہ آوت چریشی ے ناہی انت۔ ہما کہ زانگ ے مارگ نہ بیت، بلے انگت ہم چرے زند ے پد نہ بودیں ہستی ے وشی ے ہمانیستی یاشر ے گندگ ے نہ دیدیں احساس ے زیبا تر، شر تر، جوان تر انت۔ پمیشا بنی آدم بے اوستیں نیستی ے ہستی ے گلاں زندگ انت، بلے پہ عذابی، بے عزتی، ناتوانی۔

ہر کس زند ے ہے دردوں ماریت ے ہے احساس ے درشان ہم کنگ لوٹیت۔ نل ے

سُر، سروزِ زبیلِ بام، ڈُہلِ چاچ، سمرنا، نہ ویشیں رم یا زہم، زیر، اے درہ، ہے دردانی
 درشان کنگ، توجیل انت کہ گوں انسانِ عمل، آئی فکر، آئی کرد، آئی زانت، پد
 بنت، ایشِ سلمانِ رشدی، ”شیطانی آیات“ یا بائیبیل، قصہاں بگرتاں شعر یا دگہ رنگ
 نبشتانکے، ردیا نارڈ بندیں لوزاں درا، آاش درشان کنت۔ اے آئی واہگ انت ہم
 مجبوری انت ہم۔

موتک ۽ موت

اشتر ۽ واہند ۽ لاپ ات۔ سڪ ۽ دوست ات۔ اشتر پير ۽ عاجز بوت۔ ڪاري نہ بوت۔ واہند ۽ بہا دل نہ بوت، کُشگ ۽ ہم دل ۽ نہ سگت۔ شت ۽ جنگل ۽ پلہے دات ۽ گوشت ۽، بگند تومنی ہمراہ داری کُنگ، خدمت کُنگ، پھن ترا وچ ۽ شپ نہ بُو تگ، من ترا نون یلہ دیگا ہاں، حد ترا عمر ۽ روج بہ دنت، بلے چہ من ہر غلطی ۽ بُو تگ، منا پھل اش بہ کن۔

اشتر پھ واہند ۽ جتائی ۽ ہم ملورات، گوشت ۽، ترا دڑہ پھل انت بلے ترا یات انت کہ یک رند ۽ تومنی مہار ۽ راجر ۽ لٹک ۽ بستگ ات، وت حر ۽ سوارات ۽، من پشت ۽ کتار اتاں۔ من وتی ہے بے عزتی ۽ ترا ہچیر پھل کت نہ کناں۔

اشتر ۽ نہ وشی ۽ بدبری اقدارانی انا گتیں مرک ۽ سراموتکے ات۔ مئے گور اول ایش انت کہ راجی زند ۽ ”روح“ یا و مرگت یا سکر ات ۽ انت۔

پہ ہر راجے ۽ زندگ بُو ہگ ۽ ہماراج ۽ راہتیں فکری بُن حشت ۽ پشت ۽ زندگ بُو ہگ ۽ وتار ادارگی انت۔ رسم ۽ رواج تاں نند ۽ نیاد ۽ بگرتاں جنگ ۽ فتنہاں، مہمان داری ۽ بگرتاں حد ۽ رسول ۽ قصہاں، قول ۽ فعل ۽ بگرتاں بد عہدی ۽ دڑوہ، قتل ۽ کوش ۽ بگرتاں امن ۽ ایمنی، اصل ۽ درہ زندگیں حقیقت انت۔ اے ایوکیں لبز نہ انت، ”ساہ دار“ انت۔ اے نمیرانیں لیکہ شون دینت۔ ایشانی پشت ۽ راجی زند ۽ مہکمیں قوت انت۔ ایشانی شری ۽ گندگی ۽ نیکی ۽ بدی ۽ کچ ۽ ماپ ۽ ہم راجی زند کنت۔

ہے اقدار یا Symbol کہ آہانی سر راجی زند ۽ ماڑی مک انت، اگن بہ کپنت،

بہ مرنے، گڑا چون بیت گڑا بزاں کہ اُشتر ء مہار ء حمر ء لٹک ء بندگ ء آئی ء کتار کنگ بیت ء
 ہے بیت کہ گوں بلوچاں بوہگ ء انت۔ منے ہچ پشت نہ کپتگ۔ منے راجی لیکہ چوکہ
 مڑا ہداری، راست گوشہ، نیکی ء بدی ء زانت، منے ایمان ء بیسہ، ذرہ کم کم ء گھمراں انت۔
 ”کئے منی گہگیر یں سرا گڈ بیت“ ء پر مڑا ہیں مزن مردی، ”آمرگ کہ شپاں نیم بال انت، بالانچ
 ء کمان ء تیر انت“ ء فکری بلندی کہ نیکی ء بدی ء نمیرا نیں جنگ ء سوب مندی ء شکل ء درابیت،
 ”کس گبرے پہ گاری ء نیلیت، من وتی عاریفیں پت ء خون ء چون پلاں گوں دژ منیں
 مرداں“، اے سمبل، فکری بُن حشت، اے درہ شتنت، بیگواہ بوتنت۔

اے انچائیں، پوچھیں حبر نہ انت۔ اے راجی زند ء مستریں حقیقت بُوتگ انت۔
 اگن راجی زند ء گوں وتی تاریخ ء روایاتاں، ہمگر نچ کنگ لوٹے، آہاں ہم روانی نئے دیگ
 لوٹے، ایثانی، ہے بُن حشت یا ”سمبلاں“ مرگ ء میل۔ ایثاں تو انا ء جان دراہ بہ کن،
 ایثاں پدا بورودین وگرنان ہر نیمگی ء بے پرکیں زند ترالڈان ء مداں مدان ء بارت ء پہ راجی ء
 دود ء ر بیدگی مرگ ء سر کنت کہ آئی ء سرا موتک کنو کے ہم نہ گواہ بیت۔

سیریں شدلاپا

شدلاپا ۽ مثال چو بیٹنگ مگسک ۽ انت کہ ہر سبزیں تاک ۽ شیرگ ۽ چونسیت ۽ شہدا ڈکنت، بلے وہد یکہ شہد جوڑ بیت دگہ کسے کیت، مگسکاں بال دنت ۽ بیٹنگ ۽ چھٹیت۔
 چم دراتکیں مردم ۽ ہزاری گنج بدیے انگت شدے درنیت۔ آمدام مال مچ کنت، پے امیت
 ۽ کہ آئی ۽ کار ۽ کانت، بلے آپہ شدلاپی، چم دراتکی مریت۔ حرص آئی ۽ را انچو لگت مال کنت کہ
 تاں آزندگ انت، چرائی ۽ چنگلاں دراتک نہ کنت۔ آمدام دل تیر کہ بیت کہ کسے آئی ۽ زر ۽
 مال ۽ حال ۽ سہی مہ بیت، چیا کہ بلکیں دزر ۽ وش نیاتکے بہ بارت اش۔ ہے دل تیر کئی، آئی ۽ را
 ہر ساعت ۽ دمان خطا وار کنت۔ انچیں وہے دنت ۽ کہ آواراں وارتر، شدلاپاں شدلاپا تر
 گندگ ۽ کیت۔

سیریں حارص ۽ سیریں شدلاپی ۽ بدل ۽ جی بات ہماواری کہ مدام مردم ۽ گون انت ۽
 کس ۽ پچ گپت نہ کنت نا پھرک ۽ ناں پزند :

ہست ۽ نیست من زاناں بید ۽ ایش

ہست بلے آسر ۽ نیست پاداران

پیر مردے، پنڈو کے، سیریں پنڈو کے، دست ۽ مدام ٹال انت، بلے بینڈگاں
 لک ۽ دولک کلداری بندوک انت۔ سڑک ۽ سرائشنگ ۽ نالیت کہ ”بہ دیت اللہ ۽ نام ۽،
 مولا ۽ نام ۽“۔ آدل ۽ گوشتیت کہ روچے ناں روچے بلکیں ہے زر، آئی ۽ کار ۽ بیانت۔ کجام

کارے؟ ہما کہ آئی ءوتی ورنائی ءکت نہ کُتگ انت یا نہ بُوتگ انت۔ آئی ءواہش بُوتگ کہ آئی ءشریں لوگے بوتیں، آشریں جنے ءجودے بوتیں، تنگوئیں بچ ءگرانا زیں جنکائی پت بوتیں، میری دیوانے ءاولی سرپ ءنندوک بوتیں۔ ظاہر انت کہ چوشیں زند ءآئی ءآسراتی، آئی ءنصیب ء نہ بُوتگ انت چیا کہ پریشاں عقل ءنہم، زور ءزر ءضرورت بُوتگ۔ آئی ءہج دست نہ کپتگ بلے نوں زرے پہ پنڈگ مچ کُتگ ءبینڈگاں ءے بندوک انت۔ تاں زند ءگڈی ساعتاں وت ءرپینیت۔ زانت کہ ہفتاد سال ءے گوستگ، بلے دل ءے نہ سگیت۔ چے اعتبار، بلکیں ورنابہ بیت؟ چے پیری، چے ورنائی؟ آکار ءکہ زر نہ کنت، ہج محرم ءے شر نہ کنت۔

زندگی ءگوں پیر مرد ءز وہ کُتگ۔ زند پرانی ءوابے، نہ وٹشیں وابے بُوتگ۔ نزوری، ناتوانی، بے کسی ءاحساس ء، آئی ءراتیوگیں زند ءنپس گیر کُتگ، بلے وٹشیں وهدانی امیت چہ آئی ءدل ءگار نہ بُوتگ۔ وشى چو وٹشیں واب ءلذت ءآئی ءگون کپتگ۔ نوں آپنڈیت، زر مچ کنت، پہ وٹشیں وهداں۔ ذر وہ، گوں وتا، گوں وهد ء، گوں قدرت ء۔ اے بے برکتیں بیر گیری یے نہ انت چی یے؟ انا گت ءحال پرشیت کہ پیر مرد مرگت۔ آئی ءزر آئی ءبنت یا ہمائے ءکہ آئی ءسکرات ءگندیت یا ہمائے ءکہ آئی ءکفن ءپوشائینگ ءکیت۔

ہاں کھائیو مت فریب ہستی
ہر چند کہیں کہ ہے، نہیں ہے

پکاسو ۱

۲۷ نومبر ۱۹۹۳ء ما، دوچینی، یک روسی، یک اردنی ء یک سری لنکائی، انگلیا یونیورسٹی ء سینسبری (Sains Bury) سنٹر فار ویژول آرٹس گیلری ء شتیں تانکہ پکاسو ء دست کشیں فوٹو اں بچاریں۔ چہ ما ابید، چارو کاں گیشتر طالب اتنت کہ پہ نیا زمندی، ایشاں چارگ ء اتنت۔ لہتیناں کا گد ء قلم گون اتنت ء ہا فوٹو آنی نقل ء گرگ ء اتنت۔ منی ہمارا ہیں چینی ”ہوں چوں پوں“ کنان ء فوٹو ماں فوٹو بوتنت۔

سری لنکا ء پولیس والہ، ہنچو سراپ ء ات کہ گوشے دُڑے دزگیر کنگی انت۔ روسی گراں مل، انچو ہنگہ ات گوشے کہ روس گور باچوف ء ناں ہے فوٹو آں پروشنگ۔ من چو ہمارگ ء گسر کپتگیں بریں پس ء کہ وتی ہم کنناں جتا بوتنگ، لپرزگ اتاں۔

سینسبری سنٹر عجب رنگیں فوٹو ء کارٹوناں پڑات۔ پکاسو ء ابید، جیو کویتی ء شر کنگیں عکس ہم ایر اتنت۔ فوٹو آں گندے مردم ء اگل گردیت۔ کسے ء تمبورگے دست ء انت، کسے ء تیرے گون انت، کسے ء گودان در انت ء کسے ء شرم ء ننگ۔ جنینے لاپ پڑیں، چکے درتہ پچیں، دلبرے بے پرکیں۔ یک نیمگے چارے کہ شادی شکلیں چینی مرد کے مولڈی نئے جنگ ء انت۔ دومی نیمگ ء بچار بلا ہیں دزاج مودیں مرد کے دز مگوریں کاڑی ء سرا امیر انت۔ دگہ فوٹو یے ء بلا ہیں ملا یے کہ کانٹے رودینتگ، بز ہنگ ء جنینے ء کش ء وپنگ، دم ء چف نئے کنگ ء انت، جنین بے پردگ انت۔ دگہ فوٹو یے ء یک کون دریں جکے ملا دزوشمیں مرد کے ء دیما یک پاد ء اوشتاگ ء ہے ملا آئی ء پہ ارمانی ہورت

ہورت ۽ چارگ ۽ انت۔

ہے سنٹر ۽ دگہ بانے ۽ ”ریزرو کلکش“ ۽ نام ۽ ہنچیں دست کشیں فوٹو ایرانٹ کہ عقل گردیت۔ اے کا پنچ ۽ الماریاں انت، صاف ۽ پلگار انت۔ مردم حیران انت کہ اے فوٹو آئی چے نف ۽ اے فوٹو آئی کشوک، پہریزوک، چاروک، گلا ۽ ستاہ کنوک، وت چونیں مردم بوتگ انت۔ یک دست کشیں فوٹو لے ۽ جاپانی مولدے ۽ بروان، پونز ۽ لٹ ۽ دپ شمشک ۽ کتار اتگ انت ۽ ہے فوٹو کا پنچ ۽ الماریاں انت۔ منی وڑیں بازینے ۽ سر پر نہ بیت کہ چیا چوشیں ماڑی اڈ دا تگ، صاف ۽ سہہ کتگ ۽ صداں مردم پے فوٹو آئی پہریزگ ۽ داشنگ ۽ دگہ ہزاراں مردم ایشانی چارگ ۽ توصیف ۽ ہمروچ کاہنت۔ گنوک کئے انت؟ ہما کہ پریشانی پہریزگ ۽ لگاں کلدار ہرچ کنتت یا ہما کہ ایشانی چارگ ۽ کاہنت؟ من گوشاں ساری ۽ ہم بے ساری ۽ آپ گواز کتگ ۽ بے ساری ۽ ساری ۽۔

ہے سینسبری سنٹر ۽ دومی بان ۽ ہم عجب رنگیں فوٹو ۽ کارٹون ایرانٹ کہ چیزے کا گد ۽ سرا انت ۽ چیزے پہ گل اڈ دا تگ انت یاداریگنت۔ گنداں مزن سرگیں گزمپک دپ ۽ دیمیں مرد کے کہ سرے سا تگ، مزنیں شیشگے ۽ سمارتگ۔ ہے شیشگے ۽ گور ۽ بان ۽ دومی کنڈ ۽ وڑ وڑیں کارٹون فوٹو انت۔ سبی نیمگ ۽ الماریاں انچیں، مٹگیں مردی سرگ، چم، پونز ۽ دست ایرانٹ۔ ہے رد ۽ جنینی سونی ۽ مٹ ہم ایرانٹ۔ دل ۽ گوشت اے سونی ۽ مٹ ہمود ۽ ہم سر بوت چوں؟ یک شیشگے ۽ گنداں مرد کے ۽ دیم ۽ نقش انت۔ آ گوشے دارکاریں استالیے ۽ پہ دستے تراشتگ کہ سر ۽ کاپے رستگ، ایرانٹ۔ دگہ جاگہ پتن پاد بلے بارگ گردن، دراج سرین ۽ توسک گوریں جنینی بتے کہ الماری ۽ انت، ہمیشی ۽ کش ۽ سیاہیں ٹینگے گوں کا سگیں سر ۽ کہ غلام چلکے کوہی بڑوانت، اوشتوک انت۔ دومی رد ۽ خمار چمیں، مزن دیم ۽ دراج دنناہیں جنینی گوشے کماڑ انت۔ ہمیشی ۽ کش ۽ دو جنین انت، یکی ۽ مہرگ گٹ ۽، دومی ۽ چودوشاہیں گرانڈ ۽ مزنیں کانٹ رودینتگ۔ دیما چھاں شانک دے گندے چینی مرد کے کہ شادی

بولڑی ء سرء انت۔ دگ نیمکے مردکے کہ گوشے مسیت ء پیش امام انت، دست نئے بستگ ء اوشتا تگ، بلے ہمیشی ء گورء یک مُٹیں مولدے، دزمگوری گیگان ء اوشتوک انت ء ہے ملء دپ پرائی ء آپ دیگ ء انت۔ دگ فوٹو لے ء جنینے وپتگیں مردکے ء گورء نشتگ، سریے زینکو دگ ء داتگ، دوئیں بڑ ہنگ انت، یکے دومی ء سرء امبیر بوگی انت۔

حدابزانت کہ پرے فوٹو آں چے نپے کش انت۔ اے کئی درد ء دوا انت، بلے گوشنت کہ اے انسان ء انسان ء یات ء پڑینت۔ چوشیں بے پرکیں ء کس مزانتیں عکس، بنی آدم ء فکر ء سمارنت ء انگریزہ ہے احساس ء سمارگ ء چوں ہدوک انت۔ پھانچیں کار ء وتی مٹ ء وت انت۔

مردم ء دل ء کیت کہ پکاسو یا جیو کویتی ء دست کشیں فوٹو آنی نمائش کہ چوشیں زیبائیں ماٹریاں بوگ ء انت، آبانی دل ء وتی زندء گواہی داتگ کہ مہلونک پھ چوشیں عکسانی چارگ ء آبانی مرگ ء اینکرہ سال ء رند، چوہدوک ء ”بے وت“ بنت۔ اگاں آہاں اے بزانتیں، الم ء وتی قداش گارکت ء چہ گل ء شاہ اش رودینت۔

گوشنت کہ ہے پیکاسو، چارجن ء بیلی بُوتگ، بلے یک چچی ء ناں۔ جنے کپتگ ء یلہ داتگ۔ حداء واپیتگ یکے و جن ء گرگ ء وٹی ء دومی یلہ دیگ ء گل بے آئی ء ہے زانتگ، ہے وٹی نئے مرتگ چیا کہ ہوش نئے ماں بُوتگ۔ وہدیکہ دل سیاہ ء سوکی بُوتگ، جن نئے یلہ داتگ۔ دل ریش کنوکیں جنین ء یلہ دیگ ء وٹیاں ہما ماریت کہ ہے ہمت نئے بہ بیت ء دومی دزمگورے ء گرگ ء حُب ء وٹی۔ وائے قسمت! پر مالمالیے ء کہ دست ء جن ء یلہ بدننت، گوں چارء یک چچی ء لیب کنت۔ بلے ملء ملامتی چی انت؟ آچزال ء بچیر دل سیاہ نہ بیت۔ اگاں زال ہمینچو چہ ملء سوکی بہ بیت، ملء چے؟ ملء، تاں ہما وہدی چٹی انت کہ حدائے وتی مال بکنت ء چہ جنین ء سرء بہ چٹین ایت نئے۔ بلے اے ہم حداء رضا انت ء حداء شر زانتگ، چیا کہ اگاں ملء جنین ء یلہ دیگ ء گرگ ء بولاں بہ کپیت، گڑازانئے چون بیت؟

جنینانی گیشتری بہر جنوزامی زارہ بہ جنت۔

من گوشاں ہے پکاسو کہ مروچی چونامدار انت، ہریچی بوتہ ہے جنانی برکت ء
 بُوتگ۔ ماں دل ء آہم جزم بُوتگ کہ آئی ء ہست ء نیست یا زانت ء بزانت، ہے جن
 بُوتگ انت بلے آئی ء را بے وفائی ء شگان ء کس جت نہ کنت، چیا کہ آئی ء فوٹو آں بید ء جنینی
 آزاں دگہ ہج نیست ء ہمیشانی برکت ء آچوستانی دل ء انت۔

بُڑیتہ لٹک ۱

روباہے بلوچ ۽ مرگاں دزات۔ انا گت ۽ تلک ۽ دپ ۽ آتک۔ مرد ۽ روباہ ۽ ساہ نہ گپت، بلے لٹک ۽ بڑات۔ روباہ بادشاہ ۽ دربار ۽ پیش بوت ۽ انصاف ۽ لوٹ۔ بادشاہ ۽ مردک ۽ راسزا دیگ ۽ حکم کت۔ گوں اے فیصلہ ۽ روباہ، ارس ۽ لمپ بوت ۽ گوں پدر دین دے گوشت ۽ کہ من نزاننگ کہ تو چوشیں بے رحمیں بادشاہے ۽، کجا بوت تئی انصاف؟ روباہ ۽ گوشت مردک ۽ گناہ جی انت کہ سزائے دیے، پریشی ۽ سزائے منی دل ۽ کجام کوش جنت، منی بُراتگیں لٹک پداچوں کیت؟ اگن انصاف کنئے گڑا آیش انت کہ درستیں روباہانی لٹک ۽ بڑتاں کہ کس منا بُڑیتہ لٹکی ۽ شگان ۽ جت مہ کنت۔

بلوچ ۽ بدواہ کم نہ انت، بلے شے رگام گوشتیت کہ ہر بدواہ چوہما بُڑیتہ لٹکیں روباہ ۽ نشان بہ بیت، اے پد نہ بودیں جبرے۔ بدی ۽ دیم ۽ دارگ آسان نہ انت، چیا کہ نیکی ۽ بدی ۽ کش ۽ چیل ”اہورا مزدا“ ۽ ”اہریمان“ ۽ بے آسریں دائی جنگ انت کہ تاں کامسال ۽ روچ ۽ آسرنہ بیت۔ شے رگام نیک ۽ بد ۽ یکیں شاہیم ۽ توریت، گڑا پرچہ گوں بدان، ہروان نہ بیت ۽ اگن آوت بدی ۽ کردے نہ داریت پہ بدان پرچہ چو حسد وارانہ۔

چینچلک ۽ ماں چلک

ہر کس کنت پہ وت کنت

زندہ عذاب

زندہ پہ من گوشتے عذابے۔ اے عذاب ہورنگ انت۔ بنی آدم گوشتے انگر ان انت، ہر شخص زندہ قیدی یے، قیدی ءوتی نامے، وتی مقامے، وتی زانتے، وتی دیدے، وتی احساسے۔ کس چرے قید ءدر اتک نہ کنت، کس چریشی ءے بے بہر نہ انت۔ ہمے مثال منی انت، ہمیش شمنیگ انت، بلے اے زندگی بلائیں تجربہ ءتجربہ ءبازیں شکل انت۔ کجام تجربہ ترا پختہ تر کنت، گوں زندگی ءمارشتاں بندیت ءکجام ناپختہ؟ منی دل ءزندہ اے دراجیں ماہ ءسالان، اگاں چیزے رسیت، آیا و ترا سوب ءشادمانی دنت یا ناکامی ءے بے سوبی، اے دوئیں تجربہ انت، دوئیں زندگی انت۔ سوب مندی ءے بے سوبی، دوئیں زندگی ءپدرائیں بہر انت، ایش انسان ءراماں انسان ءکالب ءپڑینگ ءضروری انت۔

گوشتنت کہ زندگی مرگ ءابتدا انت۔ ہر روج، ہر دمان، ہر ساعت، زندگی بنی آدم ءکشان کشان ءمرگ ءنیمگا بارت۔ اے دراجیں یا لکسین سفر، غم ءاندوہ یا گل ءشادانی ءگو زان ءرؤت۔ ہر حساسیں مردم ءغم، انسان ءغم انت، بنی آدم ءغمواری انت۔ انسان موت ءے سفر ءبرے وت ءبرے بے وت انت۔ ہمارہے شوہار ءانت۔ کئے انت گوں آئی ءہمراہ داری ءتیار بہ بیت؟ ناں سنگت، ناں چک، ناں نماسگ، آدمام تہنارؤت بلے موت انسانی زندہ آسمر یا آخر انت، انسان ءنہ انت پمیشامن زندہ راکمیں حیثیتے ءدیتگ۔ گوشتے زندگی چہ انسان ءکم تریں حیثیتے ءمالک انت۔

تو گوشتے من درد ءمرگ، ہستی ءنیستی ءلوزاں پر چا کار مرکزناں۔ من چرے لوزاں

احساسے دیگ لوٹاں، زندہ تجربہ ہے، درد مارشتے، ہستی نیستی فکرے بلے من گوشاں چے درد، چے مرگ، چے ہستی، چے نیستی۔ انسان چو دریا ہما موج ء انت کہ تاں و ہدے زر ء انت زور اور انت، ہست انت، مست انت، بلے تیاب ء کہ کیت ہچ نہ مانیت، ایوکا بر مشنہ ہما زور اور ی ء، ہما تہمردی ء۔

برے و ہدے مردم ء دل ء کیت کہ درد ء غم انسان ء وجود ء، آئی ء نیستی ء درمان انت۔ آ کہ غم ء آماج نہ انت بلکیں چو پد رامہ بیت بلے آ کہ وشی ء درداں ماریت آ کجا بروت، کئی سوالیگ بہ بیت۔ کئے آئی ء تسلا یے بدن ت، کئے آئی ء وشی ء بلے ریں درد ء درمان ء شوہا زیت؟

انسان دو محکمیں تیلان بندوک انت، دل ء ء روح ء۔ دل ء ء روح ء فرق ہمیش انت کہ دل ء درداں علاج است، اگاں کینسرے بہ بیت کہ گڑے، بلکیں درمانے در بیت بلے روح ء کینسر ء کئے علاج کنت۔ روح انسان ء مستریں مڈی انت ہمیشا دیمپانی تے ہم سک گزان انت۔ ایش کُشیت، رنجینیت، اے درد دنت بلے حسابیں، غم دنت بلے بزگیں۔ توبہ چریشی ء آلامتاں، حدائی ہچ انسان ء قسمت ء ممکن ت۔ کئے انت کہ روح ء درداں نہ ماریت۔ ہر کس روح ء منتان بلے پردگ انت۔ کدی بیت کہ ہمے روح چہ انسان ء وجود ء دائمی در بیت یا بنی آدم بہ مانیت یا ایوکا رُوح۔ دوئیں یک کالے ء یکجا جا گہہ کت نہ کنت، چیا کہ دوئیں یک دومی ء ضد انت، یکے دومی ء دشمن انت۔

وہدء مزن مردی ۱

شے رگام کوتاہ نظریں کم علمے، چیا کہ وہدء زنگ ء جنت، تنی وہدی نزانٹ کہ اے جہان ء طاقتوریں شے ہے وہدانت۔ جابر، زوراک، بے پرک، ہر پیم کہ بگو شے، ہمیش انت۔ زی، مروچی، باندات، ازل چہ ابد، وہدانت۔ شرانت کہ ہمیش ء گندگ انت کہ ہمیش، چوحداء بے وس ء چو ہمیشی ء بیمناک انت۔ نوں بچار شے رگام ء گنوکی ء کہ بلوچ ء وہدء میار کنت ء توپی دنت کہ وہدوتی ضامن وت انت۔ چو نزانٹ کہ بلوچ درنگی و بے رحمی ء پالونپ ء بندو کیس چو بے زبانیں حیوان ء وڑ الاچار انت، وہدء کجام بے لیبیں دڑ ء حال ء دات کنت۔

شے رگام اگن ایمانداریں مردے بوتیں گڑاوتی نزوریان ء وہدء پلو ء چون یے بست۔ اے جبر ء شرنزانٹ کہ وہدء مثال چو در آتگلیں روچ ء انت کہ مدام شپ ء امپاس ء پچ رتچیت، بلے دل ء جزم انت کہ پرے جبر ء نقصے نیست، لنت ء پلنت ء جنگ ء تاوان چی انت۔ کئے انت کہ وہدء دست ء داشت کنت۔ آشے کہ ہست ء نیست ء زانت ء ڈن انت، آئی ء نام ء چیا دمان پہ ساعت گپیت؟ کیا رد دیگ لوٹیت۔ کئی سر ء گار کنگ ء رند ء انت۔

شے دوستی ء بدواہی ء قصہاں کاریت بلے اے جبر ء نہ زانت کہ ڈر منی، دوستی، شری، گندگی، ہستی، نیستی ء ہے رنگیں درستیں دانک، انسان ء اڈ دا تگلیں ء پھریز تگلیں بے نامیں نشان انت، دڑہ چو حسد واریں اپوگ ء وہم ء انت۔ بہادری ء مزن مردی چی یے؟ کینگ ء برانت۔ شہیدی چی یے؟ ہم دروغیں وسواسے۔ نیکی بے وسی ء بے لیبیں تام انت ء گناہ

ۛثواب چہ کم علمی ۛ جوان ۛ واجہہ ۛ بخشا تگیں نہ کشیتگیں چنک انت۔

شے رگام گوشیت من دانایے آں، چے آئی ۛ عقل ۛ چے آئی ۛ دانش۔ آئی ۛ نر ۛ ہر شے براہدار انت۔ مہر ہم ۛ نفرت ہم، راست ہم ۛ دروگ ہم۔ منی دل ۛ تہی و ہدی شے اینجو نرانت کہ آوت کئے انت۔ وتی سرا بلوچی ۛ تہمت ۛ جنت۔ بلوچ، بلوچ، بلوچ۔ مردم حیران انت کہ ہمے بلوچ چچی یے؟ ہست کسے کہ پے دل ستک اے گپ ۛ بہ گوشیت کہ بلوچ کئے انت؟ عمرے پے ہمے و دار ۛ بہ نندیت، کرنے پے ہمے خیال ۛ آسر بکنت، دپ ۛ دنان یے بہ رچنت، درستیں پٹھاں اسپیت بکنت، انگت مشکل کہ سریے پر بہ بیت کہ کئے بلوچ ۛ کئے نابلوچ۔ من گوشاں زند ۛ اے تنکیں کیز خانہ ۛ بازی نی ۛ سرگردینتگ، بازی نے گنوک کتگ ۛ باز چہ ہستاں بے ہست بونتگ۔ گمان انت کہ شے ۛ را بے پرکیں حسد وارے ۛ نیکیں بددعا یے کتگ۔

لبز ۱

پائیدار ایوک ء لبز انت، ہما فلک انت کہ ہے لبزانی چیر ء چیر انت۔ زمین ء آزمان ء ہر شے ء را کہ بنی آدم ء مانا دا تگ۔ ہے مانا گوں ہما لبزاں بندوک انت۔ ہر شے روت ء گار بیت۔ درچک کپیت، بند بارت، ماڑی پرشیت، بنی آدم مریت بلے ہے لبز: بند، ماڑی، درچک، ایش مدام ہما مانا ء دینت کہ پراہاں جوڑینگ بو تگ انت۔ مہر ء احساس، نفرت ء احساس ء بدل بوت کنت، بلے مہر ء مانا نفرت نہ بیت۔ انسان ء کشت کنتے بلے گوں انسان ء ہم گزنجیں لبز، ہرچ مانا یے دنت، آئی ء بدل کت نہ کنتے۔ دُڑ پارسا بوت کنت بلے گوں دُڑ ء لبز ء بندو کیں ہما مطلب پارسانی ء مانا ء کارمرز بوت نہ کنت۔ اگاں من سبکی ء گزان، دز وگ ء راستی، برادر کشی ء بہادری، شمر ء شمر، سیاہ ء اسپیت، بہ گوشاں ہم، گوں اے لبزاں بندو کیں حقیقت ء کئے بدل بہ کنت؟ اے لبزانی پرک ء پیر ء گپ نہ انت، ایثانی مانا ء مقصد ء حبر انت۔ پمیشا لبز، بنی آدم ء جوڑینگیں پائیداریں حقیقت انت۔

بلوچ ریاست ۱

پاکستانی زائیکار ۽ کوااس مدام هے حبر ۽ کننت که بلوچ قبائلی معاشرت ۽ گزاء نہ چٹینگ انت پمیشا قومی حیثیتے نہ دارنت۔ بلے چوش نہ انت چیا که ریاست یا مملکت ۽ کجام هستی انت که بلوچ چریشی ۽ بلے بهر بونگ انت، فکری بگوش یا تجربات یا عملی۔ اول ایش که ریاست یا مملکت ۽ وتی شکل ۽ شباهت ہجبر یک وڑ نہ بونگ، گوں و ہد ۽ حالتاں ایشی ۽ نظریہ ۽ بدلی، دائمی عملے۔ قومے کہ وتی سرزمین ۽ واک ۽ اختیارے بداریت ۽ تاریخی ۽ ثقافتی قدرانی ہمراہی ۽ آئی ۽ پہ سیاسی مقصداں یکجاہ بوگ ۽ قومی خصوصیت گوشنت۔ ہمیش مملکت ۽ صفت انت ہم۔

بلوچ میان ایشیا ۽ قوماں یکے کہ ہے سرزمین ۽ آباد انت ۽ گوں ادے مہلوک ۽ سیالی یے دارنت۔ ایشی ۽ یک نیمگے ایران، دومی نیمگ ۽ ہندوستان ۽ سہی نیمگ ۽ میان ایشیا ۽ اوغانستان ۽ چاری نیمگ ۽ زارنت کہ آدم ۽ عربانی قوم ۽ قبیلہ انت۔

بلوچانی قومی ریاست اگن بونگ، آئی ۽ شکل کجام انت؟ بلوچاں ماڑی ۽ قلات نہ بستگ، چو کہ شاہی دربار ۽ درباری، فوج ۽ پلٹن نہ بونگ، راستے بلے قومی ریاستی خصوصیت ۽ بلے بہر نہ بونگ انت۔ میر چا کر یا چرائی ۽ سر، میر جلالان ۽ قبائلی سروکی، راہشونی ۽ اقتدار ہم وڑے ناں وڑے ۽ ریاستی ابتدائی شکل ۽ انت۔ رند تر ۽ خانانی دور ۽ ریاست ۽ شرٹریں ڈروشمے دیماکیت کہ قومی زانٹے داریت، حکومت داریت، فوجے داریت، اواستمانے داریت۔ ڈیرہ جاتانی بلوچ ریاست یا قبائلی کنفیڈریشن اے درہ ریاست ۽ شکل انت۔ سندھ ۽ ٹالپورانی دور ۽ حکومت ۽ را بلوچ ریاستی حکومتے ہم گوشگ بوت کننت۔

بلوچاں پمیشا قومے نہ گؤشگ کہ آقبائلی نظام ء انت یا قبائلاں بہرانت، دز و گے۔
 اے درستیں قبائل، درستیں ٹکانی سرچنگ بلوچ ء ہمانی ء قومی زانت ء پجّار انت، وت بلوچی ء
 احساس انت۔ یکلیں زبان، یکلیں دود ء ر بیدگ، یکلیں علاقہ، درست، آئی ء قومی احساس ء
 شون دینت۔ تو بگؤشے کہ فلاں قبیلہ ء گوں فلاں قبیلہ ء جنگ کتنگ پمیشا بلوچ قومے بوت
 نہ کنت یا براہوئیانی بازیں ٹکانی زبان بلوچی نہ انت، اے بلوچ ء قومی احساس ء بہرے نہ
 انت، چوش نہ انت، اے علمی بد نیتی یے۔

قبائلی نظام

کجام نظام انت کہ کسے بوگو شیت کہ ہر عیب ءِ قصور ءِ پاک انت؟ بلوچانی قبائلی نظام ہم چواندگہ نظامانی وڑ ءِ سرجم گوئنگ نہ بیت بلے ہما عہد، ہما باری، ہما دور ءِ ضرورتانی رد ءِ ہے نظام جوڑینگ بوئنگ کہ صداں سال ءِ ایشی ءِ بلوچانی سیاسی ءِ معاشرتی ءِ قبائلی ضرورت پورا کتنگ انت۔ تو اینکرہ سالان رندکائے ءِ گوشے کہ آسک گندگ بوئنگ، علمی جبرے نہ انت۔ ایش باید انت کہ ہما عہد ءِ مردماں بہ گوشین۔

قبائلیت ءِ پرشت ءِ پرش، رد ءِ گچین جاری نیں عملے۔ ایشی ءِ شری ءِ گندگی ءِ حدان ہم ہما مہلونک وت مقرر کنت۔ انوگیں وہد ءِ اے نظام آرنگ ءِ نہ انت کہ چا کر ءِ عہد ءِ بوئنگ یامیر نصیر خان ءِ دور ءِ بوئنگ یا انگریزانی آہگ ءِ سر بوئنگ۔ انگریزانی زمانگ ءِ ایشی ءِ اصل شکل بدلینگ بوت۔ پمیشا اے نظام بلوچانی دردانی دوانہ انت۔

قبائلی یا سرداری چو گندگ نہ بوئنگ کہ دپ ءِ پڑ ءِ ہر کس گو شیت۔ اصل ءِ پاکستان ءِ حاکماں ایشی ءِ بار وادیں احوال دانگ۔ چونابا، ہر حاکم پے وتی گزراں محلو میں قوم ءِ دود ءِ ریدگ، آئی ءِ سیاسی، معاشی ءِ معاشرتی نظام ءِ ایر جنگ ءِ چک ءِ پد نہ بیت۔ پاکستان ءِ حاکم اے نظام ءِ خلاف ءِ مزین دز وگیں دپ وٹی کن انت۔ انچوش چو کہ گوشے درستیں جن ءِ بلاہ ہمیشی ءِ گون انت۔

منی مطلب اے نظام ءِ پلہ مرزی نہ انت چیا کہ ایش آ شکل ءِ نہ انت کہ بوئنگ۔ انوگیں سرداری انگریزانی دانگیں سوگاتے۔ انگریزاں ایشی ءِ بنیاد پے بلوچانی ایر جیگ کنگ ءِ ایر کتنگ ات۔ ہر نظامے کہ غلط کار مرز بہ بیت، آئی ءِ شری چیر ترنت ءِ گندگی دیما کاہنت۔ ظاہر انت پنج صد یا ہزار سال ساری ءِ نظام انوگیں وہد ءِ گاماں شت نہ کنت، بلے حقیں جبر ایش

انت کہ ہمے نظام ء گوسٹگیں زمانگ ء بلوچانی زندء دستیں ضرورت پورا کتنگ انت ء تنی و ہدی
ہمے بلوچانی فکر ء احساس ء نمیر انیں بہرے پمیشا ایشی ء شری سرگوز کنگ ہم نہ بنت، بلے
انوگیں و ہداں ایشی ء چندائیں ضرورت پشت نہ کپتنگ۔

اگں ہرت بچارے قبائلی نظام اگں حراب انت، ایشی ء قصور وار ہمیشی ء سروک ء
کار مستر انت۔ خرابی اصل ء نظام ء کمتر انت۔ نظام وت ہچبر یک رنگ ء نہ مانیت، اے
مداں مدان ء رد ء گچین بیت۔ ملکانی قانون ء دستور پہ و ہد ء گذراں پیلو کنگ ء مدام رد ء بدل
کنگ بنت۔ مارا بید انت کہ ماوتی ذاتی یا اخلاقی ء معاشرتی نزدیریاں نظام ء گردن ء مہ
دیوں ء وت ء رالے میار مہ کنوں۔

مستریں عیب مدام گوں قبائلی سروکاں بونگ ء انگت گوں ہماہان انت۔ عیب
وار سرداری نہ انت، عیب ہمانواب ء سردارانی ذاتی ء اخلاقی پد مننگی نیگ انت۔ غلام محمد ء
پاکستان ء اسمبلی پر وشت، صدرات۔ قصور صدر ء عہدہ نیگ انت یا غلام محمد ء؟ امریکہ ء صدر
ٹکسن ء واٹر گیٹ ء ڈیموکریٹک پارٹی ء کنونشن ء سیاڑی گری کت یا کنائنت، گناہ امریکی
صدر ء عہدہ نیگ انت یا ٹکسن ء؟ خان قلات ء بے جست ء پرس ء بلوچانی پت ء پیر کی ڈیہ
دژ منناں بخشات، گناہ کئی ات۔ خانی ء یا احمد یار ء؟ مینگل، بگٹی ء مری آنی سرداراں، پہ وتی
سرداری آنی ساتگ ء حکومت ء دانشگیں سردار کوشار بنت انت، میاری کئے ات؟ سردار
یا سرداری؟

بلوچ سردارانی ذاتی بد ء نیگ ء میار قبائلی نظام نیگ انت یا آہانی ذاتی کرد ء؟ اگں
سردار مری، نواب بگٹی، نواب رئیسانی، سردار زہری، سردار بیزنجو، نواب لکسی گندگینے کننت،
قصور وار نظام نہ انت ہماوت انت۔ پمیشا ایشانی ذاتی کمزوریاں گوں نظام ء ہم دپ کنگ
شریں جبرے نہ انت۔ البت سرداری اگں سیاسی ء معاشرتی گذرانی دیرمانیں منزلاں بڑات
نہ کننت، وت پشت نہ کپیت۔ بلے مئے دژ منانی ہمے نیون ء بلوچان ء زاہ ء بسیت کنگ،
ہما تاریخی عمل ء بہرے کہ ہر بالادستیں قوم پہ ایر دستیں راجاں مدام دوست ء کننت۔

بلوچ ڈیہہ ۱

بلوچ ۽ چہ کپسین دریاء کڑ ۽ گور ۽ علاقہ ۽ دراتنگ ۽ ملک ۽ ولایتان ۽ گولان ۽، ہزار یادوارہ صدی قبل مسیح ۽، ایران ۽ رودراتکی علاقہ ۽ جاہ منند بوہگ ۽ نشان است انت۔ ایران ۽ طاقتوریں بادشاہانی ملک گیری ۽ جنگاں بلوچانی مک ۽ حوالہ تاریخ ۽ مان انت، یک نیمگے نیک بختی ۽ جوان مردی ۽ دومی نیمگ ۽ بد بختی ۽ چوظالمیں نوشیروان ۽ کہ جہانئے عادل گوشتیت، بلوچانی سراہلگارکنگ ۽ قصہ ہم تاریخ ۽ شمشوشتگیں بابے انت۔ بلے تاریخ ۽ اے جبرگیشیتنگ کہ مزن مریں بلوچانی وت واکی ۽ واہگ ۽ ظلم ۽ جبر ۽ آلامتانی دیم، مدام داشنگ۔ نوشیروان ۽ رندی و ہداں محمودغرنوی ۽ پنج مسعود، عرب، ایرانی، افغان ۽ سندھ ۽ ہند ۽ حاکمانی خلاف ۽ اے قوم ۽ مزن مردی ۽ قصہاں مدام پیریں بلک پہ وتی نماسگاں تاں روچ ۽ مروچی کارنت کہ ایشانی راستی ۽ احوال چہ تاریخ ۽ ثابت انت۔

بلوچانی مکہیں ڈیہہ ۽ سیم سرچہ قدیم ۽ گیشیننگ انت۔ رودراتک ۽ بلوچانی سرزمین سندھ ۽ مزین کور ۽ مٹائیت، روایرشت ۽ کرمان ۽ سیستان ۽ بلوچ علاقہ کہ آئی ۽ آخری حدگریانی ملک انت، زربار ۽ نیل بو میں زر ۽ گوریچان ۽ ماں ہلمند ۽ بلوچانی حد انت۔ اے ملک گوشتگیں سے ہزار سال ۽ بگرتانوں بلوچانی ملک انت۔ دوازده صدی قبل مسیح ۽ بگرتاں ہزده صدی عیسوی ۽ بلوچ سندھ ۽ مزین کور ۽ اے کش ۽ آکش ۽ سر بوتنگ انت۔ بلوچاں وتی سرزمین ۽ سرا آرا میں زند پچبر نہ گوازینتنگ۔ اے علاقہ ایران، ہندوستان ۽ رندتر ۽ افغانستان ۽ گبروئیں حاکمانی مزین بادشاہتانی درمیان ۽ انچیں علاقہ یے بوتنگ کہ

ہر کسی چمے سک بونگ انت۔ برے اے سرزمین لہتیں بہر ایران ء جنگ ء ایر دست
کنگ ء برے ہندوستان ء برے اے ڈیہہ، یونانی، عرب، ترک، ساکا، ہن ء اندگہ قوم ء
قبیلہانی ہندوستان ء سرارش کنگ ء راہ بونگ۔

تاریخ ء ہے دورء بلوچانی سیاسی، انتظامی یا ریاستی نظام ء بارواہچ چشیں پکانیں
ثبوتے دیمانیت بلے چہ بازیں واقعہاں چو کہ بلوچانی گوں نوشیروان ء جنگ یا گوں
سائرس ء فوجی ملک یا گوں عرب ء رند ترء گوں محمود غزنوی ء بچ ء لشکراں جنگ، اے پد رکنت
کہ بلوچ یک ہو ریں کمان یا اختیار دارے ء سروکی ء یکجا بونگ انت۔ اے وٹیں ہم کو پگی
وقتی ہم بوت کنت ء دائمی ہم۔ مارا سیاسی انتظام کاری ء مستریں مثال بلکیں سردار سیاہ وٹ،
سردار شہہ سوار یا میر جلالان ء وہدء رسیت یا رند ترء رند ء لاشارء قبائلی اتحاد یا ہے دوران ء
قلات ء خانانی سروکی ء ’بلوچ کنفیڈریشن‘ یا اسٹیٹ ء صورت ء دیما کیت۔

شانزہ صدی عیسوی ء رند ء لاشارء بازیں ٹگاں چہ مکران ء دیم پہ رودراتک ء کوچ
کت۔ آہاں قلات ء سرارش کت، اودء حاکمان ء پرورش دات ء میر مندواش قلات ء حاکم
کت۔ رند ء لاشارانی منزل سیوی ء گنداوہ بوتنت۔ رندماں سیوی ء لاشارماں گنداوہ۔ اے
دَمگ ء وتی جاہ منندی ء چلیں سالان آواں چو ہسا ہگیں بادشاہاں بادشاہی نہ کت بلے ایشانی
حاکمی چو کہ چہ دری اثراں تاحدے پاک ات پمیشا رند ء لاشارء اختیار داری ریاست ء یک
شکلے گوشگ بوت کنت۔

عاقبت تہمیلیں پچکند ۱

من اے جبر صدوارے اشکتگ کہ بلوچان ء و ہدء کپتنگ، بے طالع انت۔ بلوچان نہ چہ وتی زیک ء سبق زرتگ و ناں باندات ء فکر ء انت۔ بلوچ ء و شیں دؤر نہ دیستگ، ناں جہہ مندیدی، ناں امن ء ایمنی، ناں وٹی ء وشدلی، ناں ایشی ء وتی شدء را لگتے جت کتگ ء ناں و شیاں ایشی ء راساتگ۔

بلوچ ء چوشیں بدبختی ء قصہ سک کوہن انت۔ اے بدبختی گوں آہاں چماو ہدء گوں تڑیتگ کہ آہاں گوں ایرانی بادشاہ، سائرس ء فوجاں ہم کو پگی کت بلے پہ مڑاہ۔ وتی تنگوئیں بچ کوشارینت انت، بلے پہ دگر ء جنگاں۔ ایشی ء بدبختی ء ابتدا گوں انوشیروان یا محمود غزنوی یا غوری ء و ہدء جنگ ء بجنگاں نہ بوت ء ناں عربانی اُرش ایشی ء تاریخ ء ابتدا انت۔ ایشی ء بن ہشت ہماو ہداں ایر بوت کہ چا کر ء گوہرام تاں سی سال ء وت ماں و تاپیڑ اتنت۔ اے بدبختی چماو ہداں شروع بوت کہ قلات ء خانان ء ہوش ء یلہ دات۔ محمود خان قلات ء واجہہ بوت یا احمد یار خان حاکم بوت ء اے حاکمی اش نہ کرزت۔ اے شومی چماروچ ء شروع بوت کہ انگریز ء گشت کہ نوں من ء ہندوستان ء حاکمی بس انت، من وتی حاکمی ء مہاجر ء پنجابیاں دیاں۔

گوں چوشیں تاریخی بدبختی ء نوں بلوچانی حالت ء بگند ء ایشی ء آسندگ ء فکر ء بکن۔ ایشی ء زیک ء مروچی ء چکاس۔ من گوشاں ہر ہماراج یا قوم دیروی ء منزل ء پشت کپیت کہ چہ آئی ء مروچی ء زیک ء شیبینگ بہ بیت۔ آئی ء زیک ء مروچی ء بازیں فرقے مہ بیت ء آئی ء مروچی باندات ء نشان ء ہم بدنت۔ چوشیں قوم ء دیروی ہنچائیں جبرے۔ آئی ء نیک بختی

دڑو گے۔ ہر قومے کہ پرانی ءزیک نیک بختی ءوش حالی، زانت ءفکر ءنشانی بہ بیت، آوتی بچ
 ءراہے رنگ ءتیار کنت۔ پہ ہما زیک ءکہ آئی ءدیتگ، مرتگ، چاریتگ، آئی ءتجر ہے
 است انت۔ آئی ءدل ءزیک ءمروچی یک انت، آہانی رفتار یک انت، آہانی ضرورت
 یک انت۔ پہ چوشیں بے سڈیں قوم ءآئی ءباندات ءہم فر قے نیت۔ آوہد ءرفتار ءہم نہ
 فہمیت، پمیشا پشت کپیت، پرچا کہ آزیگ ءر بودگ ءشتگ۔

مروچی ہے مثال بلوچ نیگ انت۔ بلوچ ناں چوتی قبائلیت ءدر کپگ ءجہدان
 انت ءناں چوت ماں وت ءناراستی ء۔ آشتگ ءزیک ءبٹاک ءجنت۔ پرانی ءدوتل ءدو
 پوستی ءدڑوگ شتریں سیاست ءبن ہشت انت۔ پرانی ءعلم ءزانت ہما انت کہ یک نیمگ
 قبائلیت ءدومی نیمگ ءکم زانتی ءبے عملی ءنشان ءبہ دنت۔

خلیل جبران ءگوشتگ ات، کہ ”آقوم قابل ءرحم انت کہ دُزر ءراہامرد بگوشتی ء
 فاتح ءراسخی۔ بڑگ انت ہما قوم کہ آئی ءسیاست دان روباہ صفت بہ بنت، فلاسفرمداری،
 فنکارنقال ءمسخرابہ بنت۔ بڑگی انت ہما قوم کہ آٹکر ٹکر ءبہر بہر بہ بیت ءہر ٹکرے یا بہرے
 ایوکاوتار قوم بہ لیکیت۔“

برزی جہلی ءضد انت۔ اے دو جتائیں حقیقت انت۔ کسے ءبرزی نہ ساچیت ء
 کسے ءجہلی۔ سبکی ءگزانی ہچبریک نہ انت۔ سبکی گزانی ءبرداشت نہ کنت ءگزانی سبکی ء
 سگت نہ کنت۔ چوناہا ہر انسان ءوتی تے۔ کسے پہ گزانی ءوش انت ءکسے سبکی ءجلوہ ناک۔
 مے بازیں قبائلی یا سیاسی سروکان ءبرزی ءگزانی مہذبہ نہ براہیت۔ پریشاں سبکی شرانت۔
 قصہ کارنت کہ مردکے ءوتی جنک دگہ ہلکے ءسورداگ ات۔ یک روچے چہ
 پت ءہلک ءکسے آتک ءچہ جنک ءمستاگی یے لوٹت ءگوشت ءے کہ تئی پت ہلک ءکماش
 ءپاگوا جہ گچین کنگ بونگ۔ جنک ءپر یاتے جت ءگوشت چے و با یے کپتنگ منی ہلک ء

کہ کسے پشت نہ کپتنگ ابید چہ منی پت ۽۔ نون ہے حالت مننگ انت۔ گوشیکاں و بائے کپتنگ کہ سروک ۽ مستر ۽ قحط انت۔ بنی آدم ۽ قحط انت۔ منے سروکی ۽ پاگوا جہی ۽ دعویٰ دار انجیں مردم انت کہ نہ آہانی شخصی کرد ۽ ناں قومی کردارے۔

اداہر کس سوداگر انت۔ بہا کنت یا بہا گپت۔ قہبگ ہمانی ۽ گوشنت کہ جسم ۽ بہا کنت، بلے آ کہ فکر ۽ بہا کنت، زانت ۽ بہا کنت، قوم ۽ بہا کنت، ملک ۽ بہا کنت، آہاں چے گوشے؟ شاعر وتی شاعری ۽ بہا کنت، ادیب وتی ادب ۽، راہشون ۽ کماش راج ۽ بہا کنت، ایشاں چے نامے دیے؟ من حیراناں کہ کسے واد بہا کنت یا شکر یاد ویناں ہم سنگ ۽ دنت، آ شاہوکار انت، سوداگر انت۔ آ کہ وتی فکر ۽، وتی زانت ۽، وتی دید ۽ بہا کنت، آئی ۽ چوشیں نامے پرنیست ۽ اگاں پر انت، بلے براہ نہ انت۔

سیاسی عمل نہ باید انت ایوکا سیاسی کرداراں پختہ تر بکنت، بلکیں سیاسی عمل ۽ راہم مہکمیں فکرے ۽ احساسے بدنت، بلے منے سروک مسترانی شریں کرد ۽ جبر دروغے۔ چریشاں گیشتر سروکی ۽ راہ در بری ۽ لائق نہ انت۔ ایشانی ہنوگیں کردار ۽ بار وامنا وام دار ۽ قصہ یات کیت۔ مرد کے وام داراں، بلے زڑے نیست ات کہ واماں بہ دنت۔ آ مردک ۽ مدام وتی زڑانی طلب کت۔ بازیں فکرے ۽ رند، مردک ۽ دل ۽ شریں خیالے اتک۔ آہما واجہہ ۽ گور ۽ شت، گوشنت ۽ کہ مروچی من ۽ وٹشیں حالے گون انت۔ آ گل ۽ بال بوت کہ بلکیں منی زڑاں بدنت۔ مردک ۽ گوشنت کہ نون تو فکر مند بہ موکہ تئی زڑانی من بند ۽ بست کتگ ۽ نون تو ہے بزاں کہ زڑتئی کیسگ ۽ انت۔ البت اے درگت ۽ من ۽ تئی کمک پکار انت۔ آچوش کہ منی لوگ ۽ دیما ہمروچ اشتر بار انت چہ پکیان ۽ گوزنت۔ منی دل ۽ اتگ کہ اگاں وتی لوگ ۽ دیما چش یا کتر بہ کشاں ۽ وہدیکہ اے دز چک مزن بہ بنت، گڑا ہے اشتر کہ گوں باراں گوزنت، ایشانی بازیں پگی ہے کنٹک داریں دز چکانی شاہاں پر لگنت۔ من ایشاں چناں ۽ یکجا کناں۔ اے حساب ۽ روچے دو چار گواگ پگی ودی بوت کنت۔ ہے

پگیاں کم ۽ من ترا تئ و امانی دیمادیاں۔ تئ و ام ادابنت ۽ من ہم چیمے غم ۽ چٹان بلے من ۽ ٹگا
 کہ ٹگا یے نیست کہ من ہے دژ چکاں بہ کشاں۔ تو اگاں وتی زراں لوٹے گڑا منادگہ لہتیں زراں
 کننگ داریں دژ چک ۽ کشگ ۽ وام بہ دئے۔

مئے سیاسی پارٹی ۽ ایشانی سروک چوہا وام دار ۽ انت کہ کننگ داریں دژ چک ۽
 کشگ ۽ رپک ۽ زانت۔

آسیڈیل ۱

من آسیڈیل ء شوباز ء تنی و ہدی نا ء لچک نہ کتگ بلے باز ہنچیں تاریخی شخصیت انت کہ تاریخ ء ہما دور ء حالتاں، آہان ء قدے ء سر کتگ ء آہان ء ناما و ر کتگ۔ باز واراں آہانی کرد ء من ء حیران کتگ ء باز رنداں آہانی بازیں کار پدمنا دوست نہ بونتگ انت۔ چو کہ من ء یزید ء امام حسین، دو مینانی بہادری، امام حسین ء وتی کوشارینگ ء یزید ء دل ء جگر کہ آحمد ء نماسگ ء کشگ ء چک ء پد نہ بیت، سک دوست بیت، حسین ء جنگ نہ کت، حسین ء مزینیں پر یاتے کت کہ من ء مہ جن ات۔ بل ات کہ و اتر کناں۔ آہاں گوشت ناں، منے حکم انت کہ ماترا پہ یزید ء بہ بروں۔ مرد ء وتی دست گیری میار کت ء وت ء را کوشارینت۔ مکہ ء فتح و ہداں، یزید ء پیرک، ابوسفیان ء معاملہ نہی ء آئی ء بیچ امیر معاویہ ء دور اندیشی، من ء دوست بیت۔

اسپارٹا ء واجہیں بادشاہ لیونیداس (Leonidas) ء بہادری، نہ ترسی ء یونان ء چہ ایران ء ڈرمنیں بادشاہ زرسبز (Xerxes) ء پھر یزگ ء اے تو جیل کہ گوں وتی سے صد بامردیں ہمراہاں تاں سے روچ ہشاد ہزار فوجے دیم ء داریت کہ آہلو ہالو پہ یونان ء سرمہ بنت۔ Thermopylae ء اے جنگ (480 BC) تاریخ ء پُر مڑا ہیں حقیقتے۔ آئی ء زانت کہ جنگ بیت، آئی ء زانت کہ دیم ء موت انت بلے چون کنت چوشیں زند ء کہ غلامی ء ایردستی ء بہ گوزیت۔ آگوں ڈرمن ء جنگ کنت، پہ کست، پہ کینگ، پہ بامردی ء نہ ترسی۔

سکندر اعظم ء ملک گیری، منی دل ء پوچ انت بلے من ء سقراط ء محکمیں ارادہ ء آئی ء زہر ورگ ء بہادری دوست بیت۔ چہ مغلانی او بادگاں، منادا ار اشکوہ چہ اورنگ زیب ء لائق تر گندگ ء کیت۔ من ایران ء شاہ، رضا شاہ ء تچگ ء وتی رکینگ ء بدل ء مہراب خان ء کوش ء شتر تراناں۔

من ۽ پیغمبریں محمد ۽ مغل آنی مزن نائیں بادشاہ اکبر ۽ اے شان سک دوست بیت کہ بگند ماناواندہ نیں۔ دوئیں تاریخ ۽ مزن نائیں مردانت۔ محمد آ وہد ۽ تاریخ، فلسفہ، معاشرت، مذہب ۽ سیاست ۽ مذہب کوا سے ات بلے وتی دستخط ۽ زانت۔ کسانیں زہگے ہم یک روج ۽ وتی نام ۽ نوشته ۽ ہیل کنت بلے آ وہداں وتی دمگ ۽ مستریں دانشور ۽ عالم ۽ وتی نام محمد ۽ نوشته گزان ات۔ مرد ۽ چہ یہودی ملا ۽ کوا سے ۽ چہ چنت سال ۽ علم ۽ دانش ہیل کنگ ات بلے یک روچے ہم مرد ۽ رانہ گوشتے کہ من ۽ منی نام ۽ نوشته ۽ بہ گوش گوں۔ بلکیں ہے جبرے میار کنگ ات یا ہے ناواندہ ہی ۽ جبروت ہنچیں مانائے داریت کہ منے دپ ۽ نہایت۔ اکبر ۽ گوشت چے ابو الفضل چے فیضی چے پنڈت چہ پادری گوں ہمیشاں علمی، مذہبی ۽ سیاسی بحث ۽ تزان ۽ نشت ۽ روج بیگاہ کنت، ہما سیاست زانت کہ ہندوستان ۽ افغانستان ۽ حاکم، بلے گوشت من ناواندہ ہے آل، دستخط پرچہ بکناں۔ لنگ لے جت، بچارات مزن مردی ۽۔ من ۽ سسی ۽ کردار چہ پنوں ۽ بلے وسی ۽ دوست تربیت۔ من ۽ گراناز ۽ مہناز ۽ کردار دوست بنت۔ منی دل ۽ بالاچ ۽ بیر گیری نمیر انیں کردے کہ گندگ ۽ خلاف ۽ شر ۽ جنگ انت۔

تاریخ ۽ بازیں بامرد ۽ آوانی کردار، ہما کردارانی پشت ۽ حالت یا آہانی سؤبانی زانگ، پداہما شخصیت ۽ دوست کنگ یا نادوست کنگ، اے گوں ہر کسی فکری تب ۽ انت۔ مروچی من ۽ تونندیں، ہزاراں سال یا صداں سال ساری ۽ مردمانی کرد ۽ بارواتران کنیں ۽ ”آئیڈیل“ شوہاز کنیں۔ برے آہاں جہل جنیں ۽ برے ساڑائیں۔ اے گوں آہاں شری ۽ نہ انت۔ مثال ۽ جبر ۽ گوشت کہ رند ۽ لاشاراں، سی سالوں بلے مقصدیں جنگ کنگ۔ اگاں جنگ مہ بوتیں چوش بوت ۽ چوش نہ بوت۔ تو پنج صد سال ۽ رند، نشنگ ۽ اے جبراں کنتے۔ منی دل ۽ تو اگاں آدور ۽ بوتین ۽ تو ہم سر ۽ بند بوتے، راین یا میرہان ۽ ہیبتان ۽ لشکر ۽ گوں کپنتے بلے مروچگیں نکتہ چیں، ہریچی کہ فہمیت، گوشت۔ آہاں دور ۽ تاریخی حقیقتاں رموشیت۔ پہ چوشیں پسند ۽ ناپسند ۽ نہ آمزن مرانی اگدہ کم بیت ۽ ناں آواقعاتانی تاریخی حیثیت کم ۽ گیش بیت۔

قوم و قومیت ۱

قوم، قومیت، قومانی وت واکی و حق، اے انجیں سوال انت کہ گوں کسی و شخصی فکر و وابستہ نہ انت، اے تاریخی لیکہ انت کہ و ہد و دستاں ایشان و سمارتگ و اے کا ندہ و سر کتگ۔ قومیت انجیں حقیقتے کہ تاریخی و سیاسی حساب و ہم سکیں نازر کیں احساسے کہ ہمیشی و سراقومی اقتدار، قوم دوستی یا قومانی حق و بن حشست ایران۔ گوں ہمیشی و قومی وطن یا مادراء وطن یا پت و پیر کی ڈیہہ و تصور ہم بندوک انت۔ اے انجیں جزیبے کہ پے قومے وجود و ضروری انت ہم و گوں آئی و بندوک انت ہم۔ پے قومیت و اثر و بلا ہیں بادشاہت سر و چیر بونگ انت و ہمیشی و مزینیں بادشاہتانی بنیاد ہم محکم کتگ۔ جنگانی تاریخ ہم گوں پے احساس و اگن پور ہی و بندوک نہ انت، چریشی و در ہم نہ انت۔

بلوچے و ہر یکے و بروبری، آئی و حقانی ساتگ، آئی و ماں درد و مرگ و ہمراہی و تپاک، اے درہ پے احساس و برانت۔ تاں و ہد یکہ پے احساس مہ بیت، بلوچ قوم و تصور یا آئی و وت واکی و نمیر انیں ارمان گار بیت۔ پے زانت انت کہ مدام قومان و زندگ نے و داشنگ۔ نوں پے زانت و تعریف و تو چتور کنتے؟ تو گو شے ما بلوچ اُن، یکیں پیرک و اولاد اُن۔ منے مرگ یک، منے زند یک، منے زبان یک، دود و ربیدگ یا مرطاہداری و براہندگی و سرچنگ یک، ما قومے اُن و باید انت کہ مارا اقتدار و اختیار و حق بہ رسیت و اے اقتدار منے حق انت۔ پے احساس و گردان و زندگ داشنگ، ہمیشی و ترکان و، ہمیشی و پولشان و، ہمیشی و سکھان و، ہمیشی و فلسطینی آن و، ہمیشی و تاملان و، ہمیشی و سندھیان و۔ ہر قومے کہ دومی قوم و ایر دست انت، آہے زانت و پے احساس و برکت و زندگ انت۔

قوم ء قومیت ء بنیادناں ایوک ء زبان انت، ناں نسل انت ناں مذہب۔ زبان ء بگند، بلوچ براہوئی ہم گوشتنت، سرائیکی ہم، سندھی ہم ء فارسی ہم۔ توچے گوشتے اصلی بلوچ کئے انت؟ پٹھان ہے رنگ ء فارسی گوشتنت ء پشتو ہم۔ افغانستان ء لوگر ء مردم گیشتر پٹھان انت، بلے زیادہ تر فارسی زبان ء جبرکننت۔ ہرات ء بغلان ء پنجتون فارسی گوشتنت۔ وت بلوچانی براہوئی ٹک باز بلوچی گوشتنت ء باز براہوئی۔ سکھاں بگند بازیں ہندی ء جبرکننت ء باز پنجابی ء۔ ہندوستان ء ہزاراں تامل انچیں است کہ آہندی گوشتنت۔

نسلی تعلق ہم قومیت ء احساس ء ہست ء نیست نہ انت۔ ہژدہ صدی ء زائیکاراں انسانی نسل ء راوتی تب ء بہر ء بانگ کتنگ۔ آریائی، سامی، سیاہ پوست، چینی نسل ء دراویڈین۔ نوں آریائی نسل ء سیل کن، بلوچ، لہتیں ترک، ایرانی، یونانی، یورپ ء بازیں قومے، اے درہ آریائی انت۔ سامی یا سیمائیٹس، درستیں عرب ء اسرائیل، درہ نوح ء بیچ، شم یا سام ء اولاد انت۔ نوں تو بگوش چرے نسلی وابستگی ء کجام قوم انت کہ وتی پچار ء کنت۔ یہودیاں درکن کہ و تا ابراہیم ء جیکب یا اسرائیل ء اولاد گوشتنت۔ عراقی سامی ء اردنی سامی یک انت، یکیں قومیتے دارنت؟ پچے جبر ء چینی نسل کہ منگولیا ء بگرتاں تیوگیں فارایسٹ ء جبرہ منند انت، یک انت، یکیں قوم گوشتگ بیت؟ ناں۔ نوں زبان ء بچار، ترا بلوچانی مثال دات، عرباں بگند، درستیں عربی گوشتوک یکیں قومیت ء بہر انت؟ ہچرناں۔ آ اے جبر ء نہ مننت۔ کسے مصری ء کسے شامی انت و کسے عراقی انت۔ امریکہ، برطانیہ ء کینیڈا، آسٹریلیا ء زبان یکیں انگریزی انت، قومیت اش یک انت؟ تو ایشاں یکیں قوم گوشتے؟ آپرے جبر ء تیار انت؟ ناں۔

مذہب ء پچارچہ پیم قوم ء بنیاد جوڑ بیت؟ اسلام ء بزور، چینیکرہ ملکانی مردم انت کہ مسلمان انت کہ تو بگوشے یکیں قوم انت۔ انڈونیشیائی، ہندوستانی، بنگالی، عرب، ترک،

یکیں قوم انت؟ عرب ء ایرانی یک انت؟ بلوچ ء مصری یکیں پیرک ء بچ انت؟ یکیں احساس ء واجہ انت؟ کرد ء زنگباری یکیں مذہب ء پیروکار انت، بلے یک انت؟ ناں۔ ہے رنگ ء بازیں سیاہ پوست عیسائی انت گڑا تو آہاں انگریز یا فرانسسی گوشے؟ ہمیشا قومیت ء بنیاد مذہبی دزوگ ء راست ء سہرا ہم بوت نہ کننت۔

قومیت چرے درستال، نسل ء زبان ء مذہب ء سر برتر کیت۔ اے سیاسی ء معاشرتی زانت انت کہ رند تر ء دود ء ریدگ ء ہمگر بچ بیت۔ اے احساس چہ درستیں احساساں پاک تر انت، مستر انت، بلے تو زبان، نسل، مذہب، دود ء ریدگ، چہ ایشاں قومیت ء آئی ء زانت ء چون درکت کننے، مشکل۔ اے درہ یکجاہ ہے قومیت ء احساس ء پختہ تر کننت۔ جتا جتا ایشانی اثر کم بیت۔

اے ترس کہ زوت یا بہ دیر پاکستانی کلچر، پاکستانی زبان ء سوب ء بلوچ ء بلوچیت گار بیت، تاں حدے ء باید انت کہ مردم ء لہر زگ بہ کننت۔ ایردستیں قوم حاکمانی بازیں دود ء ریدگے، آہانی زبان ء بازواراں آہانی مذہب ء زورنت، بلے تاریخ ء باز انچیں قوم است کہ آہاں گرانیں حالتاں ہم وتی قومیت ء راجی بچار برجاہ داشتگ۔ اسرائیل کہ وت ء رامذہبی قومیتے گوشیت، آہاں گول صداں سالانی بربادی ء بے لوگی ء وتی قومیت یلہ نہ دات ء مروچی ہم وتی اسرائیل بوہگ ء پھر بند بیت۔ صداں سالانی دراں ڈیہی ء اگن ماں ایتھو پیاہ بہ بیت یا ماں روس ء، آہانی اسرائیل ء فرزندے بوہگ ء احساس ختم کت نہ کت۔ اسرائیل ء انگلت ء بل، آوتی مٹ وت انت، کرداں بچار، بلوچاں بچار، ترکاں بچار۔ بلغاریہ، رومانیہ ء ہنگری ء ترکی ء نسل ء مردم انگلت ء وت ء راترک گوشنت ء گوستگیں سالان بازیںے در روگ ء ترکی ء آہگ ء انت۔ کد انت کہ ہما علاقہاں آباد بوٹنگ انت، ترکی ء خلافت ء وہداں، انگلت وتی قومیت ء پھر بند انت۔ روس ء کسانیں قوماں بگند، اگن ترکی ء نسل بیگ انت یا ایرانی، درہ یاد آتنگ انت ء قومی وت واجہی لوٹنت ہمیشا قومیت ء احساس چو آلدوگار نہ بیت۔ بلوچ

چوناہا سخت جانیں قومے، زمانگ ۽ لگتانی چیر ۽ بونگ، وہد ۽ عذاب ۽ سگیتنگ۔ پاکستان
۽ وڈریں بے بنیں ملکے، آئی ۽ اے نمیر انیں احساس ۽ مشکل ۽ پیچ گپت بہ کنت۔

قوم پرستی ایش نہ انت کہ تو بگو شے جائز نا جائز منی قوم۔ جرمن بنام انتت پے جبر ۽۔
ہٹلر ۽ سراہمت جنگ بوت کہ آجر منناں دنیا ۽ شتر تریں قومے لیکیت ۽ تیوگیں جہان ۽ آہانی
بالادستی ۽ حاکی ۽ لوٹیت۔ جاپانی سراہم ہے ڈوبہ ات ۽ ایش سرپورٹی ۽ راست ہم نہ انت۔
چوش و عرب و ت ۽ راگوشنت کہ حداء دوست تریں مہلوک ابراہیم ۽ آئی ۽ اولاد انت۔
آریائی کہ ہندوستان ۽ آتکنت، آہاں و ت ۽ راچہ اند گراں شتر تر لیک ات۔ ہر فاحس قومی ۽
وتی ایردستیں قومان ۽ کم تر چاریتنگ، اے رسم ۽ دنیا انت۔ بلے تو بگو شے کہ اگن شتریں قومے
است انت، پے بہادری، پے مڑاہداری، پے عزت ایوکا بلوچ انت، تور دے۔ ہر قومے ۽ شری ہم
است ۽ گندگی ہم است۔ باید انت کہ دراہیں قوم یکے دومی ۽ حقاں بہ مننت ۽ اگن قومے پے
زور اکی دومی ۽ حقاں بو پلپت، ہمیش انت تنگ نظری، ہمیش انت قوم پرستی ۽ بدیں شکل ۽ ہے
احساس ۽ سوب ۽ برے و ہدے مردم ۽ دورانیشی ۽ بدل ۽ کوتاہ نظری ۽ ویل گپت۔

بلوچ ۽ پٹھان ۽ تعلق ۽ سینل کن، پٹھان چونکہ زوراک انت، گوشنت چہ چترال ۽
بگرتاں دریاء برو یا چہ سیوی ۽ در، ہماہانی پختونستان انت۔ ہے نعرہ انت آہانی پختون خواہ
پارٹی ۽، ہے نعرہ انت آہانی طالب ۽ آہانی ورنابانی۔ ایشی ۽ گوشنت تنگ نظریں قوم پرستی۔
ہر کس زانت کہ چوش نہ انت۔ پٹھانانی حد گیش اتگ انت بلے ناں، آ گوشنت کہ اے
سرزمین منیگ انت۔ ہے وڈر ۽ بلوچ گوشنت کہ آکے انت کہ بلوچستان ۽ تقسیم کنگے جبر ۽
کنت، پٹھانانی علاقہ چونکہ بلوچستان ۽ گوں کپتنگ، میگ انت۔ بزاں آجاڑوئے بگ ۽
گوں کپتنگ انت۔ بلوچ ردانت۔ اے ہم تنگ نظری یے۔

باید ہمیش انت کہ ہر قومے، کہ نسل، مذہب، زبان یا دود ۽ ربیدگی بنیاداں یا
جغرافیائی بنیاداں و ت واکی ۽ آزادی بولوٹیت، آئی ۽ را اے حق دیگ بہ بیت۔ منی دل ۽ جبر

اے نہ انت کہ نظریاتی حساب ء فلان گروہ قوے یا قوے نہ انت، بلکہیں اگن انسانانی یک گروہے کہ سیاسی صورت ء وتی راه اش یک کُتگ ء آہاں وتی منزل وت درچنگ ء گوشنت کہ آہاں ء سیاسی وت واکی دیگ بہ بیت ء اگن آ ایر دست انت، باید انت اقوم ء راہے حق بہ رسیت۔ بلے تنی و ہدی من چوشیں سیاسی دودے نہ دیتگ ء ناں چوزوتاں چوشیں شریں دودے ء رواج گرگ ء امیت انت۔

جہان ء سیاسی نظام ء مزنیں منز لے بُریتگ، مزنیں جنگ ء فتنہ یے دیستگ۔ حاکی ء وت واکی ء جہداں بازیرں قوے ایر دست ء بازینے بالادست بُوتگ انت، غریب ء امیر ء نیام ء فرق گیش بُوتگ ء باز جاگہاں کم ہم بُوتگ۔ اے درہ سیاسی ء راجی تاریخ ء بہرے انت۔ اے سیاسی حقیقتاں جہان ء انوگیں سیاسی حد بندی آن ء پھریز اتگ ء برقرار داشتگ۔ صدسال ء ء ساری ء مملکت یاریاست ء تصور ایش نہ انت کہ مروچیک انت۔ پیش ء گیش ء ریاست، قومیت ء بنیاداں نہ بُوتگ۔ چو کہ بلوچ قوے ء آ بلوچستان ء آباد انت، پمیشاوت واک بہ بیت، چوش نہ بُوتگ۔ بلکہیں اے جہان، مزں مزنیں بادشاہت ء مملکتاں بہر بُوتگ۔ آریاستاں صداں قوم ء قومیت ء مردم بُوتگ انت۔ روم ء بادشاہی ء ملک ء ولایت ماں بُوتگ انت۔ ببیلون ء بادشاہی مروچیکیں عراق، آنیمگ ء شام، لبنان، اردن ء دومی نیمگ ء تاں سندھ، ہے سلطنت ء بہر بُوتگ انت۔ سائرس ء وہداں ایرانی سلطنت ء رودر آتکی حدچہ ببیلون ء صداں دیم ترشنگ ات۔ ہندوستان ء اشوکا یارند تر بادشاہاں ہم مزنیں علاقہ ء بازیرں قومانی سرا حکومت کُتگ۔ فرانس ء نپولین ء وہداں یورپ ء بازیرں قوے ایر دست کُتگ ات۔ برطانیہ ء جرمنی ء پراہی ء آہانی دومی قومانی سرا حکم ء حاکمیت تاریخ ء انوگیں مثال انت۔ ہر کس کہ زوراک بُوتگ، آہاں ملک ء ولایت گپتگ ء وتی سلطنت یا بادشاہی ء مان کُتگ انت۔ اے سلطنتاں یک قوے نہ بُوتگ ء ناں یک علاقہ ہے بُوتگ، ناں یک زبانی، ناں یکیں دود ء ربیدگ ء ناں ایشانی جغرافیائی حد یک بُوتگ انت۔

مہلوک ء و تی بادشاہ ء طا بعد اری ہم کنگ، پے بادشاہ یا حاکم ء جنگ ہم کنگ۔

نوں کہ مملکت ء تصور قوم ء قومیت ء فلسفہ ء ایر جیگ کنگ، مزنیں جیڑ ہے بنا
 بُوتگ۔ تنی و ہدی جہان ء گیشتری ملک، علاقائی ریاست انت، بزاں قومیت ء بنیاداں نہ
 انت۔ ہرملکے ء بازیں قومے آبادانت کہ آہانی زبان یک نہ انت، یکیں نسل ء نہ انت ء یکیں
 مذہب ء نہ انت۔ اگن قومیت ء بنیاداں ملک جوڑ کنگ بہ بنت ء درستیں قومان ء وت واکی
 بہ رسیت، اے جہان ء کم چہ کم ہزار آراتیں ملک جوڑ بیت۔ جہان ء انوگیں سیاسی ء راجی نظام
 انچو بدل بیت کہ کسی سردر نہ روت۔ پاکستان چنت جا گہہ بیت۔ پٹھان، پنجابی، سرایتکی،
 کشمیری، بلوچ، گلگتی، سندھی، ہفت جا گہہ ء۔ ہندوستان دوازدہ جا گہہ ء۔ ایران، کرد،
 بلوچ، فارسی بان، ترکمان، خوزستانی عربانی سرا بہر بیت۔ توہے حساب ء پے درستیں افریکہ ایشیاء
 لاطین امریکہ ء ملکاں بہ جن۔ اے و ہداں ترکی ء و تی آبادی پنچ ء نیم کروڑ انت بلے سے کروڑ
 ترک روس ء چین ء بگرتاں یوگوسلاویہ ء بلغاریہ ء تالان انت۔ ایشانی مثال چو بلوچانی انت۔
 بلوچ بلوچستان ء کمر ء ہما علاقہ کہ بلوچانی نہ انت یا بلوچستان نہ انت، گیشتر انت۔ توچے
 گوشے ایران، چین، روس، بلغاریہ اے ملک پرشنت ء ترکی بنت یا ترک چرے ملکاں الدو
 آزات بنت؟ اگن ہے دود دیمابروت یورپ ہم بے پرشت ء پروش ء نہ بیت۔ کنیڈا
 پرشیت، اسپین پرشیت، برطانیہ سے جا گہہ ء بیت، روس ء حال چہ کس ء چیر نہ انت۔ مطلب
 ایش کہ انچین پرشنت ء پروشے بیت کہ جہان ء سیاسی، فوجی، راجی ء مالی نظام اے رنگ ء نہ
 مانیت پمیشادنیاء انوگیں نظام ء برجاہ داروکیں قوت، اے جبر ء اجازت ء نہ دینت کہ قومیت
 ء بنیادانی سرا علاقہ بہر بہ بنت یا قومان ء وت واکی ء سیاسی اقتدار بہ رسیت۔

من نہ گوشاں ایردستیں قوم آزادی مہ لوٹنت یا پے پوشیں جبرال قوم ء راج و تی آزادی
 ء جہداں یلہ دینت یا جہان ء دود بدل بیت۔ قومانی وت واکی ء اقتدار ء جہدوت انچو کونہن
 انت چو کہ ریاست ء مملکت ء تصور۔ جغرافیائی ریاست، چو کہ بادشاہت بُوتگ انت، ملک ء

ولایت قوم ء قبیلہ آہانی ایر دست بُوتگ۔ ہے بادشاہتاں مرو چیکیں قومی ریاست ء نام پر انت بلے پہ دروغ۔ تئی دل ء پاکستان قومی ریاستے؟ ناں، بلے تئی گوش کڑ انت پہ ہے جبر ء اشکنگ ء کہ پاکستانی قوم، قومی زبان، قومی دود ء ربیدگ۔ ہے رنگ ء جہان ء بازیں ملکے، علاقائی ریاست انت۔ ایشاں بازیں قوم ء آہانی ملک مان انت، ایشانی حد، ہما قومانی مرضی ء، آہانی رضامندی ء گیشینگ نہ بُوتگ انت۔ نوں اے ریاستاں سیاسی بالادستی ہما قومیت نیگ انت کہ آئی ء افرادی قوت زیادہ انت یار یاستی فوج، پولیس یا اے دگہ ادارہاں آزیادہ انت ء پالیسی جوڑ کنوک انت۔ چوشیں قوم کستریں قومانی حقاں نہ دینت۔ پے سوب ء بالادستیں راج ء ایر دستیں راجانی نیام ء جنگ ء بدبری ختم بوت نہ کنت۔ برے ایر دستیں قومیت، صوبائی خود مختاری ء نعرہ ء جنت ء برے مالی ء سیاسی وت واجہی نیگا۔ ایوکا پاکستان نہ انت، دستیں ملکاں انچوش انت۔ ہندوستان ء بگرتاں امریکہ ء برو، ہر جاہ ء ہر کجا کستریں قومیت فریادہ انت دل ء پر مُشنت کہ مئے حق جواب بُوتگ انت۔ مستریں قومیت پہ کجام بہانہ ء، برے ملک ء سلامتی ء نام ء، برے ڈنی مداخلت ء نام ء، برے ملک دژمنی ء التجبٹئی ء مُہتاماں، کستریں قومانی حقاں جواب دینت۔ پمیشا راجانی نیام ء جنگ دائمی جنگے ء اے جنگ جاری بیت تاں ہما و ہداں کہ حقدار ء وتی حق بہ رسیت۔

مذہبی قومیت ۱

مذہبی قومیت ء تصور پاکستان ء پنجابی ء مہاجر دانشوراں بقول ء ہماہانی چہ اسلام ء زرتگ بلے اسلام برصغیر ء ودی نہ بُوتگ۔ اسلام چہ عرباں آتگ۔ ہمے قومیت بایدانت کہ عرب سیاسی ء راجی زندہء درگیجگ بہ بیت، بلے ناں۔ حق ایش انت کہ ناں اسلام ء مسلمان قومیت ء سیاسی تصور داتگ ء ناں عرباں عرب نیشنلزم ء مقابلہ ء اسلام زرتگ۔ البت عرباں چوش کتگ کہ وقت ء کار اسلام ء راپہ عرب قومیت ء جذبہ ء مہکم تر کنگ ء کار مر ضرور کتگ۔ ہمے عرباں ترکانی خلاف ء جنگ ء وداں، مسلمانیں ترکانی غلامی ء در کپگ ء وداں عرب نیشنلزم ء نعرہ جتگ، چیا کہ اگن اسلام ء جبر بوتیں، گڑاچو کہ ترکی ء سلطنت عثمانیہ، خلافت ء دعویارات، ہمیشا عربانی آزادی ء نعرہ ء بنیاد کمزور بوتگ ات۔ ہمے رنگ ء امیر فیصل ء وہدیکہ شام ء سمرانش کت، آئی ء اسلام ء نعرہ نہ جت، بلکیں گوشت کہ ”اسلام ء ساری ہم عرب مزن بُوتگ انت ء محمد ء رند ہم عرب، عرب انت“ مصر ء قوم دوستیں ناصر یاسادات ء مدام مذہب ء راچہ سیاست ء جتائیں شے یے لیکیتگ۔ ہمے وڑ ء عراق ء بعث پارٹی ء دانشور ء کواساں، عراق ء قوم پرستی ء را اسلام ء نام ہچبر نہ داتگ۔ ایران ء عراق ء جنگ ء وداں ایرانی ء عراقی قوم پرستی ء جذبہ گیشتر ء مذہبی جذبہ کمتر ات، وگن ناں عراقی شیعہاں باید ات کہ ایرانی شیعہاں ہمراہداری بوکتیں۔ فلسطینی مدام، فلسطینی قوم پرستی ء نام ء وتی حقاں لوٹنت، اسلام ء نام ء ہچبر ناں۔ ہمیشا مسلمان قومیت انچائیں جبرے ء اگن پاکستان، مذہب ء نام ء وتی وجود ء ثابت کنگ ء بر جاد ارگ بولوٹیت گڑا ہمے مذہب پہ بلوچ، سندھی ء اے دگ قومماں چوسہ مار ء بیت کہ آئی ء وارنگلین ہچبر پادنیت ء نہ ملیت۔

مذہبی قومیت یا مذہبی ریاست ۽ لیکہ مستریں دروغ انت۔ اگن مذہبی ریاست جوڑ بوہگ ۽ دود بو پروشیت، گڑامیان رودراتک ۽ بازیں مملکت کہ مسلمان آبادانت، یک ملکہ پرچہ نہ بنت۔ درستیں عیسائی یک ملکہ ۽ بہ بنت ۽ اگن بدھ مت ۽ درستیں منوک یک سلطنتے جوڑ بہ کننت، گڑاچون بیت۔ پمیشا اے مذہبی ریاست ۽ تصور گوں اے صدی ۽ قوم ۽ قومیت ۽ تصور ۽ ہم دپ نہ انت، اے انچائیں جبرے، اے پوچ انت۔

اے جبر کہ مالی بدحالی یا قومانی معاشی حقانی پلگ قومیت ۽ جذبہ ۽ گیش کننت، ہم چارگی انت۔ مالی وشحالی یا بدحالی چوناہا گوں قومی زانت ۽ یا قومیت ۽ احساس ۽ ہجبر بندوک نہ انت۔ سیاسی تحریک یا قومیت ۽ احساس ۽ یک سو بے ہجبر نہ بونگ۔ اسرائیلیاں بگند، تو ہجبر گوشت نہ کننت کہ اسرائیلی وتارا اسرائیلی پمیشا گوشت کہ روس ۽ یا ایتھوپیا ۽ یا امریکہ ۽ آچہ دگراں غریب ترانت یا آہانی مالی حق گارانت، ہجبرناں۔ منی دل ۽ اے چہ آملکانی مردماں غریب تر نہ انت، سیر ترانت۔ وت ہندوستان ۽ ہما مسلمان کہ آشروع ۽ پہ پاکستان ۽ گرگ ۽ ہدوک بونگ انت، چراہاں گیش تر زمیندار ۽ ازگاریں مردم بونگ انت۔ غریب ۽ بزرکار و رند تر ۽ پاکستان ۽ شوچ ۽ کپت انت۔ سکھاں بگند، آ کہ خالصتان لوٹنت، چراہاں بازیں شریں صنعت کار ۽ زمیندار انت۔ ہمے رنگ ۽ یورپ ۽ قومی تحریکاں بچار۔ پولشی یا زک قومی تحریک پرے جبر ۽ شروع نہ بونگ انت کہ آدومی قوم ۽ مقابلہ ۽ وار ۽ نیزگار بونگ انت۔ یونانی یا آرمینیائی کہ آہاں ترکانی خلاف ۽ آزادی ۽ تحریک ۽ بہر زرتگ ات، چہ ترکاں سیر تر انت۔ البت تو اے گوشت کننت کہ اگن بالادستیں راج ایردستیں راج ۽ مالی آسودگی مہ دنت اوداقومی تحریک ۽ زمین ہموار بیت ۽ چوشیں تحریک ۽ پہ ردوم گرگ ۽ بلکیں سک دیرمہ لگیت بلے اے جبر کہ قومی تحریک گوں ایردستیں قوم ۽ واری ۽ پد مننگی ۽ بندوک انت، ردانت۔ ناں بلوچ ۽ ناں دگے قومے مالی گہبودی ۽ مقابلہ ۽ وتی قومی آزادی ۽ وت واکی ۽ یلہ دیگ ۽ تیار بنت، اے پد نہ بودیں جبرے۔

عرب اسرائیل ۱

عرب اسرائیل ۽ جیڑہ کوہننیں ۽ عجب رنگیں جیڑہ ہے۔ اے مسئلہ ۽ ابتداء انتہا چہ
ملائی ضد ۽ کنتاں پنگ مہ بیت بلکیں ایشی ۽ راگوں تاریخ ۽ بے ریائیں چماں چارگ بہ
بیت -

ہر کس زانت کہ فلسطین ۽ بہر ۽ بانگ ۽ وداں یا چرائی ۽ رند، عربانی پالیسی شر نہ
ات۔ آہاں ہے فہمت کہ ما اسرائیل ۽ نیلوں۔ آہاں و ہد ۽ زور اکانی حال نہ گپتنگ ات کہ درہ
ہے ملک ۽ جوڑ بوہگ ۽ پلہ موز اتنت ۽ اسرائیل ہما قوم ۽ ضرورت ات ہم ۽ حق ات ہم۔
گوشت اش ما اسرائیل ۽ تباہ کنوں۔ ایش سیاسی ۽ تاریخی کم زانتی یے ات کہ عرب اسرائیل ۽
وجود ۽ منگ ۽ تیار نہ بوتنت۔ ایشی ۽ نتیجہ چے بوت؟ جنگ ۽ ہے جنگانی نتیجہ ۽ اسرائیل ۽ ناں
ایوکا پرانی ۽ گیشینتگیں علاقہ ۽ وت ۽ راجمینت بلکیں عربانی لہتیں دمنگ گپت انت ۽ آہاں ۽
جت ۽ گلینت۔ ہے بے سیتیں جنگانی سوب ۽ ہزاراں، لگاں فلسطینی دراں ڈیہہ بوتنت۔
لہتیں پزور در کنگ بوت ۽ لہتیناں وتی مال ۽ مڈی بہاکت ۽ درملاں شتنت۔ مرچی ۱۵ لکھ
فلسطینی کہ اسرائیل ۽ انت، ہم نفرت ۽ بدبری ۽ آس ۽ سچگ ۽ انت۔

نوں کسے بگوشتیت کہ پہ فلسطینیاں کجام راہ پشت کپتنگ ات، بید چہ ہمیشی ۽ کہ
گوں دژمن ۽ جنگ بہ کنتت؟ و ہدیکہ فلسطینیاں اسرائیل ارش کنت، گڑا فلسطینی دستاں
کٹ ۽ بہ کنتت ۽ بہ نندنت؟ کئے انت وتی ملک ۽ سراچوشیں قبضہ ۽ وش بیت؟ آہاں ہرچی
کُتگ پہ لاچاری کُتگ۔ من گوشاں فلسطینی ناں، چوشیں وداں کس ملامت کنگ نہ بیت،

بلے ذمہ واری ہم قوم ء سر وکانی انت کہ آہاں و ہدء حقیقت مہلوک ء راسر پد بہ کتیں۔ آہاں اسرائیل ء حق جواب مہ کتیں، آہانی نظر چوکنٹ مہ بوتیں۔ جنگ بوتنت، پرشت ء پرشوت بوت، آسر ہما۔ اسرائیل منت۔ روج پہ روج زور آور بوہگ ء انت۔ سی سال ء رند، مصر ء حدا مرزی نیں انور سادات، ہمالیڈرات کہ آئی ء حقیقت ء را حقیقت گوشتگ ء ہممت کت ء اسرائیل ء رامن ات۔ اگن ہمے حقیقت ساری ء منگ بوتیں، فلسطینی چودر پہ در نہ بوتنت۔

باز گوشنت کہ مصر ء سادات ء گوں عرباں دڑوہ کتگ، آئی ء لغوری کتگ، گوں عرب شہیدانی ارواحاں غداری کتگ۔ منی دل ء سادات ء عربانی مزینیں خدمتے کت، مصریان ء چہ بلائیں گزانی ء چٹینت۔ آئی ء پہ عرباں ہما کت کہ آئندہ ء نسل آئی ء را پہ شری یات کنتت۔ ہمے سوب انت کہ نوں ہمے یاسر عرفات ء اندگہ ہم، اسرائیل ء وجود ء منگ ء تیار انت، چیا کہ آہاں نوں فہمتگ کہ راہ ہما انت کہ سادات ء پیش داشتگ۔

سروک ہما انت کہ آئی ء آئندگ ء شبینگے بہ بیت۔ من ء تومروچی احمد یار خان ء سرا پرچہ زہروں؟ پرچہ آئی ء بلوچانی غدارے گوشوں؟ مکران ء بائیان، السبیلہ ء جام یا خاران ء حبیب اللہ، بلوچانی نزیک ء پرچہ قابل ء نفرت انت۔ پمیشا کہ آہانی دل ء اگن ہمے مردماں سیاسی زانتے بوتیں کہ بلوچانی وٹیں بانداں پاکستان ء بدل ء گوں آزاتی ء وت واکی انت، مروچی بلوچ، آئی ء آئندگ ء نسل، آئی ء مکہیں ڈیہہ، غلامی ء چوشیں گرانیں مشکلے ء نہ کپتنگ انتت۔ آہانی ذاتی نف ء فاندگ ء حیروتی جاگہہ، آہانی کم زانتی ء بے علمی بلوچ ء نقصان ء سوب بوت۔ ہمے رنگ ء کمزانتی عربانی بربادی ء سوب بوتگ۔ اسرائیل ء بارو ء آہاں وتی پالیسی ء بن ہشت حراب ایرکت کہ تنی و ہدی چوٹ انت۔ من گوشاں فلسطینی استمان ء بربادی، آہانی تاں روج ء مرچی واری ء در بہ دری ء مستریں سوب کیلے عرب وت انت۔

انوگیں تاریخ ء عربانی سے سروک ہما انت کہ سروکی ء لائق بوتگ انت۔ کیلے امیر فیصل کہ آئی ء ترکانی خلاف ء عربانی سروکی کت۔ آئی ء نعرہ ات، عرب قوم پرستی۔ آئی ء بارو

ہے گوشتنٹ کہ گوں انگریزاں ہم شور بونگ، بلے آولی سروک ات کہ ترکانی خلاف ء عرب قوم پرستی ء جارے پرہینت۔ آمدہہی جنون ء خلاف ات۔ ہمات کہ آئی ء مذہب ء سیاست ء راہ جتا دیست انت۔ ہے مردک ء عربان ء چت ء یکجاہ کت۔ ایوکا مسلمانیں عرباں ناں بلکیں عیسائی عربان ء ہم۔ آئی ء گوشت ”محمد ء ساری ہم عرب بونگ انت ء آئی ء رند ہم عرب چہ کس ء کمتر نہ انت“۔ آوہاں قوم پرستی ء چوشیں دیدہ درائیں تران، چوشیں بہادری پہ عرباں نوکیں جبرے ات۔ اے لائق ء صفت انت۔

دومی مردالم ء جمال ناصرات ء سیمی سادات انت۔ ناصر ء عرب قوم پرستی ء را اصلی نیں ء ایمانداریں دروشمے دات۔ سادات ء سیاسی زانٹے داشت۔ آئی ء جیروشلم ء روگ ء گوں اسرائیل ء صلاہ ء بنا، عربانی اے صدی ء تاریخ ء دانشمندی ء مسترین واقعہ انت، ہما کہ عربانی آئندہ ء راہ شونی ء کنت۔ اے واقعہ انور سادات ء ذاتی بہادری ء ابید سیاسی دور اندیشی ء نشان ء دنت۔

اسرائیل ء بارواہے گوشگ بیت کہ اسرائیل عرب علاقہاں ظلم کنت، زور کنت ء فلسطینی اسرائیل ء خلاف ء جہد انت۔ اسرائیل ء ”اے نطے فیدہ“ ء شورش ء دوران ء بازیں بلے گناہیں عربان ء کشگ ء گار کنگ۔ بلے کسے ء حساب جتگ کہ اسرائیل ء دستاں اے دوران ء چینیکرہ عرب مرتگ۔ ایش صد ء دو صد ء گیش نہ انت بلے اسرائیل ء مقابلہ ء ہے عرباں بگند۔ اگن مقابلہ کنتے اسرائیل ء عرباں، گڑاہے رنگ ء حالتاں اسرائیل ء کردار ء سیل کن ء عربانی ”پاکد امی“ ء بچار۔ اسرائیل فاتح بوہگ ء باوجود، آئی ء تب گوں عرباں آڈول نہ انت چو کہ عربانی وت ماں وت ء انت یا چو کہ اے دگہ زوراکیں قومانی گوں نزوریں قومان انت۔ اگن دُور ترروے گڑا اندگہ ایشیائی ء افریکی ملکانی سیاسی ء فوجی روایتاں بچار۔ پہ کردانی کشگ ء عراق ء ”روداری“ ء بچار۔ عراق ء کردانی پنج ہزار مردم بمب جت ء کشگ، بلے گوں کجام نفرت ء کہ کس گوں کس ء باید انت چوش مہ کنت۔ چوں کت ہے عراق ء گوں کونیتیاں، چینکرہ صد مردم اش جت، چنت تاں روچ ء مرچی بیگواہ انت، چنت ء قید ء بند

دلیست۔ شام ء دو ہفتنگ ء دؤران ء ہاماء ۱۹۸۲ ء دو ہزار ء کساس ء مردم کشت، آمردم نہ اتنت؟ اردن ء ۱۹۷۰ ء دہ روج ء توکاسے ہزار ء چار صد فلسطینی عرب کشت۔ سعودی عرب ء ۱۹۸۷ ء یک روچے ء مکہ ء چار صد مردم کشت۔ مصر ء ۱۹۸۶ ء صد مصری جت ء گارکت۔ ساری تر ء اخوان المسلمین ء چینکرہ پلہ مرزکشگ بوتنت۔ الجیریاء فوجاں سے صد ء پنجا مردم یکیں جاگہ ء کشت۔ انگت دیم ء برو، بگند ایران ء چنت صد، چنت ہزار ایرانی خمینی ء خونواریں دپ ء کدیم بونگ۔ پاکستان، ”اسلام ء قلات“، چنت لک بنگالی ہے پاکستان ء کشت انت۔ مسلمان اتنت، پاکستانی اتنت، وتی ملک ء آزادی ء لوٹوک اتنت۔ چنت صد بلوچ پاکستان ء کشت ء گارکت۔ ہندوستان ء یک روچے ء سے صد سکھ ماں گولڈن ٹمبل ء تیر باراں کت۔ چین ء جمہوریت دوستیں وتی چینکرہ مردم کشت۔ ہے فلسطین، انگریزاں گون ات، ۱۹۳۶ تاں ۱۹۳۹ ء چینکرہ صد فلسطینی انگریزاں کشت؟ ترکی ء ایران ء گوں کرداں چوں کت ء چوں کنگانت۔

چوشیں واقعہانی ناں انوگیں تاریخ ء کمی انت ء ناں گوستکیں تاریخ ء۔ اے دزستیں واقعہ، ہے رنگ ء چست ء ایرانی سوہ ء ہماوہد ء سیاسی، معاشرتی ء قومی ضرورت بونگ انت۔ پمیشاگن یک قومے ملامت کنگی بہ بیت گڑا باید انت کہ چوشیں ملامتی ء حساب راست بہ بیت، ملامت کنوک ء کردہم چارگ بہ بیت۔ من گوشاں کہ اسرائیل مڑا ہداریں مردانی ملک انت کہ گوں وتی ”ازلی دژمنناں“ پیڑ اتگ۔ تو اسرائیل ء ملامت کنتے کہ آ ”انسانی حقان“ نہ چاریت، بلے پوت ء دگہ ترانے کنتے ء چہ اسرائیل ء دگہ امیتے دارے، اے شمریں جبرے نہ انت۔

بلوچ ۽ پٹھان ۱

بلوچ ۽ پٹھان ۽ نفرت ۽ بد بری ۽ قصه روج ۽ روج دراج کشان انت۔ ایشی ۽ باعز تیں توجیل، پٹھانانی علاقہانی چه بلوچستان ۽ درکنگ انت۔ مروچاں پٹھان سروکانی بیانانی روء آہاں چه بولان ۽ وتی حد گوازی پینگ ۽ سیوی ۽ سرکنگ انت۔ کم کم ۽ آتیوگیں بلوچستان ۽ وتی کنگ ۽ انت۔

میر نصیر خان ۽ احمد شاہ ابدالی ۽ سنگتی، سیاسی ہمراہ داری ۽ سیاست ۽ تاریخ ۽ درستیں طالب سر پد انت۔ بلوچ گوشتنت کہ اے نزکی ۽ سوب افغانستان ۽ بلوچستان ۽ حاکمانی سانگ بندی ۽ رشتہ داری ۽ ابید، سیاسی ضرورتے بونگ۔ احمد شاہ ۽ ماں اوغانستان ۽ بادشاہی ، ایرانی شاہ ، نادر شاہ ۽ کوش ۽ رند بنا بیت۔ چد ۽ ساری اوغانستان ۽ حاکمیت ۽ بادشاہی نہ بونگ۔ ساری ۽ اے ایران ۽ بہرے بونگ یا بابر ۽ اکبر ۽ وداں ہندوستان ۽۔ نصیر خان ۽ بازیں جنگ ۽ مڑاں اوغانانی پلہ مڑی کنگ۔ بلوچ لشکر، میر نصیر خان ۽ سروکی ۽ ایران ۽ سیم سری علاقہاں بگرتاں دہلی ۽ جنگاں احمد شاہ ۽ ہم کوپک بونگ۔ رند تر ۽ اے دوینانی نیام ۽ ، سندھ ۽ حاکمیت ۽ جیڑہ یے بگوشے یا قلات ۽ معاملہ آں ، احمد شاہ ۽ پادمان کنگ ۽ سوب بہ لیک ۽ ، بد بری ۽ نہ وٹی ودی بوت۔ احمد شاہ ۽ حملہ کت۔ جنگ بوت، نتیجہ عہد نامہ ۽ قلات بوت کہ ایشی ۽ بلوچستان ۽ حاکمیت ۽ بلوچانی وت واکی منگ بوت۔

بلوچ ۽ پٹھان ۽ سیاسی سیالی ۽ حبر بلوچانی لاچاری نہ انت۔ پٹھان علاقہ اصل ۽ پے زور، بلوچانی سراچٹی کنگ بونگ انت۔ پٹھان علاقہانی بی ایس یو ۽ ہوار کنگ ۽ ساری بلوچ

پٹھان ۽ چوشیں زیادئیں سیاسی سیالی یے نہ بُوٹنگ ، بلے ہے واقعہ ۽ رند پٹھاناں پلے کت ، نوں درستیں بلوچستان ۽ وارث انت۔ برے تزنت کہ بلوچستان ۽ نام غلطی ۽ ایر کنگ بُوٹنگ ، برے گوشتنت کہ پختون خواہ ۽ حدتاناں دریاء سربنت ۽ اگس واراش ناگیگ بہ بیت گوش انت بلوچ ۽ پٹھان بڑا ات انت۔

پٹھانانی مسئلہ انچوش انت چو کہ پناہ گیرانی ماں سندھ ۽ انت۔ فرق ہمیش انت کہ مہاجرناں سرزمین نیست ، آپناہ گیر انت ، پٹھانان ۽ سرزمینے ہست۔ پناہ گیراں گوٹگیں ۴۳ سالان حاکی کنگ ، آہاں سندھ ۽ حق جنگ ، تیوگیں پاکستان ۽ سراحکم کنگ ، بلے نوں گندگ ۽ انت کہ سندھی ہم وتی بہر ۽ لوٹوک انت۔ نوں سرراش پہ گنوکی ۽ جنگ۔ ملک ۽ وسائل ہما انت کہ ساری ۽ بُوٹنگ انت ، آبادی وڈان انت ، گیشتر مردم پہ سفید پوشی ۽ آسودگی ۽ مقابلہ کنگ ۽ انت۔ پناہ گیراں بدکیت۔ نوکری ، تجارت ، وزیری ۽ گزیری ، اے درستیں نکاں سندھی دیما پیداک انت۔ نوں پناہ گیر اسلام ۽ نام ۽ نہ گرانٹ ، چیا کہ نوں اے نام ۽ سندھی رد دیگ نہ بنت۔ ہے مثال پٹھانانی انت۔ بلوچاں لٹ وارنگ ۽ پٹھاناں پل کنگ۔ بلوچستان ۽ سیاسی تحریکاں پٹھاناں ہچبر بہر نہ زرتنگ ۽ نہ زورنت ہم بلے اے درستیں مرٹ ۽ کڑ کہ پہ بلوچستان ۽ وت واکی ۽ سیاسی حاکی ۽ بُوٹنگ انت ، ایثانی فاسدگ پہ روزگار ، پہ تجارت ، پہ حاکی ، درہ اوغاناں رسیدنگ ہمیشا پٹھانانی علاقہ چہ بلوچانی علاقہ ۽ آبادتر انت۔

پٹھاناں گوں بلوچاں ہما کنگ کہ مہاجرناں گوں سندھیاں کنگ۔ مہاجرناں اسلام ۽ نام ۽ اوغاناں پختون بلوچ براتی ۽ نام ۽۔ چے رشتہ داری ۽ کجام براتی انت؟ زبان ، دود ۽ ربیدگ ، روایات ، تاریخ ، نند ۽ نیاد ، بلوچانی کجام شے انت کہ گون پٹھاناں یک انت یا گوں پاکستان ۽ اندگہ قوماں یک انت؟

برٹش بلوچستاں ۽ پٹھانانی انوگیں چار ضلع بُوٹنگ انت۔ آدگہ درستیں علاقہ بلوچانی ”لیز“ علاقہ انت۔ مری بگٹی ، کچھی ، سیوی ، نصیر آباد ، بولان ، کوٹہ ، چاغی ، اے درہ ، بلوچانی علاقہ انت

کہ برٹش بلوچستان بونگ انت۔ ایشاں پٹھانانی ژوب، لورالائی، زیارت، پشین، تحصیل کہ ہماہانی انت، ماں بونگ انت، بلے پٹھان گوشنت کہ برٹش بلوچستان پختون خواہ انت کئے اش دپء بداربت؟

پٹھاناں چدء ساری ہچبر چوشیں تران درادراء نہ کنگ۔ پٹھانانی صمدخان اچکزئی ء آئی ء پارٹی ”ارور پختون“ کہ آئی ء ۱۹۵۴ء جوڑ کنگ ات، آئی ء ہم ہے گوشنگ ات کہ ہما علاقہاں کہ پٹھان آباد انت، پٹھانانی صوبے جوڑ کنگ بہ بیت۔ پے جبرء آنیپ ء شامل بوت۔ نوں اوغان بلوچان ء لاوارث گندگ ء انت، دپے پچ گوشنگ اش۔ گواہ دارات کہ چدء دیم پاکستان ء سیاست ء پے بلوچاں خطرناک تریں حالت پٹھان ودی کننت، خطرہ چہ پٹھانان انت۔ پٹھانانی حرص، پٹھانانی طاقت، پٹھانانی پشت ء پناہی، پٹھانانی ہیروئن ء ہتیار، اے ڈرہ بلوچانی خلاف ء کارمرز بنت ء اگن اوغان وتی جم جستگیں زرراں بلوچانی خلاف ء کارمرز کنگ شروع بہ کننت، گڑ ازان کہ بلوچ نیست انت۔ پدا پٹھانانی آبادی روچ پے روچ وڈان انت، گیش بوہان انت۔ کابل ء قندہار ء پٹھان بلوچستان ء جاگہہ کنگ ء انت۔ آڈرستیں بلوچستان ء پے تجارت، پے کلنڈی ء بہا، پے روزگار، پادلیپاشان ء زورگ ء انت۔ انچیں وہدے کیت کہ بلوچ دستاں کٹ ء بہ کننت ء بہ نندنت ء پٹھان آہانی ملک ء واجہہ بنت۔ پیمیشا باید انت کہ بلوچ گوں پاکستان ء سرکار ء دست بندی بہ کننت کہ ہے اوغانانی علاقہ چہ بلوچستان ء درکنگ ء پختونستان جوڑ کنگ بہ بنت یا گوں سرحد ء ہوارکنگ بہ بنت۔

بلوچ پٹھانانی کجام برادری ء سیالی ء تران ء کننتے؟ کجام وہداں، اوغاناں بلوچ ء را سیاسی یا اخلاقی مدتے داتگ؟ احمدشاہ ء نصیرخان ء وہداں مدت ء کمک ہم چہ بلوچاں دیگ بونگ۔ پٹھاناں ہچبر بلوچانی مدت نہ کنگ۔ بلوچستان ء وت واکی ء درستیں تحریکاں پٹھان گوں نہ بونگ انت۔ ہے ولی خان ء نیپ ء حکومت ء پروشگ ء کجام توجیل نہ کت۔ بلوچان ء گوشنت کہ گوں پاکستان ء جنگ بہ دینت کہ پٹھان شے پشت انت۔ بلوچانی صداں مردم

کشگ بوتنت بلے یک پٹھانے ۽ پونز نہ بٹنگ۔ اوغانستان ۽ جنگ ۽ وہداں لہتیں تو پک دیم
 دات، بلے آہم پہ وتی غرضاں گوں پاکستان ۽ گرو دئے ۽ خاطر ۽۔

پٹھان ۽ لٹ تورناک ترانت۔ اوغانانی دل ۽ تیوگیں بلوچستان، اوغانستان انت یا
 پختونستان انت۔ پٹھان ترا چون سبزگ ۽ کلنت، تاں وہدیکہ آئی ۽ علاقہ گوں تو انت۔ آہما
 آستونک ۽ مارانت، وارت بلے کس نزانت کدی؟ وہدیکہ وارت، ناں حکیمی بئے ناں طیبی۔

اے جیڑہ ۽ توجیل ۽ اوغان ہم زانت ۽ بلوچ ہم، بلے کلپی ۽ ذاتی غرضاں سیاسی
 پارٹیان ۽ بے پول ۽ کپتنگ۔ بلوچانی ۽ پٹھانانی قوم دوستیں پارٹی ڈرہ نیپ ۽ پشت پدانت ۽
 ڈرہ جغرافیائی، راجی ۽ دود ۽ ریدگی بنیاداں صوبہ لوٹنت۔ پاکستان ۽ حدداں دوار ۽ گچین کنگ
 ۽ دوار جوڑ کنگ ۽ واہگ دارنت۔ بلوچانی پارٹی گریٹر بلوچستان لوٹنت کہ آئی ۽ تہا درستیں
 بلوچانی علاقہ ہوار کنگ بہ بیت۔ آجیکب آباد ۽ لوٹنت، شہداد کوٹ ۽ لوٹنت، ڈیرہ غازیخان ۽
 دلما ننگ انت۔ پختون خواہ دپ ۽ بلوچستان ۽ سرحد ۽ درستیں پٹھان علاقہاں کیجاہ کنگ ۽

پختونستان لوٹنت، بلے مردہا انت کہ ہم پارٹیان ۽، ہم سیاسی سروکان ۽ اے حبر ۽ راضی بہ
 کنت کہ اگن شاپہ دل ۽ سٹک ہمیش لوٹت گڑا صوبہ بلوچستان ۽ اوغان ۽ بلوچانی علاقہ جتانیں
 صوبہ کنگ ۽ لوٹ ۽ پرچہ یک نہ بت۔ من گوشاں بلوچستان زیک ۽ پیری، تقسیم بوتیں۔

چرے تقسیم ۽ لبر ۽ انچو معلوم بیت کہ یک یونٹے یا وحدتے یا حقیقتے پروشگ ۽ بہر بہر بہر بیت،
 اے لبر نا انصافی ۽ تاثر ۽ دنت، یک طرفہ کاروائی ۽ تزانگ ۽ گجیت، چو کہ سندھ انت۔ پناہ گیر
 گوشنت کہ تقسیم بہر بیت چیا کہ پناہ گیر انت، آسر زمین ۽ وارث نہ انت، آپہ زور دگر ۽ گلزمین ۽

وحدت ۽ پروشگ ۽ تقسیم کنگ ۽ پہ وتا گرگ لوٹنت، بلے بلوچستان ۽ حبر ۽ دگرے۔ انوگیں
 جغرافیائی بلوچستان اے رنگ ۽ ہجر نہ بوتنگ ۽ نہ بیت۔ اوگانانی علاقہ ۽ درکنگ بلوچستان ۽
 پروشگ نہ انت، آئی ۽ برجاہ دارگ انت، آئی ۽ سیمسری حقیقت ۽ منگ ۽ حقیں سیاسی راہے

۽ گرگ انت ہمیشا بلوچ ۽ درستیں سیاستکار ۽ زانتکاراں مدام ہمے حبر من اتگ۔

ہر کس کہ پٹھان ء سیاسی تب ء معاشرتی دوداں سر پدانت، ہر کس کہ اوغانانی اے
بلاہیں انسانی آبادی، آئی ء مالی وسائل، افغانستان ء صورت ء آئی ء سیاسی پشت ء پناہی ء
احوالاں اگن کے سر پدانت، آگوشیت، پٹھان زیک ء پیری چہ بلوچانی سرا بو چوٹیتین
انت۔ منی دل ء بلوچان ء اگن ابید ء چہ پاکستان ء ساہیلین زحم ء دگہ گزانیں سکی یے بہ
زوریت، گڑاچہ اوغانانی دست ء دگہ اے جبر ء ہم گوشاں کہ بلوچ تنی وہدی آقد ء نہ رستگ
انت کہ دگرانی علاقہانی سرا حاکمی ء فکر ء بہ کننت۔ بلوچ وت غلامیں قومے۔ آزاتیں قومانی
دیم ء سرپ ء، بلوچاں تنی وہدی جاگہ نہ گپتگ، گڑا بلوچ پر چہ پٹھانانی یادگہ قومانی علاقہ ء
ایرجیک کنگ ء واہگ ء بداریت ء بگوشیت کہ من ء نہ من ء گوں من بیا۔ اے جبر
پاکستان ء سیاست ء ایوک ء پنجاب ء زیب دنت، پٹھاناں جلوہ دنت۔ بلوچان ء پہ چوشیں
سامراجی فکر ء سامراجی توانے ہم لوٹیت۔ چوشیں طاقتوریں قومے ء چو کہ پٹھان انت، چو
داشت کننت۔ تو تڑے ء دگہ قومانی حقانی تران ء کننت۔ تی پارٹیانی سیاسی منشور دنیا ء
ایر دستیں قومانی حقانی پلہ مرزی ء کننت، پر چہ کہ گوں ہے تزان ء تو وتی جبر ء ہم کننت۔ وہدیکہ تو
ایر دستیں قومے ء حق ء گپ ء جننے، بزاں تو بلوچ ء حق رسی ء تران ء ہم کنگ ء ء، گڑا تو پر چہ
اوغانانی علاقہ ء حاکمی ء فکر ء ء، ناں، اے بلاہ ہر چون زوت ٹیکیلیت، پہ بلوچاں شتر انت۔

پناہ گیر ۱

پناہ گیر سندھ، پروشک، پوت، جتا میں صوبہ اڑدیک لوٹنت۔ آہانی اے حق نہ انت۔ ایشی، مثال ایش بیت کہ ایشیائی مہلونک یا افریکی سیہ پوست کہ لندن، انت، آہمودا مہاجرستان جوڑ بہ کننت۔ مہاجر یا پناہ گیر، زیب نہ دنت کہ جہہ منندیں، سمرزین، حقیں وارث، علاقہ، بولوٹنت۔ پناہ گیر، پناہ گیر انت، سندھ، مالک نہ انت۔

آہانی سیاسی قوت چہ پاکستان، لعنتاں یکے۔ اے مارشل لاء، پنجاب، سیاسی پیداوار انت۔ اے سندھیانی بدبختی انت۔ مہاجر ان، ہم شوٹی، جنگ۔ ایشان، ہندو آنی حقائق پروشک۔ ایشان گول پٹھان یا پنجابی، سندھی یا بلوچاں کہ آوتی علاقہانی تاں قرنائی قرن واہند انت، چوں یک گوشت کنتے۔ سندھیاں کجام خطا کتنگ کہ آئی، پت، پیر کی مڈی، پلئے۔

پناہ گیراں اے ملک لٹ، پل کتنگ۔ اے ہما دپ چٹیں وت گلاہ انت کہ ایشانی گیشتری بہر ہندوستان، بے لوگ، جا گہہ، بونگ انت۔ ایشاں چارت، سوچی، نوکیں ملک، سو بے۔ ہر کس کہ شروع، آتک آہان، چہ پاکستان، تنگلیں ہندو آنی مال، مڈی، لوگ، کارخانہ بخشا ہگ، بوت انت۔ آہاں وتی دومی کس، عازیزان، آہگ، کلوه کت۔ اے مردمانی آرگ، آباد کنگ، اے ذرہ ہے زوتان، جبر انت۔ کجام ملک، چوش بونگ کہ پناہ گیر بنیت، ملک، واجہہ بہ بیت۔ فاتح اتنگ، مفتوح، سراجا کم بونگ انت۔ اصل، اے مہاجرناں اے ہم فاتح بونگ انت۔ پاکستان، تاریخ، ایشاں ہم بادشاہی کتنگ۔ ایشانی زبان، ایشانی دود، ربیدگ چوہا کماں اے استمان، سراجا کتنگ بوتنت۔ آہانی زبان سرکاری چہ قومی زبان انت، چیا کہ ہما انت قوم، ہمائی، قومی زبان۔

پاکستانء اولی دہیں سالان چہ ہندوستانء آؤکین پناہ گیرانی آبادی ۳۰ ات، بلکین کمتر، بلے اقتدارء حکومتی اگدہء حسابء آہانی نمائندگی ۵۰٪ گیشء بونگ۔ ایشاں واکداریں پارٹی مسلم لیگء سراقبضہ کنگ ات ء دومی قومانی مقابلہء حاکمیں پارٹیء ۵۰٪ عہدہ ہم ہماہاں گون ات۔ کاروباری طبقہ ء پارسا ء دیندارانی حساب ہم ہے وڑا زیات ات۔ ہمیش اتنت کہ وتارادانشوراش گوشت ء زانتکارہم۔ اولی دہیں سالان پنجابیانی حساب اقتدارء ۳۰٪ ہم کم ات۔ سندھی، بنگالی، پٹھان ۲۰٪۔ ۱۹۷۱ء سالء سیاسی اقتدارء رنگ بدل ات۔ سندھی، پٹھان، پنجابی ء بلوچ ہم اقتدارء واہگ دار بوتنت۔ ۱۹۷۱ء ء ساری بلوچانی حساب پہ اقتدارء باندات ء نیست ات۔ سندھی ہے رنگء۔ نون ۱۹۷۱ء گچین کاریاں رند، بلوچان ء ماں وتی صوبہہء حکومت رست ء ہے سالء پاکستانء حاکمانی رمء گون بوتنت، بلے کے وہداں۔ چد ء بعد ہم وڑے ناں وڑےء اقتدارء اختیارء بلے بہر نہ بوتنت۔ ہے رنگء پنجابیء اشتراکء اقتدار گیش بوت۔ آئیء حساب ۶۰٪ گیش انت، سندھیانی ۱۰٪ ہے رنگء پٹھان۔ نون اگن کمی یے بوت چہ پناہ گیراں۔ مہاجر نون اقتدارء نہ انت۔ ۵۰٪ بدلء آہانی حساب آتنگ ء ۱۵٪ سربونگ ء اے تورنا کیں جبرے۔ چوش نہ انت کہ آبلے بہر انت۔ آہاں اقتدارء دومی کڑی تنی وہدی دستء انت۔ اگاں بیوروکریسیء، ڈپلومیٹک کورء، تجارتء، علمی نکاں چو کہ یونیورسٹیانی پروفیسر ء ڈاکٹر، تحقیق ء شعبہاں، پناہ گیراں چہ اندگہ قومانی مقابلہء مزینیں دیرنی یے کنگ۔ البت اقتدار کہ وزیری گزیریء شکلء انت، آہانی حسابء کمی آتنگ، بلے اقتدار کہ براہ راست نہ انت گیشتری بہرء واہد انت۔ اے نکاں آہانی حساب ۴۵٪ گیش انت کم نہ انت، وہدیکہ آہانی انسانی آبادی اے ملکء ۵۰٪ ہم نہ انت۔

پاکستانء وسائل کم ء آبادی گیش بوہان انت۔ محلو میں قوم ہر نکاں دلمانگ انت۔ نون سندھی ء بلوچ ہم سرکاری نوکری ء تجارت ء کارء بارء سرسرجنان انت۔ اے پہ مہاجر اں سک تورناک انت۔ شیرکنی اقتدارء، شیرکنی روزگارء، شیرکنی ازگاریء، انگت آہانی دننانانی

کنڈء انت، بلے نوں وہد بدل بُونگ۔ اے پہ دومی قوموں راہ پیچ کنگ ء لاچار انت، ہمیشا تلوسنت۔ تنی وهدی آہانی زبان قومی زبان انت۔ ہما وهداں پناہ گیرانی اثر یا ایشانی ثقافتی بالادستی چہ پاکستان ء قومانی راجی زندء کم بیت کہ اردو زبان ء قومی حیثیت ء مکاری ختم کنگ بہ بیت ء اے جبر نوں دور نہ انت۔ حالت یک قرار ء نہ اوشتنت۔ بلے پناہ گیرانی زبان ء شہد ء شیر کنی عادت کنگ، آتھلیں دپار چوں ایر برت کنت۔ چل ء سے سال انت کہ آہاں دگرانی حق پل اتگ، دگرانی دود ء ربیدگ ء سرانا پاکیں ہلگارے کنگ، دگرانی سرزمین ء سر احاکمی کنگ۔ نوںیں حالتاں چوں وش بنت۔

پناہ گیران ء ہیچ شور نیست۔ ایشانی شورگوں آہاں وت انت۔ پرچہ کہ نوں پاکستان ء استمان، ایشانی حاکمی ء نہ مننت ء ایشانی جنگ ء جیڑہ ایوکا گوں سندھ ء نہ انت، گوں درستیں پاکستان ء انت ء اے جنگ ء آہچر سو بین نہ بنت۔ پناہ گیران یک عجب رنگیں نادراہی ءے مان جان ء انت۔ مزین مردی ء Superiority Complex ء ایش چوناہا آہانی اصل ء نسل ء ظاہر کنت۔ آہاں چہ وتی پتاں ہے اشکنگ کہ آہندوستان ء مزینں جاگیر دار بُونگ انت، حاکم بُونگ انت ء آہاں پاکستان ء پہ حد ء اسلام ء پیغمبر ء غوث ء پاکانی نام ء روژنا کنگ ء انگل انت۔ پناہ گیرانی نوکیں نسل، اے جبر ء سہی نہ انت کہ آہچ نہ انت۔ چریشاں بازینانی پت ء پیرک دہلی ء لکھنوء رنگی نیں بازارانی دپ ء اوشتوک یا ہے علاقہانی لوچ، بے وس ء نیزگار بُونگ انت کہ پہ ہستی ء ہزگاری ء شوہاز ء نوکیں ملک ء آتگ انت ء حاکمی اش بہر ء کپتگ۔

پناہ گیرانی انوگیں سیاسی ء غیر سیاسی چست ء ایر، آہانی یک آخری کوشستے، بلکیں سینہ زوری یے۔ پرے مقصد ء درہ وانندگ تاں پروفیسر ء وکیل ء ڈاکٹر، ہر کس ء ناکس یک انت۔ زانتت کہ ردانت، زانتت کہ اے ملک ء یا اے ملک ء مردمانی سر احاکمی ء آہاں ہیچ وڑیں اختیارے نیست، چیا کہ پناہ گیر انت۔ اے جبر ء نابلد نہ انت کہ ہرچی آہاں لوہیتگ، آ نوں زیکیں جبرے، شتر سر پد انت کہ بد اہپالی ء نمک حرامی کنگ ء انت، گوں اے سرزمین ء، گوں اے مزین شانیں سندھو ء مزین نامیں ء مڑا ہداریں استمان ء، بلے بگنداش کار پداں۔

پناہ گیراں وتی قد بیرگ ء گار کتگ۔ دہلی ء لکھنؤ، یوپی، سی پی ء مڑور، قحبہ خانہانی
دپ ء نندوکیں، چیخے، بانکے، آتک ء حاکم بوتنت، کارخانہ ء بنگلہانی واجبہ بوتنت۔ پناہ گیر
۱۰۰ ء تہا ۹۰ مردم ہے وڑیں جہلی طبقہ ء مردم اتنت۔ گوں اد ء رسگ ء پُل اش کت۔ ایشاں
وتی نام ء نسب ہم بدل کت۔ ہر کس ء دپ ء گوں جنئے گوشنت کہ ہندوستان ء بادشاہ ہما بونگ
انت۔ ایشاں وتی حسب ء نسب ہم چہ اد ء مردماں برزرت کت۔ تو اگن ہیرت بچارئے، اے
درستیں پناہ گیر، پیغمبر، چاریں خلیفہ ء آہانی چک ء نماسگانی اولاد انت یا مزنیں پیر ء اولیا آنی
پسگ انت۔ چد ء کمتر کس نہ انت۔ چو کہ قریشی، ہاشمی، فاروقی، صدیقی، عثمانی، علوی، حسینی،
حسنی، فاطمی، قاسمی، جعفری، زیدی، عابدی، کاظمی، نظامی، نقوی، رضوی، اجمیری، جیلانی،
چشتی، نقشبندی، شیرازی، باریں چے۔ ہمیشا مہاجر پے وت گلاہی ء دڑوگیں مزن مردی ء وتی
مٹ وت انت۔

اے ہما انت کہ ہندوستان ء خلاف ء آئی ء آزاتی ء وت واکی ء تحریک ء خلاف ء
انگریزانی ایجنٹ بونگ انت۔ ایشاں ہندوستان ء سیاسی تحریک ء ہما ہداری ہچبر نہ کتگ۔
رندتر ء ایشاں درادرائی ء مسلم لیگ جوڑ کت ء وت ء راچہ ہندوستان ء سیاسی تحریک ء جتا ء
انگریزانی ایجنٹ بوت انت۔ انگریز ء ایشانی سروکان ء انڈین نیشنل کانگریس ء خلاف ء کار
بست۔ اے پاکستان ء آہکنت۔ ادا ایشاں مزنیں سو بے کت۔ ہندو آنی زمین ء جاگہ دست
گپت انت۔ حاکی ء واجبی اش بہر ء کپت، مزن بوتنت، بلے ایشانی کلچی ء دو تل ء دو پوستی ء
پلینڈی ء عادت ہچبر درنیا تک۔ پاکستان ء سیاست ء ایشاں نہ بونگیں کت۔ ایشی ء میرٹین، آئی ء
جنگ دئے۔ سندھ ء ایشاں آسے روک کت، بلے پاکستان ہم گوں وتی نظریہ ء پاکستان ء
اسلام ء بے پردگ کت، پر وشت۔ بنگالیانی خلاف ء نفرت ہمیشاں پیدا کت۔ پاکستان ء
ہندوستان ء جنگانی مستریں سوب ہمیش بوتنت۔ چریشانی گزرا ء اے ملک ء چنگ دڑوگے۔

اردو ۱

اردو چوحدائی قہرء اے ملک ء سراجو ارگ ء انت۔ ہمیش انت کہ اسلام ء زبان انت ء ہمیش انت کہ قومی زبان انت۔ اردو ء قہرء نازل بوگ ء پشت ء ذرا جیں قصہ۔

ہندوستان ء پاکستان ء گیش ء گیوار ء ساری، اردو ء ہندی زبان ء تپاوت دیما آہنگ انت ء انگریزاں قراردادت کہ اردو مسلمانانی زبان انت ء ہندی اندگرانی۔ اے پالیسی ہما ڈوگیں دو قومی نظریہ ء یک بہرے ات، چیا کہ اردو دہلی، یوپی، سی پی ء گیشتری مردمانی زبان ات ء ہے مردم اتنت کہ سیاست ء دیم ء اتنت۔ ایشانی زبان سچیں مسلمانانی زبان گوشتگ بوت ء ایشانی دود ء ربیدگ، پان، شیروانی، مانجائی، مسلمانانی کلچر لیکگ بوت۔ انوگیں پاکستان کہ ایشانی سندھ، پنجاب، سرحد آوہداں ہندوستان ء بہر اتنت ء برصغیر ء جغرافیائی حدانی تھا اتنت، اردو کجات ء نون کجات؟ ہے حساب ء، بنگال کہ مسلمان ات ء پاکستان ء ہوار بوت، آئی ء اردو گوشتکیں مردم واد ء آرت ء حساب ء ہم نہ اتنت، بلے انگہ اردو مسلمانانی زبان گوشتگ بوت۔ اے تاریخی جبرے ات۔

اردو قومی زبانے نہ انت۔ اے اردو مارکیٹ ء زبان انت، Lingua Franca ء انت۔ ہندوستان ء ہم ایشی ء ہے حیثیت بوٹگ۔ ظاہر انت کہ زبان ء اوشٹانک پرنیست۔ اے یک قرار ء اوشٹیت ء پدا مملکت ء سرپرستی ء پریشی ء ترقی ء راہ سچ کت ء نون پاکستان ء بازیں علاقہاں، ایشی ء کم ء باز سر پد بنت چیا کہ اسکول ء کالجانی زبان انت ء اے سرپرستی ء آئی ء لیزانک کہ ساری ء مانجائی ء لفاظی ء ابید سچ نہ بوٹگ، انون سک پراہ ء شاہگان

کُتنگ۔ روج پہ روج ہے زبان دیماروگ ء انت بلے ایشی ء مانا ایش نہ انت کہ اے قومی زبان انت یا بیت یا اند کہ قومانی زبانانی گردن ء پاد ء ایر بہ کنت ء میک بہ بیت۔

ادا انگریزی ء اردو ء جنگ نہ انت۔ چوش نہ انت کہ اے قومانی سیاسی ء معاشی جہد ء زبان یک نیمگا ء اردو ء انگریزی ء نیام ء حیثہ یک نیمگا۔ تو گوشتے کہ اردو ذریعہ ء تعلیم بہ بیت یا انگریزی؟ گڑاے دگہ قومانی زبانانی شور چے بیت؟

انگریزی میان استمانی زبانے۔ آئی ء ضرورت پچی انت ء چے نہ انت، ہر کس زانت۔ علم ء زانت ء تکاں، سائنس ء ٹیکنالوجی ء میدان ء، زبان ء ادب ء تکاں، ہر رنگ ء بچارے ایشی ء ضرورت ہست انت۔ ابید چریشی ء اے ہندوستان ء ہما حاکمانی زبان بونگ کہ ہے حاکمانی پشت پد، مروچی حاکم انت۔ قانود ہما انت، حکمرانی ء رہند ہما انت، و ہد ء ضرورت تاں حدے ء ہما انت۔ انگریزی ء راچہ وانگ ء زانگ ء تکاں درکنگ یا بڑگ ء دؤر دیگ بوت نہ کنت۔ ایشی ء بازیں سوب انت کہ ہر کس اش زانت، بلے مستریں ظلم ہمیش بیت کہ انگریزی ء درکن ء اردو ء بزور، اے پرچہ؟ اردو پہ پاکستان ء استمان ء چہ انگریزی ء آسان تر نہ انت ء ناں کمتر غیر ملکی انت۔ اردو پہ ماہ پنجابیاں، پہ سندھیاں، پہ پٹھاناں پہ ہر کس ء غیر ملکی انت۔

ایوگا اے جبر کہ انگریزی علم ء زانت ء سائنس ء زبان انت، پمیشامائے بووانوں، ہم ہنچائیں جبرے، چیا کہ روسی ہم سائنس ء علم ء منتگلیں زبانے، جرمن کمتریں زبانے نہ انت، یونانی ء فرانسیسی قدیم ترین ء فلاسفر ء کواسانی زبان انت بلے حقیں جبر ایش انت کہ انگریزی ء مئے سرد و صد سال ء گیش حکم کُتنگ ء اثرے داریت۔ ناں ایوگا زبان ء حیثیت ء بلکیں، معاشرت ء سیاست ء تکاں ہم۔ پمیشاگن دری زبانے پہ ہر ضرورت ء، علم ء زانت ء بگوشتے یا بین الاقوامی ضرورت بوگوشتے، وانینگ بولوٹیت، گڑاچہ اندگہ زبانان انگت انگریزی۔ اگن چہ اردو ء انگریزی یکے گچین کنگ ء جبر انت، گڑا باید انت کہ اردو ہفت دریاء ہما دیم دؤر دیگ بہ بیت۔

نوں جبرکیت قومانی زبانی، ایشی ء ضرورت، ایشی ء فلسفہ، ایشی ء درء وسیلہ، اے
 بارواکس نابلد نہ انت۔ کئے نہ زانت کہ چکان ء وتی ماتی زبان ء وانینگ دڑستاں شترتر
 انت، کئے نہ زانت کہ ہمے تعلیم زہگانی نفسیاتی، راجی ء اخلاقی تربیت ء کنت، کئے زانت کہ
 پہ وتی قوم ء ملک ء وفاداری ء وابستگی ء ء گوں وتی تاریخ ء دود ء ربیدگان ء شتریں تعلقے ء
 مادری زبان ء تعلیم چہ درستاں شترتر انت۔ ایشی ء کئے انت کہ انکار کنت، بلے پرچہ چوش نہ
 انت، جبر پداکیت ء پاکستان ء آئی ء سیاست ء آئی ء معاشرت ء سرائٹ کنت۔

سیزر، سائرس، اے جی انت، وہدء پیداوار انت۔ ظاہر انت کہ ہر کس وہدء میا رانت۔
 وہدشر ہم کنت ء شتر ہم کنت، بلے چوش ہم آست انت کہ ایشاں وہدء پیشانی ء نقشے کش اتگ
 ء شنگ انت۔ تو بگو شے کہ اے مہ بوتین انت ہم انچو بوگی ات، بو تگ ات۔ چوشیں بلا ہیں
 گپ ء جنگ بلا ہیں فکرے لوٹیت۔ جمال ناصر مہ بوتیں مصر ء انقلاب الم ء آتگ ات، بلے
 ضروری نہ انت کہ چوشیں وڑے ء بیاتکیں۔ تو بگو شے، زوروسٹر یازرتشت جی یے، مہ بوتیں
 ہم ایرانی مذہب ء ہے رنگ بوت یا بہرام بادشاہ مہ بوتیں ہم حضرت مانی ء انجیں مذہبی
 اثرے دور دات، چو کہ مانی ء مرگ ء بوت۔ اورنگزیب ء بدل ء ہر کس بوتیں آئی ء ہندو آن ء
 جت ء پروشت، لینن مہ بوتیں، کارل مارکس مہ بوتیں، مارکسی، لیننی فلسفہ ء ہے دروشم
 بوت۔ ایشی ء اندازہ جنگ نہ بیت پرچہ کہ ہر واقعہ ء سیاسی راجی یا چومعاشرتی لیکہ ء فلسفہ ء
 ہمانی ء دیم ئے آروکیں مردم ء عکس گوں بیت۔ آئی ء ذہنی، نفسیاتی، سیاسی ء معاشرتی زانت
 اثرے داریت۔

بلوچ ء قبائلی سیاست ء میرچا کر مہ بوتیں بلکیں رند ء لاشار ء جنگ بو بوتیں، چیا کہ
 ایشی ء بازیں دگہ سوب ہست اتنت، بلے بلکیں تاں سی سال ء مہ داشتن ئے ء بلکیں رند ء
 لاشارانی چہ وتی علاقہاں در آہگ، اے وڑے مہ بوتیں۔ احمد یارخان مہ بوتیں بلکیں بلوچستان
 پاکستان ء ہوار مہ بوتیں۔ اے باروا احمد یارخان ء ذاتی کردار، آئی ء لغوری درشم کنگ نہ
 بیت۔ توچے گوشے اگن بالاچ مہ بوتیں ہم دودا ہر کسی کہ بڑات بوتیں، آئی ء ہما کنگ ات
 کہ بالاچ ء کنگ۔ مست تو کلی مہ بوتیں، دگرے سمو ء عاشق بوت ء انچو بلوچی ادبی خزانگ ء
 گیشی بوت۔ نمرزخان مہ بوتیں، سردارخان محمد ء دگہ بڑاتے ء گوں انگریزاں سازش کت،
 گو ناہاں یک بوت ء سردارخان محمد ئے کشت؟

سوال ایش انت کہ اگن ہر شخص معاشرتی زانت ء پیداوار انت گڑا آئی ء ذاتی کرد،
 آئی ء فلسفہ کجام حیثیت ء داریت؟ فلاں مردم تاریخ ء فلاں وہداں بہ بوتیں ہم انچوش بوت ء مہ

بوتیں ہم انجوش بوت۔ چوکہ تو بگوشے کہ جام دُرک مہ بوتیں ہم نصیر خان ء دربار ء دگہ شاعرے پاد آتک ء جام دُرک بوت ء ہے رنگ ء شعرے پر بست۔ محمود غزنوی مہ بوتیں ہم ہندوستان ء سراہفت دہ الگار ء کمتر نہ بوت۔ واجہیں محمد مہ بوتیں ہم عربانی یک اصلاح کاریں پیغمبرے آتک، آئی ء معاشرہ ء راہے رنگ ء آورت کہ حضرت محمد ء آورتگ ات یا ہندوستان ء کرم چند گاندھی مہ بوتیں ہم ہے رنگ ء کرم چندے ودی بوت، ہے رنگ ء عزت ء شرب ء واجہ بوت، ہے وڑ ء کُشگ بوت، چیا کہ ہندوستان ء معاشرتی ء سیاسی حالت ہے رنگ ء اتنت؟ بلے پرے حبر ء ماوت ء سر ء گوشاں مہ جنیں چیا کہ اگن افراد یا فرد ء ہیچ کردے مہ بوتیں گڑا جہان ء قوماں پر چہ وتی ہے تاریخی پسگان ء چہ پیغمبراں گیشتریں ارزشے دات۔ کجام قوم ء تاریخ ء وانگ لوٹے، ہندوستان ء گوشے کورو ء پانڈو، بودھا، اشوکا، پرچہ قابل ء عزت انت۔ بگال بوگوشنت ایشانی نام ء مہ گرات، مہ بوتیں انت ہم فرقی نہ کپتنگ ات۔ مصر ء فرعون، ایران ء سائرس، جرمنی ء بسمارک، فرانس ء نپولین، برطانیہ ء چرچل، روم ء سیزر، عربانی محمد، ہندوستان ء نہرو، مصر ء ناصر، چین ء ماؤ، روس ء اسٹالن، تاریخ ء کئی کئی نام ء گئے۔ اے درہ چہ تاریخ ء کتاباں درکنگ بہ بنت، چیا کہ ایشانی چے حیثیت انت؟

فرد ء کردار ء بے نہ کنگ ناچختہ ایں ذہنانی ”زائیکاری“ نابلدی ء گیشتر ہیچ نہ انت۔ معاشرتی زانت بہ بیت، تاریخ ء علم بہ بیت ایوک ء فارمولہ ء ایات کنگ ء بوتیں گڑا منی وڑیں ناواندنگ بازیں تاریخ دان ء راجی زائیکار جوڑ بوتنت۔ چینکرہ تاریخ ء استاد انت، تاریخ ء وانینوک انت یا سائنس ء استاد انت کہ ہے کتابانی وانگ ء وانینگ ء سک زبر انت، بلے چنت چرہاں ”تاریخ دان“ ء چنت ”سائنس دان“ انت؟

ہر قوم ء یک خاصیں تے کہ مدام ہما قوم ء راجی زند ء آئی ء چا گرد، زند ء فلسفہ یا مذہبی خیالانی نیام ء رستگیاں اجتماعی زانت ء راہشون بیت۔ اے زانت، فلسفہ بیت یا معاشرت، اخلاقی قدر بہ بنت یا روحانی فکر ء زانت، ایشانی دیم ء آروک فرد یا افراد انت،

قوم ء نمیرائیں بیچ انت کہ گوں وتی زانت ء مدام پختہ ترین، کامل ترین کردے پیش
 دارنت۔ ظاہر انت کہ آبانی کردیا آبانی خدمت چہ معاشرتی کچ ء کیل یا قوم ء اجتماعی زانت ء
 چونابا ہجبر در نہ انت، بلے بازنداں ہے اجتماعی زانت انچو لپرزگ انت کہ ہے فرد یا افراد،
 ایسی ء وتی ہستی ء احساس ء دینت۔ معاشرتی ریفارمر کئے انت؟ معاشرہ ء فرد انت۔ چوش
 نہ انت کہ چہ آسمان ء کاہنت یا ہے زانت ء چہ درملکے ء بہا گرت۔ پمیشار ریفارمر یا فلاسفر قوم
 ء اجتماعی زانت ء برورد انت ہم ء آئی ء راہ شون انت ہم۔ پے مثال ء یونان ء کوہنیں سیاسی ء
 معاشرتی حالتاں سنیل کن۔ ہماوہد ء افلاطون ء ارسطو ء بہ گند، تو اے گوشت کنئے کہ افلاطون
 یا ارسطو ء زانت چہ یونان ء اجتماعی زانت ء مدام بالاتر نہ انت چیا کہ اگن اے نام مہ بوتین
 انت دگہ نام ء دروشم ء بلکیں انچیں فلسفہ ءے دیما بیاتکیں، چیا کہ اے فلسفہ وت ہما چا گرد ء
 پیداوار انت، بلکیں ہمائی ء دروشم انت۔ ہے رنگ ء فلاں بو بوتیں، چونہ بوت؟ بوت ء نہ
 بوت ء اے تران وتی جا گہہ ء بلے حقیں جبرائیش انت کہ فرد ء قوت آئی ء فکر، آئی ء کرد، اگن چہ
 راجی زانت ء در نہ انت، بلے انچو کہ راجی دود ء ربیدگ آئی ء سمر اثر کنت، ہے رنگ ء ہے
 کرد، معاشرہ ء سمر اہم نکشئے کلئیت۔

وٹپ ۱

قومانی کوہنیں ۽ نوکیں تاریخ دو جتانیں چي نہ انت۔ اگن بلوچ وتي گوستگیں
 روچاں بہ شمشیت گڑا آوکیں باندا ت ۽ میارے ہم نہ گپت۔
 عرب ۽ اسرائیل یا عراق ۽ ایران ۽ نیام ۽ کش ۽ چیل ۽ جنگ ۽ جنگ ۽ انوگیں
 حالتانی ہمراہی ۽، تاریخی سوب گیش ترانت۔ اگن کسے بوگوشیت کہ اسرئیل ۽ مصر ۽ جنگ ۽
 سوب چه حضرت موسیٰ ۽ مصر ۽ بندگیں یہودیاں شروع بیت، دروغ نہ انت۔ عراق، ایران ۽
 راسائرس ۽ وهد ۽ پرورش ۽ بیراں گرگ لوٹیت ۽ ایران چه عرباں قادیسیہ ۽ جنگ ۽ وٹپانی پشت ۽
 انت۔ پنج ہزار سال ۽ تاریخ ۽ گوں انوگیں حالتاں جوڑ دیگ ۽ کوہنیں دپترانی پنگ وتي
 جاگہ ۽ بلے قومانی انوگیں تاریخ چه گوستگیں تاریخ ۽ جتا کنگ نہ بیت چیا کہ قوم ۽ سراتاریخ ۽
 جتانیں دور ۽ ہرچی کہ گوستہ آہما قوم ۽ اجتماعی فکر یا Psyche لے جوڑ بیت ۽ گوں ہما قوم ۽
 گوں تڑیت۔

روباہ ء لٹک

بہادر شاہ ظفر، نامہء، ہندوستان ء مغلانی آخری بادشاہ ات۔ بابر ء اکبر ء نماسگ ات۔ تڑات ء شعر ء جت۔ انگریزاں گپت ء قید کت۔ بادشاہی برت، بلے پہ آئی ء چک ء نماسگاں ماہانہ زریا تنخواہ مقرر کت۔ ہندوستان ء بے حسابیں مال ء گنج ء حاکمی ء بدل ء پنجا ء سدکلدار ء وظیفہ پرانی ء بس ات۔ ہمیش ات آبائی ء قد۔

بلوچان ء ہم ملکہ ہست ات۔ خان ء بلوچ، آبانی خان ات، حاکم ات۔ اے مرد ء پہ پاکستان ء محمد علی جناح ء نوکیں حاکمانی سنگتی ء ہمراہداری ء مدام حداء رسول، برے ماں واب ء برے ماں آگہی ء دیست انت۔ اے مرد ء ہم ملکہ دات ء سالانہ تنخواہ زرت۔ بلوچان ء گوں وت ء برباد، رزوا ء بے وطن کت۔

قومے ء، راجے ء بددعا سگ نہ بنت۔ یکے ء حق پچ دیگ نہ بنت، قومے ء حق چوں پچ دیگ بنت۔ اگن ہورت بچارے ہر کس ء کہ گوں اے بلوچ ء پہوالیں قوم ء خداری گنگ، آحداء کپنگ انت، روج ء رحمانی۔

خان احمد یار خان ء محمد علی جناح یا پاکستان ء حاکمانی سنگتی اشتر ء روباہ ء سنگتی ء مثال ات۔ گوشت کہ اشتر ء روباہ ہے سک سنگت اتنت۔ نند ء نیاداش یک ات، یکجا تڑت انت۔ یک روچے اشتر ء گوں روباہ ء گوشت کہ مئے دوستی باید انت کہ محکم تر بہ بیت ء آئی ء شور ایش انت کہ باید انت کہ ماوتی لٹکاں یکجا بہ بندیں تاکہ پھیر جتامہ ہیں۔ روباہ پے جبر ء راضی بوت۔ اشتر جک ات ء وتی لٹک ءے گوں روباہ ء لٹک ء مہر بست۔ دوئیناں نشت ء گوں وت گوش ء کند کت۔ دمانے ء رند اشتر کہ پاد آتک، روباہ ء پاد چست بوتنت ء روباہ اشتر ء پشت ء لونجان بوت۔ تاں روج ء مروچی ناں روباہ وتی عقل مندی ء سراپہر بندیت ء ناں وتی ء اشتر ء دوستی ء سرا۔

واہگ ء زہرا

ہرچی مہلونک گوشتیت، جبرہا انت، شرہا انت کہ تیوگیں استمان ے لوٹیت، آئی ء دیم دارگ نہ بیت، بلے ہے لوٹ ء یا عوامی واہش ء فکری بنیادے ضروری انت۔ ایوکیں بازیں مردم ء گوشتگ یا لوٹگ درد ء درمانے نہ بیت۔ چوشیں کارے کہ آئی ء تعلق گوں راج ء، گوں استمان ء بہ بیت، باید انت ادارکی واہگ ء میارمہ بیت، بلکیں گرانیں فکرے ء آدینک بہ بیت۔ پمیشار اہدر بری ء لائق مردمانی مچی نہ انت، بلکیں راہ شونی یا قوم ء سیاسی سروکی، راجی زانتکار ء کوآسانی دست ء بہ بیت۔ اصلی کمان ہماہاں گوں بہ بیت، نا کہ ہرکس ء ناکس ء۔ باز واراں، مردم گوشتت کہ ہما فیصلہ ء کہ قوم ء لہتیں ہوش مندیں مردم، گوں ایمانداری ء کنتت شرتر انت۔ من مہلونکے دانست ء فہم ء شک دارنہاں، بلے ہرکس ء ناکس ء بغض ء کنتت قومانی سیاسی پالیسی ء بنیاد جوڑ بوت نہ کنت وگاں ناں قومانی حقیں راہ ء پر مڑاہیں نام چیدگ بیت۔

کو تاہ نظری ء کنتت ء انوگیں تاریخ ء شریں مثال رومانیہ ء صدر، چاسکو ء آئی ء جنین ء کوش انت۔ ہما چاسکو کہ آئی ء ۲۴ سال ء حکومت کت۔ ہمانی ء توصیف وت ہما ملک ء دپ چٹیں ”دانشوراں“ کت۔ ہے مردک دست گیر کنگ ء تیر باراں کنگ بوت۔ من شر ء گندگ ء تران ء نہاں، من MOB MENTALITY ء جبرہاں۔ من گوشتاں چاسکو ء چوشیں کوش، بچ رنگ ء شر نہ ات، پمہذبیں استمان ء ناں۔ اے عوامی جوش، عوامی نفرت ء سوب، ہرکس زانت کہ چاسکو ء کار پد انت، آئی ء جبر ات، ظلم ات کہ مہلوک ء سہرا کنگ ات ے، بلے آئی ء کنگ شر گوشتگ نہ بیت۔ اگاں گناہگ رات گڑا آئی ء گناہگاری ء

فیصلہ لہتیں فوجیانی بدل ء، ملک ء عدالت ء بوکتیں۔ کجا بوتنت ہے ملک ء اخلاقی قدر۔ یہ ہے اصولاں کہ رومانوی عوام جنگ ء ات، پرچہ کارمرز کنگ نہ بوتنت؟ چوشیں ساعتاں، ہر چیز پد مانیت۔ وہد یکہ ظلم ء زور ء قلات ء گوات روپیت، گڑا بازینے پادلپاشاں رونت، عوامی جوش، عقل ء فہم، قانون ء رواداری ء ہجیر پابند نہ انت۔

شیکسپئر ء ڈارمہ ”جولیس سیزر“ انجیں MOB MENTALITY ء شتریں
 ذروشمے۔ سیزر، سینٹراں سینٹ ء ماڑی ء کشت۔ سیزر ء کشتگ آسانیں جبرے نہ ات، چیا کہ سیزر عوامی ہیرویے ات۔ مہلوک ء دل ء آئی ء عزت چوش کم نہ ات کہ کشوک ایمن بہ بنت۔ سازش ء سروک، بروٹس ء پہے کوش ء راجا نر قرار دیگ ء گشتانکے دات ء گوشت کہ اگاں کسے وت ء سیزر ء دوستے بوگوشتیت، توچائی ء مستریں دوست، سیزر ء من وتاں۔ من پہ آئی ء دوستی ء مہر ء مروچی ہم پہر بنداں، بلے آئی ء کشوکاں کیے مناں ء پرے جبر ء من بچ پدردنہاں۔ من آئی ء بہادری ء توصیف کُتنگ ء انگت کنناں۔ آئی ء باعزتئی ء بامردی چشک ء شہبہ ء بالاتر انت، بلے آئی ء اقتدار ء ہوس ء علاج موت ء کتر بچ نہ ات پیشامن آئی ء راکشت ء اے کارمن پہ روم ء ہاتر ء، پہ شمشے خاطر ء کت۔ گڑا مہلونک ء کوکار کت کہ شتر کُتنگ، دوائے ہے بُوَتنگ۔ کشوک گل ء شادان ء شتنت۔

ہے دمان ء، مارک انتھونی، گوں سیزر ء لاش ء کیت، لاش ء سینٹ ء ماڑی ء دیما ایرکنت ء گشتانکے دنت۔ مردم ہمانت ء وہد ہمانت۔ گوشتیت، اے ہما مرد ء لاش انت کہ وہدے گریب ء بزرگ ء دل ء آہے پاد آتنگ سیزر ء چماں ارس شل اتگ، بلے مروچی وا جہیں بروٹس گوشتیت کہ آقتدار ء شد کیے بُوَتنگ، بادشاہی ء ہوس ء بُوَتنگ، نوں من کجام جبر ء بہ کنناں۔ من وت سے رند ء سیزر ء راشاہی تاج پیش کُتنگ کہ سنیں رنداں آئی ء ایش قبول نہ کُتنگ۔ ایشی ء شما اقتدار ء ہوس گوش ات؟ سیزرتاں زیکیں روچ ء پہ روم ء عزت ء مرتبت ء تیوگیں جہان ء خلاف ء لانک بندات، بلے مروچی بگندات، آگوں جونال لیٹی انت۔ انتھونی ء گوں ارمانی نیں دلے کوکار کت کہ سیزر ء عزت ء مرتبت ء شما وہداں سر پد بحت کہ

آئی ء وصیت ء بوان ات۔ سیزر ء وتی درستیں مال ء مڈی روم ء آئی ء مردمان ء بخشا تگ انت۔ ایش پر روم ء استمان ء آئی ء مہر ء دوستی ء نشان ء دنت، بلے اگاں ایشی ء ہم کسے حرصے بہ لیکیت گڑا شورے چی انت؟ آئی ء گوشت کہ مرچی اگاں چرے گوشداروکاں کسے حق ء راستی ء پلہ مرز بوتیں، آلم ء پردربوت۔ آچے، من گوشاں، روم ء سنگ سنگ، روم ء ہر شے نے پہ سیزر ء چوشیں کوش ء باغی بوت۔ زانے چون بوت؟ ہے مردماں کہ دمانے ساری، ہے یکیں جاگہ ء سیزر ء کوش شر گوشگ ات، زہم اش کش اتنت ء قول اش کت کہ سیزر ء کشوکان ء زندگی مات انت۔ خیر جبر ڈرامہ نیگ ات، بلے تاریخ ہم تاں حدے ء ہے رنگ ء گوشت۔ ایشی ء گوشت ”موب منٹلٹی“۔ چوشیں ساعتاں عوام ء اجتماعی زانت، آئی ء نمیرانیں فکر، بایدانت کہ راہشونی بہ کنت، ہر کس ء ناکس ء ذاتی بغض ء کنت ناں۔

من نہ گوشاں عوامی نفرت بے سوب انت، عوامی نفرت ہرچ رنگ ء کہ بہ بیت، آ شر ء گندگی ء حد ء ہما دیم بیت۔ اندراگانہی کشگ بوت، گڑا ہندوآں دہلی ء نزیک ء گور ء، ہزاراں سکھان ء کشت۔ ہما کہ بلکیں آہانی فرشتہاں معلوم نہ ات کہ اندراچیا کشگ بونگ۔ کسان، مزن، پیر مردیا ناتوانیں بلک، ہر کس کہ دیما آتک، کشگ بوت۔ ایشی ء چے نامے دے؟ ایران ء شاہ ء خلاف ء نفرت ہما حدان رسیت کہ ایرانیان، گناہ ء بے گناہ پیجہ نیاورت۔ زانکار، انجنیئر، انتظام کار، سائنس داں، ہر کس دپ ء کپت ء آئی ء تعلق کجام رنگے گول ایران ء ریاست ء مملکت ء ادارہانی انتظام ء ات، کشت انت اش۔ ایشی ء انصاف ء رواداری ء کجام شاہیم ء تورے؟

پاکستان جوڑ بوت۔ انجیں نفرتے پیدا کنگ بوت کہ ہزاراں مردماں یکے دومی ء کشگ ء گار کنگ ء لانک بست۔ کس ء گناہ ء بے گناہ نہ چارت۔ ہر رنگ ء کہ بچارے چوشیں کرد، بنی آدم ء ذاتی کمزوری ء فکری ناتوانی ء سہرا کنت۔ سیاسی ء تاریخی جوازت وتی جاگہ ء بلے من گوشاں درندگی ء اجتماعی گنوکی ء چوشیں ساعت پہ قومیاں مہا ہانت۔

زائنکارۂ دانشور ۱

سیاسی جہدانی تاریخۂ زائنکارۂ دانشور بازواراں ہم مانا زانگ بنت، بلے اے
دوئیں یک نہ انت۔ دانشور کہ آئیۂ انگریزی Intellectual انت، آہاں مدام وتی قومۂ
ہمراہ داری ہم کُتگ ۂ راہ نمائی ہم، بلے انٹیلی جنسیا درمیانی طبقہۂ وانندگاں باز براں قومی
تحریکانی پلہ مرزی نہ کُتگ۔ ایشیۂ بدلۂ آہاں زور گیرۂ ظالمانی رند گیری کُتگ، چیا کہ ہے
قوتاں وت ہے گروہۂ رچتگ ۂ یکجا کُتگ ۂ ہا قومۂ خلافۂ، آئیۂ دودۂ ر بیدگانی خلافۂ،
آئیۂ زبانۂ خلافۂ، آئیۂ سیاسی تحریکۂ خلافۂ کار مرز کُتگ۔ اے گروہۂ مردمانی گوں
حاکماں ہمراہ داری دزوگے نہ انت۔ اے رنگۂ مثال ہر قومی تحریکۂ گندگۂ کیت، بلے
وہدیکہ سیاسی تحریک سک دیماشتگ ۂ ہے طبقہۂ ماریتگ کہ نوں آہانی واجہانی وار راست نہ
انت، آہاں دمانۂ واگ پہ وتی قومۂ ترینتگ انت۔ ابید چہ قومی تحریکاں پہ مذہبی فرقہ
واریتۂ خلافۂ جہدانی دیمئے دارگۂ ہم ہے گروہۂ مردم گوں حاکماں گوں بونگ انت۔
پاکستانۂ، انٹلی جنسیاۂ ہر ظالمیں حاکمے ۂ مزن مردی ۂ شانۂ توصیف کُتگ۔ ہے
گروہۂ شاعران، شعر پر بستگ ۂ عاقلاں حاکمانۂ برتگ ۂ پیغمبریۂ درجہ داتگ۔ غلام محمد،
سکندر مرزا، ایوب، بیچی، بھٹو، ضیا، ایشانی گلاۂ ستاہ تنی وہدی ہے زوتانۂ جبر انت۔ پاکستانی
اخباراں ہمیشانی تعریفی شعرۂ صوتاں ۂ ایشانی کارپداں بچار کہ عبرتی انت۔ پاکستانۂ
گورنر جنرل غلام محمد ۱۹۵۴ء پاکستانۂ پارلیمنٹ پر وشت۔ نوں کجا دارئے پیدا گیراں،
اخباراں ہما لقب کہ شترتات، دات، کہ واہ ڈے واہ غلام محمد!، بچار چوں ملک ۂ رکینت۔

بلے ہے مردک ء گوں وتی ہے کارء ماں ملک لاقونونیت ء انتشار ء تہم دوردات کہ آئی ء
 بروردسکندر مرزا، ایوب، بیچی، بھٹو، ضیاء اندگراں وارت۔ سکندر مرزا ء وہدے مارشل لاجت،
 گڑاہر کس ء گوشت، مرد ہمیش انت۔ وہدے ایوب آتک، ہے وت گلابیں وانندگاں،
 ہے اگازیگاں، آئی ء راصلح الدین ثانی گوشت، ایشیاء مستریں لیڈر قرار دات، چہ پیغمبری
 ء درجہ ء کم گوشت نہ بوت۔ ذوالفقار بھٹو ”فخر ایشیا“ ء ”قاسد عوام“ ات۔ ضیاء الحق ”مردء حق“
 ات۔ پمیشا پاکستان ء سیاست ء انٹلی جنسیا ء شریں کردارے نہ بوتگ۔ بلے دو تل ء دو پوستی
 ایوکا اے طبقہ ء بہر ء نہ کپتنگ۔ سیاسی ء مذہبی پارٹی ہم ہے کردے واجہہ انت۔ ملکہے حاکماں
 ہم مدام ناراستی ء دو تل ء دو پوستی ء زہریں کرگ آپ داتگ انت۔

ریدگیں الماس ۱

یک زمانگے ات کہ پاکستان پہ بلوچاں نوک ات ۽ بلوچ ہم پہ پاکستان ۽ واک داراں دگہ وڑیں مخلوقے ات۔ ۱۹۴۷ء زوریں ریفرنڈم ۽ ۱۹۴۸ء قلات ۽ سرازوریں قبضہ ۽ جبر تازہ ات۔ قلات اسٹیٹ نیشنل پارٹی، استمان گل، نیشنل عوامی پارٹی، اے درہ جبر ۽ ظلم ۽ خلاف ۽ عوامی تحریک ۽ ابتدائی شکل اتنت۔ یک نیمگے پاکستانی ریاستی جبر ۽ دومی نیمگ ۽ بلوچ، اے دوران ۽ سیاست ۽ رنگ ۽ دروشم ۽ گوں آئی ۽ وابستہ نیں زانت نہ ایوک ۽ بلوچ ۽ جہدانی اولی شکل ات، بلکیں اے فکری لحاظ ۽ درستیں محلو میں قومانی محکومیت ۽ خلاف ۽ جہد ۽ فکری نمونہاں یکے ات۔

آوہد ۽ سیاست ۽ یک فکری انقلابے گون ات۔ ایشی ۽ روح ۽ روایت، اخلاق، وت واجہی، معاشرتی ۽ دود ۽ ربیدگی زانت ۽ پشت ۽ چہر وارت۔ چوکہ اے سیاست ۽ یک فکری توانگری نئے ہست ات۔ آت مظلوم ۽ ظالم ۽ جنگ، حق ۽ ناحق ۽ جنگ پمیشا آئی ۽ فکری مزن شانی ۽ گون ات۔ آئی ۽ گوں شگرب ۽ مغرب ۽ جنگ ۽ یاسامراج ۽ سوشلزم ۽ جنگ ۽ فکری، سیاسی ۽ مثالی ہم کو پگی کت۔ ہے وڑ ۽ صوبائی وت واکی یا حق خود ارادیت، آزاتی ۽ حق، زبان ۽ دود ۽ ربیدگی آزاتی، فرقه پرستی ۽ خلاف ۽ تران ۽ آزاتی، اے درہ، ہما سیاست ۽ نمیر انیں تہر اتنت۔ ہے سیاست ۽ شر میں دروشم ۽ بازیں نواب ۽ سردار ہم یک راہ کنتت۔ آلاچار بوتنت کہ گوں اے فکر ۽ ہمراہداری بہ کنتت۔ ہے جون واریں نواب ۽ سردار کہ مروچی وتی اصلی فطرت ۽ گندگ بوہگ ۽ انت ہمیشاں پر مقصداں یکے دومی ۽ ہم

کو پگی کت ۽ بلوچ سیاست ۽ را یک اجتماعی شکلے ۽ پیشداشت۔

نوں حالت بدل انت۔ کج انت ہما سیاست ۽ آسیاست ۽ مزن شانی۔ کج انت ہما
 فکری توانگری۔ آوہاں ہم بلوچ انچو بے وس ۽ لاچار انت۔ آدور ۽ ہم ہے دود ۽ ر بیدگی پد
 مننگی، ہے معاشی بد حالی، ہے درپہ دری ات، بلے بلوچانی سیاسی فکر ۽ آہان ۽ وٹیں امیدے
 بخشتاگ ات۔ چراہاں وٹیں وہدے ۽، وٹیں دورے ۽، وٹیں باندا تے ۽ امیت کس ۽ نہ
 پلیدیک ات۔ نوں دگہ حالت انت۔ انچو کہ نوں سیاست جہل کپتنگ، ہے رنگ ۽ ریاستی
 پالیسی ہم بدل بونگ۔ نوں پاکستان ۽ چہ بلوچاں لہتیں مردم دست کپتنگ کہ ہما کاراں کننت کہ
 ساری ۽ چراہاں عیب بونگ انت۔ نوں بلوچ ۽ سیاست چوش انت کہ ہر کس بہائی انت،
 برات برات ۽ وژمن انت، بے ایمانی ۽ دول ۽ دوپستی انت۔ ملک دژمنی ۽ وطن فروشی انت۔
 نوں اے چارگ لوٹیت کہ بلوچ گوں وتی آسنگ ۽ چونیں سیال داری ۽ دارگ
 لوٹیت ۽ داشت کنت۔ چوشیں تعلق یا سیال داری گوں آئی ۽ آسنگ ۽، ذہنی، فکری ۽ ثقافتی
 انت۔ آوکیں دور انسانی زند ۽ درستیں تکاں انچیں بدلی یے کارنت کہ اے وہاں بلکیں مئے
 ذہن آہانی تصور ۽ کت مکنت۔ ملکانی جغرافیہ بدلت، انسانی قدر بدلت، دود ۽ ر بیدگ
 بدلت، مہکمیں ۽ قائمیں ادارہ پرشنت ۽ ایشانی جاگہ ۽ ہما وہد ۽ ضرورتانی رد ۽ نوکیں ادارہ جوڑ
 بنت۔ من اے حبر ۽ نہ گوشاں کہ اے بدلی ایوک ۽ باندا تے ۽ منت واران ت یا چوشیں بدلی یے
 چد ۽ ساری نیا تلگ، ناں۔ انسانی تاریخ ۽ بدلی سدلی ۽ عمل مدام جاری بونگ۔ انسان ۽ فکری
 دروٹم، آئی ۽ اقدار، آئی ۽ دود ۽ ر بیدگ بدل بونگ انت، بلے نوں سائنس ۽ ٹیکنالوجی ۽ زانت
 چوشیں بدلیانی تب ۽، آئی ۽ رفتار ۽ وت گیشینیت۔ بنی آدم گوشے پد مننگ، گوشیاں آئی ۽
 مرضی پریشی ۽ ہوار نہ انت۔

اے حالتاں ہر کس ۽ آسنگ ۽ فکر انت کہ باید انت ہر واندگیں بلوچے ۽ پر بہ
 بیت، چیا کہ اگاں چوشیں باندا تے ۽ فکر مہ بیت کہ آدور نہ انت، ایوکا چماں اندر انت، گڑا

اے اقدارانی بدلی، معاشی، معاشرتی بد حالی، بلوچان، پمیشا ہستاں بے ہست کنت کہ بلوچ
آئی، فکر، نہ انت، پرانی، تیاری، نہ انت۔ نوں گندگ، انچو کیت کہ باندات یک انا گت،
بلوچ، سرا امبیر بیت۔

چوشیں حالتاں ہر کس ہے گو شیت کہ پہ بلوچان راہے شو ہازگ بہ بیت، مئے
سروک، راہدر بر بحث، ترانے، بنگلیج، بہ کنت، بلے چوشیں بحث، ترانے چے پیم بہ بیت؟
ادا کس، کسی جبر، گوش دارگ، تیاری نہ انت۔ تو من، گوش نہ دارے، من ترا۔ وہد یکہ مایکے
دومی، گوش نہ داریں، گڑا یکے دومی، جبرانی سرا فکر چوں کنیں۔ کئے اے جبر، بزانت کہ شر
کجام، گندگ کجام، راست کجام، دزوگ کجام؟

بلوچ، راجی، معاشرتی زند، تنی وہدی شریں پچارے نیست۔ اے پچار چوں
کیت؟ اے پچار اگاں کیت، کدی کیت۔ پر چا کیت،؟ اے اگاں کیت، دود، ریدگ،
راجی زانت یا تاریخ، زبان، راہ، کیت۔ ایش راج، راج گوشگ، آئی، مہر یا نفرت،
دوستی یا بدواہی، بے ایمنی یا ایمنی، زانت، راہ، کیت۔ چوشیں شناخت، بنیاد اگاں گوں علم،
زانت، فہم، ہم گرنج بہ بیت، گڑا آئی، ”کلچرل اڈنٹٹی“، نام دیگ بیت۔ ہے کلچرل
اڈنٹٹی ترا، ”پرسنٹٹی“، بے دنت، ہے ”پرسنٹٹی“، تئی پچار انت۔ اے کج انت؟ ایشی، چہ
کجا کارے؟ ما مدام آسندگ، تران، کنیں۔ آو کیں نسل یا باندات، جبر، کنیں، بلے نیست
چوشیں وہدے، موجودیں، انوگیں، ہے دمان، ہے قرار کہ آئی، باندات، برمش گوں مہ
بیت، آئی، چہر گے مہ جنت، آئی، بوہ، مکنت۔ پمیشا بلوچ، باندات، دروشم، ہمیش انت کہ
مروچی انت، ہے دمان انت۔ نوں بگند کجا انت تئی پچار، کجا انت تئی پرسنٹٹی؟

وقت وتی رفتار، روگ، انت۔ تو کہ بیست، یکمی صدی، تران، کنتے، تو نوزدہمی
صدی، کاروان، شپاد، گونے۔ من گوشاں تو بیست، یکمی صدی، جان دراء، لنگڑ، روئے،
لاپ دراء، روئے۔ ترا اے جبر جلوہ نہ انت کہ بگو شے کہ تو ہم ہے آو کیں صدی، کاروان،

گون بے، تراچویشیں دراجیں منزل ء بُوگ ء نہ سنج جنت ء ناں تو انے دارے۔

منامنی سنگت باز رنداں گوشنت کہ تو ناامیدی ء حبرء کنتے۔ من گوشاں، ناں من ناامیدی ء منوگراں، ناں امیدء۔ اے امید ء ناامیدی پُچی چیر نہ انت۔ اے ذہنی ء فکری فتورے۔ اصلیں حبر ایش انت کہ اگاں کسے چہ حقیقت ء لاپرواہ انت، نا سہی انت، گڑا چرائی ء نہ ترسیت، آئی ء گروناکیں شکل، آئی ء بد جلوہ گندگ ء نیت ء آپر امید انت۔

یک شریں فکری ء نظریاتی بنیادے ء ء ابید قومان ء ثقافتی ء راجی زند ء شریں راہاں پڑینگ ء مادنیں منزلاں سرکنگ ء کار آسان نہ انت۔ اگاں قومے ء راجی، معاشرتی ء اخلاقی زند ء منزل گیشینگ مہ بیت، آقوم وتی راہ ء درگیتک نہ کنت یا چوش بگوش کہ اگاں قومے ء سیاسی یا اخلاقی زند ء شمر ء گندگ ء یا نیک ء بد ء پھکیں احساسے مہ بیت، آودہ ء دہشتاں سگت نہ کنت۔ شری ء حرابی ء ہمے احساس ہما و ہداں بیت کہ راجی زند ء رافکری ء نظریاتی بنیادے بہ بیت۔ اے بنیادے کئے ودی کنت، اے اساس ء کئے فہمیت، کئے سماریت ء کئے دیمے بارت؟

راجی ء معاشرتی زند ء بنیاد یا فکری توانائی ء دیگ ء اصلی کار راجی سروکاں گیشتر ہما راج ء وانندگ، ادیب ء دانشورانی انت۔ اے کم انت، بلے ہما انت کہ تخلیق کنت، زانت ء دید ء واجہہ انت۔ شاعر، ادیب ء وانندگ یک نیمگے آزموتگی ء فہم ء زانت ء آشکار کنت ء دومی نیمگے آہے زانت یادید ء آندگ ء مستگی دزوشمے دینت ء ہمے فکری یا نظریاتی بُن حشت ء محکم کنت۔

نظامے ء اگن فکری محکم بہ بیت، آناں پرورش وارت، ناں لیگار بیت ناں کوہن۔ مطلب ایش انت کہ ادیب، زانینکار، دانشور، اگاں چہ راجی، معاشرتی یا ریاستی نظام ء دور بہ بنت، آئی ء تک ء مانا ء مہ بنت یا ہما نظام ء کوپگ مہ دینت، ناں آنظام دیماروت ء ناں آقوم منز لے ء سر بیت۔ اگاں تاریخ ء بوانے تو گندے کہ قبائلی ء علاقائی ریاست، در

حساب، ٹوہیں سلطنت اگاں ہما قوم ءِ راجی فکری زندءِ در بونگ انت، آپد مننگی ءِ پروش ءِ نیمگا
 شنگ انت۔ نظامے کہ فکری اساس ءِ خالی بہ بیت، نہ مانیت۔ پمیشا قوم ءِ دوزواہیں شاعر،
 ادیب، زانتکار ءِ دانشور، بلوچانی راہشونی ءِ لہرزگ مہ بنت وگن ناں ہے رنگ ءِ کہ انون
 انت کہ بلوچ دست ءِ ناکسان انت، ناں بلوچ مانیت ءِ ناں بلوچ ڈیہہ ءِ ناں آوانی زبان ءِ
 لسان، ناں آوانی دود ءِ ربیدگ۔ بلوچ اے بے بڑگیں و ہد ءِ دنزاں گار بنت، انچو کہ کسے
 سو جے کت نہ کنت پمیشامروچی بلوچ دانشور ءِ زانتکارانی ذمہ واری چہ زیک ءِ دہ سری
 گیشتر انت۔

سَر آگا ہیں سروک ا

قومانی زندہ سیاسی ناکامی ۽ ہر شکل بے براہ انت، بے بے سوبی ۽ ہمے گرائیں ساعت مدام پہ ویشیں و ہد ۽ ودار ۽ تیلانک دیگ بنت۔ مشکلائی چوشیں دماناں بایدانت کہ قوم ۽ اجتماعی زانت کار ۽ بییت۔ غیر حقیقت پسندی ۽ کورکشک منزل ۽ سرکت نہ کنت۔ بے بازواراں سکی ۽ دماناں قوم ۽ سروکاں شریں فیصلہ کت نہ کنگ یا گرائیں ساعتاں قومانی ہوش مندیں ۽ سر آگا ہیں مردمانی شریں سوج کس ۽ دلگوش نہ کنگ انت۔ چوشیں ساعتاں مردم مدام فکر کنت کہ انچیں سروکے ودی بہ بییت، انچیں کسے دیما بییت کہ قوم ۽ راہ ثونی ۽ کت بہ کنت ۽ آئی ۽ مشکلاں آسان کنگ ۽ سو بے بہ بییت۔ ہر کس دل ۽ ہمے لوٹیت کہ انچیں یکے پاد بییت، ہما کار ۽ کہ ہر کس ۽ ناکس ۽ کت نہ کنت، بہ کنت۔ چوشیں ”کرشمہ صفتیں“ سروک ۽ ہر کس ۽ شوہا زانت ۽ گیشتر نوک دیروی کنوکیں ملک یا ہما قوم کہ وتی آزاتی ۽ وت واکی ۽ گرگ ۽ جہداں دست گٹ انت۔

سروکی ۽ پاگوا جہی ۽ شرط چی انت؟ کئے راہ در بر ۽ کئے آئی ۽ مرید بہ بییت؟ اے سوال ۽ تعلق گون مہلوک ۽ انت ہم ۽ گوں ہما بان انت ہم کہ سروکی ۽ راہ در بری ۽ دعویٰ دار انت۔

پہ سروک ۽ کردار ۽ پختگی، مہر، دوستی، مردم گری، راست گوشی ۽ ایمانداری ۽ صفت ضروری انت، بے بازواراں پختہ تبیں ۽ زانتکاریں مردمانی بدل ۽، دیما ہما بنت کہ قوم ۽ شور دات بہ کنت ۽ آئی ۽ ناامیدی ۽ پزانت امید ۽ دروشمے دات کت بہ کنت۔ بلوچ بہ بییت یادگہ قومے، آئی ۽ سروک ہما انت کہ مشکلیں و ہداں آئی ۽ را اے تسلا دات بہ کنت کہ باندات چہ مرچی ۽ شر تر بییت۔

راہ در بری پیغمبری ء درجہ انت۔ آ عملی کرد ء بدل ء بازنداں خیالی ہم بنت کہ قوم ء
 فکری ہکا نسری ء رگاں سماران ء کیت، بلے اگن فکری یا نظریاتی سروکی ء عملی کرد ہمراہ بہ بیت،
 گڑا پ قوم ء ملک ء وٹشیں مستاگے، بلے گرانیں ساعتانی تیلانک دیگ ء توجیل ہما و ہداں بوت
 کنت کہ ہما سروک اے مشکلاں فہمت بہ کنت۔ چیا کہ سروکی ء طلسم تاں ہما و ہداں داریت
 کہ ہے راستیں یا دروغیں تسلأ قوت پرانی ء بہ مانیت ء آئی ء مرید ء رند گیر پکا بہ بنت کہ آئی ء
 سروک آئندہ ء سما یے دارنت وگن ناں چوملا ء ”آزر ات نہ کشتگیں“، تعویذ ء بے اثر بیت۔ ناں
 سروک ء قول ء فعل ء تضاد بہ بیت ء ناں آئی ء نیت ء سراسک ء شہبہ ہے۔ ابید چریشی ء آئی ء
 فہمگ یا مارگ ء قوت انچو بہ بیت کہ حدائی صفت ء سیم سراں سر بہ بیت۔ نوں آئی ء عزت،
 آئی ء رند گیری، آئی ء مریدی الم بیت ء ہے عزت ء برکت ء آئی ء شر یا گندگ ہر پیہیں
 فیصلہاں تاں دیراں ہر کس نیت۔

قبائلی معاشرت ء قبائلی سروک ء ”کرشمہ صفت“ بوہگ قبیلہ ء مزین نیک نامی
 یے۔ بلوچ ء قبائلی سروکاں مدام قومی سروکی ء دعویٰ کتگ ء سوہین ہم بوٹگ انت۔ پاکستان ء
 ء ساری یا پاکستان ء ء رند ء سی ء چل سالانی مدت ء مئے سیاسی سروک قبائلی سردار ء نواب بوٹگ
 انت۔ چریشاں خان ء قلات ء ابید، بگٹی ء مریانی نواب، مینگلانی ء بزنجوانی سردار، جہالاوان ء
 ساراوان ء چیف ء بیلہ ء جام، نام زدہ انت۔ بلوچاں اے سرداران ء وتی سروکی ء پاگوا جہی ء
 شرپ داتگ، بلے آہاں وتی قبائلی سروکی ء سرامدام گیشتر بیسہ بوٹگ ء تان روچ ء مرچی
 چریشاں بازیر سرداراں چہ وتی قبائلی سیاسی ء وت ء راگیشینت کت نہ کتگ۔ ایشی ء
 سوب ایوکا اے سردارانی خواہش یا نابودی یا چہ قومی سیاست ء بے یقینی نہ ات، بلکیں سیاست،
 قبائلیت ء دیرنی ء وت ماں وت ء مدامی گروچیل ات کہ آئی ء یک سرے پاکستان ء
 وا کد رانی دست ء ات ء دومی سر پد مننگی، ناواندگی ء وت واکی ء آزاتی ء جذبہ ء آئی ء مزہ
 داری ء برزیر شان ء واہگ ء بہ سماریت، گون ات۔ اے تورنا کیں حقیقتاں چوشیں چچ حالتے

ودی کت نہ کت کہ آ ناتی کی ءوت ماں وت ءکست ءکینگ ءآس ءبوتوسیت، بلوچ ءرا نوکیں فہمے، نوکیں احساسے بہ دنت۔

بلوچ ءقومی کردار ءرا ہے لاوارثی ءاحساس ءگزانیں غمانی اولاک کنگ۔ آئی ءرا ناامیدی ءبے یقینی ءرنگرہاں پرینتگ۔ ہے سوب انت کہ بلوچ برے ہنچیں مردمانی رند ءانت کہ دپی وش آتکے نہ کرزنت ءبرے چماہاں امیت دارنت کہ آہانی بد نیتی، آہانی کرد، آہانی فکر، چوشیں رند گیری ءلائق نہ انت۔

من ءچہ بلوچانی انوگیں سیاسی گروہاں ءچرے گروہانی سروکاں باز کم مردم گندگ ءکیت کہ بلوچ وتی سروکی، وتی ہست ءنیست ءواجہ نئے بہ کننت۔

اے گروہانی پروگراماں بلوچانی آسنگ ءامیتانی بیچ بزمشے گندگ ءنیت۔ بلوچ ءگور ءپہ درچنگ ءچ پشت نہ کپتگ۔ بلے بلوچ ءوس چی انت۔ آئی ءرازوراکیں وہد ءہما جاگہ ءسر کنگ کہ حقین سیاسی منزل چرائی ءروچ پہ روچ دور بوہان انت، ہزان انت۔

منے سیاست ءراموق پرستی، غیر رواداری ءعاقبت نااندیشی ءبے دوائیں ویل ءگور جنگ۔ منے زانکار ءدانشور ہم تنگ نظری ءگروہی سیاست ءہیروپ ءنہ گیگ کنگ انت۔ بے وی ءچوشیں دماناں بے گتیں امیدے، ناتوا میں اوستے، وٹیں بدگمانی بے بلکیں ہمراہ داری بہ کننت۔

فلک کے دشت میں تاروں کی آخری منزل
کہیں تو ہوگا شبِ سست موج کا ساحل
کہیں تو جا کے رکے گا سفینہ غمِ دل
پاکستان ”حدائی داتگیں“ دادے۔ ادا کس ءکسی گلگ کنگی نہ انت، ہر کس کننت پہ
وت کننت۔ وادے شکر ہم سنگ انت۔ ادا شتر ءگندگی ءزانت ہم چوصباہ ءساہگ ءتڑیت۔

یونان ءعہدی دور ءیونانیاں عجب رنگیں دود پرینتگ اتنت۔ آہانی یک رسمے ایش

ات کہ اگن کسے ۽ گندگیں کارے بوکتیں گڑ اسزایکے ہمیش ات کہ آئی ۽ راچہ علاقہ ۽ درکنگ بوت ۽ اے سزا پے ووٹ ات بلے انچیں وہد آتک کہ اے سزا پے شریں کاراں ہم دیگ بوت۔ یک حاکمے تھیمس ٹوکلز دورانہ یشیں سروکے ات۔ وہدیکہ ایٹھنز جنگ ۽ برباد بوت، گڑا ہے مرد ۽ سروکی ۽ دوبارہ اڑ دیگ بوت۔ چوکہ گوں ایرانیاں یونان ۽ دژمن داری ات، پمیشا تھیمس ٹوکلز ۽ گز انیں دریائی لشکرے اڈ دات ۽ وہدیکہ ایرانیاں الگارکت گڑا ہے دریائی فوج ۽ برکت ۽ ایرانیاں ۽ شکست بوت ۽ یونانی سوہین ۽ سرخ رو بوتنت۔ اے سوب ۽ رند، یونانیاں اٹکل جت کہ نوں تھیمس ٹوکلز چون کنگ بہ بیت، چیا کہ اے مردک چرے فتح ۽ سوب ۽ عزت ۽ طاقت ۽ واجہہ بوت۔ آہاں چارت کہ اگن ایش قوت ۽ اقتدار ۽ منت، پے یونان ۽ جمہوریت ۽ گز انیں بارے بیت۔ کئے بیت کہ آئی ۽ دیما جبرے کت بہ کنت۔ گڑا آواں چوں کت، نشت، جرگہ کت، ووٹ کت ۽ ہے پرمڑا ہیں تھیمس ٹوکلز ۽ راچہ یونان ۽ دراں ڈیہہ کنگ ۽ حکم دات۔ رومیاں پے ہے مقصد ۽ سیزر ۽ راکشگ ۽ توجیل شتر لیکت۔ انوگیں تاریخ ۽، چرچل ۽ دومی جنگ ۽ عظیم ۽ انگریز ۽ سروکی کت، جنگ ۽ سوہین کت۔ آراہ دربری ۽ سروکی ۽ شریں کردے ۽ واجہہ ات۔ ہرانگریزے پے آئی ۽ ہدوک، آئی ۽ عزت ۽ شان ۽ توصیف پے ووٹ ۽ باری آتک، ووٹ اش نہ دات ۽ چرچل ۽ طوق اش چوتی گور ۽ درکت۔ یونانیاں گوں تھیمس ٹوکلز ۽، رومیاں گوں سیزر ۽، انگریزاں گوں چرچل ۽ شترکت یا گندگ، بلے ایشاں ہے سزایا ہے فیصلہ من ات۔ آہم چٹت انت ۽ یونانی ۽ انگریز ہم آسودگ۔

بلے اے ملک ۽ رسم دگر انت۔ اد ۽ آلد وکس چہ پا گوا جہی ۽ اقتدار ۽ در آہگ ۽ تیار نہ بیت ۽ اگن درکپیت ناں شپاں و اب بیت ۽ ناں روچاں آرام، وت گریت ۽ دگہ صد دل گز یوانینیت۔ وت ۽ راہم پاشک کنت ۽ دگراں ہم دل سیاہ۔ ریاستی اقتدار ۽ واجہہ ہم چرائی ۽ بیرگ ۽ بے حال نہ بنت۔ وڑے نہ وڑے ۽ آئی ۽ ساٹنت۔ برے خدار گو شگ بنت ۽ برے وطن دوست۔

چہ مئے لیڈراں ناں کسے تھیمس ٹوکلز ۽ قد ۽ سر بُونگ ۽ ناں سیزر ۽۔ ایشاں بلوچان ۽
 پچ دات نہ کُتگ چہ بلوچان مدام لوٹیتگ، آہان ۽ نل اتگ۔ ایشانی چپ ریسین چیلک
 مشکل انت کہ چہ بلوچانی گٹ ۽ دربنیت۔ ناں اے ملک یونان انت ۽ ناں پوشین
 قانون ۽ رسمے کہ چرائی ۽ کسے بالاتر مہ بیت۔ مئے ہے سروکان ۽ کئے گوشت کنت کہ پہ حد
 بچارت ۽ بلوچان ۽ بہ بخش ات۔ آہانی دل دگرے گوشتیت، آانگت دل ۽ بڑگیں بلوچان
 میاری کنت۔

گر فکر زخم کی تو خطا وار ہیں کہ ہم
 کیوں محو مدح خوبی تیغ ادا نہ تھے

گلپیں باطن ۱

بازیں اندری ء دری قوتانی دست ء انسان ء بے وسی ، ہے قوتانی آئی ء راوتی نیمگ ء گشگ ، انسان ء لاچاری انت کہ چمید اکلپی یادوتل ء دوپوستی ء بُن حشت ایربیت ۔ بنی آدم ء وتی فکری ، نظریاتی ، مذہبی ، نسلی یادود ء ربیدگی فلسفہ ء خلاف ء ہر انچیں عملے کہ آئی ء مقصد ہما احساس ، ہما فکر یا ہما نظریہ ء چیردیگ بہ بیت ، آدوتل ء دوپوستی انت ۔ مثال ء جبر ء مللا ء منافقت ہمیش انت کہ ناباور انت ء ہے ناباوری چہ ہمانی ء عمل ء پد رانت ، بلے مہلوک ء دیما مدام دگہ شکلے ء انت ۔ آوتی سراجبر کنت پہ ہے احساس ء ظاہر نہ کنگ ء ۔ ہما فلاسفر کہ وتی زانت ء عملی صورت ء چیردنت ، منافق انت ، کلپ انت ۔ سیاست کارے وطن دوستی ء جبر ء دپ ء در نہ کنت ، بلے ہے دوستی ء نیادی بہ کنت ، ہما کہ اصولانی گپ ء جنت ، نظریات ء شیدائی انت ء اگن ہے وطن دوستی ء اصولانی پلہ مرزی ء مہ کنت ، منافق انت ۔ شاعر انت ، وطن دوست انت ، پہ غریب ء بزرگ ء زریت ، بلے ایوکا لبرانی رد ء بند ء حد ء قد ء ، منافق انت ۔ زانتکار انت ، بلے ہے زانت ء پہ کسد پہ ہما مقصداں کار بندیت کہ ادار کی انت ، پہ غرض انت ، منافق انت ۔ گندگیں عملے ء پلہ مرزی ، ڈرے ء پارسا گو شگ ، ظالم ء عادل لیکگ ، سُبک ء گزان ء گزان ء سُبک گو شگ ، دوتل ء دوپوستی ے ۔

وطن

وطن دوستی، قوم دوستی چہ انسان ء زانت ء فکر ء در آتک نہ کنت۔ وطن نادوستی یا قوم
 دژمنی انسان ء ذات ء رد کنت، آئی ء چہ بنی آدم ء رم ء در شم کنت، چہ ہستاں بے ہست کنت۔
 وطن چے ء آئی ء دوستی جی انت؟ پر چہ انسانی فکر ء نمیر انیں بہرے جوڑ بونگ، مدام
 تازگ ء پر آشوپ۔ چیا کہ وطن بنی آدم ء وجود، آئی ء زانت ء آئی ء فکر ء بروردانت۔ ابتدا چہ
 لوگ ء بیت، ہما گدان جی ءے؟ کجام ارزشے ہست ءے؟ بلے غم ء اندوبانی و ہداں سرے
 زینکو دگ ء دیگ ء آرام جاہ انت۔ ہے گدان انت کہ دیمتر اخاندان، قبیلہ ء قوم ء ء ملک ء
 زانت ء شون دنت۔ ضرورت ء ہر شے پیدا کنوکیں اے ڈیہہ ازل چہ ابد ہائی بیگ انت۔۔۔
 بکال مادگ ء حدایے لیکیت، گوشت ء نہ وارت، کُشگ ء نیلیت، چیا کہ ایشی ء ایردولیں
 گوداناں، انسان ء راقوت بکشا تگ۔ مات ء پت ہم، والینیت، رودینیت، کمزور ء ناتوانیں
 زہگاں مزن کنت، آئی ء بے ہستیں وجود ء ہستی دنت پمیشا آئی ء سرے سوگند ء ورنٹ۔ آوانی
 بے عزتی سرے زیان انت، آوانی قول ء سبزینگ، وصیت ء سمر اعمل کنگ، بلوچ ء عزت انت
 چیا کہ رودینوک انت، شمر ء گندگ ء نشان دیوک انت۔ ہے رنگ ء وطن انت۔ ماتی وطن،
 چیا کہ آئی ء پر مڑا ہیں کوچگ بلوچ ء زندمانی انت، سکی ء سوریانی دیمپان انت، آئی ء درچک
 پرانی ء لوگ، پرانی ء آس ء روک، پرانی ء نیوگ، ہر شے کہ بہ گوشے۔ ہے ڈیہہ پرانی ء
 دولتے۔ کوہ ء گر، آئی ء دلجمیں پناہ جاہ انت پمیشا وطن دوستی ء قوم دوستی ہم نام ء ہم مانا انت ہم،
 بنی آدم ء ہستی ء احساس وطن ء نام ء گیرینک انت، چد ء بعد کس کس نہ انت۔

وطن ء بنی آدم ء راچے نہ داتگ، بلے بنی آدم ء آئی ء عوض چے کنگ؟ بلوچ ء گوشت یک پت یے دہ چک رودینت کنت بلے دہ چک یک پتے رودینت نہ کنت۔ پیر مردے، گول وئی ورنائیں پنج ء لوگ ء دپ ء نشنگ ات۔ گولوئیں مرگے آتک ء لوگ ء دپ ء کہور ء سرانشت۔ پت ء پنج ء را جست کت کہ چے مرگے؟ چک ء جواب دات، گولویے۔ دمانے ء رند پت ء پدا پُرست کہ ابا ہے چے مرگے؟ چک ء درائنت گولویے۔ یک دمانے رند پت ء پدا ہے جست کت۔ پنج زہر گپت، گوشت ءے کورے گولویے، گولویے، گولویے۔ پت ء یکبرے کنت ء پدانٹ کت ء گزیت، گوشت ءے، من زاناں گولویے، من ترا اے جست پہ زانت کت۔ تو کسان آتے، من ہے جاگہ ء نندوک اتاں، ہے وہداں انجیں گولویے ہے درچک ء سرانشتگ ات، تو من ء صدرند ء گیش جست کنگ ات کہ ابا آچے مرگے، من پہ واہگی ترا گوشتگ ات کہ گولویے، بلے توئے کہ تو سے رند ء جست ہم سگت نہ کت۔

پت یے کنتے یامات، ماتی وطن یا پت ء پیر کی گلزمین وئی لگاں، کروڑاں پنج ء جنکاں وئی بانزلاں جاگہ دنت، بلے تو فکر جنگ کہ چے داتگ انسان ء ہے سرزمین ء را۔ بگند ہے بنی آدم ء کہ چوشیں باعزتیں پرشائیں شے ء گر ء دے ء ہم چک ء پد نہ بیت۔ ہست چوشیں چیزے کہ وطن ء مقابلہ ء زورگ بہ بیت۔ مردم حیران انت کہ چوشیں گزان قیمتیں شے کجام انت کہ کسے وطن ء بہا بہ کنت ء بہ گپیت ءے۔ اگن ہست آچے بوت کنت، دولت، عزت۔ ناں، چوشیں دولت کسی قسمت ء مہ بات۔ آپر عیبیں عزت کہ وطن فروشی ء ء رند بہ رسیت، مستریں بے عزتی یے، انجیں کہ وت بے عزتی ء چرائی ء بیم کیت۔

روایتانی عذاب ۱

من چہ ہر کس ء نر و تر اں ، چیا کہ من روایتانی عذاب ء در اتک نہ کنناں ۔ من وتی سراوت چٹی گتگیں بلوچی لحاز ء رواداری ء بندیاں ء ہمیش انت منی بے وسی ۔ کسے کہ وت ء را چریشاں پچی ء پابندمہ لیکیت ہمیش بیت آئی ء مزن مردی ۔

سیاست علم ء زانت ء ابید معاشرتی اخلاق ، مردم گری ء براہندگی ء نام انت ۔ من ایشی ء رادار کی مقصدانی میارکت نہ کنناں پمیشا پے من اے روایتانی دائمی قید ء در آہگ ارزان نہ انت ۔ ایشانی پروشگ ہم کارے دارد چیا کہ ہے روایت انسانی معاشرت ، آئی ء اخلاق ، آئی ء ردوم ء پانگپا انت ۔ ایشانی بد لینگ ہما و ہداں شر انت کہ ہمیشانی بدل ء دگہ ہے رنگ ء روایت مہکمیں روتگے بہ جنت و گن ناں آیانی یلہ دیگ چو گولو ء کبگ ء رواج ء ہیل گرگ ء خواہش ء انت کہ تاں رواج ء مرچی سٹگ انت ۔ گوشنت کہ کپوت ء ہم رواج چہ کبگ ء ہیل گتگ ، بلے کپوت ء ساری ء گام ء کبگ ء رواج ہیل کنگ ء ء ساری تر ء رواج ، کس ء نہ دیستگ و گن ناں من دل ء جزماں کہ کپوت ہم بلکیں یک و ہدے سٹگ بونگ ۔

کسے سیاست یا معاشرت ء بستگیں اخلاق ء دریت ء دومی راہند ء زورگ ء ہم اجگہ بہ بیت ، آئی ء مثال گولویگ انت ۔ بلے کبگ ء وتی اے شر میں رواج یکیں رواج ء ہیل نہ گتگ انت ء کئے سدک انت کہ کبگ ء وت ہے رواج چہ درے ء نہ زرتگ انت ، بلے کبگ پمیشا کبگ انت کہ رواج نے کبگی انت ء پرے رواجانی بر جادارگ ء آئی ء

دل سیاہی باز دیتگ۔ تئی دل ۽ کبگ وتی چنکیاں، گولو ۽ رواج ۽ ہیل گرگ ۽ سکین ۽ دنت ۽ کبگ ۽ چنکی کبگی رواجاں پہ وٹئیں دل یلہ دینت؟ ناں۔ آہانی دل ۽ بلکیں بتیت کہ سٹگ بہ بنت ۽ بچارنت کہ سٹگی ۽ چونیں رنگے کارنت، بلے اے ہے کبگ انت کہ روایت ۽ بندی انت کہ وتی چنکیاں وتی گام ۽ ہیل گرگ ۽ پابند کنت وگن ناں چنکی چے زاننت کہ آئی ۽ رواج چہ گولو ۽ رواجاں براہ دار ترانت یا نہ انت۔

وصیت ۱

تنے وہدی منامرگ ء جان ء نہ گپتنگ۔ ہمیشا منی دل پہ وصیت ء نہ سگیت۔ وصیت، تجربت، جذبات، زاننکاری ء نزاننکاری ء برہنگیں ء بے وانکیں بُت انت کہ کسی پوشاکاں چیر بوت نہ بیت۔ اے بے وسی ء احساس انت۔ ہما کار ء کہ تووت وتی زند ء کت نہ کنتے، آئی ء پہ دگراں کلوه کنتے۔ تنی وہدی من نہ اشکتنگ کہ زندگیناں مردگانی حبر زرتنگ۔ بلوچ ہمیشا گوشنت کہ مردم کلونکت زندگ ء بے زندگ مدام ہما کنت وتی دل۔

نصیحت یا وصیت، بازیں فرقی نیست۔ من وتی کساں پہ وصیت نہ گوشاں کہ من چہ دنیا ء روگاہاں بے چہ من ء رند چوش بکن ات یا چوش مکن ات۔ البت منی واہش انت کہ منی کس ء بزات اے حبر ء دل ء مہ برنت کہ آیک CIVILIZATION یے ء وارث انت، بلوچی ء اے نام آہان ء پہ وٹشیں دل دست ء نہ کپتنگ۔ من گوشاں اے قوم ء بے تواریں ہستی ء نیستی ء انگاراں پڑینگ ء کاراں ہچبرگون مہ بنت۔ ایشی ء اخلاقی، روحانی ء سیاسی دیمرتی ء وتی وس ء، ہر چوں کہ آہانی دست ء بیت، مکک بہ کنت۔

بلوچ ایوک ء نامے نہ انت۔ اے ہستی ء زندگیاں احساسے، ہمے ہستی چہی ء ہستی انت؟ ایش انت قوم ء اجتماعی زانت ء ء ایش باید انت کہ چہ ہر بلوچ ء کردار ء پیداور بہ بیت۔ پہ ہستی یا پہ نیستی، پہ شری یا حرابی، ہمے احساس بلوچی انت، اے دست ء مہ روت۔ پریشی ء مناوصیت ء ضرورت نہ انت۔ من دل ء جزماں کہ منی بزات، کس ء عازیز یا آئندہ ء منی بچ بلوچ ء پر مڑاہیں جہد ء ہمے دراجیں پند ء ساری ء بنت، وت ء پشت ہچبر نہ گینت بے من ترادگہ

حبرے ہم گوشاں، انسانِ فکر، آئیءِ سیاسی ءِ راجی زانت یک قرارءِ نہ اوشنتیت، اے مدام
 گوں و ہدءِ رفتارءِ وت ءِ راہم گام کنت۔ ہمیش انت معاشرتی دود، پمیشا پہ منی مرو چپگیں
 وصیت ءِ صدسال رندءِ حقیقت بدل بوت نہ کننت، بلے من ہمائی ءِ گوشاں کہ من وتی عہدءِ
 محسوس کُتنگ، مارا تگ۔

جاتا ہوں داغِ حسرتِ ہستی لئے ہوئے
 ہوں شمعِ کشتہ، درخورِ محفلِ نہیں ہوں میں

اہورامزدا ء اہریمان

حدا ء مستریں دژمن شیطان انت چیا کہ شیطان ء آئی ء شتر پاشک کتگ۔ آئی ء دل ء حدانزا تنکاریں ء بودلائیں ہستی ء انسان ء ساہداراں مدام ناسرپدی ء ناشری ء سکین ء دنت۔ شیطان گوشیت کہ ہر کس کہ دانا انت ء عقل ء کار بندیت، حداوند آئی ء بت ء دژمن انت۔

حدا یہ شیطان ء دنان گذروشیت۔ اگس دست ء بہ رسیت، آئی ء گوڈہ گوڈہ کنت ء رسترانی دپار کنت بلے شیطان زوراور، شیوار ء سر آگاہ انت، وانندگ ء زاننکار انت، حدا ء دست ء چہ روج ء مروچی نہ کپتگ۔ دویناں چڑی پہ چڑی انت۔ کس چہ کس ء باج نہ بارت۔

شیطان ہما بدی انت کہ نیکی ء دیم ء داشتگ بلے عربانی شیطان کہ آہانی قرآن کتاب ء نوشتہ انت واجہیں زرتشت ء اہریمان نہ انت کہ ہمیشی ء توصیف ء حال یہودی بیانی کماش ء پیغمبر واجہیں ابراہیم آذر ء 529 ساری چہ عیسیٰ ء، چہ میسپٹونیا ء درر وگ ء وہداں گولوت ء برتگ ات چیا کہ واجہیں زرتشت ء شیطان یابدی ء مت نیکی انت بزاں حداوند انت۔ آئی ء اہورامزدا ہمانیکی انت کہ بدی ء دیم ء داشتگ۔ آنیکی پندل سازیں ء بد طینتیں ہستی ء نہ انت۔ ناکشت ء کوش ء سکین ء دنت ء نالب ء لالچ ء، نابہشت ء واجہہ انت ء نادوزہے سازیتگ بلے ہبے نیکی ء بدی یا حداوند ء شیطان ء فکر ء زانت کہ واجہیں ابراہیم آذر ء دست ء کپتگ ات ء رند ترا عربانی دین ء مذہب ء وتی کتگ، اصلی رنگ ء نہ انت۔ آہاں شیطان ء شیطانی آزماناں سرکتگ بلے حداوند کہ نیکی انت آئی ء رابدی ء چادر سرا

دا تک۔ نون نیکی یا حداوند آدگہ کاراں ابید کُشیت، زندگ کنت، بہشت دنت، دوزہ دنت، لنگ ء مُنڈ کنت، بے عزت کنت، ہما کار کہ نیکی ء نہ انت، ہما کاراں کنت۔

واجہیں زرتشت ء اے پنت ہم یہودی ء عرباں زرتگ کہ حداوند ء شیطان دو بلا ہیں پروا کیں حقیقت انت، دوئیں یکے دومی ء دژمن انت، دوئیں ہم روان انت، دوئیں ہست انت کہ ہست انت بلے یہودی ء عرباں یک نیمگے وتی حداوند ء کارگیش کتگ انت ء دومی نیمگ ء شیطان ء را پہ آئی ء کرد ء کاراں بد ء رد کتگ۔

یہودی بیانی یا وہیہ یاعربانی اللہ ء بقول ء ہماہاں کہ آدم ء حوا جوڑکت انت، دوئینان ء مان بہشت ء جا گہہ دات ء گوشت کہ اے بہشت ء ہر شے ہست، ورگی ء پوشگی، ہر شے کہ شے دل بہ لوٹیت بہ ورات ء بہ پوشت بلے دگہ ہچ مہ کن ات۔ آدم ء حوا ء چارت کہ ابد چہ آباد ء مادا چو بے کسی ء چو بندی ء بہ بندوں ء پرچہ دگہ ہچ مہ کنوں؟ چہ زند ء اصلی وشیاں پرچہ بہر بہ ہوں؟ ایشاں وتی شور یک کت، یکے دومی ء را امبازاں گپت، چارت اش وٹی ہمیش انت کہ گوں آہانی دوئیں گر میں بدن ء ڈنگ ء انت کہ دلاں بود کاریت، وشیں لذتے دنت۔

دوئیں سک لہرزگ اتنت۔ آہاں گوشت اے کار و ما کت بلے اگس حداوند سہی بوت باریں مئے عاقبت چون بیت۔ ہے دماناں واجہیں شیطان سر بوت۔ شیطان ء گوشت کہ شمارا چے بد سختی ئے ء گپتگ کہ شما ادا پہ ورگ ء ریگ ء نشنگ ات۔ آئی ء گوشت او کور میماں! بچارت کہ وٹی کجام انت۔ آہاں گوشت او واجہیں شیطان! چوشیں بودلا ما ہم نئیں کہ شر ء گندگ ء مزائیں بلے اگس ما ہما بہ کنیں کہ ما کنگ ء ایں، اے حدا باریں چوئیں چہے سازیت ء گوں ما چون کنت؟ شیطان ء درائنت کہ آہچ کت نہ کنت، آئی ء حشکیں جوپ انت۔ اگس آ کنت گدہ ہے کنت کہ شمارا چرے جا گہہ ء بلکیں در بہ کنت۔ جست اش کت کہ اگس مارا در بہ کنت، ما کجا بہ روئیں؟ شیطان ء گوشت، پہ شما سوب ہمیش انت کہ شمارا چداں در بہ کنت۔ اگس درے کت، شما چرائی ء گزء چٹ ایت،

آزات بت، امروزہ وٹیں کوشے و رات، شماچکٹ ۽ پساندگ ۽ کپ ات، وٹیں ۽ نہ وٹیں
آں مارت۔ شیطان ۽ گوشت زندمانی ہمانت کہ شمارا دست کپیت، گنوک مہ بت، وت ۽
راچہ حدوند ۽ قید ۽ بند ۽ بہ رکین ات۔ آدم، حواء ۽ شیطان ۽ تاں دیراں نشت ۽ مجلس کت، گوش
۽ کند کت ۽ وتی شور ۽ صلاہ اش یک کت۔

وہدیکہ شیطان پادانک ۽ شت، آدم ۽ حواء ۽ یکے دومی ۽ راگورامبازاں زرت، جن
۽ مردی اش کت۔ ایشاں چارت وٹیں ورگ ۽ ریگ ۽ نہ انت، وٹیں ہمیش انت کہ ماچہ وتی
بدختی ۽ نزا نکاری ۽ ایشی ۽ تام نہ چشتگ۔ ایشاں شب ۽ روج نہ چارت، آدم ۽ حواء ۽ نازرکین
۽ ہمبونیں بدن چو کتاب ۽ تاک تاک کت۔ ایشانی وٹینی اف ۽ ہسکاراں بہشت سرا
زرت۔ نہ کنے کہ حداء پڑ اشک ترگ ۽ اتنت، آہاں دیست انت۔ شت ۽ حداء اش چہ
وٹگیں واب ۽ پادکت ۽ حال دات بیا کہ آدم ۽ حواء ۽ نوکیں وٹیں ۽ ماں دناتانی کنڈاں
شتگ، لوچ انت، پچہ جان ۽ نیل انت، دپ اش پڑ ۽ کندگ انت، نہ گوشتے کہ آمرم
انت، گل ۽ گدگ انت۔ ایشاں اے ہم حال دات کہ ایشانی وپت ۽ واب ۽ ہاہ ۽ ہسکاراں
بہشت سرا زرتگ۔

حدوند ۽ دوینان ۽ لوٹت۔ چارتے اہو، دوینیں جان درانت۔ جست اش کت
انت۔ ایشاں من ات۔ حداسک نہ وٹں بوت، مرک ۽ مجینت۔ آدم ۽ حواء ۽ ڈبوت انت،
گوشت اش کہ ماتئی کجام کارگندگ کتگ، تئی گوں مادژمنی پی انت کہ ماراچہ چوشیں
وٹینی عیش ۽ نوش ۽ مہ کن کتگ؟ حدابز انزگیت، گوشتے من شمارا کڈن کتگ کہ ناوتی عقل
۽ کار بہ بندات ۽ نا عقل ۽ بر ۽ بہ و رات۔ گوشتے من ۽ عاقل ۽ دانائیں مردمے کار نیست۔ شما
و پت ۽ واب کتگ۔ ایشی ۽ مطلب چو گلہ ۽ انت کہ ہر کس ۽ وارت آئی ۽ راتوان دنت ۽ ہما
توانائی عقل ۽ فہم ۽ گیش کنت ۽ عقل ۽ زانت منی دژمن انت۔ آئی ۽ گوشت ہے شیطان کہ
مروچی گوں شما پادماں پادانت ۽ شمارا ہے سکین ۽ داتگ، ہمیش ۽ روز ۽ اول وت ۽ راعاقل

۽ دانائے لیکیتنگ، گوں من ہم جواب بوتگ، من چارینگ کہ اے چہ من دانا ترانت، من آئی ۽ راہم وتی سیاہیں دیم پیش داشتگ ۽ زندہ گرنده کتگ۔ حداند ۽ گوشت شامنی جبر نہ زرتگ ۽ وشیانی بولاں کپتگ ات۔ اگس شے چماں تر پیے آپ مان، چہ منی بہشت ۽ درا ات، ہر جا گہے روت، گٹ نہ ات۔ ایشاں دپ کیے کت ۽ گوشت تئی بہشت تر اسرانت۔ اے دوئیں سراں پونچ بوت انت۔

ایشانی پاد کہ ماں زمین ۽ سک بوت انت، چارت اش کہ چہ بہشت ۽ بینگ، شیر، انگور ۽ انار ۽ تیجگ ۽ کوٹگاں جی بات سر زمین ۽ گرم ۽ سرد، جی بات منے ہے لذت، منے ہے وشیانی دمان، جی بات منے چک ۽ پسائندگانی پرمہریں دژیک ۽ دور۔

آدم ۽ حواچک ۽ پسائندگ ۽ کپت انت۔ آدم ۽ وتی چکان ۽ بہشت ۽ سرجمیں احوال دات انت ۽ کڈن کت انت کہ اگس منی پتی ۽ وتی چکلی ۽ کن ات، منی وٹی ۽ لوٹت بہشت ۽ دژوگیں شوچ ۽ مہ کپ ات وگس ناہنچو پشومان بت کہ من بوتگاں۔

بعد آدم ۽ حوا ۽ جبر نہ زورگ ۽ گردن کشتی ۽ حداند نگران ۽ لپرزگ بوت۔ آئی ۽ زانت کہ اے مرد ۽ جن منی پردگ ۽ پاشک کن انت ۽ وتی چک ۽ نماسگاں منی بارواد رستیں حالان دینت ۽ چوہا ہاں، آہانی اولاد ہم منی جبراں گوش نہ دار انت۔ حداند ۽ گم ۽ گرٹی گیش بوت انت۔ حداء دست ۽ دپی ۽ صلاہ کارلہتیں ملاکت انت، آہم ہمننگ انت۔ آہان حال دات کہ آدم ۽ دپ ۽ پیچ لگوشتگ ۽ ہر جاہ ۽ ہر کجائی خلاف ۽ تزان کنت۔ شیطان ہم گوں آئی ۽ ہم کو پگ انت پمیشا منے سیاہ پہ سیاہ ۽ نندگ شتر نہ انت۔ آہاں گوشت تو مارا ازن بہ دے کہ ماروئیں آدم ۽ اولاد آدم ۽ سر ۽ ڈوکنیں ۽ وتی راہ ۽ کاریں وگس ناشیطان سوب کنت۔ حداء ملاکتانی جبر من ات۔ چمے فرشتہاں کیے کہ دپ ۽ زبان ۽ ہیر اب ۽ ات نام ۽ جبرائیل ات پہ ہے کار ۽ گچین کنگ بوت۔ آئی ۽ را گوشتگ بوت کہ توئے جبرائیل برو ۽ چہ آدم ۽ اوبادگاں ہنچیں بودا ۽ ناسر پشوہاز بہ کن کہ آتی گوشتگیں گپاں پہ آدگراں سر بہ کن انت

۽ ھما مرد چہ اولاد ۽ آدم ۽ پیر ۽ قلندر، دز وگ بُر، وت گلا ۽ ملا ۽ عالم بہ سانجر ین انت ۽ حد اوند ۽ راہ ۽ بیار انت۔ آہاں گوشت کہ یک برے کہ جبرائیل ۽ را مردم دست ۽ کپیت گڈ اولاد ۽ آدم بہ دگہ ہنچ کار ۽ نہ کپیت، اے وت ماں وت کشت ۽ کوش ۽ دِر ۽ دوچ کن انت۔ ہر کس کہ حدائے منوگر بیت نہ منوک اش کُش انت ۽ ہر کس کہ حداء راہ ۽ منیت آہان ۽ حد اوست کش انت۔ ملاکتاں گوشت توئے حد اوند دست ۽ سمر ۽ چیر ۽ کن ۽ بہ وپس، دل ایمن بہ بو کہ ماں جہان ۽ تئی پُشت ۽ ہنچیں آس ۽ روک کنیں کہ تا قیامت نہ ئس ایت ۽ اولاد ۽ آدم ہے آس ۽ وت تسگ ۽ نیلیت۔ آہاں گوشت چہ آدم ۽ پیر گرگ ۽ شتر تریں تو جیل ہمیش انت۔

جبرائیل ۽ پے بنی آدم ۽ پیغام رسانی ۽ رو ۽ آ بنا کت ۽ ہما گوشت کہ حداء فرشتہاں ۽ سبق داتگ ات۔ جبرائیل ۽ گوشت کہ شمار ۽ شے پیرینان ۽ حد اوند ۽ پیدا ک کتگ، شتر ہما کنت ۽ گندگ ہم ہما، آدولت مند کنت ۽ نیز کار کنت، سیرگان کنت ۽ نلگر ۽ شدلاپ، عزت دنت، بے عزت ۽ کم شرف ہم کنت۔ نادراہی دنت ۽ جان دراہ ہم کنت، لنگ ۽ مند کنت ۽ جان سلامت ہم، اگس نہ وٹ بوت، ظالماں ظالم تر انت ۽ اگس وٹ بوت رحمان ۽ رحیم انت، نزورانی دست زور ۽ ظالمانی دژمن انت۔ جبرائیل ۽ گوشت کہ ہما کس کہ حداء راہ اش یلہ نہ داتگ ۽ شیطان ۽ پنتاں نہ انت، مرگ ۽ رند حد اوند آہان ۽ زندگ کنت ۽ بہشت ۽ بارت ۽ اودا پراہاں وشیانی دوزے بنا بیت، ہما دوز کہ دائم ۽ قائم انت بلے اگس کسے نافرمانی ۽ ناباوری بہ کنت آئی ۽ جا گہہ دوزہ انت۔ دوزہ آس ۽ ہما دوز بنیں دریا انت کہ پاسگ نہ بیت ۽ آزال یا مرد ہے آس ۽ سُچیت کہ سچیت بلے موت ۽ پر نیست۔ آ آس سوچیت بلے نہ کُشیت ۽ پُر ۽ نہ کنت، آہے عذاب ۽ انت، ابد چہ آباد۔

بلوچ ۽ گوشت مردم کہ وتی رگ ۽ مہ روت بزاں حلاز زاد گے نہ انت۔ آدم ۽ چک ۽ نواسگ آدم ۽ حقیں اولاد انت، چو آدم ۽ سمر آگاہ ۽ زانندگ اتنت، ایثاں زانت کہ اے حد اوند ہما کنت کہ گوں مئے پت ۽ مات ۽ کتگے۔ ایثاں جبرائیل ۽ سو گہہ کتگیں قاصدان ۽

جست ء پرس کت کہ اگس حداوندء مارا پیداک کتگ، پہ ما کہ چوپر مہرانت مارا شد یگ ء لنگڑ لاپ پرچہ کنت؟ مارا نادراہ ء ناسلامت پرچہ کنت؟ مارا پیر ء عاجز پرچہ کنت؟ مارا کم شرف ء بے عزت پرچہ کنت؟ لنگ ء منڈ پرچہ کنت؟ کیلے شاہ ء آدگراں ایر دست ء گدا پرچہ کنت؟ دوزہ ء پرچہ بارت؟ مارا پرچہ کشتیت ء گار کنت؟ آہاں گوشت آ کہ وتی انت آ اگس کشتیت بلے روچ ء سرادور نہ دنت۔ شے حداوند چہ ڈر مناں ڈر من ترانت، ہر گندگینے دست ء بیت، کنت ء ہمے ظلم، کشت ء کوش ء عذاب ء بیہار ء وتی مزن مردی نے لیکیت۔ اے چونیں حدائے؟ اے پیغام بر، ملا ء کو اس حیران بوت انت۔ آہاں شت ء جبرائیل ء را حال دات کہ اے آدم ء نچ انت گوں مار د کپگ ء نہ انت۔ جبرائیل ء حداوند ء را حال دات۔ حداء جبرائیل ء سوڑات۔ ہمے پریشنگ پہ پیغمبراں سر بوت ء آہاں ء گوشت کہ شمار دماں بہ گوش ات کہ چوشیں سوال ء جواب ء جست ء پرس ء حداتپش واہیت۔ بنی آدم ء را بید نہ انت کہ ناباور بہ بیت بلے اے حداوند ء تب انت کہ ہرچی کنت بہ کنت، حداء پرے کاراں ئوں عادت کتگ، بروت ہیل بلے نہ روت عادت بلے شانبا کن ات چوشیں شکے ماں دل ء بیارت۔ آہاں گوشت بہشت ء دوزہ پہ کشت انت۔ ہر کس کہ شتریں کنت آ بہشت ء روت ء گندگین کنت دوزہ ء دور دیگ بیت، پہ شتریں ء ثواب رسیت ء پہ گندگین ء گناہ۔ آہاں گوشت و ہدیگہ حداوند اے جہان ء سر ء چیر کنت، ہر شے تباہ بیت گدا حداء مرگیناں پدا زندگ کنت، یکت بلا ہیں پراہ ء شاہیگانیں پٹے ء یکجاہ اش کنت، وت عدل ء انصاف ء کرشی ء سمراندیت ء چوپا رسا ہیں شاہوکار ء ہمے ثواب ء گناہاں توریت، اگس ثواب چہ گناہاں گیش بوت انت آمر دماں بہشت ء بارت ء اگس گناہ گیش بوت انت آہاں ء دوزہ ء دور دنت۔ بہشت حدائے راستیں نیمگ ء انت ء دوزہ سر جہلگ ء چٹی نیمگ ء انت۔

آہاں گوشت بہشت ء راہ سک ذراج ء پر خطر انت۔ یک ہزار ء پنچ صد سال ء راہ ء انت ء پہ بہشت ء رسگ ء پہل ء سرات ء ہم گوزگی انت، زانگ نہ بیت کہ ہمے پہل ء

فاصلہ یک ہزار پینچ صد سال ء پہ پندر روگ ء دوری ء انت یا بابلی گراب یا موٹر ء گاڑیانی روگ ء رفتار ء فاصلہ ء انت۔ اے بارو املاہاں ء پیغمبراں راستیں نہ کتنگ، ہر یکے ء وتی دل ء کتنگ بلے ملامت نہ انت چیا کہ آہاں ء راستین کتنگ ء تاروچ ء مروچی ازن نیست۔

حدائی پیغمبراں گوشت کہ پہل ء سمرات ء گوزگ لیے نہ انت۔ آپہل مود ء ٹال ء بارگی ء انت ء چوز ہم ء زہ ء تیز انت ء بہشتی آں چرے بارگیں ء تیزیں پہل ء پاد ء شپاد گوزگی انت چیا کہ اودا سواس ء تکل نیست بلے آہانی پادا بلہ نہ بنت ء چوز ہم ء زہ ء تیزیں پہل پاداں نہ بُریت چیا کہ ہر کس ء قربانی ء عنیداں پس، گوک ء اُشتر ء اسپ کُشتگ ء حدائے نام ء حیرات کتنگ آہے اسپاں یا مہریاں یا مزن د مہگیں گرانڈ ء پاچناں سوار بنت ء لُڈ ان لُڈ ان ء چھے پہل ء گوز انت بلے ہر کس ء کہ قربانی نہ کتنگ پرہاں بحت ء بازی انت۔ حدائے پیغمبر ء عالماں گوشت کہ دو پادیں بنی آدم چرے پہل ء آرام ء گوست نہ کن انت بلے ہے چار پادیں ساہدار بے اِل ء گش ء گوز انت چیا کہ اے حدادند ء رضانت۔ آہاں گوشت کہ حداء جبر یکے۔ آ وتی گوشتناں نہ بچ ایت بلے اگس ہرت بچارے پہ بنی آدم ء سوگہ کتنگ ء روان داتگیں پیغمبر ء ملاہانی جبر بچ بریک نہ بوتگ انت۔ حداء ہم وتی گوشتناں پشومان بوتگ۔

ایشاں جُست کت کہ قیامت ء روج ء کہ حدادند جنین ء مردیناں زندگ کنت آہاں پُچ ء پوشاک گوز انت کہ نا؟ آہاں گوشت کُندری ء لوچی پہ مامز نیں عیے۔ آ روج ء ہم شر ء گندگ باز انت آمئے زالانی آزہاں چار انت کہ ماشہرت بوں۔ پیغمبراں جواب دات کہ آ روج ء کس ء پُچ ء گد گوزانہ بیت، ہر کس برہنگ انت، ہر کس لوچ انت بلے کس کسگی نہ بیت۔ ہر کس گیش ء وت نہ بیت، کس کس ء نہ چار بیت بلے چو کہ شمدل تیر کہہ ات گد اما شماراے حال ء دیں کہ ایشی ء توجیل ہم حداء سازیتگ۔ آ ایش انت کہ ہر کسی چم سر ء توک ء بنت، ہر کس برزا چارت کنت۔ اگس توگوں کسے ء دیم پہ دیم بہ بے تو آئی ء دیست نہ کنے۔ لہتیناں کنت ء جُست کت کہ اگس ناشرے پہ گوچلی گو کو بہ کنت یا وتی سراہنچو جہل بہ کنت

کہ دگرانی آزاہاں بہ گندیت گڈہ؟ پیغمبراں گوشت اے جُست ماچہ جبرائیل ء نہ کتگ۔

بازیں ناباور گوش انت کہ اگس حدا قیامت ء روج ء وتی فیصلہاں بہ نچ ایت ء آکس ہے پہل ء گوست نہ کنت، لتريت ء کپیت۔ اگس کپت جہل ء جہندم ء روت ء اگس شیطان یاد کہ دپ نہ اوشتے حدا ء را بہ گوشتیت کہ باریں تو چوکت، نچ اتے ء مرد ء رادوزہ ء چگل دات، گڈہ کئے بہ بیت کہ ہے حدا ء بہ منین ایت، آگوشتیت من سہی نہاں، آمر دیا زال چہ وتی شوئی ء کپتگ۔

ہر یکے ء ہے پیغمبر ء زانکاران ء جُست کت کہ شمائیکی ء ثواب ء بدی ء گناہ لیکت ء گوش ات کہ محشر ء روج ء ثواب ء گناہ پہ شائیم تور بنت بلے مئے سر پر نہ بیت کہ ہے چونیں کچ ء کیلے، ہے ثواب ء گناہ وزن چے تور بنت۔ یک ثوابے یا یک گناہے ء وزن یکت سیر ئے، یک من ئے یا صد من انت؟ آہاں جواب دات کہ اے کش ء ماپ یا وزن ء بار واما ہم ہیچ زانیں البت ماہمنچو زانیں کہ چوشیں جُست شر نہ انت۔

ایشاں جُست کت کہ بنی آدم ء ثواب ء گناہانی حساب ء کئے داریت؟ کئے زانت کہ کیا چے کتگ یا نہ کتگ؟ اگس بنی آدم آ روج ء وتی کتگیناں مہ من ایت گڈہ چون بیت؟ پیغمبراں درائنت کہ نہ منگ نہ بیت۔ شے حد اوندانا ء زانکاران۔ آئی ء گوں ہر بنی آدم ء جنین یا مردین وتی دو ملاتک گون کتگ، آہاں منکر نکیر گوش انت۔ آہر یکے یکت کو پگے ء سہرا انت۔ راستیں کو پگ ء ملاتک نیکی آل نوشتہ کنت ء چپیں نیمگ ء ملاتک بدی آل نوشتہ کنت۔ تاں بنی آدم بہ مریت کتابانی کتاب پُر بنت۔ قیامت ء روج ء ہے کتاب ہیچ کتگ بنت ء ہما دوئیں فرشتہ شاہدی دینت۔ مردماں گوشت کہ آفرشتہ حدا ء وتی انت، آہانی شاہدی چوں روا انت؟ آریا ء رُوکن انت، حدا ء یلہ نہ دینت ء بنی آدم ء پلہ مرزی ء نہ کن انت۔ مارا چوشیں شاہدی قبول نہ انت۔ گڈہ آہاں گوشت کہ اگس شما آہانی شاہدی ء نہ من ات گڈہ شے جسم ء جان، ہڈ ء بند، دست ء پادہم شاہدی دینت۔ گوں اے جبر ء مردم و ش بوت انت ء

گوشت اش ہے شترانت، اے مئے آرزہ انت بلکیں مارامہ ڈروہ انت ءِ ذروگیں شاہدی مہ
 دینت۔ حداء پیغمبر اں گوشت شاہدی ایوک ءِ انسانی آزہانی یا منکر نکیرانی نہ انت، حد اچہ شے
 گردن ءِ مزنیں رگ ءِ نژدیک ترانت، آزاننت کہ بنی آدم ءِ چے کتگ ءِ چے نہ کتگ ءِ پرچہ نہ
 کتگ، چرائی ءِ شاہدی ءِ شترتر ءِ مستریں شاہدی دگہ کئی بُوت کنت؟ مردماں کہ اے جبر اش
 کُت، دپ اش پچ لگوشت ءِ گوشت کہ مانیش کتگ کہ آ کہ منصف انت آئی ءِ شاہدی روا
 انت۔ منصف ہم آوت ءِ شاہد ہم وت۔ بنی آدم ءِ گوشت اگس حد اوندچہ ماچوں نژدیک انت ءِ
 چومہروان انت پرچہ مارا پہ حراہیں کار ءِ ہما دماناں مکن نہ کنت، پرچہ اے حدانیزگارانی
 پریاتاں گوش نہ داریت، پرچہ ظالم ءِ دستاں نہ داریت، پرچہ ہوپ ءِ آپتاں کاریت، پرچہ چو
 بے بڑگ انت؟

بنی آدم ءِ مدام چہ حدائی پیغمبر اں ہے جُست کُت کہ شما گوش ات کہ حد اوند ءِ اے
 زمین ءِ زمان اڑداتگ انت۔ انسان ءِ ساہدار ءِ درچک ءِ دار ءِ مور ءِ مدگ، ہر شے کہ ہست
 جوڑ کتگ۔ مئے سر پر نہ بیت کہ حد اوند پرچہ وتی اڑداتگیں اے زمین ءِ زمان ءِ تباہ کنت ءِ
 ساہداراں پرچہ کُشیت ءِ گار کنت؟ اگس آئی ءِ دست ءِ شترین ءِ نہ بیت چوشیں بدواہی ءِ ظلم ءِ
 بے رحمی پرچہ کنت؟ پیغمبر اں اے جُستائی پُسودات نہ کت۔

آہاں جُست کُت کہ ہے بہشت ءِ چونیں آسودگی ءِ عیش ءِ نوش انت؟ گوشت اش
 بہشت کردار انت، ہنچیں جاگہے کہ صافیں آپ انت، شہد ءِ شیر ءِ جوانت کہ مدام تچگ ءِ
 انت، ہر وڑیں نیوگ چو کہ ترنج، انار، انگور، کوٹگ ءِ پیجگ، کُتر، پیشی کوز، زیتون مچ انت
 بلے امب، چکو، زرد آلو، شپتا لوچوشیں چیز نیست۔ آہاں حال دات ءِ گوشت کہ اگس کسے ءِ
 دل ارادہ بہ کنت کہ من کوٹگ وراں، کوٹگ چہ ول ءِ سدیت، لیٹ وراں ءِ کیت ءِ آئی ءِ دیم ءِ
 ایربیت۔ آہے گوشت من بینگ چٹاں یا شیر گلاٹاں، ہما دمان ءِ ہما بینگ یا شیر ماں سُہر ءِ تنگوں
 گلاساں آئی ءِ دیم ءِ ایربنت۔ بہشتی ءِ کار ہمیش انت کہ بہ وارت ءِ گوں حور ءِ گلماںاں وپت ءِ

واب ء لیب ء لبائی بہ کنت۔ جست اش کت کہ حور ء گلمانانی اصلی کارچی انت؟ پیغمبر اں
گوشت ہر یک بہشتی مردے ء ہفتاد حور ء ہفتاد گلمان رسیت۔ حورانی باروا آہاں حال دات
کہ آہنچیں شر رنکیں، تنگ رکیں، شر بالادیں، کبگ روا جیں ء ناز رکیں جنک انت کہ آہانی
بدن ماں حریر ء ادلساں ہم چیر نہ انت، دزستیں آزا اش ظاہر انت۔ آہانی بدن ہنچو ناز رک
انت کہ اگس آپ ورا انت تو ہما آہاں چہ گٹ ء ایر روگ ء گندے۔ آہانی وپت ء واب ء لذت
ء بل آہانی چارگ ء کلاتے بہا۔ بہشتی مردھے ہفتادیں حوراں ہر وہدیکہ آہانی دل ہل بہ کنت
و پت ء واب بہ کن انت۔ یک نیمگے گوں حوراں وپت ء واب، دومی گوں گلماناں لیب ء
لبائی ء سبی نیمگ ء ورگ ء آرام، ہمیش انت بہشت ء وٹی ء تناب۔

ناباوراں جست کت کہ ماماں امروز ء چہ یک لوگ بانکے ء شزاروں، بہشت ء
ہفتاد حور ء ہفتاد گلمان چون سنگ بنت، یک مردے اے درستاں چوں سوار بوت کنت۔
آہاں درائنت کہ پوشیں جبر کفر انت۔ آہاں گوشت ہر یک بہشتی مردے ء را ہزاراں
مردے شہوتی طاقت ء زور مان بیت۔ شما ہر کیے دمان پہ ساعت اگس حوراں بڈ و بت یا
گلماناں شام نہ برات۔ ابیدایشی ء شے مردینی آزا سک دراج ء محکم بیت۔ چو امروز آزا
نہ بیت، آرنڈ، محکم ء دراج بیت ء مدام لٹ انت کہ لٹ انت۔

بنی آدم ناباوریں خلقتے۔ آہاں جست کت کہ اگس گلمان ء کار ہما انت کہ حور ء گنت
گڈہ گلمان ء ضرورت چی انت، گلمان ء کاراں حور ہم کت کن انت۔ آہاں جواب دات کہ شما
پہکیں کورنہم ات۔ آہاں پہ کندگ ء بش کرگ گوشت کہ اگس بہشتی ء دل چہ حوراں بروت
گڈہ ورنائیں گلمان پرہاں ہست انت۔ دومی ایش کہ حور دومی راہ ء وتی سواری ء نیل انت،
آہاں اے ازن نہ انت چیا کہ چو گڈہ گلمانانی حق جنگ بیت ء اگس حور حداء نافرمانی ء بہ کن
انت ء چہ پشتی نیمگ ء وتی سواری ء بل انت ہم بہشتی آں لذت نہ رسیت کہ پہ گلمان ء بڈ و
بونگ ء رسیت۔ آہاں گوشت کہ ادا ہم مردان ء شر رنکیں زال ہست ء باز مومن ء حدادوست

وتی زالاں پشتی نیمگ ء ہم سوار بنت چیا کہ آہاں ء حدائی ازن گون انت، حداء وت گوشتگ کہ شے زال چو ہما ڈگار ء انت کہ ہر نیمگ ء شوم ء گواش ء ننگارے دے، شے تب انت بلے حدادوست انگت ورنابیں ء زیبائیں بچکاں سوار بنت چیا کہ آہانی لذت گیش ترانت۔ آہاں گوشت گلماں پہ ہما بہشتی ء انت کہ ادا دوزوق انت۔ آہاں ء ماں بہشت ء بچک ء طلب گیپت۔ دوہم ء دگر ایش کہ ہما مرد کہ ادا گوہتنگ، نامرد ء کون بگا بوتگ انت آہاں ماں بہشت ء مرد ء طلب بیت، آپچوں بہ کن انت؟ آہاں گوشت او بنی آدم! حداپہ ہر کس ء مہروان انت، ہر کسی طلب ء پورا کنت۔ شماوت بچار ات کہ حدادند ء یک نیمگے پہ دوزوقیں بہشتی ء دومی نیمگ ء پہ بگا ء کونی آں گلماں جوڑ کتنگ۔

مخلوق ء چھے پیغام براں جُست کت کہ اگس ماں بہشت ء مئے کارورگ، وپسگ ء گلماں ء حورانی سوار بوتگ یا چہ گلما ناں وت ء راحراب کنائینگی انت گڈہ پریشی ء دگہ بہشتی ء جوڑ کتنگ ء ہر کس ء راجووار ء بڑگ کتنگ ء ضرورت پی انت؟ حدادند بقول شما قدر ء توان ء واجہہ انت کہ زمین ء زمانے ودی کتنگ انت، ادا ہر شے ہمانی ء تب ء تڑیت، آہے بہشت ء آسودگی ء لذت ء پرچہ ہمید ا مئے سرا بہر نہ کنت؟ پیغام بر ء آہانی ہم سنتاں گوشت کہ بہشت ء ء سرزمین ء آرام ء دل ایمنی ء فرق است۔ ادا، مستریں مشکل ایش انت کہ شما مدام جُست ء پرس کن ات، وتی عقل ء کار بند ات۔ اے چون انت؟ آپچوں انت؟ پرچہ، چیا، چون، اے جستاں حداء تب مدام ناتب بیت۔ بہشت ء شتر تریں شتری ایش انت کہ اودا کس ء را عقل کار بندگی نہ انت چیا کہ عقل فتور پاد کنت۔ آدم ء حواء ء وتی عقل کار مرز کت ہمیشا چہ بہشت ء پہ بے عزتی در کتنگ بوت انت۔ حدادند ہر کس ء راجووت ء لوٹیت۔ آزیا دہیں شیواری ء ہڑاری نہ سگیت۔

مرد ماں جُست کت کہ پہ ہے کاراں کہ آدم ء حوادراں ڈہیہ کتنگ بوت انت، نی پہ ہے کار ء، پہ ہے وپت ء واب ء، حدادند ہفتاد حور ء ہفتاد گلماں دیگ ء انت، ماں ہما بہشت

بلے آوہدی شے حد اوند دل ء نہ سگ ات کہ منے پیرک ء بُلک آدم ء حواء ہے وٹیں لذت
 پہ دل ایکنی ء جہہ منندی ء بہ چشتیں، پرچہ؟ نوں چوینیں رژ نے حداء دیم ء کپتنگ کہ پہ آدم ء
 چک ء نماسگاں چوہدوک انت؟ پیغمبراں جواب دات کہ وہد یکہ آدم ء حواچہ بہشت ء آرام ء
 وٹیں ورگاں سرگوست انت نوں حداء مرت کہ وٹئی ایوک ء ورگ ء نہ انت، وٹئی ہما انت کہ
 آدم ء حواء آئی ء شرکنی چشتنگ پمیشا حد اوتی ساری ء گوشتناں پشومان بوت ء نوں ہے وپت ء
 واب لذت پہ بہشتی آل روئے کت۔ یکے ء بش گرات ء گوشت کہ شما گوش ات کہ حورانی
 آزاہفت پوش ء ہفت جر ء تلاہم ظاہر بنت۔ من شمار مروچی گوشگ ء آں، اگس منی حوراں
 ملائے بچاریت یاد کہ نامحرے، منی دل چوں سگیت کہ منی حورانی شریں آزاہاں دل شد یکیں
 ملائے یادل ہوئیں گلامے بچاریت۔ من ء قول انت کہ من اگس ہما ملا پونز ء گوش نہ کت، ملاء
 دوئیں چم چہ پدی گوک ء نہ کش انت، مس بلوچے نہاں۔ تئی حداء ہرچی کنگی انت، بہ
 کنت۔ آہاں پسودات کہ پرے جبر ء جنگ ء فتنہ نہ لوٹیت، کسے کہ تئی حورانی آزاہاں چاریت
 تو آہانی حورانی ہما جاگہہ کہ ترادوست بنت بچاراش۔

بنی آدم کہ جُست ء پرس ء کپیت بس نہ کنت۔ آہاں جُست کت کہ حد اوند ء دست
 دراج انت، آہر جاہ ء ہر کجا موجود انت، ہر کس ء چم ء وت گندیت گدہ حداء دستانی دراجی
 چنت گواز بیت؟ آئی ء چم کہ جہان ء اے کنڈ ء پرا کنڈ ء گندان، آئی ء چم مزن انت؟ آئی ء
 جندٹوہ ء مزن انت یا منے قد ء گنت؟ آئی ء دپ ء دیم مزن انت یا کسان؟ آئی ء آدگہ آزا
 چون انت، مزن انت یا کسان انت؟ حداء قاصداں جواب گردینت کہ حد اوند چوہنی آدم ء نہ
 انت، چورستر ء حیوان ء ہم نہ انت، آئی ء دست ء پاد ء آزانہ کسان ء نامزن انت، آئی ء چم نہ
 ڈلگ انت ء ناہرت انت۔ حد اوند یک نُورے۔ آ آس ء کہ آس ء نہ انت بلے شہم
 دنت پمیشانہ آئی ء دست پر ناپاد، ناچم ناگوش، نادپ ء نادنتان بلے ترسگی انت۔ آئی ء چومچار
 کہ ہچ ء نہ انت۔ ہے نُور مدام شہم دنت ء ہر کسی حال ء سہی انت۔ مردماں کہ اے جبراش

کت انت، دپ اش بندشت۔ آہاں دل ء گوشت کہ اے چو نیں حد اوندے کہ ہچے پر
نیست، مُندر انت، ہر شے ء ز بہر انت۔ اے باریں کئی دردانی در مان انت؟

جنیناں کہ پیغمبرانی و عظ اش کت انت، پکلیاں پیم نہ بوت انت۔ وت ماں وت ء
نشت ء جوڑت اش۔ شو راش یک کت ء شت انت پہ ہے پیغمبر ء ملاہاں۔ جُست اش کت
کہ حد اوند ء بہشت ء وٹی ء تناب پہ مردیناں انت، حور پہ مردیناں، گلماں پہ ہماہاں، وٹیں
ورگ بہ ورا انت، بہشت ء سَنیل بہ کن انت، حوراں سوار بہ بنت ء گلماں یا گلماں آہاں ء
حرا بہ کن انت۔ آہاں گوشت منے گناہ چی انت؟ ماوت ء راکشت ء ایرکت پہ تاعت،
پہ ذکر ء فکر، پہ پھریز کاری، پہ ہے حد ء توصیف ء ستاہ۔ منے دل عرش کنت پہ شتریں ورنائے ء
ہم گنگلی ء وپت ء واب ء بلے مارا ہے گوشگ بوتگ کہ شما چوتی مرداں ابید گوں دگہ ہچ کس
ء وپت ء واب مہ کن ات کہ حدانہ وٹں بیت۔ شما کہ نیکی ء پھریز کاری کن ات، ایٹی ء مز شمارا
بہشت ء رسیت بلے چو کہ شے گپ انت، بہشت ء پہ ماہچ نیست، ہرچی ہست پہ مرداں۔
آہاں زالاں ء تسلّٰ دات ء گوشت حد اہر کسی حد انت، آچہ شما بلے ترانگ نہ انت۔ شمارا ہر
وڑیں نیوگ پہ ورگ ء رسیت، شما شہد ء شیر ورات، ہست، تہجگ ء کوٹگ ورات، ہست۔
جنیناں درّائنت کہ پہ شہد ء شیر ء ورگ ء منے دل ء کوش نہ جنت۔ آخر حد ء بہشت ء پہ ماجن
ء مردی وپت ء وابی لذت ء وٹی پرچہ نیست؟ امروز ء ماوتی دل پہ ہر جنگ داشتگ، ورنابیں ء
کتا کتا میں مردانی نیمگ ء در وکائی چاریں بلے سرظا ہری نا۔ منے دل لوٹیت بلے حد ء ترس ء
آئی ء بہشت ء لالچ ء ما ادا ہچ نہ کنیں۔ اگس اودا ہم ماچہ وٹیں وپت ء واب ء لذت ء ز بہروں
گدہ چہ ماشر تر ہما زال انت کہ وت ء را امروز ء وٹیاں بہر و مند اش کتگ، ورنابانی بگل ء در
نیانت۔ پرے جُستال حدائی قاصداں ہے جواب دات کہ شما دل تیر کہہ مہ بت کہ شمنے دنیائی
مرد اودا پدا شے مرد بنت ء گوں شما وپت ء واب کن انت۔ زالاں زار کت۔ ایٹانی پریاتانی
توار ء بازارے سرازرت۔ گوشت اش اے دُشو، چاشو، ہمودا ہم منے سرا چٹی انت؟ پہ

مرداں ہفتاد حور ۽ ہفتاد گلیمان ۽ منے ہما امروزی جون بوہیں مرد؟ حدا بہ بارت چوشیں بہشت
 ۽۔ آہاں گوشت اگس پہ مرداں انکرہ حور ۽ گلیمان ہست، پہ ماجیناں بایدا نت کہ ہفتاد گلیمان
 بوتیں کہ منے دل اش سرد بہ کتیں۔ چمیشاں یک جنینے ۽ پہ گریوگی چھے گوشت کہ اے منی
 چارڑی مردانت کہ منی لوگ واجہہ انت، دو مرتگ ۽ یکے ۽ منی سہن داتگ انت۔ ماں بہشت ۽
 چرے چاریں مرداں من کئی باں؟ پیغمبر منکاڑہ بوت، گوشتے کہ آچاریں تئی مرد بنت۔ زال ۽
 درائینت کہ اولی مرد ۽ ہمور وچ پہ من لٹ کو پگ ۽ بوتگ۔ دومی بگائے بوتگ سیہی ہم پہ من
 وٹیں ول ۽ نہ بوتگ۔ چارمی دانکے ۽ گہتر انت۔ منی چم مہ کپات اے چاریناں۔ جنین ۽
 گوشت منی چاریں مرداں چہ من ۽ ساری دگہ زال لوگ ۽ بیتگ انت۔ آہانی شورچی انت؟
 آہم ہے مردانی زال بنت؟ پیغمبرانی دپ بندشت۔ گوشت اش ما اے جبر ۽ جست چہ
 جبرائیل ۽ نہ کتگ۔ جست ۽ کنوں ۽ شمارا حال دیوں۔

یک بادشاہے ۽ جست کت کہ منی حرم ۽ ہزار بے نکاحیں سریتیں زال انت۔ اودا،
 آزال کئی بنت؟ پیغمبراں کند گے جت ۽ گوشت آدراہ تئی بنت۔ حور ہم تئی، گلیمان ہم تئی ۽ ہما
 ہزاریں سریت ہم تئی۔ یک جنینے ۽ گوشت کہ ادا منی چار یار انت۔ اے یار اودا منی یار بنت
 کہ نا؟ ملا ۽ عالماں گوشت چوشیں زنا کاری اودا منن انت بلے اودا ہر دمان کس گوں کس ۽
 گون نہ انت۔ اگس تئی یاراں چم ۽ دو چم کت ۽ گوں تو دپت ۽ واب کت۔ کئے سہی بیت؟
 چوشیں کار گوں شے کمال ۽ انت۔ جنین ۽ پچکند گے جت ۽ ہیچ ۽ نہ گوشت۔

لہتیں مرداں گوں ہے حدا دوستیں قاصداں دست بندی کت ۽ گوشت کہ چوش
 بوت نہ کنت کہ شہاوتی حدا ۽ بہ گوش ات کہ منے امروزی زالاں اودا منے سرامہ موشیت، ایشاں
 گلیمانان ۽ بہ دنت؟ آہاں جواب دات کہ حداوندوتی ارادہ ۽ نیت ۽ برجم انت۔ آنا منے جبر ۽
 زوریت ۽ نادگرے گا۔ آہاں گوشت کہ بہشت ۽ دگہ چارو ۽ پڑاشک نیست، اگس امروزی
 زال کہ شے نام ۽ انت بلے شے سرازورے پانگ نہ انت کہ شہا حوراں یلہ بہ دیت ۽ آہاں

سوار بہ بیت۔ یک دہقانے ء گوشت کہ تو منی دل ء جبر کت۔ من ریاء رُو نہ کنناں۔ من ترا گوشگ ء آں کہ منی چگانی مات کہ لونس ءے حری انت، دپ ء جان ءے چوڈ و نڈ ابوہ کن انت اگس اے زال اودا منی گٹ ء توک بوت، من چگلے ہے بہشت ء رند ء دیاں۔ من سراں سراں باں، اگس منی سر بہ دوزہ ء بہ کپیت ہم من نہ و ش نہ باں۔

حدائی قاصدان ء جسٹ اش کت کہ حور پرچہ چولے وانکیں بُت ء انت؟ دوستی ء نہ دوستی نزان انت، پرچہ نہ گوش انت کہ مارا اے مرد دوست نہ بیت، مارا ایشی ء مدے، آئی ء بہ دے؟ آہاں گوشت حور چہ عقل ء فہم ء ز بہر انت۔ آہاں وت ء را اے زانت نیست کہ چے شر ء چے گندگ، آجوڑ کتگ انت پہ بہشتی مردانی و پت ء واب ء۔ دراج ریشیں، بدبوہ داریں ملائے ء رادیئے اش شر ء تنگوئیں ورنائے ء رادیئے اش شر، مزن لونسیں گلامے ء دیئے اش شر یاسہرگیں ورنائے ء رادیئے اش شر۔ آئی ء کار ہے و پت ء واب انت، آدگہ ہچ نہ زان انت۔

جنیناں پہ حسد جسٹ کت کہ بہشت ء حورانی توصیف انت۔ آہانی نا ز رکی ء، آہانی کبگی رواجانی، و شیں دروشم ء و شیں بالادے، آہانی بوہ ء بُسانی، پچ ء لبیسانی بلے ما کہ بہشت ء رویں منے شر رگی ء زیبائی ء ہچ صفت ء ستاہ نیست۔ شے حداء پرچہ منے سرا بد کیت؟ ما را پرچہ نہ لگائیت؟ مارا پرچہ جو حوران نہ کنت یا قد ء حوراں نہ لیکیت؟ آہاں گوشت حداء مسترمانے، آچہ درستاں مستر انت۔ آہما کنت کہ وتی دل۔ اگس آ شے توصیف ء نہ کنت، آئی ء تب انت۔ آہاں گوشت کہ شمارا چو حوراں نہ لیکیت کہ شما حور نہ ات بلے شما پرے جبر ء نگران مہ بیت، شما و ش بہ بت چیا کہ اگس شمارا حور بہ کنت شما ہم چو حوراں گنگ ء دام بہت، شری ء گندگی ء پرک ء پیر ء نہ زانت۔ شما زانندگ ات، عقل ء حد ابندا، شما شکر ء بہ گرات کہ شما حور نہ ات۔ دومی جبر ایش انت کہ حور بے نکاح انت۔ بے اگدہ ء بے قول ء قرار ء بہشتی آنی بگل ء انت، چو امروز ء ہما شاہ ء بادشاہانی بے حسابیں سُمریتاں۔ شما و ش بہ بت کہ اودا شمارا شے ہما گے بے نکاحی ء سُمریتی ء شگان ء بہ جنت؟ شمارا حدانگہہ دارا۔ شے

وڑیں ہیچ زال چو حوراں مہ بات۔ آہاں گوشت کہ حوران ء گوشت ء دہ پر نیست، آپہ وتی حراب کنا بینگ ء میار نہ کن انت، آہانی نام ء پہ پاک دامنی ء کس نہ گیپت بلے شمعے راہے دگر۔ شما پہ زانت ء فہم ء پہ براہ داری ء شر رنگی چہ حوراں شر تر ات۔ آہاں گوشت کہ حد اوند اگ حوراں گلاہیت پہ مقصدے۔ آئی ء مطلب بنی آدم ء لالچ دیگ، رد دیگ ء وتی راہ ء آرگ انت۔

زالاں گوشت مردم پہ بے اولادی چو ہما بند ء انت کہ سڑیت ء رتھپیت۔ بہشتی حور پرچہ سنٹ انت؟ آہاں جسٹ کت گوں ما کہ مئے دنیا ئی مردماں بہشت ء وپت ء واب کن انت مارا چکٹ ء پسائنگ بیت کہ نا؟ ما ہم چو حوراں سنٹ بوں؟ آہاں جواب دات کہ اودا چکٹ ء پسائنگ نہ بیت، حور بہ بنت یا شما، دراہ سنٹ بہت۔ زال سک دل پر و ش ء نہ و ش بوت انت۔ پیغمبراں گوشت راستیں جبرائیش انت کہ شمعے یا حورانی جن ء مردی آزا چو شراب ء ہما شیشگ ء بنت کہ دپ اش ہنچو مہر بند انت کہ ہیچ نہ بنت۔ اے مرد ء جنی مردینی آزا ء سر بر ء لکاشگ انت، بر ء و آرو یا مان کنگ ء در کنگ نہ انت۔ زاللاں قہقائے جت ء گوشت چوشیں بہشت ء بے بہشتی شر تر انت۔

پیغمبراں گوشت بہ ترس ات چہ قبر ء عذاب ء۔ آہاں گوشت وہد یکہ مردم مریت ء قبر بیت، دو فرشتہ کیت ء بنی آدم ء جسٹ ء پرس کنت۔ اگس آنا باور ء کافرے بوتگ آئی ء را ہمنچو گرز جن انت کہ جانے تش تش بیت، آپریات کنت بلے یاہے ئے نہ دینت۔ سکلیں بے بڑگ انت۔ مردماں جسٹ کت کہ ہما فرشتہ کجام زبان ء مردگ ء را جسٹ کن انت؟ پیغمبراں گوشت یا و عبرانی ء یا عربی ء۔ آہاں جسٹ کت کہ اگس کسے اے دوئیں زباناں مہ زانت گدا آئی ء جسٹ کن انت یا نہ کن انت؟ پیغمبراں گوشت آزاننت نہ زاننت، آہاں ء جواب دیگی انت۔ مردماں جسٹ کت کہ آہاں کہ قبر ماں نصیب ء مہ بیت، آدریا ء بہ کپ انت ء ماہیبیانی دپار بہ بنت، بہ ہیچ انت ء پُر بہ بنت، آہانی چہ جا گہہ ء گرز جن انت؟ پیغمبر ء عا قلاں گوشت اے جسٹ ما چہ جبرائیل ء نہ کتگ انت۔

مردماں جست کت کہ شما گوش ات کہ ہر کس کہ مُرت ہما دمان ء آئی ء روح بال کنت ء آزماناں روت کہ حد اوند ء پرانی ء ہمودا جا گہہ اڑ داتگ۔ شما گوش ات کہ انسان ء جون یا جسم حُشکیں بے ساہیں گوشت ء پو ستے، گڈاے جون ء جست کنگ ء گرز جنگ اے چو نیں جبرے؟ اے کجام مزن مردی ء دانائی ءے کہ مرتگیں بے ساہیں جون ءے ء پے گرز بہ جن؟ آہاں جواب ہے دات کہ ما اے جبر ء جست چہ پریشنگ ء نہ کتگ۔

پیغمبران ء جست اش کت کہ شما گوش ات کہ بہشت پہ کنشت انت ء پے بہشت ء سر بُونگ ء حد اوند وُش کنگی انت گڈا ء وُش کنگ ء آسان تر ء شتر تریں توجیل کجام انت؟ آہاں پُسودات کہ آمردم کہ حد ء منوگر نہ انت، آہاں بہ کُش۔ آ کہ مرانت، ہفت جہندی انت، تو کہ مرے توشہیدے ء ترا پے بہشت ء روگ ء کس داشت نہ کنت۔ تئی راہ تچک انت بزاں تو نہ مُرتگے، تو زندگیں مرگ کنے۔ اگس ہے جنگ ء تو زندگ ء وا ترکت، تو گا زی ءے، ہم پے بہشت ء تئی راہ پچ انت۔ ناقبر ء عذاب، نا پہل ء سرات ء نا قیامت ء روج ء جست ء پرس ء گرز ء چیل، تچک ء بہشت ء۔

جینیاں گوشت کہ مان جنگ ء بہ جنگی نہ اول۔ ما زہم زرت ء حد ء دژ مناں جت نہ کنوں۔ مرد چہ ماتیا تر انت، زور مند تر انت۔ جنگ ء کہ ہما کن انت، پُل ہم ہما ہانی۔ پیغام بر ء دانا ہاں گوشت حد اوند ء پے شما شتریں توجیلے سازیتگ، شما ہما حد اوست کہ جنگ ء روانت شما جنگ ء دُوران ء ہما ہانی دل ء وُش بہ کن ات، گوں آہاں وپت ء واب بہ کن ات۔ شما کہ چوش کت بزاں شما ہم پے حد ء جنگ کتگ ء گا زی ات۔ زالاں یکے دومی ء راجارت، گل ء سرپت انت ء حد ء شکر اش گپت۔

بنی آدم چہ حد اوند ء آئی ء ہمو روچی کلہو ء قاصداں دل سوختگ ء لپر زگ اتنت۔ ایشاں شو رکت ء زانکار ء کو اسانی بلاہیں جر گہے اڑ دات ء حد ء بنی آدم ء رنجش ء بدبری ء بگرتا کرنانی کرن ء ضد ء گننت ء بار وادل جمیں بحث ء تران ءے بگنج کت۔ اے دیوان ء کماش

۽ راہ دربروت ماں وت پیڑ اتنت۔ حدائی پلہ مرزاں زہم کش ات ۽ گوشت کہ ہر کس کہ
 حدوند ۽ نہ منوک انت آہانی دوا کُشگ ۽ گار کنگ انت۔ دومی گروہ ۽ جہہ جت کہ ہر کس کہ
 حدائے پلہ مرزانت آگوں بنی آدم ۽ دروہ انت، آگردن کش ۽ غدار انت، آئی ۽ دوا کُشگ
 انت۔ آ کہ زانندگ ۽ فہمندگ اتنت آہاں گوشت کہ اے دیوان پہ ہے مقصداں اڑدیگ
 بوتگ کہ مایکے دومی ۽ گوش بداروں ۽ ہنچیں راہے در بہ گجوں کہ امن ۽ ایمنی، نہ ترسی،
 براہندگی، مزہ داروی ۽ مہر ۽ دوستی ۽ راہ انت۔ آہاں گوشت مئے ہے واہگ انت کہ مئے
 وت ماں وت ۽ کُشت ۽ کُوش ۽ فتنہ در بیت۔ دز وگ ۽ دوار آسر بہ بیت۔ ماہزانوں کہ کئے
 کئے انت۔ شرچی انت ۽ گندگ چی انت۔ حدائے انت ۽ شیطان کئے انت۔ ہستی چی انت
 ۽ نیستی چی انت۔ آہاں گوشت اگس ماوت ماں وت ۽ بند ۽ گلایش بہ بوں مئے زانت ۽ فہم ۽
 مزل اچ ماہزیت۔

شیطان پادatk، دیم ۽ گوں دیوانے پاگ واجہہ ۽ کت ۽ گوشت کہ من حداء
 شرزاناں ۽ حدائے قدرتاں ہم۔ آئی ۽ مزن مردی ۽ بہادری ۽ رحم دلی ہم اچ من چیر نہ
 انت۔ من آئی ۽ فتنہ انگیزی ۽ گوں بنی آدم ۽ آئی ۽ کست ۽ کینگ ۽ حالاں ہم شر سہی آں۔ اگس
 شامن ۽ ازن دینت من شمار آسر جمیں احوالاں دیاں، من ریاء ۽ رُونہ کناں۔ آئی ۽ گوشت کہ من
 پہ شیطانی نام کپتگاں۔ ہنچو کہ شمعہ بارواناروائیں جبر تالان کنگ بوتگ ۽ شمعہ بُن پیرک ۽
 بُلک ۽ باروانافرمانی ۽ دغا ۽ ڈوبہ بوتگ ہے پیم ۽ منی بارواہم دز وگیں ۽ وُش نیا تکیں جبر گوشتگ
 بوتگ ۽ من ۽ لعین ۽ بد کردار لیکگ بوتگ بلے من ہنسگاں چہ دیگ ۽ بُن ۽ کاہاں، من شر سسر
 پداں کہ دز وگ چے ۽ راست چے؟

دیوان ۽ کماش ۽ دڑائینت کہ اے مئے وت ماں وتی دیوانے، توئے شیطان بے
 ازن ۽ بے جُست ۽ اہمگے ۽ تو ہے گوشتگ ۽ ۽ کہ تو ہم چوہنی آدم ۽ بڑگ ۽ ۽ تئی پُشت ۽
 دز وگ بندگ بوتگ۔ آئی ۽ گوشت اگس تو گوں مارا ستیں بہ کنے ماتئی جبراں گوش داروں۔

کماش ء گوشت تو ماراے زمین ء زمین، حدا ء پریشنگ، شیطان ء حدا، موت ء زریست، شمری ء گندگی، بہشت ء دوزہ ء بارواسر جمیں حالاں بدے۔

شیطان ء گوشت کہ شیطان کئے انت ء حدا کئے انت، شیطان پرچہ شیطان انت ء حدا پرچہ حدا انت، انسان پرچہ ء چوں اڑ دیگ بوتگ ء پرچہ مریت، دوزہ ء بہشت پرچہ اڑ دیگ بوتگ انت ء پہ کیا؟ آئی ء گوشت شمعہ دل تپر کہی نادراہی ء ناسلامتی انت، ہزگاری ء نیزگاری انت۔ شمعہ مستریں ویل شمعہ وت ماں وت ء کشت ء کوش ء ضد ء گننت انت۔ اے کست ء کینگ کیا ودی کتگ ء شما پرچہ کیے دومی ء گٹ ء حونان ات؟ دوہم ء دگر حدائی قاصد ء پیغمبرانی ہمور وچ دُ مہل جنگ ء آہانی حدائی پنت ء نصیحتانی پر شما آرگ ء مقصد پچی انت؟ اگ شمان ء ازن دات من اے درستیں سر حالاں شمارا سر پدکنان وگس ناشما بزان ات ء شمعہ کار۔ دیوان ء شیطان ء راجرے ازن دات۔

شیطان ء گوشت، شیطان ء حداوند دو بلاہیں ء نمیرانیں حقیقت انت، کیے دومی ء ہمراہ انت بلے کیے دومی ء راجت ء کشت نہ کن انت۔ دونیں زوراور ء نمیران انت۔ شیطان ء گوشت حدا ء شیطان واجہیں زرتشت ء شون داتگیں ہما ہستی انت کہ آئی ء ایشان ء اہورامزدا بزاں نیکی ء اہریمان بزاں بدی گوشتگ۔ واجہیں زرتشت ء اہورامزدا ہمانیکی انت کہ ضد ء بیرگیری ء سکین ء نہ دنت، آہماروشنی انت کہ تہاری آئی ء گور ء اتک نہ کنت بلے ہمے حداوند ء راہتیں ناواندگ ء جاہلاں ہنچیں دروشمے داتگ کہ آظالمی ء بے رحمی ء نشان انت، آکشتیت ء زندگ کنت، شمر کنت ء گندگ کنت۔ بلے شماسر پد بہ پت کہ آہمارژن انت کہ تاوان نہ دنت ء نا بہشت ء دوزہ دنت، نانادراہی ء نیزگاری دنت۔ آشری ء نیکی انت بلے ہر کس ء کہ نیکی ء راجد ء پُر ہیبہنیں ء حطرناکیں دروشمے داتگ آہاں گوں حداوند ء شمر نہ کتگ۔ شیطان ء گوشت من رژن یا نیکی ء مٹ آں۔ من تہاری آں، من بدی آں۔ چونہ انت کہ من تزان ء بدی ء سکین ء دیاں، من ہمے تہاری یا بدی ء Symbol یا نشاناں۔ آئی ء گوشت منی کارمیش

کاری نہ انت۔ من قتل ۽ کوش نہ پر ماہاں، من ہماہاں کہ روشنی ۽ مقابل ۽ اوشتوکاں تا کہ ہر کس بزانت کہ نیکی یا روشنی کہ بہ روت تہاری مان شانیت ۽ ہر کس روشنی ۽ تہاری یا نیکی ۽ بدی ۽ پرک ۽ بزانت یا ہمہ احساس ۽ بہ ماریت۔ چہ من کس مہ ترسیت کہ من حراہیں ہستی ۽ نہاں، منی سراہیش کاری ۽ فتنہ بازی ۽ ڈوبہ ناروانت۔

شیطان ۽ گوشت زمین ۽ زمان ۽ اڑ دیگ ۽ اڑ دیوک ۽ باروا من شمارا گوشاں کہ اے جہان کس ۽ اڑ نہ داگ۔ اے ہست انت کہ ہست انت۔ اے قدرت انت، اے وہد انت۔ ہر کس کہ ایشی ۽ ہستی ۽ وتی نام ۽ کنت آوت چوہما ڈڑ ۽ انت کہ وت ۽ را بندرے نیست، مدام چیر انت۔ آئی ۽ گوشت جہان ۽ ہمہ پائیداریں ہستی ہیچ بر پاسگ نہ بیت۔ اے ہما انت کہ ہما انت۔ ایشی ۽ رازیک، مروچی ۽ باندات نیست البت اگ دورانی پرگ کجام یک وہد ۽ زمانگے ۽ چہ قدرت ۽ دست ۽ دراتک بلکیں قدرت ۽ تب ناتب بہ بیت ۽ اے جہان دگہ گام گبجے بہ زوریت۔

شیطان ۽ گوشت کہ مرگ ۽ زند کسی دست ۽ نہ انت۔ بنی آدم ناپہ ارادہ کیت ۽ ناپہ ارادہ روت بلے کیت وہدے کہ شمے چک ۽ نماسگ ہمہ موت ۽ دستاں دار انت۔ آہنجو زانوگر ۽ کواس بنت کہ انسانی دماغ ۽ ہمارگ ۽ روتگاں گوج انت ۽ دور دینت کہ آدم ۽ را پیر ۽ عاجز کن انت ۽ موت ۽ نیمگ ۽ تیلانک دینت۔ چو کہ شمے ترس موت ۽ گنت ایشی ۽ دیمپانی ۽ شمے وتی آوکیں نسل کنت۔ شمانمیران بت ۽ شمارا حدائے حاجت نہ بیت ۽ ناحدائے نام ۽ کسے شمارا ترسینت کنت۔ نیز گاری ۽ ہز گاری ۽ باروا شیطان ۽ گوشت اے چہ حد اوند ۽ نہ انت، اے گوں ہر کسی کمال ۽ بود ۽ انت۔

بہشت ۽ دوز ہے بارواوا جہیں شیطان ۽ گوشت کہ حقیں جبرائیش انت کہ وا جہیں زرتشت ۽ گوشتگ کہ انسان کہ مریت آئی ۽ روح یا آئی ۽ ہستی یا وجود، یک مزنیں ۽ دراجیں پندے جنت ۽ ہما جاگہہ ۽ سر بیت کہ آدائی آرام، آسودگی ۽ دل ایمنی ۽ جاگہہ انت۔ آئی ۽

گوشت کہ لہتیں مرداں ہے گپ؎ رالیس؎ پے لیس داتگ؎ گوشتنگ کہ پے حد اوند؎ بہشت؎ سر بُوگ؎ ”پہل؎ سرات“ کہ دراجیں پہلے کہ ہزارانی سالانی راہ؎ دوری انت؎ گوزگ لٹیت۔ آئی؎ گوشت کہ واجہیں زرتشت؎ اے توضحیہی پنت؎ را ایشاں زرتگ؎ پہلے؎ سمر کتگ۔ آہاں شمارا بودلا؎ ناسر پد لیکیتگ کہ گوں شما چوشیں بے بُنیں؎ ڈروگیں تران اش کتگ۔ آئی؎ گوشت دوزہ پچے نہ انت۔ واجہیں زرتشت؎ دوزہ ہے نام نہ گپتگ البت آئی؎ دائمی ناراحتی؎ بے ایمنی؎ گم؎ گرٹی؎ را ہنچیں حالتے گوشتنگ کہ مردم لپرزگ؎ مُونجا بیت۔ ایشاں ہے حالت؎ را دوزہ ہے نام داتگ۔ شمدل ایمن بہ بت کہ دوزہ کہ آس؎ دریائے گوشتگ بیت ہچ جا گہہ گواہ نہ دنت۔ واجہیں شیطان؎ گوشت کہ ہندو آئی حداء پیر؎ کلندراں ہم بنی آدم؎ ناراحتی؎ مرگ؎ رند آہانی دل آرامی؎ حبر گوشتنگ بلے آ ناراحتی ہے جہان؎ انت کہ ہر کس ہفت برء مریت؎ زندگی بیت بلے ناشر؎ حراب کارانی روح رستریا کم تریں مردے؎ شکل؎ دوارزندگ بیت۔ ہمیش انت پرہاں ناراحتی کہ زند؎ گم؎ گرٹیاں بیت بلے ہر کس کہ شریں کنت ہے ہفتیں گرداناں رند آئی؎ روح دائمی آسودگی؎ مزل؎ سر بیت بلے چوشیں دوزہ ہے آس؎ چوشیں بہشت؎ و رگ؎ حور؎ گلمانانی بڈوئی؎ حبر گوں آہاں نیست۔ آئی؎ گوشت من جہاں دیدہ ہے آں؎ اے کنت؎ پرا کنتاں گشتگاں؎ چوشیں سزائے جزاء حال نامن رومن؎ مصری آئی دپ؎ نا ایران؎ نا چین؎ ماں چین؎ اش کتگ۔ آئی؎ گوشت اے کجام قانودانت؎ اے کجام انصاف انت کہ پے کسے روریں کردے آئی؎ را آس؎ دور بہ دئے کہ مدام بہ سُچیت۔ چوشیں ناروائی؎ روانہ انت۔ چوش و پت کشتن نہ کنت۔

شیطان؎ گوشت شے مستریں مشکل شے وت ماں وت؎ کشت؎ خون انت؎ ایشی؎ تو م ہے حداء کشتگ؎ ہما حد کہ اہورا مزدانہ انت۔ حداء چاربتگ کہ اگس بنی آدم کشت؎ کوش مہ کنت؎ دل ایمن بہ بیت؎ وتی مستروت بیت؎ وتی عقل؎ کار بندیت؎ من؎ حداء پچہ کاریت؎ کیت ہنچیں و ہدے کہ ہے مردمنی گرک؎ اے ملک دنت پمیشا اے فتنہ سازیں حداء

فتنہ کشنگ و شہما آئی و برورد و ورگ و ات۔ شیطان و دست بندی کت و گوشت کہ منی پنتاں
گوش بہ دارات و فتنہ و کشار و ول گوج بہ کن ات۔

پہ شیطان و دل سریں و عاقلی گشتانک و ہر کس و آئی و مننت گپیت و گوشت کہ
توئے واجہیں شیطان و رااگس نیت و پشتیں و مارا ساری و حال بہ داتیں مروچی ما آپ و
سیاہ و سر نہ بوتوں۔ پرے جبر و شیطان پدرد و ارمانی بوت، گوشتے من و بد نیتی و شگان و مہ جن
ات۔ من چہ روز و اول بنی آدم و پلہ مرزاں۔ شہما جہست بہ کتیں آدم و حواء را کہ آہاں و اے سوج
کیا دات و حد اوند و قید و در کت، کیا آہاں و حد اے گوں آدم و حواء ضد و کت و حال دات؟
اے من و شیطان اتاں۔ من شہم دوز و اہاں، شہمے بد و اہاں نہاں۔ دیوان و کماش و شیطان و را
تسل و دات و گوشت کہ توچوشیں جبر و دل و میار۔ مازانیں کہ ما ردایں، مازانیں کہ توپہ مانیکی
کتنگ۔ شیطان و ش بوت۔ دیوان و فیصلہ کت کہ مروچی و رندا ما حد اے قاصدانی دزوگاں
گوش داروں و نا آہانی فتنہ سازی و پنت و گوشتناں زوروں۔

اے دیوان و حال پہ حد اے سر بوت۔ آئی و چارت کہ جبرنی چہ ہلوت و گوشتگ۔ منی
شر پاشک بوتگ۔ آئی و زانت کہ آروچ دور نہ انت کہ انسان و ت حدائی و در جہہ و سر بیت،
نمیران بیت۔ حد اسک لہرزگ بوت۔ آئی و وتی چاریں پریشنگ لوٹت و آورت انت و
گوں آہاں نشت و تران و کت۔ اے دیوان ہما ت کہ کس و چہ کس و ہچی چیر نہ دات، نا
ملائکتاں و نا حد اے۔

ایشاں فیصلہ کت کہ نوں بنی آدم و کار کار دارگی نہ انت۔ نوں پہ آہاں زیاد ہیں کلوه و
سلام روان دیگ شر نہ انت۔ ملائکتاں حال دات کہ انسان نوں ہنچوشیوار بوتگ کہ آمارا پہ
کلاگ و ہیر و مان بندیت و مارا دزوگ و ہنر باز لیکیت۔ آہاں گوشت کہ توئے حد اوند
و باروا آنوں شر سر پدانت و ترا ہم حساب و نیار انت۔ ازرا نیل و حال دات کہ بنی آدم زانت و
فہم و منزلاں بران انت و ہلا دومرگ و تیار نہ انت۔ نادراہی و ہو پانی دارو و درمان وے اڑ

کُتگ۔ منی اشکنگ ء آہنچیں درمان اڑکنگ ء انت کہ مرگ ء تر اس دینت، آنہ مرانت۔
 واجہیں جبرائیل ء گوشت اگس آنمیران بوت انت پہ توئے حداوند ء ہچ پشت نہ کپیت، ہر
 کس وت حدا بیت۔ آئی ء گوشت اگس بنی آدم اے قد ء حد ء سر بوت آزور اور بیت ء مارا
 وتی بیراں گپیت، ہے فتنہ ء فساد، ہے ظلم ء جبر ء سکین کہ مادانگ، ایشانی جُست ء کنت۔
 اسرافیل ء درّائینت کہ من ء شک انت کہ ہے قیامت ء قیامت ء روج ء بیہار کہ مادانگ،
 آقیامت ء روج ء پہ آہگ ء میلنت یا ہنچیں توجیل بہ سازانت کہ اے زمین ء زمان تباہ مہ
 بیت۔ آئی ء گوشت چوش مہ بیت کہ پہ قیامت ء منی سور ء آواز در مہ ایت یا منی ہے نل ء بے
 توار بہ کن انت۔ واجہیں میکائیل ء درّائینت کہ نوں قحط ء ڈکال ء درہم آہاں بند کتگ۔ یک
 نیمگے کہ ڈکال بیت، آمر دچہ دگہ نیمگے وردنی مال کار انت۔ موسم اش ہم وتی دست ء کتگ
 انت۔ اگس ہور مہ بیت آہو رکن انت۔ نوں تئی روزی رسانی ء داد ء دہش ء مزن مردی ء جبر
 آہاں ء گوشتگ نہ بیت۔

حداوند ء وتی صلاہ کارانی جبرگوش داشت انت ء چہ دیراں ترک ء نکت بوت، ہچے
 نہ گوشت، گوشتے جبرے درنیا ہگ ء انت۔ فرشتہاں چارت کہ آرس آئی ء چٹاں گممران
 انت۔ لرزگے ء زرتگ، گوشتے گوہری تپے ء کپیتگ۔ پریشتگاں دل بڈی دات ء گوشت
 ہر کارے ء ہر کردے ء را انجام نے ہست۔ پرے جبر ء کہ بنی آدم زانیکار ء زور اور بیتگ تو
 دل ء میار۔ آہاں گوشت کہ تنی وہدی تئی دور بیرگ ء آسر نہ انت۔ ہے کست ء کینگ ء فساد
 ء ذر وگ ء توم کہ تو کشتگ، اے ہچ برگار نہ بیت بلے کہ انساں نوں تئی پنتاں نہ انت بلے تا
 زندگ انت آہانی نسل در نسل وت ماں وت ء کشت ء کوش ء یلہ نہ دنت۔

حداوند ء درّائینت کہ اگس انسان شیوار ء دانانت گڈا کیت روچے کہ اے فتنہ ء فساد ء
 توم ء ہم گار کنت۔ فرشتہاں گوشت کہ پر اہاں ایش چو آسان نہ انت چیا کہ تنی وہدی عقل ء فہم
 اش چو پختہ نہ انت۔ آ کہ تئی پلہ مرزبنت آہاں کُش انت آ کہ تئی نہ انت ء ترا پجہ اش آورتگ،

آ کہ زائیکا رانت آ زہم ء کو پگ ء کن انت ء تئی پلہ مرزاں جن انت۔ آہاں گوشت تاں لہتیں
 کرناں اے وت ماں وت ء پیڑا ہنت، رندی رند ء انت۔ حداوش بوت ء حکمے کت کہ
 مروچی ء رند کس پہ بنی آدم ء مہ روت ء پہ من قاصدی مہ کنت، آوتی ء من وتی۔

وہد قدرت ء داتگیں ہما زوراکیں ہستی انت کہ آئی ء گاماں نہ کسے داشت کنت ء نا
 کسے گوں آئی ء ہم گام بوت کنت۔ وہد ہست انت کہ ہست انت، نیستی ءے پر نیست۔ آ
 زوراک انت ہم ء بے ریا انت ہم۔ ہے وہد انت کہ آئی ء بنی آدم ء راسو گہہ، زائیکا رء
 آزمودگ کارکتگ ء وہد ء بخشاتگیں زانت ء فہم ء برکت ء انسان زند ء مرگ ء رازاں پٹگ ء
 درگیجگ ء انت ء کیت روچے کہ آنمیران بیت، حدا بیت۔

INDEX

8,13,29-31	انسانی پیدائش
39,158,258	ابراہیم آزر، یہودیائی پیغمبر
41,158,258	اہریمان
55	ابن خلدون
158	اہورامزدا
165-171	امیر الملک مینگل
220	ارور پختون
99-101,107-108	بالاچ
129-130	
68	بوسعید بلیدی
125-126,139	بی بگرند
127	بی بی بانڑی
141-142	بی بی گوہر مہیری
144	بی بی مریم، عیسیٰ ءمات
161	بی بی نانا
161	بی بی ہیرا
122-124	بی بی حانی
128-129	باہوٹ
105	بانک سیمک

131-133	بیرگیری
17-25	بہشت و دوزخ
54,223	پناہ گیر
52	جہاد
237	جولیس سیزر
168	حاصل بی زنجو
8,13-17-26, 32 -34	حد اوند
154-156,160, 258	
235	خان احمد یار خان
22	ڈاکٹر جنکنز
56	ڈیکارٹز
67-78	ذگری
41,153,157-158	زرتشت، زرتشتی
8- 13	زمین و زمان
95	سردار مہراب خان گجلی
67	سید محمد، مہدی
102	شہداد و مہناز
120-121	شعے مرید
28,33-34	شیطان
28,258,275-279	شیطان

55	عمر، خلیفہ
50	عیسیٰ، عیسا نیانی پیغمبر
96-104	عطا شاد، شاعری
220	عبدالصمد، چکرنی
110	علی بن ابوطالب، خلیفہ
136,138,151-152	للہ، گراناز
203	لیونیداس
19	مُنکر تکبیر
43-49	مُسلمانانی
50-56	مذہبی فرقہ پرستی
67-69	مہدی، مہدوی
108 - 109	میربان رند
121,140-142	میرچا کر، رندانی سردار
126,151	میرگو ہرام، لاشار بیانی سردار
134-136	میرکمبر
204	محمد، عربانی پیغمبر
237 - 238	مارک اتھونی
43-49	یہودی، یہودیت